PROGRAMMABEGROTING 2027

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE 3
INLEIDING 5
FINANCIEEL KADER 11
PROGRAMMA 1 – DE GROEI EN ONTWIKKELING VAN VEENENDAAL 28
Thema I – Wonen 29
Thema II – Mobiliteit 32
Thema III – Duurzaamheid 35
Thema IV - Economie 39
Thema V - Overig 41
PROGRAMMA 2 – EEN VEILIG EN LEEFBAAR VEENENDAAL 43
Thema I – Veiligheid 43
Thema II – Leefbaarheid 45
Thema III - Weerbaarheid 48
Thema IV - Overig 49
PROGRAMMA 3 – EEN SOCIAAL EN VITAAL VEENENDAAL 50
Thema I – Maatschappelijk voorzieningen 51
Thema II – Opvang 54
Thema III – Jeugd 55
Thema IV – Bestaanszekerheid 58
Thema V - Overig 63
PROGRAMMA 4 – BURGER, BESTUUR EN ORGANISATIE 67
Bestuurlijke samenwerking 67
Regionale samenwerking 70
Strategie & Ontwikkeling 70
Dienstverlening (extern) 71
Overig Burger, Bestuur en Organisatie 72
PROGRAMMA 5 - FINANCIËN 73
Algemene dekkingsmiddelen 75
Organisatiekosten 76
Overig Financiën 76
PARAGRAFEN 79
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 79
B. Onderhoud Kapitaalgoederen 85
C. Financiering 92
D. Bedrijfsvoering 96
E. Verbonden partijen 99
F. Grondbeleid 117

G. Lokale heffingen 121
H. Openbaarheid van bestuur 133
BIJLAGEN 135
1. MIP 135
2. Geraamde baten en lasten 143
3. Geprognosticeerde balans 148
4. Staat van incidentele baten en lasten 2027-2030 152
5. Staat van reserves en voorzieningen 157
6. Begrotingssubsidies 160
7. Afschrijvingstabellen 163

Inleiding

Inleiding

Met trots en dankbaarheid kijken we naar Veenendaal. Hoewel het niet in de Veense aard ligt, willen we daar toch graag mee beginnen. We hebben een samenleving die naar elkaar omkijkt en een actief verenigingsleven kent. Met actieve en betrokken ondernemers. We wonen in een mooie omgeving en hebben ook een goede positie in en buiten de regio. We hebben een relatief hoog voorzieningenniveau en daarentegen een relatief lage lokale belastingdruk. En als gemeente een solide vermogenspositie en een efficiënte organisatie. Vanuit onze ambities als stad, en het goede beheer dat dat afgelopen decennia mogelijk maakten, is en wordt er veel gebouwd en kennen we een kwalitatief goede leefomgeving en sprankelende culturele en sportieve activiteiten.

En ook de komende jaren wordt er onverminderd verder gebouwd aan de kwaliteit van de stad en de waarborgen voor een goede samenleving. Daarbij hebben we de afgelopen jaren wel gezien dat er steeds meer opgaven komen die het niet vanzelfsprekend maken dat we met dezelfde voortvarendheid door kunnen gaan. Zaken als stikstof of netcongestie, arbeidsmarktschaarste, internationale onzekerheid met effecten op veiligheid van in zowel de samenleving als bijvoorbeeld de digitale veiligheid. En met effect op mindere beschikbaarheid van materialen en oplopende prijzen als gevolg daarvan en van de momentele olieprijzen. Dat bovenop de al enkele jaren voelbare spanning op de toenemende taken voor gemeenten en de ontoereikende financiering daarvan vanuit het rijk. Mede vanuit de toenemende druk op de rijksfinanciën. Een druk die zich ook steeds meer vertaalt in de financiën van onze gemeente. De begroting 2027 hebben we, deels met inzet van ons vermogen, sluitend kunnen maken. De jaren daarna laten echter tekorten zien. Tekorten die daarbij mede in het licht moeten worden gezien van aanzienlijke risico’s zoals de opgelopen kosten van de jeugdzorg. Risico’s die als ze niet tijdig en afdoende kunnen worden beheerst nog extra tekorten zullen opleveren. En daarnaast zijn er nog ontwikkelingen die niet in het financieel perspectief vertaald kunnen worden, zoals het beheer van de openbare ruimte, omdat die nog nader in beeld moeten worden gebracht. Die naar verwachting meer dan de nu beschikbare budgetten zullen vragen. We voorzien voor de kadernota en begroting 2028 dan ook een traject dat de nodige lastige keuzen zal vragen.

Voor u ligt de Programmabegroting 2027-2030, de eerste begroting van de nieuwe bestuursperiode. Met deze begroting geven we een eerste vertaling aan het raadsakkoord 'Samen voor Veenendaal'. De begroting is nu ingedeeld naar de pijlers en thema’s van dit raadsakkoord. De teksten uit het raadsakkoord zijn hierin overgenomen. Bestaand beleid, wettelijke taken en eerder aangegane verplichtingen vormen het vertrekpunt.

Het raadsprogramma is gelijktijdig met deze programmabegroting opgesteld. Door het parallelle voorbereidingstraject konden de inhoudelijke keuzes en prioriteiten uit het raadsprogramma nog niet in deze begroting worden verwerkt. Daarom bevat deze begroting nog niet de volledige uitwerking van wat we binnen de verschillende thema’s willen bereiken en welke inzet daarvoor nodig is. De inzet is dat na vaststelling van het raadsprogramma wordt bezien op welke wijze tot een herziene programmabegroting kan worden gekomen. Uitgangspunt is om de teksten dan te actualiseren op basis van de prioriteiten uit het raadsprogramma, zo mogelijk concrete doelen en maatregelen voor 2027 te verwerken onder Wat willen we bereiken? En, waar nodig of gewenst, budgetten tussen thema’s of programma’s te herschikken. Gezien de huidige beelden rond het raadsakkoord kan het zijn dat dat maar beperkt aanleiding zal geven voor een formeel herziene begroting.

Veenendaal kent op dit moment een financieel gezonde uitgangspositie. De belastingdruk is laag, de financiële kengetallen en de stand van de algemene reserve zijn gezond. Deze positie is mede tot stand gekomen door een doelmatige en beheerste inzet van de beschikbare middelen. Tegelijkertijd laat het meerjarenperspectief zien dat deze gezonde uitgangspositie niet wegneemt dat vanaf 2028 sprake is van een structurele financiële uitdaging.

De begroting is voor 2027 sluitend, door de inzet van de algemene reserve. De belangrijkste financiële ontwikkelingen, onzekerheden en risico's, waaronder jeugdzorg, worden toegelicht in het financieel kader. Voor zover ontwikkelingen op dit moment financieel voldoende concreet zijn en hierover besluitvorming heeft plaatsgevonden, zijn de financiële gevolgen in deze programmabegroting verwerkt. Ontwikkelingen waarvan de financiële gevolgen nog niet voldoende kunnen worden bepaald, zijn tekstueel toegelicht bij desbetreffende programma's. Nieuwe beleidswensen zijn niet zonder meer financieel verwerkt. Het raadsprogramma vormt de basis om te bepalen welke wensen prioriteit krijgen en hoe deze zich verhouden tot de beschikbare financiële middelen en de uitvoeringskracht van de organisatie. De financiële uitgangspunten uit het raadsakkoord vormen het kader voor deze afwegingen. In het proces richting de Kadernota 2028 werken raad en college gezamenlijk toe naar structurele en duurzame financiële oplossingen voor 2028 en verder. Daarbij worden bestaand beleid, nieuwe ambities, investeringen, inkomsten en uitvoeringsmogelijkheden in samenhang bezien. De structurele opgave vanaf 2028 vraagt daarbij om duidelijke prioritering en scherpe keuzes. Dit betekent dat niet alleen wordt gekeken naar nieuwe ambities en de voortzetting van bestaand beleid. Daarnaast wordt onderzocht welke activiteiten anders kunnen worden georganiseerd, kunnen worden verminderd of niet langer worden uitgevoerd. Ook mogelijk extra inkomsten kunnen onderdeel van die zoektocht zijn. Zo kan de raad een zorgvuldige en integrale afweging maken tussen wat we voor Veenendaal willen bereiken, wat daarvoor nodig is en wat financieel en organisatorisch verantwoord kan worden uitgevoerd.

Hoofdlijnen

De Programmabegroting 2027–2030 is de eerste begroting van de nieuwe bestuursperiode. Met deze begroting geven we een eerste vertaling aan het raadsakkoord '*Samen voor Veenendaal 2026–2030'*. Het raadsprogramma wordt gelijktijdig met deze begroting opgesteld. De verdere inhoudelijke uitwerking en financiële vertaling van de daarin gemaakte keuzes volgt daarom in de herziene programmabegroting.

Hieronder worden de belangrijkste financiële en bestuurlijke hoofdlijnen weergegeven.

Financiële hoofdlijnen

De begroting voor 2027 is met inzet van het surplus van de algemene reserve sluitend gemaakt. De algemene reserve biedt daarvoor financiële ruimte, maar is geen structurele oplossing. Voor de jaren 2028 en verder resteert een financiële opgave. In het proces richting de Kadernota 2028 werken raad en college toe naar structurele en duurzame oplossingen. Daarbij worden bestaand beleid, nieuwe ambities, investeringen, inkomsten en de uitvoeringsmogelijkheden van de organisatie in samenhang bezien.

Bij het actualiseren van de begroting zijn onder andere de financiële gevolgen van het Meerjareninvesteringsplan, autonome ontwikkelingen, eerder genomen besluiten en noodzakelijke kosten en beleidswensen verwerkt. Niet alle beleidswensen kunnen binnen het beschikbare financiële kader worden gehonoreerd.

Belangrijkste financiële ontwikkelingen

Een aantal ontwikkelingen vraagt de komende jaren bijzondere aandacht:

- **Jeugdzorg:** de actuele kostenontwikkeling liggen aanzienlijk boven het beschikbare budget. Met *'Programma Grenzen aan onze jeugdzorg'* wordt gewerkt aan het terugdringen van deze financiële opgave, echter het tempo en de omvang van de besparingen zijn nog onzeker.
- **Investeringen:** de omvangrijke investeringen in onder meer openbare ruimte, sport, onderwijs en cultuur leiden de komende jaren tot hogere kapitaallasten en een toenemende financieringsbehoefte.
- **Autonome ontwikkelingen:** de verplichte reële indexering van de Wmo en jeugdzorg leidt vanaf 2027 tot circa € 0,9 miljoen aan extra structurele lasten. Verder stijgt ook onze structurele bijdrage aan de Veiligheidsregio Utrecht wat oploopt tot circa € 0,5 miljoen.

De gemeente beschikt op basis van de huidige inzichten over voldoende weerstandscapaciteit om de geïnventariseerde risico's op te vangen. Tegelijkertijd laten de financiële kengetallen zien dat met name door de omvangrijke investeringsopgave de schuldpositie toeneemt en de solvabiliteit in de komende jaren afneemt.

Bestuurlijke hoofdlijnen

Het raadsakkoord '*Samen voor Veenendaal 2026–2030'* vormt de bestuurlijke basis voor deze begroting. Het raadsakkoord is opgebouwd rond drie pijlers, die ook de basis vormen voor de nieuwe programma-indeling:

- De groei en ontwikkeling van Veenendaal.
- Een veilig en leefbaar Veenendaal.
- Een sociaal en vitaal Veenendaal.

De groei en ontwikkeling van Veenendaal

Veenendaal blijft groeien. Dat vraagt om voldoende woningen, goede bereikbaarheid, werkgelegenheid en voorzieningen, met behoud van de kwaliteit van de leefomgeving. Wonen, mobiliteit, duurzaamheid en economie worden daarom zoveel mogelijk in samenhang benaderd.

We blijven werken aan grote ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder de Spoorzone en de herontwikkeling van het Franse Gat, en bereiden samen met regionale partners toekomstige ontwikkelingen voor. Tegelijkertijd zetten we in op een goede bereikbaarheid, verkeersveiligheid en een duurzame en klimaatbestendige inrichting van Veenendaal. Daarbij vormt de toenemende netcongestie een belangrijke randvoorwaarde voor de realisatie van deze ambities.

Ook zetten we in op een sterke en toekomstbestendige lokale economie, vitale bedrijventerreinen en een aantrekkelijke binnenstad. Uitgangspunt is dat werkgelegenheid en voorzieningen meegroeien met de ontwikkeling van Veenendaal.

Een veilig en leefbaar Veenendaal

We willen dat Veenendaal een veilige, schone en leefbare gemeente blijft. Binnen het veiligheidsbeleid ligt de nadruk onder meer op het voorkomen van jeugdcriminaliteit, het bestrijden van ondermijning, digitale veiligheid en de verbinding tussen zorg en veiligheid.

Daarnaast zetten we in op sterke buurten en wijken. Ontmoeting, sociale samenhang, groen, bewegen en gezondheid spelen daarbij een belangrijke rol. Via wijkgericht werken, wijkmanagement en participatie willen we inwoners actief betrekken bij hun leefomgeving.

Ook werken we samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers aan een weerbare samenleving die voorbereid is op crises, verstoringen en maatschappelijke veranderingen.

Een sociaal en vitaal Veenendaal

We willen dat iedere inwoner kan meedoen en zich kan ontwikkelen. Daarom zetten we in op een sterke sociale basis, bestaanszekerheid, participatie en toegankelijke ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben.

Voor jeugd ligt de nadruk op ontwikkelkansen, een sterke sociale basis en toekomstbestendige jeugdhulp. Met '*Programma Grenzen aan onze jeugdzorg'* werken we tegelijkertijd aan betere beheersbaarheid van de jeugdzorgkosten.

Daarnaast blijven we investeren in maatschappelijke voorzieningen, onderwijshuisvesting en integrale kindcentra. Via de VISA**-**aanpak (Veiligheid, Integratie, Samenwerking en Activering) werken we aan de opvang, participatie en integratie van nieuwkomers, waarbij taal, werk en zelfredzaamheid centraal staan.

Bestuurlijke samenwerking

De uitvoering van deze ambities vraagt om samenwerking, vertrouwen en voldoende uitvoeringskracht. We willen een toegankelijke overheid zijn die zichtbaar aanwezig is in de samenleving en samenwerkt met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, regiopartners en de gemeenteraad.

Tot slot

Met deze programmabegroting wordt de basis gelegd voor de nieuwe bestuursperiode. We blijven investeren in de groei, leefbaarheid en sociale kracht van Veenendaal. Tegelijkertijd vraagt het financiële perspectief om keuzes en prioritering. De verdere uitwerking van het raadsprogramma en het proces richting de Kadernota 2028 zijn belangrijke momenten om ambities, beschikbare middelen en uitvoeringskracht met elkaar in balans te brengen

Opbouw van de begroting

<u>Financieel kader</u>
De programmabegroting en meerjarenraming omvat de periode 2027 tot en met 2030. In het hoofdstuk Financieel kader nemen we u stapsgewijs mee in de totstandkoming van het financieel perspectief en daarmee het begrotingssaldo. Ook gaan we in op diverse financiële ontwikkelingen, waaronder de kostenontwikkeling Jeugdzorg, en onze financiële positie. Tot slot worden in het financieel kader de in deze begroting doorgevoerde noodzakelijke ontwikkelingen (3O's) en beleidswensen toegelicht.

<u>Programmaplan</u>
Na de beschrijving van het financieel kader volgt het programmaplan. Hierin zijn vijf programma's uitgewerkt. Deze programma's zijn vernieuwd ten opzichte van voorgaande jaren: de programma's 1 tot en met 3 volgen de structuur van het raadsakkoord 2026-2030. De programma's en thema's hebben dezelfde naam als de pijlers en thema's uit het raadsakkoord.

De programma's 1 tot en met 3 hebben dezelfde indeling:
- beschrijving van de visie;
- de thema's;
- financieel overzicht;
- actuele ontwikkelingen per thema.

Per thema hanteren we de volgende indeling:
- algemene informatie;
- richtinggevende doelen uit het raadsakkoord;
- opsomming van gerelateerde beleidsstukken, zoals nota's en verordeningen;
- financieel overzicht (wat mag het kosten).

Programma 4 kent geen aparte thema's. Een aantal onderdelen uit het voormalige programma 4 zijn verplaatst naar programma 2 (veiligheid, leefbaarheid). Het programma gaat in op bestuurlijke samenwerking, regionale samenwerking, strategie & ontwikkeling en externe dienstverlening. Er zijn geen (richtinggevende) doelen opgenomen. Wel is de opsomming van gerelateerde beleidsstukken en uiteraard ook het financieel overzicht opgenomen.

De voormalige programma's 5 (Algemene dekkingsmiddelen) en 6 (Bedrijfsvoering) zijn samengevoegd naar een programma Financiën. De onderdelen die betrekking hebben op bedrijfsvoering zijn verplaatst naar de verplichte paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf D). Programma 5 gaat in op de algemene dekkingsmiddelen, organisatiekosten en overige relevante financiële zaken.

Per programma worden de verbonden partijen benoemd die een bijdrage leveren aan de realisatie van de doelstellingen binnen het programma.

Verplichte indicatoren
Voor de vergelijkbaarheid tussen gemeenten wordt door het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) een verplichte set aan indicatoren voorgeschreven. Deze indicatoren vindt u via de link naar het portaal 'Waarstaatjegemeente': Dashboard - Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) - Veenendaal. Met behulp van deze link kunt u de vaste set aan indicatoren raadplegen en vergelijken met andere gemeenten en heel Nederland. Een uitzondering hierop zijn de indicatoren die betrekking hebben op het taakveld overhead. Deze gegevens zijn te vinden in programma 5 van deze programmabegroting.

Herziene programmabegroting na vaststellen raadsprogramma
Bij het opstellen van de financiële overzichten per programma en thema zijn de middelen/taakvelden herschikt. Hierbij is de hierboven genoemde verdeling in programma's en thema's aangehouden. Nadat de raad het raadsakkoord heeft vastgesteld wordt naar verwachting een herziene programmabegroting opgesteld. Hierbij worden teksten waar nodig geactualiseerd, worden concrete doelen en maatregelen opgenomen -gerelateerd aan de thema's in programma's 1-3-, en worden de middelen waar nodig verder herschikt.

Paragrafen
De paragrafen vormen een 'dwarsdoorsnede' van de begroting. De paragrafen geven daarmee belangrijke aanvullende informatie over de meerjarige financiële positie van de gemeente. De volgende verplichte paragrafen vanuit het BBV zijn opgenomen:

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing:
Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van de gemeente is. In deze paragraaf zijn ook financiële kengetallen opgenomen, zoals het weerstandsvermogen, de solvabiliteit en de schuldquote.

B. Onderhoud kapitaalgoederen:
In deze paragraaf wordt toegelicht op welke wijze het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen (zoals wegen, riolering, gebouwen) gewaarborgd is.

C. Financiering:
Hier wordt toegelicht op welke wijze met de financieringsbehoefte van de gemeente is omgegaan.

D. Bedrijfsvoering:
In de paragraaf wordt gerapporteerd over de voortgang van interne ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie.

E. Verbonden partijen:
De gemeente werkt samen met andere partijen om bepaalde doelen te bereiken. Als de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft bij een partij, is dit een zogenoemde verbonden partij. In deze paragraaf worden alle verbonden partijen toegelicht.

F. Grondbeleid:
In deze paragraaf wordt ingegaan op het gevoerde grondbeleid, wat een middel is om bestuurlijke doelstellingen in de ruimtelijke ordening vorm te geven.

G. Lokale heffingen:
In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen en de consequenties daarvan voor de inwoners.

H. Openbaarheid van bestuur:
In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

<u>Bijlagen</u>
In de bijlagen komen het Meerjareninvesteringsplan (MIP), de geraamde baten en lasten, de geprognosticeerde balans, de staat van incidentele baten en lasten, de staat van reserves en voorzieningen, begrotingssubsidies en de tabel afschrijvingstermijnen aan de orde.

Financieel kader

Inleiding

In het financieel kader gaan we in op diverse financiële ontwikkelingen en het financieel meerjarenbeeld voor de jaren 2027 tot en met 2030. Waar normaliter een beschouwing vaak aan het eind wordt opgenomen doen we dat dit keer voorafgaand aan de verdere uitwerking van het financieel kader. De beschouwing biedt daarmee de basis van waaruit het financieel kader moet worden bezien. Na de beschouwing wordt het financieel perspectief stapsgewijs toegelicht. Vervolgens worden diverse (verwachte) financiële ontwikkelingen (waaronder de kostenontwikkeling Jeugdzorg) toegelicht. Daarna gaan we in op de financiële positie van onze gemeente. Tot slot worden de in deze programmabegroting verwerkte noodzakelijke ontwikkelingen (3 O's) en beleidswensen nader toegelicht.

Beschouwing vooraf

De financiële positie van onze gemeente kent twee gezichten. Enerzijds beschikt de gemeente over overschotten in de jaarrekening, een gezonde vermogenspositie, een solide algemene reserve en een ruim voldoende weerstandsvermogen. Anderzijds laat deze programmabegroting opnieuw zien dat het structurele financiële perspectief onder toenemende druk staat en dat de beschikbare financiële ruimte voor de komende jaren beperkt is.

Bij het actualiseren van de meerjarenraming zijn de effecten van onontkoombare ontwikkelingen, prijs- en loonstijgingen, areaaluitbreidingen, kapitaallasten en overige autonome ontwikkelingen verwerkt. Hierdoor verslechtert het financiële beeld ten opzichte van eerdere ramingen. Om de begroting 2027 sluitend te kunnen presenteren is inzet van het surplus van de algemene reserve noodzakelijk om incidentele en structurele uitgaven te dekken. Daarmee wordt voor 2027 een financieel sluitend beeld bereikt, maar van een structureel en meerjarige sluitende begroting is geen sprake.

Daarbij moet worden onderkend dat het begrotingsbeeld niet zonder risico's is. Met name binnen de jeugdzorg ligt de actuele kostenprognose boven het beschikbare taakstellende budget. Het verschil maakt daarom onderdeel uit van het gemeentelijke risicoprofiel.

De beschikbare weerstandscapaciteit biedt op dit moment voldoende ruimte om dergelijke risico's op te vangen. Dat betekent echter niet dat deze risico's zonder gevolgen zijn. Wanneer de beoogde besparingen niet volledig worden gerealiseerd of kostenontwikkelingen ongunstiger uitvallen dan voorzien, zal dit direct effect hebben op de algemene reserve en daarmee op de financiële ruimte voor toekomstige beleidskeuzes.

Tegelijkertijd staat de gemeente voor omvangrijke investeringen in de fysieke leefomgeving, voorzieningen en maatschappelijke opgaven. Deze investeringen zijn noodzakelijk om Veenendaal ook op langere termijn een aantrekkelijke en toekomstbestendige gemeente te laten zijn, maar leiden eveneens tot een toenemende druk op de exploitatie door stijgende kapitaallasten. Daarnaast moeten de ambities uit het nieuwe raadsprogramma de komende periode nog financieel worden vertaald naar concrete voorstellen en keuzes.

De onzekerheid rondom de toekomstige ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds maakt het financiële beeld daarbij niet eenvoudiger. Ondanks recente verbeteringen in de financiering van gemeenten blijft onzeker in hoeverre toekomstige kostenontwikkelingen daadwerkelijk worden gecompenseerd. Dit vraagt om behoedzaamheid en om het behoud van voldoende financiële buffers.

De financiële uitdaging voor Veenendaal ligt daardoor niet alleen in het heden, maar ook in de komende jaren. De huidige stand van de algemene reserve biedt tijd en bestuurlijke handelingsruimte, maar vormt geen structurele oplossing voor oplopende lasten en onzekerheden. Om ook op langere termijn financieel gezond te blijven zullen keuzes noodzakelijk zijn. Dit vraagt om realistische ramingen, een kritische afweging van nieuwe en bestaande ambities, het daadwerkelijk realiseren van besparingen en blijvende aandacht voor de ontwikkeling van risico's en weerstandscapaciteit.

In het hiernavolgende wordt het financiële perspectief nader toegelicht waarin bovenstaande ontwikkelingen nog nader worden geduid.

Opbouw financieel perspectief

Onderstaand is de volledige opbouw van het financieel perspectief voor de periode 2027-2030 opgenomen. De verschillende onderdelen (A-F) worden vervolgens stapsgewijs toegelicht.

	(bedragen x € 1.000)	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
	Saldi Programmabegroting 2026-2029 en decemberwijziging 2025	305	404	783	783
	Saldo septembercirculaire 2025	580	532	462	462
	Saldo Meicirculaire 2026	211	137	-255	-218
	Structurele doorwerking 1e bestuursrapportage 2026	225	225	225	225
	Structurele doorwerking Jaarstukken 2025	615	615	615	615
A	Financieel vertrekpunt: Saldo meerjarenperspectief	1.936	1.913	1.830	1.867
	Technische richtlijnen				
	Actualisatie MIP en lopende investeringen	-289	-1.322	-1.482	-6.240
	Accres 2030 (doorrekening algemene uitkering)	-	-	-	2.800
	Doorrekening technische ontwikkelingen	34	-896	-636	-505
	Totaal technische richtlijnen	**-255**	**-2.218**	**-2.118**	**-3.945**
B	Saldo na technische richtlijnen, incl MIP, lopende investeringen, accres	1.681	-305	-288	-2.078
	Autonome ontwikkelingen vanaf 2027				
	Indexering Wmo AmvB Reele prijzen / contracten	-378	-378	-378	-378
	Indexering Jeugdzorg AmvB reele prijzen / contracten	-554	-554	-554	-554
	Totaal autonome ontwikkelingen	**-932**	**-932**	**-932**	**-932**
C	Saldo na autonome ontwikkelingen	749	-1.237	-1.220	-3.010
	Besluiten te verwerken in Programmabegroting				
	Ontwerpbegroting VRU (raad 11 juli 2026)	-291	-454	-454	-484
	Visie Sociaal domein voorkeursscenario 3b (raad 26 feb 26)	-80	-	-	-
	Formatie griffie 1 fte (raad feb 26)	-126	-126	-126	-126
	Ontwerpbegroting GBLT (raad juli 26)	-44	-44	-44	-44
	Ontwerpbegroting BVO JeugdFV (raad juli)	27	27	27	27
	Totaal besluiten te verwerken in Programmabegroting	**-514**	**-597**	**-597**	**-627**
D	Saldo Meerjarenperspectief na besluiten	235	-1.834	-1.817	-3.637
	Noodzakelijke kosten (3O's) en Beleidswensen				
	3 O's (noodzakelijke kosten)	-1.077	-956	-926	-1.025
	Beleidswensen	-1.917	-1.287	-935	-935
	Totaal 3O's en Beleidswensen	**-2.994**	**-2.243**	**-1.861**	**-1.960**
E	Saldo Meerjarenperspectief na 3 O's en beleidswensen	-2.759	-4.077	-3.678	-5.597
	Inzet Algemene Reserve				
	Inzet surplus algemene reserve	2.459			
	Incidentele dekking uit algemene reserve	300	-	-	-
F	Structureel saldo meerjarenperspectief na inzet surplus AR	-	-4.077	-3.678	-5.597

Aanvullende informatie op het financieel perspectief

- Het maximaal beschikbare surplus van de algemene reserve bedraagt € 2,858 miljoen. Hiervan is € 2,459 miljoen ingezet om de begroting 2027 sluitend te maken.

- Het saldo van de tweede bestuursrapportage 2026 laat in meerjarig perspectief een beperkt negatief begrotingssaldo zien.
- Bij de duiding van het meerjarenperspectief is van belang dat hierin de verwachte tekorten binnen de jeugdzorg niet zijn verwerkt. Deze tekorten bedragen circa € 6,5 miljoen in 2027 en lopen op tot circa € 9,5 miljoen in de daaropvolgende jaren. De tekorten zijn opgenomen als financieel risico. Begin 2027 brengt de Commissie van Deskundigen Hervormingsagenda Jeugd (commissie-Van Ark) opnieuw advies uit over de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd, mede in relatie tot de ontwikkeling van de jeugdzorguitgaven. De uitkomsten van dit advies kunnen gevolgen hebben voor het financiële kader tussen het Rijk en gemeenten en mogelijk leiden tot aanvullende middelen voor gemeenten. Hierover bestaat op dit moment nog geen zekerheid. In de loop van 2027 wordt hierover naar verwachting meer duidelijk. Tot die tijd worden de verwachte tekorten binnen de jeugdzorg als financieel risico meegenomen. Afhankelijk van de ontwikkeling van dit risico kunnen in de komende jaren ingrijpende financiële en bestuurlijke afwegingen noodzakelijk zijn.

A. Financieel vertrekpunt

Voor de bepaling van het beginsaldo van de begroting 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 vormen diverse documenten de basis:

- de Programmabegroting 2026, vastgesteld in november 2025;
- de Decemberwijziging 2025, vastgesteld in december 2025;
- de Jaarstukken 2025, vastgesteld in juli 2026;
- de Eerste bestuursrapportage 2026, vastgesteld in juli 2026;
- de Kaderbrief 2027 -2030 (via een raadsinformatiebrief aangeboden aan de raad, niet vastgesteld);
- diverse circulaires (september 2025, december 2025, mei 2026).

De Tweede bestuursrapportage 2026 wordt eind november aan de raad ter vaststelling aangeboden. De structurele effecten van deze bestuursrapportage zijn niet verwerkt in deze programmabegroting. Het is gebruikelijk om de gevolgen van de septembercirculaire van het gemeentefonds pas later te verwerken. De raad wordt -voorafgaand aan de besluitvorming over deze Programmabegroting- middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de financiële effecten van deze circulaire.

	(bedragen x € 1.000)	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
	Saldi Programmabegroting 2026-2029 en decemberwijziging 2025	305	404	783	783
	Saldo septembercirculaire 2025	580	532	462	462
	Saldo Meicirculaire 2026	211	137	-255	-218
	Structurele doorwerking 1e bestuursrapportage 2026	225	225	225	225
	Structurele doorwerking Jaarstukken 2025	615	615	615	615
A	Financieel vertrekpunt: Saldo meerjarenperspectief	1.936	1.913	1.830	1.867

B. Technische richtlijnen

Meerjareninvesteringplan (MIP) en lopende investeringen
Het MIP is bij het opstellen van de Kaderbrief 2027-2030 geactualiseerd en doorgerekend. Ook zijn de lopende investeringen geactualiseerd. Bij een latere start van investeringen verschuift ook het moment waarop kapitaallasten in de begroting worden verwerkt. De toegepaste rente van 3% op het MIP is gebaseerd op de kapitaalmarktrente. Daarnaast werkt de aanpassing van de toegerekende rente, van 1,5% naar 2% door in de raming, dit zorgt voor een nadeel op de kapitaallasten van de lopende investeringen. Van belang om in ogenschouw te nemen is dat er de komende jaren - en met name vanaf 2030 - een forse toename van de kapitaallasten zichtbaar is. Dit is ook vorig jaar aangegeven in de Programmabegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029. Deze forse toename is het effect van onder andere grote investeringen die op de planning staan in de openbare ruimte, sport, onderwijshuisvesting en cultuur.

Doorrekening algemene uitkering

Op basis van de Meicirculaire 2026 wordt de toevoeging van het accres aan het gemeentefonds in 2030 voor Veenendaal geraamd op circa € 2,8 miljoen. De uitkomsten van de Meicirculaire 2026 zijn verwerkt in de Programmabegroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030.

Doorrekening technische ontwikkelingen
Bij de start van de begrotingscyclus voor het volgende jaar worden de richtlijnen voor de technisch-financiële parameters opgesteld. Normaliter leidt een geringe stijging of daling van de indexcijfers in het lopende jaar niet tot een aanpassing van de indexcijfers in het jaar daaropvolgend. In het financieel perspectief worden de technische richtlijnen voor deze parameters opgenomen en doorgerekend.

Voor het jaar 2027 hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Een loon- en prijsstijging van 2,5%. Voor 2027 is dit gebaseerd op het indexcijfer ‘prijs bruto binnenlands product (Pbbp)’ uit de meicirculaire 2026.
- Een stijging van de tarieven voor gemeentelijke belastingen van 2,5%. Dit percentage is zoals gebruikelijk gekoppeld aan de verhoging van de prijsstijgingen.
- Een rentevoet van 3% voor aan te trekken financieringsmiddelen.
- Het uitgangspunt voor de areaaluitbreiding is de bouw van gemiddeld 300 woningen per jaar.

Op basis van bovenstaande is het effect van deze richtlijnen per saldo € 34.000 voordelig in 2027, € 896.000 nadelig in 2028, € 636.000 nadelig in 2029 en € 505.000 nadelig voor 2030.

De indexering van subsidies aan maatschappelijke instellingen sluit sinds 2026 aan bij de Pbbp systematiek. De daadwerkelijke loon- en prijsontwikkeling bij instellingen kan hiervan afwijken. Uitgangspunt is dat instellingen een eventueel verschil tussen de gemeentelijke indexatie en hun werkelijke loon- en prijsontwikkeling zelf binnen hun bedrijfsvoering en beschikbare middelen opvangen. Hiervoor wordt niet automatisch aanvullende compensatie vanuit de gemeente verstrekt.

	Technische richtlijnen				
	Actualisatie MIP en lopende investeringen	-289	-1.322	-1.482	-6.240
	Accres 2030 (doorrekening algemene uitkering)	-	-	-	2.800
	Doorrekening technische ontwikkelingen	34	-896	-636	-505
	Totaal technische richtlijnen	**-255**	**-2.218**	**-2.218**	**-3.945**
B	Saldo na technische richtlijnen, incl MIP, lopende investeringen, accres	1.681	-305	-288	-2.078

C. Autonome ontwikkelingen

Indexering Wmo en Jeugdzorg
In de Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 is vastgelegd dat we vanaf

2026 voor alle gemeentelijke budgetten de Pbbp-systematiek voor de indexering hanteren. Bij de budgetten met betrekking tot de Wmo en de Jeugdzorg zijn we op basis van de wet- en regelgeving (AmvB) verplicht om reële tarieven te hanteren bij de inkoop van de zorg. Concreet is deze verplichting vormgegeven via de OVA/PPC systematiek. Om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting dienen we voor de Wmo en Jeugdzorg de effecten van de aanvullende indexering in het financieel meerjarenperspectief voor 2027 te verwerken. De structurele budgettaire consequenties zijn voor de Wmo € 378.000 in 2027 en voor de jeugdzorg € 554.000 in 2027.

	Autonome ontwikkelingen vanaf 2027				
	Indexering Wmo AmvB Reele prijzen / contracten	-378	-378	-378	-378
	Indexering Jeugdzorg AmvB reele prijzen / contracten	-554	-554	-554	-554
	Totaal autonome ontwikkelingen	**-932**	**-932**	**-932**	**-932**
C	Saldo na autonome ontwikkelingen	749	-1.237	-1.220	-3.010

D. Te verwerken besluiten

In de afgelopen periode zijn diverse besluiten genomen met financiële gevolgen voor de jaren 2027 en verder. Het betreft:

Ontwerpbegroting VRU
De raad heeft op 2 juli jl. een besluit genomen over de Ontwerpbegroting van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Bij de Kadernota van de VRU heeft de raad gekozen voor het toekomstscenario ‘Op orde’. De kosten die hiermee gemoeid gaan zijn verwerkt in de Ontwerpbegroting van de VRU. De financiële consequenties van de Ontwerpbegroting VRU ad. € 290.000 in 2027, oplopend naar € 483.000 nadelig/structureel zijn verwerkt in het financieel perspectief.

Jaarlijkse aanpassing parkeertarieven
Op 20 november 2025 heeft de raad aangepaste parkeertarieven vastgesteld. De financiële consequenties voor de parkeerexploitatie voor 2027 en verder zijn verwerkt in het financieel perspectief (€ 160.000 in 2027, oplopend naar € 208.000 in 2030, voordelig).

Keuzenotitie visie sociaal domein
Op 26 februari jl. besloot de raad de keuzenotitie visie sociaal domein met het voorkeursscenario 3b vast te stellen en de eventuele financiële consequenties te verwerken in de Programmabegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De incidentele lasten ad. € 80.000 in 2027 zijn verwerkt in het financieel perspectief.

Formatie griffie
Op 26 februari jl. besloot de raad om de formatie van de griffie uit te breiden met 1 fte en de structurele lasten vanaf 2027 ad. € 126.000 (afgerond) te verwerken in de Programmabegroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030.

Ontwerpbegroting GBLT
De raad heeft op 2 juli jl. besloten een zienswijze te geven op de Ontwerpbegroting van GBLT. De financiële consequenties ad. € 44.000 nadelig/structureel zijn verwerkt in het financieel perspectief.

Ontwerpbegroting BVO JeugdFV
Op 2 juli jl. nam de raad ook een besluit over de Ontwerpbegroting van de BVO JeugdFV. De financiële consequenties ad. € 27.000 voordelig/structureel zijn verwerkt in het financieel perspectief.

Overige besluiten
Een aantal genomen besluiten zijn technisch verwerkt in het Meerjarig Investering Plan (MIP). Het betreft de besluitvorming over het kunstgrasveld van De Merino’s (raad december 2025) en ontwikkeling en beheer openbaar groen bedrijventerreinen (college september 2025). Ook zijn een aantal budgetneutrale besluiten verwerkt. Het betreft de besluitvorming

over ‘Van afval naar grondstof’ (raad januari 2026) en de AVU Ontwerpbegroting (raad februari 2026).

	Besluiten te verwerken in Programmabegroting				
	Ontwerpbegroting VRU (raad 11 juli 2026)	-291	-454	-454	-484
	Visie Sociaal domein voorkeursscenario 3b (raad 26 feb 26)	-80	-	-	-
	Formatie griffie 1 fte (raad feb 26)	-126	-126	-126	-126
	Ontwerpbegroting GBLT (raad juli 26)	-44	-44	-44	-44
	Ontwerpbegroting BVO JeugdFV (raad juli)	27	27	27	27
	Totaal besluiten te verwerken in Programmabegroting	**-514**	**-597**	**-597**	**-627**
D	Saldo Meerjarenperspectief na besluiten	235	-1.834	-1.817	-3.637

E. Noodzakelijke kosten (3O’s) en beleidswensen

Tijdens het opstellen van de Kaderbrief 2027-2030 en de Programmabegroting 2027 zijn diverse noodzakelijke kosten (3O’s; onvoorzien, onuitstelbaar, onvermijdelijk) en beleidswensen in beeld gebracht. De noodzakelijke kosten zijn volledig verwerkt in deze programmabegroting. Gezien het financieel perspectief is het niet mogelijk om alle beleidswensen te honoreren. Onder aan dit hoofdstuk is een paragraaf opgenomen waarin alle verwerkte ontwikkelingen en beleidswensen onderwerpen worden toegelicht. De niet doorgevoerde onderwerpen zijn in een aparte bijlage bij de programmabegroting toegelicht.

	Noodzakelijke kosten (3O's) en Beleidswensen				
	3 O's (noodzakelijke kosten)	-1.077	-956	-926	-1.025
	Beleidswensen	-1.917	-1.287	-935	-935
	Totaal 3O's en Beleidswensen	**-2.994**	**-2.243**	**-1.861**	**-1.960**
E	Saldo Meerjarenperspectief na 3 O's en beleidswensen	-2.759	-4.077	-3.678	-5.597

F. Inzet Surplus

Het surplus van de algemene reserve is dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van de geïnventariseerde risico’s. Van dit vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan een gemeente jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten. In de begrotingscirculaire van de provincie staan de volgende drie voorwaarden:

• Ten eerste dient de gemeente voldoende weerstandscapaciteit te behouden om de gekwantificeerde risico’s af te dekken (de weerstandsratio moet minimaal 1,0 bedragen);

• Ten tweede moet de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% zijn in het jaar van inzet;

• De structurele onttrekkingen aan de algemene reserve moeten worden opgenomen op het overzicht van structurele reservemutaties.

In de jaren 2027 en verder kan maximaal 10% als surplus van de algemene reserve worden ingezet ter dekking van structurele lasten, mits voldaan wordt aan deze voorwaarden. Op basis van de huidige inzichten is dat het geval voor de jaren 2027 tot en met 2029. Vanaf 2030 daalt de solvabiliteitsratio onder de 20%.

In deze programmabegroting is er voor gekozen deze inzet alleen voor 2027 te verwerken. Daarmee wordt voor 2027 een financieel sluitend beeld bereikt.

De algemene reserve bedraagt na verwerking van de 1e bestuursrapportage € 43,1 miljoen. Na aftrek van de incidentele dekking uit de algemene reserve van € 300.000 resteert nog € 42,8 miljoen.

De reserve opvang ontheemden bedraagt in 2026 circa € 6,0 miljoen. Met ingang van 2027 wijzigt de landelijke bekostigingssystematiek voor de opvang van ontheemden. Onder de nieuwe systematiek sluit de rijksbekostiging in belangrijkere mate aan bij de daadwerkelijk gemaakte kosten. Daarmee verandert ook de mate waarin financiële risico's binnen de gemeentelijke begroting moeten worden opgevangen. Dit is aanleiding geweest om de benodigde omvang van de reserve opnieuw te beoordelen, waarbij tevens rekening is gehouden met de actuele inzichten in de kosten en baten van de opvang en de realisatie in 2026. Op basis hiervan is er een onttrekking aan de reserve opvang ontheemden gedaan van € 3,0 miljoen en is dit bedrag gestort in de algemene reserve.

Daarmee komt de algemene reserve uit op € 45,8 miljoen. Na aftrek van de benodigde weerstandscapaciteit voor de geïnventariseerde risico's van € 17,2 miljoen resteert € 28,6 miljoen. Hiervan kan maximaal 10% hiervan als surplus worden ingezet. Dit betekent dat maximaal € 2,86 miljoen beschikbaar is.

Voor het sluitend maken van de begroting 2027 is een bedrag van € 2,459 miljoen benodigd. Dit bedrag blijft binnen het maximaal beschikbare surplus van € 2,86 miljoen. Daarmee wordt voldaan aan de voorwaarden voor inzet van het surplus van de algemene reserve.

	Inzet Algemene Reserve				
	Inzet surplus algemene reserve	2.459			
	Incidentele dekking uit algemene reserve	300	-	-	-
F	Structureel saldo meerjarenperspectief na inzet surplus AR	-	-4.077	-3.678	-5.597

Financiële ontwikkelingen

Er zijn diverse ontwikkelingen te benoemen die we momenteel nog niet of nog onvoldoende financieel kunnen vertalen en die dus niet financieel zijn verwerkt in deze programmabegroting. Deze ontwikkelingen kunnen in de komende periode nog leiden tot (structureel) hogere lasten.

Theater

In de voorliggende begroting wordt uitgegaan van de eerder genomen besluiten over het theater. In november 2026 wordt naar verwachting een raadsvoorstel aangeboden om keuzes te maken over het theater. In 2027 voeren we de effecten van dit besluit door in de programmabegroting en wordt verder gewerkt aan de realisatie van het nieuwe theater en het tijdelijke theater.

Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen

Na vaststelling van het vernieuwde strategisch vastgoedbeleid worden de onderhoudslasten en meerjareninvesteringen geëffectueerd. De financiële consequenties van de uitvoering hiervan worden via de onderhoudsvoorziening en het MIP verwerkt. De stand van de onderhoudsvoorziening is voldoende om de onderhoudslasten meerjarig te voldoen.

Drinkwaterpark Spoorzone

Bij het rijk is (GWG)-subsidie aangevraagd ten behoeve van het gebied Waterpark, onderdeel van de Spoorzone. De primaire opgave ligt in de gewenste aanpassing en uitbreiding van de drinkwaterputten van Vitens. Het college heeft op 23 september 2025 besloten de cofinanciering te betrekken bij het proces van de kaderbrief, om bij de subsidieaanvraag aan te tonen dat er bestuurlijk draagvlak is.

Momenteel wordt gewerkt aan een inrichtingsplan en eerste kostenopzet en verdeling van de kosten tussen de verschillende partijen in het gebied. Afhankelijk daarvan zal er meer duidelijkheid zijn over de omvang van de cofinanciering, tot in hoeverre die door de gemeente gedragen moet gaan worden en welke ruimte daarvoor reeds beschikbaar is of aanvullend gemaakt moet worden en in welk jaar. Wanneer het onderzoek is afgerond er hier meer over bekend is, zal dit betrokken worden bij de besluitvorming over benodigde (investerings-)budgetten.

Kostenontwikkeling Jeugdzorg

Financieel uitgangspunt

Bij de Kadernota 2026–2029 is besloten het financieel kader voor de jeugdzorg taakstellend te hanteren. Dit uitgangspunt wordt in de Programmabegroting 2027–2030 voortgezet. Dit betekent dat de begroting niet automatisch wordt aangepast aan de actuele kostenprognose. Het verschil tussen het beschikbare budget en de prognose vormt een financiële opgave. De financiële risico's die hiermee samenhangen worden betrokken bij het risicoprofiel van de gemeente. Voor de tweedelijns jeugdzorg is in 2027 circa € 32 miljoen beschikbaar. Vanaf 2028 bedraagt het beschikbare budget circa € 29 miljoen per jaar. De daling vanaf 2028 wordt met name veroorzaakt doordat vanaf dat jaar de eerder vastgestelde taakstelling vanuit de Hervormingsagenda Jeugd van kracht wordt.

Begroting (x 1 mln.)	2027	2028	2029	2030
Raming (excl. index)	34,7	33,7	33,7	33,7
Af: taakstelling	-2,7	-4,7	-4,7	-4,7
Beschikbaar	**32,0**	**29,0**	**29,0**	**29,0**

Actuele kostenontwikkeling

Op basis van de eerste voortgangsrapportage van JeugdFV bedraagt de actuele prognose voor de tweedelijns jeugdzorg circa € 38,5 miljoen. Dit is circa 3,6 miljoen hoger dan in 2025. De kostenstijging wordt niet veroorzaakt door een groei van het totale aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van jeugdhulp; dit aantal neemt naar verwachting juist af. De hogere uitgaven hangen naast de indexatie met name samen met de inzet van intensievere en duurdere vormen van jeugdhulp. Deze prognose van 2026 wordt voor 2027 en verder gelijk gehouden. Ten opzichte van het beschikbare budget betekent dit een verschil van circa € 6,5 miljoen in 2027 en circa € 9,5 miljoen vanaf 2028.

Begroting (x 1 mln.)	2027	2028	2029	2030
Beschikbaar	32,0	29,0	29,0	29,0
Prognose uitgaven	38,5	38,5	38,5	38,5
Besparingsopgave	**-6,5**	**-9,5**	**-9,5**	**-9,5**

Maatregelen

Om de uitgaven beter beheersbaar te maken wordt uitvoering gegeven aan de projecten uit het programma *Grenzen aan onze jeugdzorg*. De huidige projecten hebben mogelijk de potentie om binnen drie jaar een structurele besparing op te leveren van circa € 4,6 miljoen. De eerste financiële effecten worden in de loop van 2027 verwacht. Het tempo waarin deze besparing in de afzonderlijke jaren wordt gerealiseerd en of het volledige bedrag aan besparingen wordt gehaald is afhankelijk van een groot aantal factoren, deels binnen en deels buiten de invloedsfeer van de gemeente. Ook wanneer de volledige beoogde besparing van € 4,6 miljoen wordt gerealiseerd, resteert op basis van de huidige prognose een verschil van circa € 1,9 miljoen in 2027 en circa € 4,9 miljoen vanaf 2028. Voor dit resterende verschil zal in de komende tijd aan mogelijk denkbare aanvullende oplossingen worden gewerkt.

Landelijke ontwikkelingen

De financiële ontwikkeling van de jeugdzorg blijft daarnaast mede afhankelijk van landelijke besluitvorming. Begin 2027 brengt de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd een zwaarwegend advies uit over de verhouding tussen de kosten van de jeugdzorg en de daarvoor beschikbare middelen. Dit advies kan gevolgen hebben voor het financiële kader en mogelijk leiden tot aanvullende Rijksmiddelen. Deze mogelijke effecten zijn op dit moment nog onvoldoende zeker om in de raming te verwerken.

De verdere toelichting en kwantificering van de financiële onzekerheden rond de jeugdzorg is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële positie

Omschrijving (toelichting)

Voor een houdbare financiële positie is het van belang om meerjarig en in samenhang naar de ontwikkeling van de financiële kengetallen te kijken. Uitgebreider informatie over onze financiële positie is opgenomen in Paragraaf A (Weerstandsvermogen en risicobeheersing) van deze programmabegroting.

Voor de beoordeling van de financiële kengetallen wordt mede gekeken naar de signaleringswaarden zoals die zijn vastgesteld in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader Gemeenten (GTK 2026) van de provincies.

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90 %	90-130 %	>130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90 %	90-130	>130 %
Solvabiliteitsratio	>50 %	20-50	<20 %
Grondexploitatie	<20 %	20-35	>35 %
Structurele exploitatieruimte (begroting)[1]	>0 %	0	<0 %
Belastingcapaciteit	<95 %	95-105	>105 %

Zoals ook de provincie aangeeft zijn dit geen harde normeringen maar signaleringen waarbij het vooral aan de raad is om zijn eigen interpretatie en waardering daaraan te geven.

Excel-tabel

Kengetallen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	59%	91%	97%	129%	140%	149%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53%	83%	87%	118%	129%	137%
Solvabiliteitsratio	35%	29%	26%	22%	20%	18%
Grondexploitatie	11%	10,4%	20%	24%	22%	15%
Structurele exploitatieruimte	1,50	2,10	-0,51%	-1,83%	-1,84%	-2,17%
Belastingcapaciteit	85%	82%	86%	86%	86%	86%

Omschrijving (toelichting)

Uitgangspunten kengetallen (GTK 2026) – op basis van het financieel perspectief
Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030 zijn de BBV-kengetallen doorgerekend op basis van de begroting 2027. Het inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente wordt weergegeven in het volgende overzicht.

Toelichting kengetallen 2027-2030

1A. Netto schuldquote
De netto schuldquote stijgt van 97% in 2027 naar 149% in 2030. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de omvangrijke investeringen en grondaankopen die in de begrotingsperiode worden gedaan en de financiering die hiervoor nodig is. Hierdoor neemt de schuldpositie van de gemeente toe.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De gecorrigeerde netto schuldquote stijgt van 87% in 2027 naar 137% in 2030. Ook na correctie voor de verstrekte leningen is daarmee sprake van een duidelijke stijging. Dit bevestigt het beeld dat de financieringsbehoefte als gevolg van de investeringen en grondaankopen toeneemt.

2. Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio daalt van 26% in 2027 naar 18% in 2030. Dit betekent dat het eigen vermogen een steeds kleiner deel vormt van het totale vermogen. De ontwikkeling hangt samen met de toenemende financieringsbehoefte en de ontwikkeling van het eigen vermogen. Hiermee neemt de financiële weerbaarheid af.

3. Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie bedraagt 20% in 2027 en daalt vervolgens naar 15% in 2030. De relatief hoge waarde in 2027 hangt samen met de omvang van de boekwaarden van de grondexploitaties ten opzichte van de totale baten. In de jaren daarna neemt dit relatieve aandeel af.

4. Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte is gedurende de begrotingsperiode 2027-2030 negatief. Voor 2027 wordt het tekort gedekt door inzet van het surplus van de algemene reserve. Binnen het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) kan deze inzet onder voorwaarden als structurele dekking worden aangemerkt. Deze mogelijkheid is echter begrensd: inzet van het surplus verlaagt de algemene reserve en heeft daarmee ook effect op de solvabiliteit. De negatieve structurele exploitatieruimte geeft aan dat de structurele begrotingspositie aandacht vraagt.

5. Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit blijft gedurende de begrotingsperiode stabiel op 86%. Dit betekent dat de gemeentelijke woonlasten onder het landelijk gemiddelde liggen. Vanuit dit kengetal bezien is daarmee sprake van een relatief gunstige positie.

Samenvattend beeld financiële kengetallen 2027-2030

De financiële kengetallen laten in samenhang zien dat de financiële positie van de gemeente gedurende de begrotingsperiode onder druk komt te staan. De omvangrijke investeringsopgave leidt tot een toenemende financieringsbehoefte. Dit is zichtbaar in de netto schuldquote, die stijgt van 97% in 2027 naar 149% in 2030. Tegelijkertijd daalt de solvabiliteit van 26% naar 18%. De gemeente wordt daarmee voor de financiering van haar activiteiten in toenemende mate afhankelijk van vreemd vermogen en het aandeel eigen vermogen neemt af. Ook de structurele exploitatieruimte vraagt aandacht. Deze is gedurende de gehele begrotingsperiode negatief.

De ontwikkeling van deze drie kengetallen versterkt elkaar. Een hoge investeringsomvang leidt tot meer schuldfinanciering en hogere kapitaallasten. Tegelijkertijd is de structurele ruimte binnen de exploitatie beperkt om deze lasten en eventuele tegenvallers op te vangen. Wanneer voor dekking daarnaast een beroep wordt gedaan op het eigen vermogen, neemt de financiële buffer af. Hierdoor vermindert de flexibiliteit om toekomstige financiële tegenvallers of nieuwe opgaven op te vangen.

Het kengetal grondexploitatie neemt af van 23,4% in 2027 naar 15% in 2030 en de belastingcapaciteit blijft met 86% stabiel. De ontwikkeling van deze kengetallen nuanceren het totaalbeeld, maar wegen niet op tegen de ontwikkeling van de schuldpositie, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte.

Het totaalbeeld vraagt daarom nadrukkelijk aandacht. Niet één afzonderlijk kengetal, maar juist de combinatie van een oplopende schuldpositie, afnemende solvabiliteit en negatieve structurele exploitatieruimte maakt de financiële positie kwetsbaarder. Dit vraagt om terughoudendheid bij nieuwe structurele verplichtingen en investeringen en om blijvende sturing op een structureel evenwichtige begroting, de schuldontwikkeling en het behoud van voldoende eigen vermogen.

Richting de Kadernota 2028-2031 gaan we daarom aan de slag met het structureel op orde brengen van het financieel perspectief. Daarbij kijken we in samenhang naar het structurele begrotingssaldo, de investeringsopgave, de ontwikkeling van de schuld en het behoud van voldoende eigen vermogen. Doel is om te komen tot een meerjarig en structureel sluitend financieel perspectief en tegelijkertijd de financiële weerbaarheid van de gemeente te versterken.

De kengetallen geven daarmee niet alleen inzicht in de huidige financiële positie, maar maken ook duidelijk waar bijsturing nodig is. Tijdig handelen is van belang om verdere verslechtering te voorkomen en voldoende financiële ruimte voor toekomstige opgaven te behouden.

Doorkijk kengetallen naar 2035

Kengetallen		Begroting 2031	Begroting 2032	Begroting 2033	Begroting 2034	Begroting 2035
1A	Netto schuldquote	144%	151%	157%	157%	156%
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	132%	139%	145%	144%	144%
2	Solvabiliteitsratio	17%	16%	15%	14%	13%
3	Grondexploitatie	12,0%	12%	12%	12%	12%
4	Structurele exploitatieruimte	Negatief	Negatief	Negatief	Negatief	Negatief
5	Belastingcapaciteit	86%	86%	86%	86%	86%

Om ook voorbij de periode van deze programmabegroting zicht te houden op de ontwikkeling van onze financiële positie, is een doorkijk gemaakt naar 2035. Naarmate verder vooruit wordt gekeken, neemt de onzekerheid toe. Deze doorkijk is daarom geen begroting of voorspelling, maar heeft vooral een signaalfunctie. De doorkijk laat zien welke financiële ontwikkeling op basis van de huidige inzichten kan ontstaan als geen aanvullende maatregelen worden genomen.

Voor deze doorkijk is rekening gehouden met de huidige werkvoorraad aan investeringen, de verwachte ontwikkeling van de baten en een inschatting van de investeringen na 2030. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- een werkvoorraad aan investeringen van circa € 43 miljoen;
- een jaarlijkse ontwikkeling van de baten met 1,5%, uitgaande van circa € 300 miljoen aan baten in de begroting 2027;
- aanvullende investeringen in 2030 van in totaal € 11,3 miljoen voor de Groene Zone, Spoorzone en IKC Ambacht;
- vanaf 2031 jaarlijks circa € 18 miljoen aan reguliere investeringen
- een niet nader geduid negatief begrotingssaldo.

De doorkijk laat zien dat de financiële positie op langere termijn verder onder druk komt te staan. De investeringsopgave leidt tot hogere kapitaallasten en een toenemende financieringsbehoefte. Dit werkt door in het financiële perspectief en de ontwikkeling van de financiële kengetallen.

Vooral de ontwikkeling van de schuldpositie, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte vraagt aandacht. Daarbij gaat het niet zozeer om de exacte waarde van een kengetal in een afzonderlijk jaar. Daarvoor zijn de onzekerheden op deze termijn te groot. Het gaat vooral om de richting waarin de financiële positie zich ontwikkelt.

Vooruitkijken en tijdig bijsturen

De komende periode wordt het raadsprogramma verder uitgewerkt richting een bijgestelde programmabegroting. Vervolgens is het uitgangspunt om bij de Kadernota 2028-2031 te komen tot een meerjarig en structureel sluitend financieel perspectief. Daarbij zullen ambities, investeringen en beschikbare financiële ruimte in samenhang moeten worden bezien.

De doorkijk naar 2035 is daarbij vooral een vroegtijdig signaal. Er ligt een forse financiële opgave en zonder bijsturing neemt de financiële ruimte verder af. Door dit nu inzichtelijk te maken, kunnen tijdig keuzes worden gemaakt om verdere verslechtering van onze financiële positie te voorkomen en de gemeentelijke financiën ook op langere termijn gezond te houden.

Toelichting noodzakelijke kosten 3 O's en beleidswensen

In deze programmabegroting zijn diverse noodzakelijke kosten en beleidswensen verwerkt (onderdeel E in bovenstaand financieel perspectief). Deze worden hieronder toegelicht. Ontwikkelingen en beleidswensen die wel in beeld zijn gebracht maar niet verwerkt in deze programmabegroting zijn inzichtelijk gemaakt in een aparte bijlage.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU) afbouw nadeelcompensatie
(2028: € 69k, oplopend naar € 799k in 2039)
De financieringssystematiek van de VRU is sinds 2015 gebaseerd op de verdeling van het subcluster crisisbeheersing en brandweer binnen het gemeentefonds. Hierdoor draagt elke gemeente evenredig bij aan het budget voor het gemeentelijk basistakenpakket (GBTP). Bij de vaststelling van dit nieuwe financieringsmodel is destijds afgesproken dat gemeenten geen nadeel mogen ondervinden door de overgang naar het nieuwe model. Gemeenten die voordeel behaalden bij de invoering van deze systematiek dragen daarom een deel van hun voordeel af om gemeenten die nadeel ondervinden te compenseren. Dit wordt het compensatiemechanisme genoemd. De compensatie bedraagt voor Veenendaal € 799.000 per jaar. De VRU heeft op 6 juli jl. besloten om de compensatieregeling af te bouwen voor zowel 'voordeel' als 'nadeel' gemeenten. De afbouw vindt plaats vanaf 2028 met omstreeks 70.000 p/j cumulatief (12 jaar). Op termijn ontstaat hiermee een structureel nadeel van omstreeks € 799.000.

Aanvraag CJG 2027 (Investering grenzen aan onze Jeugdzorg)
(€ 505k, structureel, exclusief extra gevraagde indexering)
Uitgangspunt voor deze aanvraag zijn de prestatieafspraken voor 2026, omdat deze afspraken zijn geformuleerd in de richting van *Grenzen aan onze Jeugdzorg*. Daarnaast doet het CJG een aanvraag voor extra middelen om de doelen die voor het CJG zijn opgenomen in *Grenzen aan onze Jeugdzorg* te kunnen realiseren. De aanvraag heeft betrekking op extra inzet voor regie in kwadrant IV, personeel en salarissen, samenwerking met het onderwijs en ketenmonitoring en monitoring.

Personeel en salarissen betreft een structurele kostenpost van € 130.000. Deze middelen zijn nodig om jeugd- en gezinswerkers die veiligheidsvraagstukken en -casuïstiek uitvoeren passend in te schalen. De huidige inschaling sluit niet aan bij de zwaarte en verantwoordelijkheid van deze werkzaamheden. Met deze middelen kan de inschaling in overeenstemming worden gebracht met de uitgevoerde werkzaamheden en de toepasselijke cao. Dit is nodig om gekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden en daarmee de kwaliteit van de beoordeling van de zorgvraag te borgen.

De overige middelen zijn nodig om het CJG in staat te stellen zijn centrale rol bij het begrenzen van de jeugdzorg verder te versterken en daarmee bij te dragen aan de drie maatschappelijke doelen: minder kinderen in het jeugdzorgstelsel, lagere kosten per cliënt en lagere totale kosten.

Projecten Grenzen aan onze jeugdzorg
(€ 232k in 2027 en € 232k in 2028 incidenteel)
Deze middelen zijn randvoorwaardelijk om de diverse projecten uit het programma Grenzen aan onze Jeugdzorg uit te voeren. Deze projecten moeten bijdragen aan de drie doelen: minder kinderen in het stelsel, minder kosten per client, minder kosten totaal. Reeds opgestelde projectplannen zijn: Onderwijs/Jeugd, Doelenboom/KPI's, Backoffice Jeugd en doorverwijzingsroutes, Veense aanpak relatie / scheidingsproblematiek.

Handhaving fietsparkeren (besluit college 24 feb 2026)
(€ 22k, structureel)
Het college besloot op 24 februari jl. om de handhaving op fietsparkeren verder te versterken. De incidentele baten en lasten voor 2026 zijn verwerkt in de eerste bestuursrapportage 2026. De structurele baten en lasten vanaf 2027 ad € 22.000 nadelig zijn verwerkt in het financieel perspectief.

Herverkiezing BIZ (Bedrijven Investerings Zone)
(€ 50k in 2027 incidenteel)
In 2027 vinden weer de herverkiezingen van de BIZ plaats. Ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van de verkiezingsprocedure dient een extern bureau ingehuurd te worden. De kosten van de inhuur van het externe bureau in 2022 (laatste verkiezingen) bedroeg rond de € 50.000. Onduidelijk is nog of dit keer een opdracht van vergelijkbare orde verstrekt moet worden, of dat dit ook een kleinere opdracht kan zijn. Vooralsnog wordt het bedrag van 2022 aangehouden als inschatting.

AI- Act
(€ 79k, structureel)
We moeten voldoen aan de regels van de AI-act. De hieruit voortvloeiende taken moeten worden belegd, maar kunnen niet worden uitgevoerd binnen de bestaande formatie. De benodigde formatie is 0,8FTE. De functionaris moet onder andere het algoritmeregister actueel houden, toezien op naleving van de kaders, de organisatie ondersteunen bij toetsingen (IAMA's=Impact assessment mensenrechten en algoritmes, dient om risico's te identificeren bij ontwikkeling en gebruik AI) en is aanspreekpunt voor AI-ethiek, transparantie en risicobeoordelingen.

Verkiezingen 2030 (afscheid, installatie, inwerken raad)
(€80k in 2030 incidenteel)
In 2030 vinden raadsverkiezingen plaats. Daarvoor zijn extra uitgaven te maken in het kader van (het voorbereiden van) deze verkiezingen, het afscheid van de dan fungerende raad en de installatie en het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad.

Wettelijke taak OOGO
(€ 35k, structureel)
De middelen zijn nodig voor continuering van het Op Overeenstemming Gericht Overleg (onderwijs- jeugd) en focusagenda en activiteiten die voortvloeien uit OOGO. OOGO is een wettelijk verplichte regionale taak waar nog geen structureel budget voor was geraamd. Er was sprake van tijdelijke dekking tot en met 2026.

Begraafplaats en rouwcentrum De Munnikenhof
(€ 300k in 2027, afnemend naar € 50k in 2030)
Het aantal uitgiften van nieuwe graven neemt sinds 2010 af, ondanks dat de bevolking groeit. Dit is het gevolg van meer crematies en omdat natuurbegraven in opkomst is. Het effect van natuurbegraafplaats Prattenburg zal naar verwachting een snellere afname tot gevolg hebben. Dit alles zorgt ervoor dat de begraafplaats en het rouwcentrum de afgelopen twee jaar niet kostendekkend meer zijn. Tot en met 2026 kan het tekort opgevangen worden binnen de egalisatiereserve begraafplaats. Naar verwachting is deze reserve in 2027 op en is er sprake van een tekort.

Onderhoud i-Vri's (intelligente verkeersregelinstallaties)
(€ 60k, structureel)
In 2019 hebben de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en haar collega-bestuurders van provincies en gemeenten afgesproken dat elk nieuw verkeerslicht in Nederland een intelligente verkeersregelinstallatie (iVRI) wordt. Momenteel worden alle verkeersregelinstallaties vervangen voor iVRI's. Naast dat deze iVRI's duurder zijn in aanschaf vraagt zo'n automaat ook veel meer dagelijks beheer. De onderhouds- en beheerkosten stijgen met € 60.000 per jaar.

Formatie Financiën
(€ 175k, structureel)
Het is noodzakelijk om de capaciteit binnen team Financiën te versterken. De uitbreiding voor twee medewerkers op verschillende onderdelen binnen financiën is nodig om de financiële rechtmatigheid van het betaalproces te waarborgen. De afgelopen jaren is dat met wisselende tijdelijke inhuur en middelen opgevangen maar dit blijkt structureel noodzakelijk.

Volkshuisvestingsprogramma
(€ 40k in 2027 incidenteel)
De Omgevingswet stelt een Volkshuisvestingsprogramma verplicht voor iedere gemeente. Het programma vervangt de huidige Woonvisie. De uitgangspunten van woonbeleid staan in de omgevingsvisie, de uitvoering van beleid staat in het programma. In het programma worden in ieder geval de onderdelen inzicht in bestaande voorraad, woningbehoefte, doelgroepen bouwprogramma, woonzorgbeleid en leefbaarheid opgenomen. Hiervoor is uitgebreid onderzoek nodig. Ook het opstellen van het programma zelf door een onafhankelijke partij is wenselijk. Nu de Wet regie op de Volkshuisvesting per 1 juli 2026 in werking is getreden is de uiterlijke datum voor ons Volkshuisvestingsprogramma 1 juli 2027.

Capaciteit IHP, Maatschappelijke voorzieningen en Wonen (besluit directie 5 januari 2026)
(€ 130k, structureel)
Bij het versterken van het strategisch vermogen van de organisatie is een keuze gemaakt voor het creëren van een functie ten behoeve van het thema Maatschappelijke voorzieningen en de aanpak van (sociale) achterstanden in wijken. De dekking voor deze inzet is geleverd vanuit het Thema Ruimte, vanuit de onderdelen Wonen en Onderwijshuisvesting. Tegelijkertijd zijn de werkzaamheden ten behoeve van het IHP en Wonen/Zorg alleen maar toegenomen en complexer geworden. Het is niet mogelijk om formatie hiervoor vrij te maken binnen het Thema Ruimte. De benodigde formatie betreft 1 FTE.

Verhoging budget evenementensubsidies
(€ 130k, structureel, bedoeld voor Wielerronde Veenendaal-Veenendaal, Festival Zand en Stichting Oranjedag)
De structurele stijging van de kosten voor evenementen heeft ertoe geleid dat het huidige budget niet langer toereikend is om evenementen te kunnen organiseren. Verhoging van het budget is noodzakelijk om te voorkomen dat evenementen *Veenendaal-Veenendaal* (€ 75k) en *Festival Zand* (€50k) verdwijnen. *Stichting Oranjedag* heeft gezien de stijgende kosten gevraagd om een kleine verhoging van het subsidie bedrag (€ 5k). Het huidige beschikbare budget staat op gespannen voet met de ambitie een vitale, bruisende en aantrekkelijke stad te zijn. Evenementen leveren een belangrijke bijdrage aan de levendigheid, aantrekkelijkheid en sociale samenhang in de stad.

Bomenbeleidsplan
(€ 40k in 2027, incidenteel)
Het Veense beleid zal (beter) moeten aansluiten bij het beleidskader vanuit Europa en het rijk: Wet Natuurbescherming (2024) en de natuurherstelverordening die eraan komt. Er is daarnaast ook behoefte aan een up-to-date beleid ten aanzien van bomen, bijvoorbeeld om initiatieven en plannen bouwen, mobiliteit, energietransitie) beter te kunnen beoordelen.

Deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) 2027
(€ 70k in 2027 incidenteel)
Bijdrage 2027 voor deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM). Deze samenwerking is noodzakelijk voor onze ondernemers om:

- het vestigingsklimaat te verstevigen;
- om innovatie te bevorderen, van belang voor ons bedrijfsleven en waar wij als gemeente voor onszelf een aanjagende/faciliterende rol in zien;
- de regionale samenwerking richting provincie Utrecht een boost te geven en mede als schakel richting onze regio Foodvalley.

Formatie Inburgering
(€ 186k, structureel)
Voor een goede uitvoering van de Wet inburgering 2021 en het borgen van de doorlopende lijn van VISA Veenendaal is het noodzakelijk de huidige tijdelijke formatie structureel te continueren. De extra capaciteit is de afgelopen jaren meerdere keren geëvalueerd en incidenteel gecontinueerd en we zien dat de instroom van inburgeraars stabiel is gebleven. Zonder behoud van deze formatie komen zowel de wettelijke regietaken als de begeleiding naar participatie en werk sterk onder druk te staan. Dit zal naar verwachting leiden tot hogere en langdurige lasten voor onder andere bijstand en re-integratie. De intensieve begeleiding, zoals uitgevoerd in Veenendaal, draagt aantoonbaar bij aan betere resultaten op arbeidsparticipatie van statushouders dan de landelijke benchmark. Structurele borging van deze formatie is daarom noodzakelijk om de kwaliteit van de dienstverlening te behouden en hogere maatschappelijke en financiële kosten op langere termijn te voorkomen.

Opstellen Omgevingsvisie (besluit college 14 juli 2026)
(€ 340k in 2027 en € 120k in 2028 incidenteel)
Voor het opstellen van de Omgevingsvisie en het uitvoeren van diverse onderzoeken is externe inzet noodzakelijk. Het begrote budget bedraagt € 500k, waarvan in 2026 € 80k is verwerkt in de tweede bestuursrapportage 2026. Voor de inzet van ambtelijke capaciteit wordt binnen de bestaande exploitatie ruimte gemaakt.

Jongerenwerk 3FTE
(€ 300k, structureel)

Naar aanleiding van signalen dat het huidige jongerenwerk onvoldoende aansluit bij de opgaven in Veenendaal is, mede op verzoek van de raad, een verkennend onderzoek uitgevoerd. De eerste analyse is inmiddels afgerond. Hieruit blijkt dat versterking en doorontwikkeling van het jongerenwerk nodig is om beter aan te sluiten bij de aard en omvang van de opgaven en de behoeften van jongeren in Veenendaal.

Uit de analyse komt naar voren dat jongeren in Veenendaal te maken hebben met uiteenlopende problematiek, waaronder mentale problemen, schooluitval en een moeizame aansluiting op de arbeidsmarkt, middelengebruik en veiligheidsproblematiek. Tegelijkertijd bereikt het huidige jongerenwerk niet alle jongeren die ondersteuning kunnen gebruiken. Met name meiden, jongere jeugd, jongeren zonder migratieachtergrond en jongeren bij wie al sprake is van zwaardere problematiek worden nog onvoldoende bereikt. Ook is het jongerenwerk nog onvoldoende structureel aanwezig op plekken waar jongeren zich bevinden, namelijk op straat, op school en online. Daarnaast vraagt de doorgaande lijn tussen kinderopbouwwerk en jongerenwerk om versterking, zodat jongeren eerder in beeld komen en bij het ouder worden niet uit beeld raken.

Voorgesteld wordt om vanaf 2027 € 300.000 structureel beschikbaar te stellen voor de versterking van het jongerenwerk. De verwachting is namelijk dat extra inzet voor jongeren langjarig nodig is. Dit bedrag is gebaseerd op een eerste inschatting van een uitbreiding met circa 3 fte, te verdelen over verschillende jongerenwerkorganisaties in Veenendaal. Voor deze versterking is (minimaal) nodig:

- 1 fte zodat extra doelgroepen bereikt kunnen worden;
- 1 fte zodat jongerenwerk aanwezig kan zijn op school en straat;
- 1 fte voor online jongerenwerk in Veenendaal.

De huidige verkenning vormt het vertrekpunt voor een vervolgfase waarin de gewenste inrichting van het jongerenwerk verder wordt uitgewerkt. Daarbij wordt verdiepend gekeken naar de verschillende doelgroepen en opgaven, welke inzet daarvoor nodig is en op welke plekken en via welke werkwijzen jongeren het beste kunnen worden bereikt. Op basis daarvan wordt bepaald welke (deel)opdrachten nodig zijn, welke partijen deze het beste kunnen uitvoeren en hoe de beschikbare middelen worden verdeeld. Naast de bovengenoemde 3 fte wordt in 2027 een deel van de gevraagde € 300.000 ingezet voor dit verdiepend onderzoek.

Er dient te worden opgemerkt dat bij Veens Welzijn, als gevolg van toepassing van het verplichte afspiegelingsbeginsel en het verschil tussen de kostenstijging bij Veens Welzijn en de gemeentelijke indexering, 1,56 fte jongerenwerk weg valt. De hierboven genoemde 3 fte is niet bedoeld om deze capaciteit te compenseren. Op basis van de uitkomsten van de vervolgfase wordt bepaald bij welke jongerenwerkorganisaties en op welke wijze deze 3 fte het meest passend kan worden ingezet om aan te sluiten bij de behoeften van jongeren in Veenendaal.

Veens Welzijn - Minimale voorzieningenniveau
(200k in 2027, Incidenteel te dekken vanuit algemene reserve)
Om te voorkomen dat vier buurthuizen moeten worden afgestoten te weten, De Eglantier, SamSam, 't Turfke en De Kleine Beer, en ervoor te zorgen dat in deze vier buurthuizen de minimale programmering kan worden gedraaid inclusief de coördinatie en uitvoering van de PlusBus, is aanvullend € 200.271,- nodig. Voor deze middelen kunnen sociaal beheerders (2 FTE) bestaande activiteiten ondersteunen in deze vier buurthuizen. Actief de wijk in gaan, nieuwe bewoners bereiken of inwonersinitiatieven verbinden en ontwikkelen is geen onderdeel van deze minimale programmering en dit zet daarmee de laagdrempelige toegankelijkheid voor inwoners op deze plekken onder druk.
Deze middelen zijn ook noodzakelijk om de coördinatie van de multidisciplinaire teams in de drie aandachtswijken te borgen en tevens de uren uit te kunnen breiden van de resterende teamleider primair proces. Beide zijn noodzakelijk om een minimale welzijnsinzet te kunnen borgen.
De resterende FTE worden ingezet in multidisciplinaire teams in het Franse Gat, het JES-gebied en Dragonder-Zuid, waar de opgaven het grootst zijn. Jongerenwerk wordt ingezet in het Franse Gat en JES-gebied en kinderopbouwwerk in het JES-gebied. In de andere wijken is hierop geen inzet. Door het verplichte afspiegelingsbeginsel vervalt 1,56 FTE jongerenwerk. Met deze middelen is dit niet geborgd.
De wijkgerichte koers uit het Raadsakkoord en het Integraal Beleidskader Sociaal Domein kan met deze middelen niet worden waargemaakt. Dit geldt ook voor de doelen uit het landelijk Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), waaronder versterking van de welzijnsinzet en het toewerken naar hechte wijkverbanden.
Het college stelt € 200.271,- voor 2027 incidenteel beschikbaar om een zeer minimaal voorzieningenniveau van welzijn te borgen. De structurele inrichting van het welzijnswerk wordt vanaf 2028 betrokken bij de Visie op Samenleving. In 2027 wordt in dit kader onderzocht wat nodig is voor toekomstbestendig en duurzaam welzijnswerk.

Beheer en exploitatie cultuurcluster Veenendaal
(100K in 2027, Incidenteel te dekken vanuit algemene reserve)
De Stichting Beheer Cultuurcluster Veenendaal (SBCV) is verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van de Cultuurfabriek en Spectrum. Begin 2026 heeft een interim-bestuur het vrijwilligersbestuur opgevolgd. Dit interim-bestuur werkt samen met de gemeente aan de toekomstige inrichting en professionalisering van het beheer.
Voor 2026 heeft het college van B&W eenmalig een extra budget van € 180.000 gereserveerd. Voor 2027 wordt incidenteel € 100.000 begroot. Daarbij wordt uitgegaan van wat strikt noodzakelijk is om het (facilitair) beheer en huurdersonderhoud van de Cultuurfabriek en Spectrum in 2027 op een verantwoorde manier voort te zetten.
In 2027 wordt onderzocht wat vanaf 2028 structureel nodig is voor het beheer en welke kosten daarbij horen. Daarbij wordt ook gekeken naar de verdere samenwerking tussen de betrokken culturele partijen en hoe deze samenwerking in de toekomst kan worden georganiseerd. Op basis daarvan volgt een voorstel voor 2028 en verder, dat wordt meegenomen bij een volgend afwegingsmoment.

PROGRAMMA 1 – DE GROEI EN ONTWIKKELING VAN VEENENDAAL

Visie Programma 1

Veenendaal en de Regio Foodvalley staan voor een grote verstedelijkingsopgave en hebben de ambitie een schaalsprong te maken om een verantwoorde groei van zowel het inwonersaantal als de economische activiteiten te faciliteren. Daarmee levert de regio een belangrijke bijdrage aan nationale opgaven op het gebied van wonen, natuurbehoud en economie. Deze groei betekent ook dat het aantal verplaatsingen in de regio zal toenemen. We richten ons daarbij niet op méér mobiliteit, maar op het verbeteren van de bereikbaarheid, met behoud en versterking van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
Veenendaal zelf staat voor grote ruimtelijke en maatschappelijke opgaven die de komende jaren steeds meer samenkomen. De vraag naar woningen, bereikbaarheid, voorzieningen en een duurzame leefomgeving groeit, terwijl de beschikbare ruimte schaarser wordt en opgaven rond mobiliteit, klimaat, economie en leefkwaliteit elkaar steeds sterker beïnvloeden. Dit vraagt om duidelijke keuzes en een langetermijnkoers van groeien in balans.
Daarvoor is een integrale benadering noodzakelijk: ruimtelijke ontwikkeling, duurzaamheid en maatschappelijke opgaven worden niet los van elkaar bekeken, maar in samenhang aangepakt. We zoeken actief naar oplossingen waarin functies elkaar versterken en waarin de kwaliteit en aantrekkelijkheid van Veenendaal behouden blijven en verder worden vergroot. We profileren Veenendaal als een aantrekkelijke stedelijke gemeente met een sterke economie, goede bereikbaarheid en een groene, gezonde leefomgeving.
Regionale afstemming is daarbij een essentiële randvoorwaarde. Samen met onze buurgemeenten stemmen we woningbouw, voorzieningen en mobiliteit op elkaar af. Daarmee wordt groei in samenhang opgevangen en bijdraagt aan een evenwichtige ontwikkeling van wonen, bereikbaarheid en leefbaarheid. Voor uitbreiding en nieuwe bouwlocaties zijn we bovendien sterk afhankelijk van onze buren, omdat deze vaak aan of over gemeentegrenzen liggen. Gezamenlijke keuzes zijn daarom onmisbaar, ook voor een goed functionerend regionaal mobiliteitsnetwerk.
Daar komt bij dat het Rijk steeds meer inzet op regio's als schaalniveau voor investeringen, programmering en besluitvorming. Een sterke regionale samenwerking is daarmee niet alleen praktisch noodzakelijk, maar ook een belangrijke voorwaarde om gezamenlijk aanspraak te kunnen maken op middelen en invloed op landelijke keuzes.

Financiën Programma 1

Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	-84.302	-44.636	-43.411	-43.419
Lasten	105.268	64.427	63.192	62.876
Saldo programma (voor mutaties reserves)	**20.965**	**19.791**	**19.781**	**19.457**
Beschikkingen	-3.218	-3.155	-3.276	-2.726
Stortingen	672	605	846	1.151
Saldo mutaties reserves	**-2.546**	**-2.550**	**-2.430**	**-1.575**
Saldo programma (na mutaties reserves)	**18.420**	**17.241**	**17.350**	**17.882**

Thema's Programma 1

I. Wonen
II. Mobiliteit
III. Duurzaamheid

IV. Economie
V. Overig

Verbonden partijen Programma 1

- Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
- Omgevingsdienst Utrecht (ODU)
- Centrumregeling Meten en monitoren afvalwater en grondwater Vallei en Veluwe
- Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)
- Duurzame Energie Veenendaal-Oost Holding BV (DEVO Holding)
- Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
- Stichting Ontmoetingshuis
- Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)

Thema I – Wonen

Thema Wonen

Veenendaal maakt deel uit van Regio Foodvalley, waar de woningbehoefte de komende jaren sterk groeit. Het NOVEX-gebied Arnhem-Nijmegen-Foodvalley werkt samen aan een gezamenlijke koers voor verstedelijking richting 2040. De Woondeal vertaalt deze opgave naar concrete afspraken over woningbouw tot 2030, inclusief de randvoorwaarden om deze groei mogelijk te maken.

Ambitie
We willen voldoende en passende huisvesting realiseren, in wijken met voldoende voorzieningen waar de kwaliteit van wonen en leven voor alle inwoners nu en in de toekomst centraal staat

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Stimuleren doorstroming op de woningmarkt
We bevorderen verhuisbewegingen zodat de (bestaande) woningvoorraad beter aansluit bij de levensfase en woonbehoefte van inwoners. Daarbij houden we rekening met demografische ontwikkelingen, zodat er woningen beschikbaar zijn voor ouderen én jongeren.

2. Goede woonkwaliteit in wijken behouden, waar nodig versterken
We realiseren en waarborgen veilige en leefbare woonwijken met een goede balans tussen wonen, groen, bereikbaarheid en voorzieningen.

3. Voldoende (maatschappelijke) voorzieningen
We zorgen voor een basispakket aan voorzieningen per wijk en voldoende centrale voorzieningen op stadsniveau.

4. Goede relatie met buurgemeenten onderhouden
We versterken regionale samenwerking en afstemming om gezamenlijk uitvoering te geven aan de gemaakte regionale afspraken op het gebied van wonen en de daarbij behorende schaalsprong uit te voeren.

5. Innovatief en toekomstgericht bouwen
We benutten (innovatieve) bouwmogelijkheden om de toekomstige woonbehoefte van onze inwoners in te vullen.

Samenhang met

- Mobiliteit

- Duurzaamheid
- Leefbaarheid
- Veiligheid
- Maatschappelijke voorzieningen
- Bestaanszekerheid

Beleid gerelateerd aan thema Wonen

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Omgevingsvisie Veenendaal 2030	17/12/2020
Omgevingsprogramma Openbare Ruimte 2022-2025	25/11/2021
Woonvisie	03/06/2024
Volkshuisvestingsprogramma	verwacht Q2 2027
Huisvestingsverordening	verwacht 2027
Strategische Agenda Regio Foodvalley 2026-2030	

Actuele ontwikkelingen thema Wonen

Per 1 juli 2026 is de Wet regie op volkshuisvesting van kracht. Deze wet verplicht gemeenten, provincies en het Rijk om een Volkshuisvestingsprogramma vast de stellen. De deadline voor dit programma is voor gemeenten 1 juli 2027. Het Volkshuisvestingsprogramma vervangt de Woonvisie en is uitvoerend van aard: wat gaan we bouwen, voor wie, waar, wanneer en hoeveel. De onderliggende visie met de uitgangspunten op het gebied van wonen staat beschreven in de lokale Omgevingsvisie. Het programma gaat in op de onderwerpen Wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid en vormt de basis voor de prestatieafspraken met Veenvesters. Voor de invulling van het programma worden de huidige woningvoorraad, de recente verhuizingen en de woonbehoefte onderzocht. Daarnaast is het verplicht om alle mogelijkheden tot het benutten van de bestaande gebouwenvoorraad voor wonen in kaart te brengen. Ook de mogelijkheden voor het bereiken van maximale doorstroming en de toekomstige behoefte aan diverse zorgwoningen krijgen een plek.

De wet schrijft voor een groot deel al voor welke kaders er moeten landelijk worden gehanteerd en dat afstemming met de woningmarktregio gemeenten (Foodvalley) verplicht is. Het is aan de gemeenten samen om per woningbouwregio te zorgen voor gemiddeld 30% sociale huur en 2/3 betaalbare woningen in de bouwplanning. Hierdoor zijn lokale afwegingen vanaf nu veel minder mogelijk. Ook het toezicht op de bouwplanning wordt door de provincies in regionaal verband gedaan. Op basis van de regionale bouwafspraken en de bestaande Woondeal regio FoodValley worden vervolgens de lokale Volkshuisvestingsprogramma’s opgesteld en door het college vastgesteld. Bij het niet voldoen aan de regionale afspraken wordt een nalatige gemeente individueel door de provincie ter verantwoording geroepen. Voor de realisatie van het Volkshuisvestingsprogramma en de benodigde onderzoeken is al budget beschikbaar.

In de Wet regie op de volkshuisvesting zijn ook diverse aandachtsgroepen beschreven die iedere gemeente op basis van de regionale kaders in haar Huisvestingsverordening op moet gaan nemen. Deze groepen krijgen een verplichte urgentiestatus. Ook de aanpassing van de Verordening wordt in regionaal verband voorbereid en uiterlijk 31 december 2027 via de gemeenteraden vastgesteld. De huisvesting van deze aandachtgroepen wordt op basis van “fair share” naar rato van inwoneraantal verdeeld over de regiogemeenten. Daarmee wordt voorkomen dat deze groepen alleen in de grotere steden terecht komen waar de meeste voorzieningen zijn. Bij feitelijke toewijzing gaan we zoveel mogelijk uit van het principe ‘wonen waar de kans op een goede (her)start het grootst is.’ De diverse aandachtsgroepen en wettelijke urgentiegroepen zijn onder andere medisch urgenten, gezinnen met minderjarige kinderen in een thuisloze situatie en uitstromers vanuit bijvoorbeeld beschermd wonen en klinische GGZ, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, slachtoffers mensenhandel, jeugdzorg met verblijf, ex-gedetineerden en uitstappende sekswerkers.

Vanwege de vergrijzing en het streven om mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen, zijn er meer specifieke woningen nodig voor ouderen. Dit kunnen zijn nultredenwoningen, geclusterde woonvormen en/of zorggeschikte woningen. Deze landelijke ambitie vraagt borging in de lokale woningprogrammering. Bij de realisatie van voldoende betaalbare woningen

is steeds meer een spanningsveld tussen het hoge lokale ambitieniveau enerzijds (duurzaamheid, groen, parkeren enz.) en de financiële haalbaarheid van het bouwplan anderzijds. Hierbij is het vooral van belang om duidelijk te krijgen welke eisen een gemeente sinds de inwerkingtreding van de Wet regie nog wel mag stellen aan woningbouw en welke niet.

Taakvelden thema Wonen

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
8.1A Ruimtelijke Ordening	Baten	-77	-77	-77	-77
	Lasten	2.122	2.122	2.122	2.122
Totaal 8.1A Ruimtelijke Ordening		**2.045**	**2.045**	**2.045**	**2.045**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	-54.871	-15.789	-15.110	-15.226
	Lasten	54.971	15.889	15.210	15.326
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		**100**	**100**	**100**	**100**
8.3A Wonen en bouwen	Baten	-150	-154	-150	-150
	Lasten	203	207	203	203
Totaal 8.3A Wonen en bouwen		**53**	**53**	**53**	**53**
8.3B Wonen en bouwen	Baten	-2.293	-2.236	-2.236	-2.236
	Lasten	3.685	3.627	3.627	3.627
Totaal 8.3B Wonen en bouwen		**1.392**	**1.392**	**1.391**	**1.391**
8.3D Wonen en bouwen	Baten	-19	-19	-19	-19
	Lasten	511	506	417	216
Totaal 8.3D Wonen en bouwen		**492**	**487**	**397**	**196**
Totaal thema 1.1 Wonen		**4.081**	**4.076**	**3.986**	**3.785**

Omschrijving (toelichting)

Het taakveld Grondexploitatie (8.2) is, m.u.v. de raming van het initiatievenbudget van € 100.000, budgettair neutraal doordat de mutaties verwerkt worden op de boekwaarde. Op basis van het projectenboek worden elk jaar de raming van de lasten en baten in de Programmabegroting geactualiseerd. De raming van de grondexploitaties en MPG’s is

gebaseerd op het Projectenboek 2026. Het verschil van de omvang van de ramingen in 2027 ten opzichte van de jaren erna wordt veroorzaakt door met name het feit dat Veenendaal-Oost aflopend is, de subsidiestroom binnen het project Spoorzone op dit grootboek geheel in 2027 geraamd is (binnen de projectadministratie is deze meerjarig wel onderverdeeld in de subprojecten) en de grondexploitatie Brouwerspoort in 2027 afgesloten wordt. Voor nadere informatie wordt verwezen naar het Projectenboek.

Thema II – Mobiliteit

Thema Mobiliteit

Omschrijving (toelichting)

Veenendaal werkt aan een duurzaam en toekomstbestendig mobiliteitssysteem dat meegroeit met de stad en de regio. Binnen Regio Foodvalley en de bredere verstedelijkingsstrategie zetten we in op sterke OV-verbindingen, een goede regionale bereikbaarheid, een aantrekkelijk netwerk voor lopen en fietsen en passende, toekomstbestendige parkeervoorzieningen. Zo blijven woongebieden, voorzieningen en economische centra goed bereikbaar en draagt mobiliteit bij aan een gezonde en veilige leefomgeving.

Ambitie

We willen dat Veenendaal een veilige en goed bereikbare gemeente is, met een vlotte verkeersdoorstroming, passende parkeervoorzieningen en een breed mobiliteitsaanbod met ruimte voor eigen vervoerkeuze voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Verbeteren bereikbaarheid
We versterken de bereikbaarheid van voorzieningen, woonwijken en werklocaties in en rond Veenendaal door te kiezen voor nabijheid (o.a. een goede spreiding van voorzieningen) en het realiseren van goede en comfortabele routes voor alle vervoerswijzen.

2. Vergroten verkeersveiligheid
We realiseren een veilige leefomgeving door weginrichting, bewustwording en handhaving, zodat alle weggebruikers zich veilig kunnen verplaatsen.

3. Bevorderen doorstroming
We bevorderen een efficiënte en vlotte verkeersafwikkeling op het hoofdwegennet van, naar en binnen Veenendaal. Dit doen in we in samenwerking met betrokken medeoverheden.

4. Een passende gebiedsgerichte parkeeraanpak
We realiseren een toekomstbestendige parkeersituatie, afgestemd op de gebiedsdiversiteit en de behoeften van bewoners, ondernemers en bezoekers.

5. Bereikbaarheid voor iedereen
We investeren tijdig in een gevarieerd mobiliteitsaanbod dat keuzevrijheid biedt, passend bij de groei en ontwikkeling van Veenendaal. Zodat iedereen zelfstandig, toegankelijk en betaalbaar kan reizen en kan deelnemen aan de samenleving.

Samenhang met

- Wonen
- Economie
- Veiligheid
- Duurzaamheid
- Leefbaarheid

Beleid gerelateerd aan thema Mobiliteit

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Aanpak deelmobiliteit	20/11/2025
Notitie parkeernormen Veenendaal 2020	26/11/2020
Ontwikkelkader Het Ambacht (incl. parkeren)	
Parkeervisie Veenendaal 2013-2020	
Parkeerverordening	
Visie openbare laadinfrastructuur 2030 Gemeente Veenendaal	11/06/2024

Actuele ontwikkelingen thema Mobiliteit

Binnen het thema Mobiliteit onderscheiden we vijf ontwikkelingen: verbeteren bereikbaarheid, vergroten verkeersveiligheid, bevorderen doorstroming, passende en gebiedsgerichte parkeeraanpak en bereikbaarheid voor iedereen.

Verbeteren bereikbaarheid

Mobiliteit en netcongestie

Mede door de hoge brandstofprijzen neemt de verkoop van elektrische voertuigen toe. De verwachting is dat deze trend zich voortzet. Hierdoor groeit de vraag naar laadinfrastructuur. Tegelijkertijd vormt de netcongestie een beperking voor het realiseren van nieuwe laadinfrastructuur. In 2027 moet nieuw beleid en een nieuwe aanpak worden ontwikkeld voor slim laden.

Binnenstadlogistiek

De centrumfunctie voor de binnenstad blijft behouden, maar het aantal woningen in het centrum is fors toegenomen en groeit de komende jaren. Dit vraagt om een andere kijk op logistiek, waarbij ondernemers goed bevoorraad kunnen blijven en bewoners en bezoekers zo min mogelijk hinder ondervinden van logistiek verkeer op het gebied van verkeersveiligheid, geluid en luchtkwaliteit. In samenwerking met ondernemers en bewoners wordt hiervoor in 2027 een plan opgesteld.

Openbaar vervoer

Op dit moment heeft de gemeente een reactieve rol als het gaat om openbaar vervoer. De openbaarvervoerautoriteiten sturen jaarlijks het vervoerplan voor het volgende jaar toe, waarop de gemeente adviseert. In 2027 gaan we, op basis van onze eigen mobiliteitsvisie en rekening houdend met gebiedsontwikkelingen, een toekomstvisie voor het openbaar vervoer opstellen. Hiermee kan gericht het gesprek worden gevoerd met provincies en openbaarvervoerbedrijven om te komen tot een toekomstbestendig ov-netwerk.

Intensivering internationaal treinverkeer

Het Rijk wil het internationale treinverkeer tussen Utrecht – Arnhem – Duitsland (UAD) intensiveren. Hiervoor wordt een studie uitgevoerd. Verschillende scenario's worden doorgerekend. De uitkomsten uit dit onderzoek zouden mogelijk een negatief effect kunnen hebben op het aantal stops op de stations Veenendaal – De Klomp en Ede-Wageningen. In het kader van de regionale woningbouwambitie is het wenselijk om het aantal stops op deze stations juist te behouden en waar mogelijk te versterken. Afhankelijk van de vervolgstappen en de uitkomsten van het onderzoek kan het in 2027 noodzakelijk zijn om aanvullende expertise voor dit dossier in te huren.

Vergroten verkeersveiligheid

Beleidswijziging nieuwe voertuigcategorieën

De ontwikkelingen rondom nieuwe (elektrische) voertuigen gaan snel. Een voertuig wordt pas toegelaten op de openbare weg na goedkeuring door de RDW. Nieuwe voertuig categorieën brengen veelal nieuwe vraagstukken met zich mee, bijvoorbeeld over de keuzes in weginrichting. Het bestaande beleid vraagt dan ook om aanpassing, zodat voldoende flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen.

Lokale aanpak verkeersveiligheid

In september 2025 heeft het college het Verkeersveiligheidsplan Veenendaal vastgesteld. In 2027 wordt dit plan uitgewerkt tot een Lokale Aanpak Verkeersveiligheid, waarin de maatregelen uit het Verkeersveiligheidsplan worden vertaald naar concrete acties, inclusief planning en kostenraming.

Bevorderen doorstroming

Maatregelen Verkeerscirculatieplan (VCP)

In 2027 wordt het Verkeerscirculatieplan (VCP) opgeleverd en ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. In dit plan wordt de wegencategorisering herzien en worden maatregelen voorgesteld om de doorstroming binnen Veenendaal te verbeteren en de verkeersveiligheid te vergroten. De uitvoering van deze maatregelen vraagt naar verwachting om een aanzienlijke investering. De omvang hiervan is op dit moment nog niet bekend.

Rondweg-Oost

De verbreding van Rondweg-Oost is al langere tijd noodzakelijk om het verkeer in Veenendaal goed te kunnen afwikkelen. Het eerste deel van het traject is inmiddels gerealiseerd. Voor het tweede deel worden twee varianten onderzocht en beoordeeld op aspecten als ruimtelijke inpassing, doorstroming en kosten. Dit moet in 2027 leiden tot een besluit over de voorkeursvariant.

Rijnbrug

De Rijnbrug is niet toekomstbestendig. Op dit moment levert de brug dagelijks al veel vertraging op in de spitsen en in de toekomst zal dit verder toenemen. Provincies Utrecht en Gelderland onderzoeken mogelijkheden om de capaciteit van de brug te vergroten. Hiervoor worden verschillende varianten uitgewerkt. Hoewel Veenendaal geen directe ligging heeft aan de Rijnbrug, vormt de verbinding een cruciale verbinding tussen de A12 en A15 en verschillende regio’s. Het is daarom van belang om in 2027 deel te nemen aan de projectgroep, de belangen van Veenendaal te behartigen en regionaal af te stemmen en samen te werken op dit dossier.

Een passende gebiedsgerichte parkeeraanpak

Parkeerbeleidsplan

In 2027 wordt het Parkeerbeleidsplan opgeleverd en ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Naast het vaststellen van beleid maakt ook de implementatie van de gekozen aanpak onderdeel uit van het plan. Dit vraagt om extra capaciteit en middelen. Op dit moment is nog niet bekend welke investering hiervoor benodigd is.

Bereikbaarheid voor iedereen

Vervoerongelijkheid

De kosten van levensonderhoud, waaronder de kosten voor vervoer, blijven stijgen. Veel mensen zijn afhankelijk van betaalbaar vervoer om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Bijvoorbeeld voor werk, sport en hobby's of sociale contacten. In 2027 gaan we een plan opstellen om vervoersongelijkheid tegen te gaan. Daarbij onderzoeken we waar inwoners behoefte aan hebben, welke mogelijkheden beschikbaar zijn, welke (financiële) drempels zij ervaren en welke oplossingen nodig zijn.

Aanpak deelmobiliteit

Deelmobiliteit bevindt zich nog steeds in een ontwikkelfase. Doordat veel gemeenten experimenteren met verschillende vormen van deelmobiliteit, wordt steeds meer inzicht

verkregen in succesvolle en minder succesvolle concepten. In 2027 evalueren we de aanpak deelmobiliteit. Daarnaast werken we samen met Ede, Wageningen en de Groene Metropoolregio aan een regionaal deelfietsensysteem. Afhankelijk van de besluitvorming kan op termijn sprake zijn van een investeringsbehoefte.

Taakvelden thema Mobiliteit

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0.63 Parkeerbelasting	Baten	-3.551	-3.611	-3.618	-3.618
Totaal 0.63 Parkeerbelasting		**-3.551**	**-3.611**	**-3.618**	**-3.618**
2.1A Verkeer en vervoer	Baten	-746	-682	-682	-682
	Lasten	12.989	13.087	13.087	13.071
Totaal 2.1A Verkeer en vervoer		**12.244**	**12.404**	**12.404**	**12.389**
2.1B Verkeer en vervoer	Lasten	278	278	278	278
Totaal 2.1B Verkeer en vervoer		**278**	**278**	**278**	**278**
2.1C Verkeer en vervoer	Baten	-67	-67	-67	-67
	Lasten	346	346	346	346
Totaal 2.1C Verkeer en vervoer		**279**	**279**	**279**	**279**
2.1D Verkeer en vervoer	Lasten	126	126	126	126
Totaal 2.1D Verkeer en vervoer		**126**	**126**	**126**	**126**
2.1E Verkeer en vervoer	Lasten	22	22	22	22
Totaal 2.1E Verkeer en vervoer		**22**	**22**	**22**	**22**
2.2A Parkeren	Lasten	1.747	1.764	1.838	1.836
Totaal 2.2A Parkeren		**1.747**	**1.764**	**1.838**	**1.836**
2.2B Parkeren	Lasten	1.307	1.306	1.306	1.345
Totaal 2.2B Parkeren		**1.307**	**1.306**	**1.306**	**1.345**
Totaal thema 1.2 Mobiliteit		**12.453**	**12.569**	**12.636**	**12.658**

Thema III – Duurzaamheid

Thema Duurzaamheid

Veenendaal werkt aan een duurzame toekomst door in te zetten op circulariteit, energieneutraliteit en klimaatadaptatie. In het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal is vastgelegd wat deze ambities concreet betekenen en hoe we toewerken naar een circulair, energieneutraal en klimaatbestendig Veenendaal in 2050. Duurzaamheid wordt structureel verankerd in de ontwikkeling van de stad.

Ambitie

We willen dat Veenendaal zich ontwikkelt tot een duurzame en klimaatbestendige gemeente, waarin inwoners, ondernemers en organisaties worden gestimuleerd om op een haalbare en passende manier bij te dragen aan een gezonde toekomst.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Vergroenen van Veenendaal
We hebben aandacht voor groenvoorzieningen en klimaatbestendige inrichting om de leefbaarheid, biodiversiteit en aantrekkelijkheid van Veenendaal te verbeteren.

2. Iedereen kan meedoen in de duurzame transities
We stimuleren brede deelname van inwoners, organisaties en bedrijven aan duurzame initiatieven op het gebied van duurzame energie, circulariteit en vergroening (groen, water en klimaat). We geven hierbij meer aandacht aan kwetsbare buurten en/of kwetsbare groepen.

3. Veenendaal werkt aan een circulaire samenleving
We stimuleren het hergebruik van grondstoffen (inclusief grondwater) omdat we dit als randvoorwaarde zien voor de ontwikkeling van een vitale samenleving.

4. Het is van belang dat er ruimte is voor energie opwek en opslag
We nemen maatregelen om de consequenties van netcongestie te beperken, o.a. door het creëren van voldoende fysieke en ruimtelijke mogelijkheden voor duurzame energieopwekking en energieopslag ter ondersteuning van een toekomstbestendig energiesysteem.

Samenhang met

- Wonen
- Mobiliteit
- Economie
- Leefbaarheid

Beleid gerelateerd aan thema Duurzaamheid

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal	21/03/2024
Plan van Afval naar Grondstof	22/01/2026
Programmaplan Living Lab Circulair 2024-2028	01/02/2024
Strategische Agenda Regio Foodvalley 2026-2030	
regionale energiestrategie Foodvalley	28/06/2021
beleidsplan huishoudelijk afval 2022-2025	16/09/2021
Omgevingsprogramma Energieneutraal Veenendaal 2022-2025	16/12/2021
Transitievisie Warmte 1.0	16/12/2021
Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal	21/03/2024
Visie openbare laadinfrastructuur 2030 gemeente Veenendaal	21/03/2024

Actuele ontwikkelingen thema Duurzaamheid

We werken programmatisch aan de drie klimaattransities: circulariteit, klimaatadaptatie en energietransitie vanuit het opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal. In het raadsakkoord zijn vier specifieke (samenhangende) richtinggevende doelen benoemd: vergroenen van Veenendaal, de circulaire samenleving, ruimte voor energie-, opwek-, en –opslag en duurzame transities voor iedereen.

Zoals aangegeven bij de vaststelling van het opgaveperspectief in maart 2024 evalueren wij in 2027 de kaders om te zien waar en in welke mate bijsturing in doelen of in activiteiten wenselijk of noodzakelijk is. Hierin worden ook de onderliggende programma's betrokken.

<u>Het vergroenen van Veenendaal</u>
In 2027 leggen we het beleidsplan Groen, Blauw, Klimaat ter besluitvorming voor aan de raad. Daarmee geven we onder andere invulling en bestuurlijk richting aan de uitvoering van de Europese Natuurherstelverordening die sinds 2024 in werking is getreden, het nog vast te stellen Nederlandse natuurplan en de gemeentelijke opgave voor klimaatadaptatie. Het plan bevat de doelen, uitvoeringsstrategie, financiële consequenties en benodigde keuzes voor vergroening, water en klimaat. De uitwerking vindt plaats via onder meer het beheerplan openbare ruimte, de Omgevingsvisie en omgevingsplannen.

Circulaire samenleving
In 2027 geven we verder uitvoering aan de circulaire opgave uit het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal, het Integraal huisvestingsplan (IHP) en de routekaart verduurzaming Vastgoed. Bij maatschappelijk vastgoed en de uitvoering van het IHP wordt circulariteit nadrukkelijker meegenomen in ontwerp, materiaalkeuzes, aanbesteding en beheer. Daarmee geven we richting aan het verminderen van grondstoffengebruik en het toekomstbestendig realiseren van gemeentelijke voorzieningen.

Daarnaast wordt drinkwater steeds nadrukkelijker onderdeel van de circulaire opgave. In lijn met het landelijke plan van aanpak drinkwaterbesparing zetten we in op bewustwording bij inwoners, drinkwaterbesparing bij nieuwbouw en publieke voorzieningen en samenwerking met provincie, waterschap en Vitens. Dit vraagt dat drinkwater als schaarse grondstof wordt meegewogen in ruimtelijke afwegingen, klimaatadaptief bouwen en toekomstige investeringskeuzes.

Ruimte voor energie opwek en opslag
Om op lange termijn en op grote schaal voldoende ruimte te reserveren, geven we energieopwekking, energieopslag en energie-infrastructuur in 2027 een duidelijke plek in de Omgevingsvisie, zodat de benodigde ruimte integraal wordt afgewogen met andere ruimtelijke opgaven.

Ondertussen werken we in 2027 ook beleid uit voor de verantwoorde plaatsing van (grootschalige) batterijsystemen op bedrijventerreinen. We werken samen met Stedin aan een gebiedsgerichte wijkaanpak om de uitbreiding van het elektriciteitsnet in woonwijken planmatig mogelijk te maken. Ter ondersteuning van de uitrol van warmtenetten in de bestaande stad, sluiten we een samenwerkingsovereenkomst met Veenwarmte om afspraken vast te leggen over de aanleg en inpassing van warmte-infrastructuur op en onder de grond.

Iedereen kan meedoen in de duurzame transities
Bij alle duurzaamheidsopgaven streven we naar klimaatrechtvaardigheid: iedere inwoner moet kunnen meedoen, profiteren van de voordelen van verduurzaming en beschermd worden tegen de nadelige gevolgen van klimaatverandering, waarbij extra aandacht uitgaat naar kwetsbare inwoners en wijken.

Daarom zetten we in 2027 onder andere in op de volgende acties:

1. In het op te stellen beleidsplan Groen, Blauw, Klimaat besteden we expliciet aandacht aan de bereikbaarheid van koele plekken voor iedereen in Veenendaal;
2. Binnen de Veense Isolatieactie geven we extra aandacht aan kwetsbare wijken;
3. Bij de wijkselectie binnen het Warmteprogramma geven we prioriteit aan kwetsbare wijken;
4. We onderzoeken mogelijkheden voor energiegemeenschappen, zodat ook huurders kunnen deelnemen;
5. We werken samen met het sociaal domein en maatschappelijke partners aan een structurele aanpak van energiearmoede;
6. We maken circulaire initiatieven (deelconcepten, hergebruiksinitiatieven) voor alle bewoners van Veenendaal bereikbaar.
7. In 2027 stellen we een plan op om vervoersongelijkheid tegen te gaan. Daarbij onderzoeken we waar inwoners behoefte aan hebben, welke mogelijkheden beschikbaar zijn, welke (financiële) drempels zij ervaren en welke oplossingen nodig zijn.

Netcongestie
In 2026 is voor netaansluitingen het prioriteringskader van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) in fases ingevoerd. Onderdeel van dit prioriteringskader is dat gemeenten al in een vroeg stadium netcapaciteit voor ontwikkelingen kunnen aanvragen (het proces ‘eerder aanvragen'). Deze aanvraag maakt dat projectontwikkelaars eerder zekerheid krijgen over de beschikbaarheid van capaciteit op het elektriciteitsnet, zodat ontwikkelingen met minder risico mogelijk zijn. Vanuit de netbeheerders is aangegeven dat hieraan kosten zijn verbonden voor de aanvrager. Uiteindelijk kunnen deze kosten worden doorgelegd aan de ontwikkelaars, maar voorfinanciering vanuit de gemeente is noodzakelijk. Hiervoor volgt mogelijk in 2027 een voorstel.

Daarnaast vraagt het proces van eerder aanvragen en het toekennen van maatschappelijke prioriteit personele capaciteit, het is nog niet duidelijk hoe dit proces loopt en welke capaciteit dit vraagt.
Netcongestie heeft daarnaast invloed op de ontwikkeling van maatschappelijk vastgoed (zoals bijvoorbeeld het theater) en op de verduurzaming van mobiliteit. Beide activiteiten (uitgezonderd vastgoed primair onderwijs), krijgen geen prioriteit. Het risico bestaat dat extra (tijdelijke) voorzieningen noodzakelijk zijn om deze maatschappelijke ontwikkelingen mogelijk te maken.

Taakvelden thema Duurzaamheid

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
7.2A Riolering	Lasten	205	63	63	63
Totaal 7.2A Riolering		**205**	**63**	**63**	**63**
7.4C Milieubeheer	Lasten	1.661	1.661	1.661	1.709
Totaal 7.4C Milieubeheer		**1.661**	**1.661**	**1.661**	**1.709**
7.4D Milieubeheer	Baten	-43	-48	-48	-48
	Lasten	3.096	2.490	2.490	2.140
Totaal 7.4D Milieubeheer		**3.053**	**2.442**	**2.442**	**2.092**
Totaal thema 1.3 Duurzaamheid		**4.919**	**4.165**	**4.165**	**3.864**

Op het taakveld 7.2A riolering zijn de lasten zijn in 2028 ongeveer € 125.000 hoger dan in 2027. Dat komt doordat we een groter bedrag in de voorziening riolering storten (ongeveer € 122.000 meer). De riolering is een gesloten systeem, de kosten worden volledig door de rioolheffing gedekt. Deze stijging loopt in 2029 en 2030 verder door. In november volgt het tariefbesluit. Dan is bekend welk bedrag daadwerkelijk aan de voorziening wordt onttrokken.
Op het taakveld Duurzaamheid (7.4D) zijn de lasten in 2028 en verder lager dan in 2027. Dit komt doordat de planfinanciering die de gemeente in het kader van de CDOKE krijgt (en de bijbehorende raming van de lasten) wel voor 2027 in de begroting is opgenomen, maar niet voor de jaren voor 2028 en verder vanwege regelgeving vanuit het Rijk. Daarnaast zijn de geraamde lasten in het laatste jaar van deze meerjarenbegroting wat lager dan in 2029 doordat de lasten (en dekking hiervoor) van het Programma ETV niet structureel zijn en aflopen.

Thema IV - Economie

Thema Economie

Veenendaal werkt aan een toekomstbestendige economie die ruimte biedt voor innovatie, ondernemerschap en duurzame groei. Samen met regionale partners versterken we de Food-, ICT- en Techclusters (FIT), moderniseren we bedrijventerreinen en stimuleren we stedelijk werken. Ook investeren we in sterke ondernemersdienstverlening en een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, zodat Veenendaal een aantrekkelijke en veerkrachtige economische gemeente blijft.

Ambitie

We willen dat Veenendaal een gemeente is waarin een aantrekkelijke binnenstad, regionale positionering als ICT-stad en een sterk vestigingsklimaat elkaar versterken en zorgen voor een vitale, stedelijke economie.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Een aantrekkelijke en levendige winkelstad
We zetten in op een aantrekkelijk en levendig centrum waar winkelen, ontmoeten, verblijven en wonen samenkomen.

2. Versterken van de economische positie van Veenendaal
We blijven Veenendaal positioneren als ICT-stad binnen de regio, waarbij aandacht is voor de groeisectoren Food en Tech. Er is een gezonde balans tussen ICT en de maakindustrie, waarbij zij elkaar versterken. De lokale ondernemer vormt daarbij de basis voor verdere economische groei en herkenbaarheid.

3. Verbeteren van vestigingsklimaat voor ondernemers
In samenwerking met de regio Foodvalley creëren we een aantrekkelijk en toekomstbestendig ondernemingsklimaat waarin lokale ondernemers behouden blijven en nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen, groeien en innoveren.

4. Vitale woon-werkstad
We zorgen bij groei van het aantal woningen voor voldoende werk, zodat Veenendaal aantrekkelijk blijft om te wonen en te werken. Als uitgangspunt hanteren we: één woning, één werkplek.

Samenhang met

- Wonen
- Mobiliteit
- Duurzaamheid
- Veiligheid

Beleid gerelateerd aan Thema Economie

Excel-tabel

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Beleid perifere detailhandel Foodvalley 2020 – 2025	16/12/2021
Detailhandelsbeleid Veenendaal 2023-2026	16/11/2022
Visie Bedrijventerreinen 2022-2030	26/01/2023
Regionaal Programma Werklocaties	
Strategische Agenda Regio Foodvalley 2026-2030	
Kantorenbeleid Utrecht/kantorenvisie Regio Foodvalley	
Omgevingsvisie	
Programmaplan Living Lab Circulair 2024-2028	01/02/2024
verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) 2023-2027	15/09/2022

Actuele ontwikkelingen thema Economie

Economische agenda 2040
In 2027 geven we uitvoering aan de Economische Agenda 2040. Hierin wordt het profiel van Veenendaal als FIT-gemeente (Food, ICT en Tech) verder uitgewerkt, met aandacht voor innovatie, ecosystemen, talentontwikkeling, ondernemerschap en economische ruimte. De ontwikkeling van de Spoorzone, binnenstad en de toekomstige uitbreiding rondom Veenendaal-De Klomp worden hierin meegenomen. Deze agenda is richtinggevend voor toekomstige uitvoeringsprogramma's en investeringskeuzes.

Arbeidsmarkt
De krapte op de arbeidsmarkt blijft naar verwachting. Vooral in de ICT, techniek en innovatieve maakindustrie groeit de vraag naar gekwalificeerd personeel. Door deze krapte en de veranderende werkgelegenheid vanwege AI, richten we onze aandacht op het leggen van de juiste verbindingen binnen het onderwijs, de ICT-sector en de maakindustrie, met als uitgangspunt een leven lang leren. We nemen hiertoe deel in de regionale Human Capital Agenda (HCA) en zoeken hierbij verbinding tussen ICT en maakindustrie.

Bedrijventerreinen
De kwaliteit en toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen worden steeds belangrijker voor het vestigingsklimaat. Door de veranderende bedrijfsprocessen, dienstverlening en productie binnen bedrijven is behoefte aan andersoortige werklocaties, zoals innovatielocaties en campussen. Ook stedelijk werken en gestapeld bouwen hebben impact.

In het kader van de Green Deal werken wij samen met de Commissie Duurzaam en het bedrijfsleven in 2027 diverse projecten verder uit. Bijvoorbeeld Werklandschappen van de Toekomst op de Nijverkamp, Lokaal Energieteam Veenendaal voor energievraagstukken, Energiehub op de Vendel en vergroening op diverse bedrijventerreinen. Daarnaast werken we aan verbetering van de bereikbaarheid en parkeeroplossingen. In 2027 worden de eerste aanzetten hiertoe gegeven.

Regionaal beleid
In de Regio Foodvalley wordt met de andere FV-gemeenten gewerkt aan een "Visie Ruimte voor Economie" en het "Regionaal Programma Werklocaties". Het economisch profiel van Veenendaal moet hierin worden geborgd. Om voldoende ruimte te borgen voor ons bedrijfsleven moeten wij intensief samenwerken met buurgemeenten en de provincie. Binnen de Regio Foodvalley wordt de gezamenlijke ruimtevraag in beeld gebracht en wordt gezocht naar mogelijke (gezamenlijke) uitbreidingsruimte in de regio. Daar willen we ook ons economisch profiel Food, ICT en Tech nadrukkelijk vormgeven.

Versterking vestigingsklimaat
Om ons vestigingsklimaat te versterken gaan wij in 2027 de samenwerking met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) en Economic Board Utrecht (EBU) verstevigen. Verdere acties om, innovaties bij de maakbedrijven via expertise en/of investeringen te bevorderen, profilering van ICT en aansluiting op regionale en (inter-)nationale innovatie-ecosystemen, worden in 2027 verder uitgewerkt.

BIZ-verkiezing
In 2027 wordt de verkiezing van de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) gehouden voor de binnenstad. Dit is een wettelijk instrument waarmee alle ondernemers en pandeigenaren in de binnenstad gezamenlijk investeren in de kwaliteit en uitstraling van (het afgebakende gebied van) de binnenstad. De voorwaarde van toepassing van dit instrument is dat de meerderheid van de deelnemers achter dit plan staat via een schriftelijke stemming aan de hand van een verkiezing.

Evaluatie
Eind 2027 evalueren we de Stimuleringsregeling transformatie en verplaatsing detailhandel Veenendaal 2026-2027. De vorm van deze evaluatie wordt nog uitgewerkt.

Taakvelden Thema Economie

Excel-tabel

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0.64B Belastingen overig	Baten	-645	-645	-645	-645
Totaal 0.64B Belastingen overig		**-645**	**-645**	**-645**	**-645**
3.1A Economische ontwikkeling	Lasten	1.263	1.193	1.193	1.193
Totaal 3.1A Economische ontwikkeling		**1.263**	**1.193**	**1.193**	**1.193**
3.1C Economische ontwikkeling	Lasten	227	227	227	227
Totaal 3.1C Economische ontwikkeling		**227**	**227**	**227**	**227**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-53	-53	-53	-53
	Lasten	1	1	1	1
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		**-52**	**-52**	**-52**	**-52**
3.2A Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-2.796	-1.772	-1.223	-1.115
	Lasten	2.796	1.772	1.223	1.115
Totaal 3.2A Fysieke bedrijfsinfrastructuur		**0**	**0**	**0**	**0**
3.3A Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-17	-17	-17	-17
	Lasten	15	15	15	15
Totaal 3.3A Bedrijfsloket en -regelingen		**-2**	**-2**	**-2**	**-2**
3.3B Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-314	-314	-314	-314
	Lasten	1.005	955	955	955
Totaal 3.3B Bedrijfsloket en -regelingen		**691**	**641**	**641**	**641**
3.4A Economische promotie	Baten	-270	-270	-270	-270
	Lasten	81	81	81	81
Totaal 3.4A Economische promotie		**-189**	**-189**	**-189**	**-189**
3.4B Economische promotie	Lasten	464	463	463	463
Totaal 3.4B Economische promotie		**464**	**463**	**463**	**463**
Totaal thema 1.4 Economie		**1.757**	**1.636**	**1.636**	**1.636**

Thema V - Overig

Thema Overig

Binnen dit onderdeel is het beleid en de daarbij horende financiën opgenomen die niet onder een van de andere thema's, maar wel binnen dit begrotingsprogramma passen.

Beleid gerelateerd aan thema overig

Excel-tabel

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Visie recreatie en toerisme 2024-2028	21/03/2024
Evenementenbeleid Veenendaal blijft verrassen	03/06/2024

Actuele ontwikkelingen Overig

Actualisatie Omgevingsvisie 2040

In 2026 wordt een doorstart gemaakt met het actualiseren van de Omgevingsvisie 2040. Deze moet straks de huidige Omgevingsvisie 2030 gaan vervangen en het kader bieden

voor de (ruimtelijke) keuzes en ontwikkeling van Veenendaal in de toekomst. De verwachting is dat medio 2028 hierover door de raad een afrondend besluit kan worden genomen.

Taakvelden thema overig

Excel-tabel

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
5.5A Cultureel Erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
	Lasten	40	40	40	40
Totaal 5.5A Cultureel Erfgoed		**40**	**40**	**40**	**40**
5.7D Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	141	141	141	141
Totaal 5.7D Openbaar groen en (openlucht) recreatie		**141**	**141**	**141**	**141**
7.2A Riolering	Baten	-6.678	-6.658	-6.658	-6.658
	Lasten	4.487	4.613	4.849	5.165
Totaal 7.2A Riolering		**-2.191**	**-2.046**	**-1.809**	**-1.493**
7.3A Afval	Baten	-10.628	-11.144	-11.144	-11.144
	Lasten	8.267	8.543	8.541	8.443
Totaal 7.3A Afval		**-2.361**	**-2.601**	**-2.603**	**-2.701**
7.3B Afval	Lasten	141	141	141	141
Totaal 7.3B Afval		**141**	**141**	**141**	**141**
7.4A Milieubeheer	Lasten	1.196	1.197	1.197	1.197
Totaal 7.4A Milieubeheer		**1.196**	**1.197**	**1.197**	**1.197**
7.5A Begraafplaatsen	Baten	-767	-763	-763	-763
	Lasten	771	770	768	759
Totaal 7.5A Begraafplaatsen		**4**	**7**	**5**	**-4**
7.5C Begraafplaatsen	Baten	-313	-311	-311	-311
	Lasten	538	437	336	286
Totaal 7.5C Begraafplaatsen		**225**	**125**	**25**	**-25**
8.1A Ruimtelijke Ordening	Lasten	99	99	99	99
Totaal 8.1A Ruimtelijke Ordening		**99**	**99**	**99**	**99**
8.1B Ruimtelijke Ordening	Baten	-4	-4	-4	-4
	Lasten	126	126	126	126
Totaal 8.1B Ruimtelijke Ordening		**122**	**122**	**122**	**122**
8.1C Ruimtelijke Ordening	Lasten	340	120	0	0
Totaal 8.1C Ruimtelijke Ordening		**340**	**120**	**0**	**0**
Totaal thema 1.5 Overig		**-2.245**	**-2.656**	**-2.643**	**-2.485**

Omschrijving (toelichting)

Op taakveld 7.5. begraafplaatsen worden de lasten afgeraamd met € 100.000. Deze aframing hangt samen met het in 2027 verwachte exploitatietekort en loopt in de jaren daarna verder af (€ 100.000 in 2029 en € 50.000 in 2030).

PROGRAMMA 2 – EEN VEILIG EN LEEFBAAR VEENENDAAL

Visie Programma 2

Een aantrekkelijke gemeente is meer dan een plek waar mensen wonen. Het is een gemeenschap waarin inwoners zich veilig voelen, elkaar ontmoeten en samen kunnen omgaan met veranderingen en uitdagingen. Binnen deze pijler versterken de thema's Veiligheid, Leefbaarheid en Weerbaarheid elkaar. Veiligheid gaat daarbij niet alleen over het voorkomen van criminaliteit en overlast, maar ook over digitale veiligheid, sociale samenhang en het bieden van voldoende perspectief aan inwoners. Leefbaarheid ontstaat door een goede balans tussen een prettige fysieke leefomgeving en sterke sociale netwerken in buurten en wijken. Weerbaarheid gaat over het vermogen van inwoners, organisaties en overheid om samen voorbereid te zijn op crises, verstoringen en maatschappelijke veranderingen. Door te investeren in sterke buurten, betrokken inwoners en een veilige leefomgeving ontstaat een veerkrachtig Veenendaal waarin mensen zich thuis voelen en op elkaar kunnen rekenen.

Financiën Programma 2

Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	-101	-101	-101	-101
Lasten	15.715	16.075	16.140	16.189
Saldo programma (voor mutaties reserves)	**15.614**	**15.974**	**16.039**	**16.088**
Beschikkingen	-	-	-	-
Stortingen	-	-	-	-
Saldo mutaties reserves	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo programma (na mutaties reserves)	**15.614**	**15.974**	**16.039**	**16.088**

Thema's Programma 2

I. Veiligheid
II. Leefbaarheid
III. Weerbaarheid
IIII. Overig

Verbonden partijen Programma 2

- Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Thema I – Veiligheid

Algemeen Veiligheid

Veenendaal werkt binnen het Integraal Veiligheidsbeleid Heuvelrug samen met vijf buurgemeenten aan een gezamenlijke en toekomstbestendige veiligheidsaanpak.
We richten ons op het tegengaan van ondermijning, digitale veiligheid, maatschappelijke onrust en polarisatie, zodat Veenendaal veilig en weerbaar blijft. De lokale focus, samen met het ruimtelijk en sociaal domein, ligt op preventie, vroegsignalering en het voorkomen van criminele aanwas, met een meer nadrukkelijke rol voor inwoners en ondernemers.

Ambitie

We willen dat iedereen zich in Veenendaal veilig voelt. We zorgen samen voor een veilige openbare ruimte, het aanpakken van overlast, ondermijning en criminaliteit met extra aandacht voor jeugd. We vergroten bescherming achter de voordeur en online.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Jeugd en veiligheid
We zetten ons actief in om te voorkomen dat jongeren in de (drugs)criminaliteit belanden en zorgen voor veilige ontmoetingsplekken en perspectief voor jeugd.

2. Veiligheid in de openbare ruimte
We signaleren en verminderen onveilige situaties en onveilige plekken in de openbare ruimte.

3. Effectieve aanpak van overlast, ondermijning en criminaliteit
We pakken overlast, ondermijning en criminaliteit gericht en zichtbaar aan.

4. Veiligheid achter de voordeur
We vergroten de veiligheid achter de voordeur door signalen van onveiligheid, geweld of kwetsbaarheid tijdig op te merken en komen indien nodig in actie om risico's te verkleinen en escalatie te voorkomen.

5. Samen werken aan (digitale) veiligheid
We versterken de fysieke én digitale veiligheid door samen te werken met inwoners, partners, organisaties en ondernemers.

Samenhang met

- Wonen
- Mobiliteit
- Leefbaarheid
- Weerbaarheid
- Jeugd

Beleid gerelateerd aan thema Veiligheid

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Veiligheidsplan Heuvelrug 2023-2026	01/04/2023
Integraal Veiligheidsplan Heuvelrug 2027-2030	verwacht Q1 2027
Toezicht- en Leefbaarheidsplan 2027-2030	verwacht Q2/3 2027
Algemeen plaatselijke Verordening & diverse beleidsregels voor de uitvoering van landelijke en lokale wet- en regelgeving	Dec-24

Actuele ontwikkelingen thema Veiligheid

Nieuw Integraal Veiligheidsplan Heuvelrug (IVP)
In het eerste kwartaal van 2027 leggen we het nieuwe Integraal Veiligheidsplan (IVP) Heuvelrug 2027-2030 ter vaststelling voor aan de raad. Daarna starten we met de uitvoering. We bouwen voort op de basisteam-brede samenwerking met de gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Renswoude, Rhenen en Wijk bij Duurstede, de politie en het Openbaar Ministerie en op de lijn uit de afgelopen beleidsperiode. Daarbij verbinden we de regionale en basisteam-brede veiligheidsprioriteiten met de ambities uit het nieuwe raadsakkoord.

Schoolzones
Voor de verdere uitrol van de schoolzones wordt voor zowel 2027 als 2028 rekening gehouden met een investering van € 120.000 per jaar. Hiermee kunnen in beide jaren acht schoollocaties worden ingericht als schoolzone. De financiële consequenties , conform besluitvorming door de raad in september, worden verwerkt.

Taakvelden thema Veiligheid

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.1A Crisisbeheersing en Brandweer	Baten	-7	-7	-7	-7
	Lasten	4.850	5.082	5.152	5.251
Totaal 1.1A Crisisbeheersing en Brandweer		**4.842**	**5.074**	**5.144**	**5.243**
1.1B Crisisbeheersing en Brandweer	Lasten	719	713	716	711
Totaal 1.1B Crisisbeheersing en Brandweer		**719**	**713**	**716**	**711**
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-89	-89	-89	-89
	Lasten	3.763	3.763	3.763	3.732
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid		**3.674**	**3.674**	**3.674**	**3.643**
Totaal thema 2.1 Veiligheid		**9.235**	**9.461**	**9.534**	**9.598**

Thema II – Leefbaarheid

Algemeen Leefbaarheid

Leefbaarheid in Veenendaal draait om sterke buurten waar de fysieke omgeving en sociale samenhang elkaar versterken. We investeren in een veilige, groene en goed onderhouden openbare ruimte en stimuleren ontmoetingen, betrokkenheid en bewonersinitiatieven. Door wijkgericht te werken bouwen we aan wijken waar mensen prettig wonen, elkaar kennen en meedoen.

Ambitie

Veenendaal wil een verbonden gemeente zijn waar inwoners zich thuis voelen en actief bijdragen aan hun leefomgeving. We streven naar buurten met sterke sociale netwerken, voldoende voorzieningen en een groene, gezonde en uitnodigende openbare ruimte die ontmoeting en participatie stimuleert.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Verbinden en ontmoeten
We stimuleren en faciliteren dat inwoners elkaar gemakkelijk kunnen ontmoeten, elkaar kennen en sociale verbondenheid ervaren in hun buurt, met speciale aandacht voor het voorkomen en verminderen van eenzaamheid onder kwetsbare groepen.

2. Fijne, schone en groene leefomgeving
We creëren een prettige, veilige, creatieve en groene leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.

3. Samen zorgen voor Veenendaal
We nemen samen met inwoners, maatschappelijke en religieuze organisaties en ondernemers verantwoordelijkheid voor een leefbare en betrokken gemeenschap om het welzijn te vergroten. Met extra aandacht voor het versterken van mentale gezondheid en veerkracht in de samenleving.

4. Wijkgericht werken en prioriteren
We werken wijk- en buurtgericht, omdat de leefbaarheid per gebied verschilt, en we prioriteren oplossingen die passen bij de specifieke behoeften van elke wijk of buurt. We hebben hierbij bijzondere aandacht voor jongeren.

Samenhang met

- Wonen
- Duurzaamheid

- Veiligheid
- Maatschappelijke voorzieningen
- Opvang
- Jeugd

Beleid gerelateerd aan thema Leefbaarheid

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
IBOR 2027-2030	
Toezicht- en Leefbaarheidsplan 2027-2030	Verwacht Q2/3 2027
Algemeen plaatselijke Verordening & diverse beleidsregels voor de uitvoering van landelijke en lokale wet- en regelgeving	Dec-24
Visie sociaal domein 2017	
Integraal beleidskader sociaal domein 2024-2027	
uitvoeringsplan BOSS Veenendaal	Dec-23

Actuele ontwikkelingen thema Leefbaarheid

Vervangingsopgave openbare ruimte
De komende decennia staat de gemeente voor een grote vervangingsopgave van de openbare ruimte. Veenendaal is met name in de jaren ‘70, ‘80 en ‘90 heel hard gegroeid. Deze wijken komen nu aan de beurt voor reconstructie van de openbare ruimte (50 jaar oud). Het gaat om onder andere vervanging van riolen, wegen en boom,- en groenstructuren. Doordat de huidige openbare ruimte destijds (grotendeels) gefinancierd is vanuit de grondexploitatie kennen deze momenteel geen financieringslasten in de begroting. Na vervanging is dit wel het geval en gaan de kapitaallasten en rentelasten stijgen. Naast de vervangingsopgave staat de gemeente voor de opgave om te komen tot een klimaat adaptieve, energieneutrale en circulaire gemeente. Deze ambities nemen we mee bij de reconstructies, zodat de buurten er weer minimaal 50 jaar tegenaan kunnen. In paragraaf B kapitaalgoederen staat concreet welke buurten er in 2027 gereconstrueerd worden.

Uitrol BOSS-programma in de buurtaanpak
BOSS-locaties (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten) voor kinderen zijn onderverdeeld in buurtplekken, steunplekken en straatplekken. Voor jongeren en ouderen gaat het om routes, bovenwijkse zones en ontmoetingsplekken. Voor bewegen en sporten in het algemeen gaat het om het onderhouden van een wandel,- en fietsnetwerk, groene gebieden, en sportplekken,- en parken voor een brede doelgroep. Er ontstaat op termijn een heel netwerk van verschillende type BOSS-plekken voor verschillende leeftijdscategorieën. Hierbij werken we buurtgerichtt, waarbij iedere woonbuurt om de zeven à acht jaar aan de beurt komt. In 2027 rollen we deze aanpak verder uit in de zogenaamde buurtaanpak. In deze aanpak is er ook aandacht voor vergroening (tegengaan hittestress en wateroverlast), aanplant en herstel van boom,- en groenstructuren, recht leggen van de verharding, het verbeteren van de verkeersveiligheid (bijvoorbeeld rond scholen) en het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor mindervaliden. In paragraaf B kapitaalgoederen staat welke buurten er in 2027 aan de beurt zijn.

Doorontwikkeling gebiedsgericht werken en wijkgericht prioriteren
In 2027 zetten we stappen in het gebiedsgericht werken. We ontwikkelen een werkwijze om kwalitatieve signalen uit wijken vast te leggen en werken aan een dashboard voor kwantitatieve wijkdata. Daarbij onderzoeken we hoe beide typen informatie gecombineerd kunnen worden om wijkopgaven beter in beeld te brengen. Ook verkennen we de meerwaarde en toepasbaarheid van wijk,- en buurtplannen en ontwikkelen we een methode om gemeentelijke projecten en plannen per wijk beter met elkaar te verbinden. Op basis van deze stappen onderzoeken we hoe capaciteit, expertise en middelen meer gedifferentieerd en passend bij de behoeften van wijken kunnen worden ingezet. We sluiten aan bij de kracht en initiatieven die al in de wijken aanwezig zijn. We bouwen voort op de uitgangspunten van Asset Based Community Development (ABCD), waarbij inwoners, maatschappelijke organisaties en andere partners samen bijdragen aan oplossingen die passen bij de wijk.

Gebiedsaanpak Jan Roeckplantsoen, Engelenburg en Schrijverspark
We starten met de gebiedsaanpak Jan Roeckplantsoen, Engelenburg en Schrijverspark (JES). De aanpak vormt een uitwerking van wijkgericht prioriteren en biedt de mogelijkheid om ervaring op te doen met een integrale gebiedsgerichte aanpak. De aanpak richt zich onder andere op een duurzame verbetering van de leefbaarheid. De ervaringen uit deze gebiedsaanpak gebruiken we bij de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken in andere delen van Veenendaal.

Doorontwikkeling van de wijkteams
We versterken en ontwikkelen de wijkteams door tot het centrale knooppunt waar signalen, ontwikkelingen, plannen en de inzet van de gemeente en haar partners en inwoners samenkomen. Het wijkmanagement gaat met de ketenpartners verkennen hoe we de samenwerking meer kunnen formaliseren en hier afspraken over vastleggen. Daardoor ontstaat een gezamenlijk beeld van de opgaven in de wijk en kunnen partners gezamenlijk prioriteiten bepalen en hun inzet beter op elkaar afstemmen. Het wijkmanagement zorgt hierbij voor regie, verbinding, samenhang en afstemming tussen inwoners, partners, bestuur en de gemeentelijke organisatie. De verdere inrichting van de brede wijkteams maakt onderdeel uit van de uitwerking van het gebiedsgericht werken.

Integraal kader voor leefbaarheid en actualisatie Toezicht- en Leefbaarheidsplan
We bekijken in 2027 in welke vorm een integraal kader of leefbaarheidsplan houvast kan bieden voor de verdere concretisering en uitvoering van onze inspanningen op het gebied van (sociale) leefbaarheid. Daarnaast wordt in 2027 het Toezicht,- en Leefbaarheidsplan dat richting geeft aan het werk van de Boa’s geactualiseerd, onder andere in relatie tot een nieuw Integraal veiligheidsbeleid (IVP). Deze plannen moeten ervoor zorgen dat toezicht, handhaving en andere maatregelen beter aansluiten op de opgaven in de verschillende wijken en bijdragen aan een samenhangende aanpak van leefbaarheid in heel Veenendaal.

Toekomst begraafplaats en rouwcentrum De Munnikenhof
In 2025 zijn we gestart met het opstellen van een toekomstvisie voor begraafplaats en rouwcentrum De Munnikenhof. Het doel is om het aanbod beter te laten aansluiten op de maatschappelijke behoefte van onze inwoners rond het bezorgen en gedenken van hun dierbaren. Daarnaast willen we de exploitatie, die al enkele jaren negatief is, verbeteren, zodat er weer een solide en duurzame toekomst ontstaat voor De Munnikenhof. In een raadsinformatiebrief (mei 2026) is de aanpak uitgewerkt in vier sporen: versterken begraafplaats (spoor 1), onderzoeken haalbaarheid crematorium (spoor 2), duurzame toekomst rouwcentrum (spoor 3) en een toekomstbestendige organisatie (spoor 4). In 2027 worden deze sporen verder uitgewerkt en wordt de toekomstvisie ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR)
Naar verwachting wordt in oktober 2026 het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) 2027-2030 vastgesteld. Het IBOR biedt inzicht in de benodigde financiële middelen voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in de komende jaren. Hiermee beschikken we

over een actuele financiële onderbouwing voor het beheer van de openbare ruimte, in afwachting van nieuw beleid.
De onderhoudskwaliteit wordt in 2027 grotendeels onderhouden op beeldkwaliteit B en voor winkelcentra en de begraafplaats beeldkwaliteit A. Door het regelmatig uitvoeren van een externe schouw wordt de kwaliteit beoordeeld en waar nodig extra inzet gepleegd.
Met het vaststellen van het OPOR in 2021 is besloten om het openbaar groen geleidelijk steeds meer op natuurlijke wijze te onderhouden, mede om de biodiversiteit te bevorderen. Deze transitie naar ecologisch en dynamisch beheer verandert het beeld van de openbare ruimte en wordt nu buiten geleidelijk aan steeds beter zichtbaar. Voor het natuurlijke groen gaan we in 2027 verder met het sturen en monitoren op soortenrijkdom van inheemse flora.

Taakvelden thema Leefbaarheid

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
5.7A Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-5	-5	-5	-5
	Lasten	6.246	6.380	6.371	6.357
Totaal 5.7A Openbaar groen en (openlucht) recreatie		**6.241**	**6.375**	**6.366**	**6.352**
6.1C Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	117	117	117	117
Totaal 6.1C Samenkracht en burgerparticipatie		**117**	**117**	**117**	**117**
6.1G Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	21	21	21	21
Totaal 6.1G Samenkracht en burgerparticipatie		**21**	**21**	**21**	**21**
Totaal thema 2.2 Leefbaarheid		**6.379**	**6.514**	**6.504**	**6.490**

Thema III - Weerbaarheid

Algemeen thema Weerbaarheid

Veenendaal versterkt zijn maatschappelijke weerbaarheid door zich voor te bereiden op verstoringen die kunnen ontstaan door digitalisering, klimaatverandering, geopolitieke spanningen en druk op vitale systemen. De focus verschuift van reageren naar voorbereid zijn: met aandacht voor zelfredzaamheid, samenredzaamheid en het functioneren van vitale processen en sociale netwerken. Door te werken met scenario's bouwen we aan een gemeenschap die schokken kan opvangen en snel kan herstellen.

Ambitie

We willen een veerkrachtige en verbonden gemeente zijn, waarin we samen met inwoners, organisaties en overheden voorbereid zijn op risico's en crises en elkaar ondersteunen wanneer dat nodig is.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Weerbare en sterke gemeenschappen
We bouwen aan sterke en veerkrachtige gemeenschappen waarin inwoners, organisaties en overheden samen voorbereid zijn op risico's en crises.

2. Inwoners zijn voorbereid op risico's en crises
Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties weten wat zij kunnen doen bij risico's en crises en zijn goed voorbereid.

3. Sterke samenwerking met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties
Gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken samen aan een veerkrachtige en veilige gemeenschap.

4. Bijzondere aandacht voor kwetsbare inwoners/kwetsbare buurten
Kwetsbare inwoners en kwetsbare buurten krijgen tijdig ondersteuning zodat zij beter beschermd en zelfredzaam zijn.

Samenhang met

- Leefbaarheid
- Veiligheid
- Bestaanszekerheid
- Maatschappelijke voorzieningen

Beleid gerelateerd aan thema Weerbaarheid

Excel-tabel

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Gezamenlijk Integraal Veiligheidsplan (IVP) Heuvelrug 2027-2030 (in ontwikkeling)	
Projectplan Weerbare en veerkrachtige samenleving	
Regionaal Programma Veerkracht (VRU)	
VNG Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau	

Actuele ontwikkelingen thema Weerbaarheid

In 2027 wordt naar verwachting gestart met de inrichting van tien noodsteunpunten in Veenendaal. Een voorstel hiertoe is in voorbereiding, waarbij ook de hiervoor benodigde middelen worden betrokken (zowel voor inrichting als de formatieve kosten).

De noodsteunpunten worden zo gesitueerd dat er een evenredige verdeling is voor inwoners tot deze noodsteunpunten.

In 2026 zijn binnen de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) twee pilots uitgevoerd in de gemeente Utrecht en de gemeente Stichtse Vecht. De kennis en ervaring die dat heeft opgeleverd wordt door de VRU omgezet in een handreiking inrichting noodsteunpunten waarin praktische informatie, handvatten en voorbeelden (bijvoorbeeld taakkaarten) beschikbaar worden gesteld. Op basis van de pilots houden we per noodsteunpunt (inclusief verbindingsmiddelen) vooralsnog rekening met ten minste € 15.000 aan kosten.

Voor het functioneren van noodsteunpunten stellen we per noodsteunpunt een ‘netwerk’ van vrijwilligers samen die, mocht dat nodig zijn, het noodsteunpunt 24/7 kunnen bemensen. Hiervoor voorzien we dat, om dit te kunnen uitvoeren, te zijner tijd extra capaciteit benodigd is.

Daarnaast gaan we in 2027 ook verder met het ondersteunen van het opbouwen van netwerken van inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers. We voorzien dat we daar de volgende activiteiten voor verrichten:

- Organiseren bijeenkomsten, trainingen etcetera
- Opstellen en verstrekken van handelingsperspectieven
- Externe communicatie

Thema IV - Overig

Thema Overig

Binnen dit onderdeel is het beleid en de daarbij horende financiën opgenomen die niet onder een van de andere thema's, maar wel binnen dit begrotingsprogramma passen.

Beleid gerelateerd aan thema overig

Er zijn geen vastgestelde beleidsdocumenten met betrekking tot dit thema.

PROGRAMMA 3 – EEN SOCIAAL EN VITAAL VEENENDAAL

Visie Programma 3

Een sterke samenleving begint bij mensen die kunnen meedoen, zich kunnen ontwikkelen en toegang hebben tot ondersteuning wanneer dat nodig is. In Veenendaal werken we daarom aan een stevige sociale basis, met goede maatschappelijke voorzieningen, voldoende en passende opvang, sterke jeugdhulp en beleid dat bestaanszekerheid bevordert. Deze voorzieningen vormen de basis voor ontmoeting, ontwikkeling en ondersteuning. Ook een zorgvuldige opvang en integratie van nieuwkomers draagt bij aan sociale samenhang en participatie. Voor jongeren is een veilige, gezonde en kansrijke omgeving essentieel om op te groeien. Tegelijkertijd is bestaanszekerheid een randvoorwaarde voor deelname aan de samenleving: zonder voldoende zekerheid op het gebied van inkomen, werk, wonen, gezondheid en sociale relaties nemen kansen op ontwikkeling en participatie af.

Tegelijk staat het sociaal domein, zowel landelijk als in Veenendaal, onder grote druk. In heel Nederland spelen drie structurele problemen: de zorg wordt te duur, er is te weinig personeel en het vertrouwen van inwoners daalt, onder andere doordat de beschikbaarheid en kwaliteit van zorg onder druk staan. Daarnaast komen daar de financiële discussies met het Rijk en een stijgende vraag naar jeugdhulp bij. De komende jaren moeten we daarom scherpe keuzes maken. We kunnen niet alles blijven doen, maar we willen wél goede ondersteuning blijven bieden aan inwoners die dit echt nodig hebben.

Heldere communicatie is essentieel. Inwoners moeten weten wat de gemeente wel en niet kan, en wat zij zelf of samen met hun omgeving kunnen oppakken. De samenleving zal meer zelf moeten oplossen, terwijl wij blijven investeren in een sterke sociale basis. Deze bewegingen zijn nodig om het sociaal domein in Veenendaal toekomstbestendig te houden en te bouwen aan een sociaal en vitaal Veenendaal waarin iedereen de mogelijkheid heeft om mee te doen en zich verbonden te voelen met de Veense samenleving.

Wij vinden het belangrijk dat iedere inwoner kan meedoen, ongeacht leeftijd, beperking, achtergrond of inkomen. Daarom werken wij aan een inclusieve samenleving waarin fysieke, sociale en digitale toegankelijkheid vanzelfsprekend zijn. Daarbij erkennen we de belangrijke rol van vrijwilligersorganisaties, verenigingen, geloofsgemeenschappen, maatschappelijke initiatieven en informele netwerken, waarvan de samenwerking met formele organisaties een essentiële basis vormt voor een sterke sociale infrastructuur in Veenendaal.

Financiën Programma 3

Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	-40.872	-41.677	-41.677	-41.788
Lasten	168.599	164.549	162.121	163.311
Saldo programma (voor mutaties reserves)	**127.728**	**122.872**	**120.444**	**121.522**
Beschikkingen	-823	-412	-712	-712
Stortingen	-	-	-	-
Saldo mutaties reserves	**-823**	**-412**	**-712**	**-712**
Saldo programma (na mutaties reserves)	**126.904**	**122.459**	**119.731**	**120.810**

Thema's Programma 3

I. Maatschappelijke voorzieningen
II. Opvang
III. Jeugd

IV. Bestaanszekerheid
V. Overig

Verbonden partijen Programma 3

- Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Utrecht (GGDrU)
- Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper
- Jeugdhulpregio JeugdFV
- Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
- Stichting Veens Welzijn

Thema I – Maatschappelijk voorzieningen

Algemeen Maatschappelijke voorzieningen

Veenendaal ontwikkelt een toekomstbestendig netwerk van maatschappelijke voorzieningen waarin onderwijs, opvang, zorg, sport, cultuur en welzijn steeds meer samenkomen. Inclusieve en multifunctionele gebouwen bieden ruimte aan leren, ontmoeten en ondersteuning dicht bij huis. Met een strategisch verspreid en goed bereikbaar voorzieningenaanbod groeien gezonde, inclusieve wijken mee met de ontwikkeling van de gemeente.

Ambitie
In Veenendaal willen we maatschappelijk vastgoed inzetten voor maatschappelijke doelen, met een toekomstbestendige en flexibele voorzieningenstructuur, die aansluit op veranderingen in de Veense samenleving en deze versterkt.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Voldoende maatschappelijke voorzieningen in Veenendaal
We realiseren een goed gespreid aanbod van maatschappelijke voorzieningen op wijkniveau, afgestemd op de behoeften van inwoners.

2. Sociale verbinding faciliteren we met maatschappelijk vastgoed
We benutten vastgoed als toegankelijk middel om ontmoeting, samenwerking en sociale cohesie in de samenleving te versterken.

3. Realisatie van multifunctionele gebouwen
We stimuleren vanwege de beperkte ruimte de ontwikkeling van multifunctionele gebouwen die flexibel inzetbaar zijn en verschillende maatschappelijke functies combineren.

4. Vergroten van financiële en beleidsmatige ruimte
We vergroten de financiële en beleidsmatige ruimte voor betrokken partijen door het vereenvoudigen van procedures en het terugdringen van administratieve lasten.

Samenhang met

- Wonen
- Duurzaamheid
- Leefbaarheid
- Opvang
- Jeugd

Beleid gerelateerd aan thema Maatschappelijke voorzieningen

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Veenendaal 2025 – 2042	
Omgevingsvisie 2030	
strategische kaders en accomodatiebeleid vastgoed	18/05/2017
IHP 2026-2030	16/07/2024
Integraal duurzaam vastgoedbeheerplan 2021-2024	27/05/2021

Actuele ontwikkelingen thema Maatschappelijke voorzieningen

Bij de ontwikkeling van maatschappelijke voorzieningen is inhoudelijk beleid het startpunt. Veenendaal groeit en de vraag naar maatschappelijke voorzieningen neemt toe. Tegelijkertijd hebben we te maken met een herstelopgave voor ons onderwijs- en sportvastgoed. Ons doel is een toekomstbestendig, flexibel en evenwichtig verspreid aanbod van voorzieningen dat meegroeit met de stad. De basis hiervoor is gelegd in het rapport 'Ruimte voor maatschappelijke voorzieningen Veenendaal' (2025). In dit rapport wordt gesteld dat het noodzakelijk is voor de gemeente om zich flexibel op te stellen om in de groeiende behoefte van maatschappelijke voorzieningen te kunnen voorzien. Dit biedt kansen om als gemeente ambitieus te handelen. Zo kan er worden gekeken naar dubbelgebruik en hergebruik van ruimten voor verscheidene maatschappelijke partijen. Het begrotingsjaar 2027 staat in het teken van de concrete uitvoering van drie hoofdadviezen. Deze zijn als volgt:

1. Planologische borging en spreiding:
We integreren de behoefte aan voorzieningen in de nieuwe Omgevingsvisie (2028). Daarnaast stellen we 'wijkpaspoorten' op voor een optimale spreiding per buurt en borgen we gewenste functies planologisch in het Omgevingsplan.

2. Centrale regie en coördinatie:
We richten één centraal gemeentelijk aanspreekpunt in. Dit verbetert de samenwerking met partners, zoals Veens Welzijn en VeenVesters, en zorgt ervoor dat we bij ruimtelijke projecten vanaf de start kansen voor maatschappelijk vastgoed benutten.

3. Data-gestuurde monitoring:
We ontwikkelen een specifiek dashboard maatschappelijke voorzieningen om data over vraag, aanbod en wijkervaringen actueel te houden.

Voor de uitwerking van deze adviezen voeren we de volgende activiteiten uit:

- Onderwijs- en sportvastgoed: We zetten in op de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs. Samen met Sportservice Veenendaal en sportaanbieders stellen we het IHP Sport op. Ook voeren we de motie uit voor actievere steun aan sportverenigingen met een eigen accommodatie. Hierbij onderzoeken we ook de mogelijkheden voor multigebruik en dubbelgebruik.

- Multifunctioneel ruimtegebruik: We inventariseren knelpunten in beleid die dubbelgebruik van ruimtes in de weg zitten en komen met een voorstel om dit te vergemakkelijken. Daarnaast leveren we een concreet voorstel op voor een multifunctioneel gebouw (wonen, zorg, onderwijs, ontmoeten) in Het Ambacht.

De activiteiten in 2027 worden in eerste instantie zoveel mogelijk opgevangen binnen de bestaande middelen en budgetten. De verdere uitwerking van de drie hoofdadviezen leidt in de loop van 2027 mogelijk tot een aanvullende budgetvraag. Indien noodzakelijk wordt hiervoor een separaat raadsvoorstel ingediend.

Taakvelden thema Maatschappelijke voorzieningen

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0.3A Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-438	-438	-438	-438
	Lasten	1.493	1.448	1.516	1.406
Totaal 0.3A Beheer overige gebouwen en gronden		**1.055**	**1.011**	**1.078**	**969**
4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	240	240	240	240
Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs		**240**	**240**	**240**	**240**
4.2A Openbaar basisonderwijs	Baten	-1.052	-1.052	-1.052	-1.014
	Lasten	6.508	6.589	6.545	6.848
Totaal 4.2A Openbaar basisonderwijs		**5.457**	**5.538**	**5.493**	**5.834**
4.2B Openbaar basisonderwijs	Lasten	415	415	415	415
Totaal 4.2B Openbaar basisonderwijs		**415**	**415**	**415**	**415**
4.3A Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	270	270	270	270
Totaal 4.3A Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		**270**	**270**	**270**	**270**
4.3B Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	7	2	1	1
Totaal 4.3B Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		7	2	1	1
5.1A Sportbeleid en activering	**Lasten**	**34**	**34**	**33**	**32**
Totaal 5.1A Sportbeleid en activering		34	34	33	32
5.2A Sportaccommodaties	**Baten**	**-3.888**	**-3.888**	**-3.888**	**-3.888**
	Lasten	2.563	2.546	2.359	2.293
Totaal 5.2A Sportaccommodaties		**-1.325**	**-1.342**	**-1.529**	**-1.595**
5.3A Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-1.751	-1.751	-1.751	-1.925
	Lasten	1.414	1.703	2.039	3.278
Totaal 5.3A Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		**-337**	**-48**	**288**	**1.353**
5.3B Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	4.264	3.590	3.958	3.958
Totaal 5.3B Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		**4.264**	**3.590**	**3.958**	**3.958**
5.4A Musea	Lasten	120	120	120	120
Totaal 5.4A Musea		**120**	**120**	**120**	**120**
5.4B Musea	Lasten	402	402	402	402
Totaal 5.4B Musea		**402**	**402**	**402**	**402**
5.5B Cultureel Erfgoed	Baten	0	0	0	0
	Lasten	6	6	6	6
Totaal 5.5B Cultureel Erfgoed		**6**	**6**	**6**	**6**
5.6A Media	Baten	0	0	0	0
	Lasten	2.820	2.820	2.820	2.820
Totaal 5.6A Media		**2.820**	**2.820**	**2.820**	**2.820**
5.6B Media	Lasten	56	56	56	56
Totaal 5.6B Media		**56**	**56**	**56**	**56**
5.7A Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	314	478	473	456
Totaal 5.7A Openbaar groen en (openlucht) recreatie		**314**	**478**	**473**	**456**
5.7C Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	2.261	2.261	2.247	2.243
Totaal 5.7C Openbaar groen en (openlucht) recreatie		**2.261**	**2.261**	**2.247**	**2.243**
6.1D Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-2.008	-2.008	-2.008	-2.008
	Lasten	1.076	1.076	1.075	1.104
Totaal 6.1D Samenkracht en burgerparticipatie		**-932**	**-932**	**-933**	**-904**
6.1E Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	67	67	67	67
Totaal 6.1E Samenkracht en burgerparticipatie		**67**	**67**	**67**	**67**
Totaal thema 3.1 Maatschappelijke voorzieningen		**15.193**	**14.985**	**15.506**	**16.743**

Omschrijving (toelichting)

Het meerjarenbeeld op het taakveld Cultuur vertoont een incidentele daling in 2028 ten opzichte van 2027, gevolgd door een structurele stijging in de jaren daarna. In 2027 liggen

de lasten incidenteel hoger door (de afronding van) het afstoten en ontvlechten van het huidige theater. In 2028 vallen deze frictie-/transitielasten weg.
Vanaf 2028 start de realisatie- en bouwfase van de nieuwbouw van het theater. Naarmate het investeringskrediet geleidelijk wordt uitgeput, nemen de toegerekende kapitaallasten (bouwrente en financieringslasten) cumulatief toe, waardoor het budgettaire beslag vanaf 2029 weer toeneemt.

Thema II – Opvang

Algemeen Opvang

Veenendaal biedt opvang en begeleiding vanuit de integrale kwaliteitsaanpak VISA-Veenendaal, waarbij participatie, werk, zingeving en integratie vanaf de eerste dag centraal staan. In samenwerking met partners, waaronder het COA, wordt gezorgd voor een veilige en toekomstgerichte plek voor verschillende doelgroepen. Door te werken aan een sterke verbinding met de lokale samenleving ontstaat een inclusieve omgeving waarin nieuwkomers volwaardig kunnen meedoen en bijdragen.

Ambitie
We willen dat Veenendaal een betrokken en betrouwbare gemeente is waar we opvang zorgvuldig organiseren, integratie vanaf het begin stimuleren en met maatwerk en heldere communicatie werken aan een menswaardige en breed gedragen aanpak.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Goede opvang voor wie het nodig heeft
We zorgen voor voldoende, passende en menswaardige opvang volgens de Spreidingswet (asiel opvang) en volgens de provinciale verdeling (Oekraïne opvang).

2. Aanpak VISA-Veenendaal doorzetten en uitbouwen
We investeren met de VISA-Veenendaal aanpak vanaf dag één in taal, meedoen en werk, zodat nieuwkomers direct kennismaken met Veenendaal en onze samenleving en op die manier snel zelf- en samenredzaam worden.

3. Lokaal beleid op maat
We ontwikkelen lokaal beleid dat flexibel inspeelt op veranderende opvangopgaven en aansluit bij de behoeften van Veenendaal, met aandacht voor kleinschaligheid, initiatieven uit de Veense samenleving, toekomstbestendigheid en maatwerk in begeleiding en integratie. Het uitgangspunt is zoveel mogelijk grip en regie houden vanuit de gemeente, waarbij de gemeenteraad proactief betrokken wordt.

4. Duidelijk communiceren
We zorgen voor tijdige, open en realistische communicatie over opvang in Veenendaal en leggen daarbij proactief uit welke keuzes we maken.

Samenhang met

- Wonen
- Leefbaarheid
- Maatschappelijke voorzieningen
- Bestaanszekerheid

Beleid gerelateerd aan thema opvang

Omschrijving (toelichting)

Er zijn geen vastgestelde beleidsdocumenten met betrekking tot dit thema.

Actuele ontwikkelingen thema Opvang

Binnen het programma Opvang staan de komende periode verschillende ontwikkelingen centraal die van invloed zijn op de uitvoering en de financiële kaders. Zo wordt gekeken hoe de bestaande opvanglocaties verder geoptimaliseerd kunnen worden, waarbij wordt gestuurd op een efficiënte inzet van capaciteit, kwaliteit van de opvang en een duurzame organisatie van het opvanglandschap.
Daarnaast wordt rekening gehouden met de gewijzigde bekostigingssystematiek voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Vanaf 2027 worden gemeenten uitsluitend nog gecompenseerd voor de daadwerkelijk gemaakte kosten. De financiële voordelen die de afgelopen jaren voortvloeiden uit de huidige bekostigingssystematiek komen daarmee te vervallen, waardoor een doelmatige inrichting van de opvang en een zorgvuldig financieel beheer nog belangrijker worden.
Ook wordt de doorontwikkeling van VISA Veenendaal voortgezet. Daarbij ligt de nadruk op het verder versterken van de integrale aanpak, waarin opvang, participatie, zelfredzaamheid en verbinding met de samenleving samenkomen. Er zijn in Veenendaal afspraken gemaakt voor een langjarige opvanglocatie om te voldoen aan de Spreidingswet opgave echter met de huidige taakstelling dienen er nog ruim honderd opvangplekken toegevoegd te worden.
Tot slot wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de langjarige opvang, passend binnen de gemaakte bestuurlijke afspraken en de ambitie om te komen tot een toekomstbestendige en stabiele opvangvoorziening. Na vaststelling van het raadsprogramma wordt bezien of deze ontwikkelingen aanleiding geven tot een nadere uitwerking of aanvulling van de programmabegroting.

Taakvelden Opvang

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
6.1H Samenkracht en Burgerparticipatie	Lasten	-1.012	-1.005	-292	-292
Totaal 6.1H Samenkracht en Burgerparticipatie		**-1.012**	**-1.005**	**-292**	**-292**
Totaal thema 3.2 Opvang		**-1.012**	**-1.005**	**-292**	**-292**

Thema III – Jeugd

Algemeen Jeugd

Wij zetten in op sterke, veerkrachtige gemeenschappen waarin kinderen en jongeren veilig en gezond opgroeien en zich ontwikkelen tot zelfstandige burgers die volwaardig deelnemen aan de samenleving. Door integraal beleid en samenwerking bieden wij jongeren kansen via (passend) onderwijs, werk en huisvesting, zodat zij hun talenten kunnen benutten en toekomstperspectief opbouwen. Jongeren, ouders en hun netwerk nemen hierin een actieve rol, met ondersteuning van de gemeente waar nodig, zodat ondersteuning aanvullend en versterkend is. Ook neemt de afhankelijkheid van jeugdzorg af, in lijn met de koers van Grenzen aan onze jeugdzorg.

Ambitie

Wij streven naar sterke, veerkrachtige gemeenschappen waarin alle kinderen en jongeren veilig, gezond en kansrijk opgroeien, hun talenten ontwikkelen en met vertrouwen hun weg vinden naar zelfstandigheid en volwaardige deelname aan de samenleving.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Jongeren groeien op in sterke en veerkrachtige gemeenschappen
We versterken de sociale pedagogische basis en bouwen aan wijken waar jongeren gezond, veilig en verbonden kunnen opgroeien, en waar tijdige steun mogelijk voorkomt dat zwaardere jeugdzorg nodig is. Dit doen we onder andere door samenwerking met ouders/verzorgers, onderwijs en maatschappelijke voorzieningen.

2. Toekomstkansen vergroten door het bieden van passende opleidingsmogelijkheden, werkgelegenheid, huisvesting
We bieden jongeren alternatieven door te zorgen voor o.a. passende opleidingsmogelijkheden, goede werkgelegenheid en adequate huisvesting zodat zij zich steeds meer ontwikkelen naar zelfstandigheid.

3. Integraal jongerenbeleid voor alle jeugdigen
We voeren een integraal jongerenbeleid voor alle jeugdigen van -9 maanden tot en met 27 jaar.

4. Jongeren krijgen ruimte om mee te doen, elkaar te ontmoeten en zich te ontwikkelen
We investeren in gezondheid, veiligheid en democratie door o.a. sport, cultuur, jongerenwerk, veilige ontmoetingsplekken en positieve alternatieven, zodat jongeren actief deelnemen en hun talenten ontwikkelen.

5. Jongeren, ouders en hun netwerk nemen verantwoordelijkheid, hulpverlening is aanvullend
We stimuleren dat (veilige) gezinnen en hun sociale netwerken problemen zoveel mogelijk zelf oplossen, indien nodig met passende ondersteuning vanuit o.a. de gemeente.

Samenhang met

- Wonen
- Veiligheid
- Leefbaarheid
- Bestaanszekerheid

Beleid gerelateerd aan thema Jeugd

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Grenzen aan onze jeugdzorg 2025	
Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027	16/11/2023
Model Veenendaal 2020	20/12/2018
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal, laatst gewijzigd d.d.	
Nadere regels toegang en toeleiding Veenendaal	01/06/2021
Beleidsregels jeugdhulp Veenendaal	1-6-2021
Beleidsregels tegemoetkoming kosten kinderopvang op sociaal-medische indicatie Veenendaal	1-6-2021

Actuele ontwikkelingen thema Jeugd

Lokaal Hervormingsagenda - vervolg project Grenzen aan onze jeugdzorg
De uitgaven aan jeugdzorg blijven landelijk sterk stijgen. Ook in Veenendaal zet deze trend zich voort. Hoewel de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd begin 2027 met een zwaarwegend advies komt over de voortgang en de financiële houdbaarheid van de jeugdzorg, willen en kunnen we in Veenendaal hier niet op wachten. Op dit moment is bovendien nog onduidelijk wat de precieze inhoud en gevolgen van dit advies zullen zijn.

Om meer grip te krijgen op de jeugdzorg heeft de gemeenteraad zich daarom in oktober 2025 unaniem achter het projectplan ‘Hervormingsagenda: Grenzen aan onze jeugdzorg’ (GAOJ) geschaard. In 2026 is gestart met het uitwerken van verschillende projecten die moeten bijdragen aan het verminderen van het gebruik van jeugdhulp en het terugdringen van de uitgaven aan jeugdzorg.

In 2027 wordt verder geïnvesteerd in deze projecten. Deze moeten er onder andere voor zorgen dat we meer regie krijgen op zowel complexe als lichtere vormen van jeugdhulp en beter kunnen beoordelen of jeugdzorg nodig is en gedurende het traject nodig blijft. Het CJG heeft bij de uitvoering hiervan een belangrijke rol en heeft het CJG voor 2027 extra financiële middelen aangevraagd.

Regionaal Veiligheidsteam Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming
In 2027 werken wij met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), Veilig Thuis, Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming verder aan de ontwikkeling van het Regionale Veiligheidsteam (RVT) vanuit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.
Onze focus in 2027 blijft het verhogen van de kwaliteit en effectiviteit van de aangeboden ondersteuning. Uitgangspunt is om gezinsgericht en domeinoverstijgend te kijken wat nodig is om rust en stabiliteit in het gezin terug te brengen en om zoveel mogelijk veiligheidsproblematiek al in een preventief kader op te kunnen lossen, ter voorkoming van ondertoezichtstellingen en/of uithuisplaatsingen.
In 2027 wordt het veiligheidsteam verder uitgebreid met uitvoerend medewerkers vanuit Veilig Thuis en de Jeugdbescherming, zodat vanuit deze organisaties de meeste dienstverlening vanuit het regionaal veiligheidsteam wordt uitgevoerd. In de schil rond het team zal extra deskundigheid worden toegevoegd vanuit onder andere de forensische zorg en de verslavingszorg.

Gemeenschappelijke Regeling (GR) JeugdFV
Binnen de GR JeugdFV wordt gewerkt aan het verhogen van de slagkracht in de regio en uitvoering gegeven aan de verbetering en versterking van de jeugdhulp. De beleidsmatige samenwerking vindt plaats via de Intergemeentelijke samenwerking (IGS).
In 2026 is de Regiovisie JeugdFV vastgesteld. De regiovisie is richtinggevend tot en met 2040 en stelt duidelijke lijnen waarlangs wij de regionale jeugdhulp organiseren. In 2027 worden de lijnen in een meerjarenplan geconcretiseerd, en gekoppeld aan concrete projecten en acties voor de komende vier jaar. Daarbij borgen we dat de projecten en acties aansluiten bij onze lokale acties in het kader van het project Grenzen aan onze Jeugdzorg.

Taakvelden thema Jeugd

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
6.1A Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-12	-12	-12	-12
	Lasten	137	136	136	136
Totaal 6.1A Samenkracht en burgerparticipatie		**124**	**124**	**124**	**124**
6.1B Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	1.849	1.799	1.799	1.799
Totaal 6.1B Samenkracht en burgerparticipatie		**1.849**	**1.799**	**1.799**	**1.799**
6.22A Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Lasten	7.216	7.216	7.216	7.256
Totaal 6.22A Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd		**7.216**	**7.216**	**7.216**	**7.256**
6.22B Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Baten	-209	-209	-209	-183
	Lasten	273	273	273	273
Totaal 6.22B Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd		**64**	**64**	**64**	**90**
6.22C Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Lasten	-15	0	0	0
Totaal 6.22C Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd		**-15**	**0**	**0**	**0**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Baten	-365	-1.270	-1.270	-1.270
	Lasten	1.662	-529	-527	-528
Totaal 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal		**1.297**	**-1.799**	**-1.797**	**-1.798**
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	Lasten	13.899	13.899	13.899	13.899
Totaal 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal		**13.899**	**13.899**	**13.899**	**13.899**
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	Lasten	7.645	7.645	7.645	7.645
Totaal 6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk		**7.645**	**7.645**	**7.645**	**7.645**
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	Lasten	6.718	6.718	6.718	6.718
Totaal 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal		**6.718**	**6.718**	**6.718**	**6.718**
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	Lasten	1.695	1.695	1.695	1.695
Totaal 6.762 Jeugdhulp met verblijf landelijk		**1.695**	**1.695**	**1.695**	**1.695**
6.792 PGB Jeugd	Lasten	415	415	415	415
Totaal 6.792 PGB Jeugd		**415**	**415**	**415**	**415**
6.821 Jeugdbescherming	Lasten	2.416	2.426	2.426	2.426
Totaal 6.821 Jeugdbescherming		**2.416**	**2.426**	**2.426**	**2.426**
6.822 Jeugdreclassering	Lasten	273	273	273	273
Totaal 6.822 Jeugdreclassering		**273**	**273**	**273**	**273**
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Lasten	918	918	918	918
Totaal 6.92 Coördinatie en beleid Jeugd		**918**	**918**	**918**	**918**
Totaal thema 3.3. Jeugd		**44.514**	**41.392**	**41.394**	**41.460**

Thema IV – Bestaanszekerheid

Algemeen bestaanszekerheid

Veenendaal zet in op het versterken van bestaanszekerheid, zodat inwoners naar vermogen kunnen meedoen en elkaar kunnen ondersteunen. Door aandacht te geven aan de vijf leefgebieden – financiën, wonen, gezondheid, werk en sociale relaties – wordt zichtbaar waar kwetsbaarheden ontstaan en waar ondersteuning nodig is. Met gerichte inzet voor inwoners in een kwetsbare positie werken we aan een inclusieve samenleving waarin iedereen meer grip krijgt op het eigen leven en volwaardig kan deelnemen.

Ambitie
We willen actief werken aan bestaanszekerheid voor alle inwoners, met aandacht voor verschillen tussen buurten en haar bewoners en een aanpak die inzet op optimalisatie, samenwerking, vroegsignalering en toegankelijke ondersteuning.

Richtinggevende doelen raadsakkoord

1. Oorzaken van bestaansonzekerheid wegnemen
We doorbreken bestaansonzekerheid door omstandigheden aan te pakken die mensen kwetsbaar maken, zodat inwoners duurzaam vooruit kunnen en volwaardig meedoen.

2. Stille armoede aanpakken
We maken verborgen problemen zichtbaar en verlagen drempels naar hulp en maken ondersteuning beter vindbaar voor inwoners die we niet weten te bereiken. We zoeken naar doorbraken wanneer de reguliere aanpak onvoldoende werkt.

3. Samen sneller en effectiever handelen
We stimuleren samenwerking en vroegsignalering tussen informele en formele maatschappelijke partners, zodat inwoners sneller duidelijkheid en effectieve ondersteuning krijgen.

4. Benutten van de bestaande minimaregelingen en voorzieningen
We benutten de bestaande minimaregelingen en voorzieningen optimaal door ze slimmer, toegankelijker en effectiever te maken. Tegelijk vergroten we de zichtbaarheid, zodat inwoners de juiste ondersteuning eenvoudiger en sneller weten te vinden.

5. Gericht investeren in bestaanszekerheid
We investeren gericht in wijken en buurten waar bestaanszekerheid het meest onder druk staat, dichtbij inwoners die dit het meest nodig hebben.

Samenhang met

- Wonen
- Economie
- Veiligheid
- Leefbaarheid
- Weerbaarheid
- Maatschappelijke voorzieningen
- Opvang
- Jeugd

Beleid gerelateerd aan thema Bestaanszekerheid

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027	16/11/2023
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal, laatste wijziging d.d.	
Beleidsregel krediethypotheek Pw Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregel uitvoering kostendelersnorm Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregel vaststelling hoogte vermogen Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregel terug- en invordering en heronderzoeken Bbz Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregel terugvordering, verhaal en invordering Participatiewet,	25/05/2021
IOAW, IOAZ Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregel individuele inkomenstoeslag Veenendaal	01/06/2021
Beleidsregel tegenprestatie naar vermogen Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregel vrijlating giften Participatiewet gemeente Veenendaal	13/07/2021
Beleidsplan Handhaving sociaal domein	21/12/2021
Beleidsregels Regeling opvang ontheemden Oekraïne	19/04/2022
Beleidsregel Integrale Schuldhulpverlening Veenendaal	13/07/2021
Beleidsregels inburgering gemeente Veenendaal	21/04/2023
Beleidsregel draagkracht bijzondere bijstand	06/02/2023
Beleidsregel Taaleis Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregel tegemoetkoming eigen bijdrage kinderopvang Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregels tegemoetkoming kosten kinderopvang op sociaal-medische indicatie Veenendaal	25/05/2021
sociaal-medische indicatie Veenendaal	25/05/2021
Besluit Re-integratie Veenendaal	25/05/2021
Beleidsregel scholingsplicht Veenendaal	25/05/2021
Gemeenschappelijke Regeling Sociale Werkvoorziening Zuid Oost Utrecht	22/06/2023
Beleidsregel studietoeslag gemeente Veenendaal	21/04/2023
Beleidsregels inburgering gemeente Veenendaal	21/04/2023
Besluit Maatschappelijke ondersteuning	30/04/2025

Actuele ontwikkelingen thema Bestaanszekerheid

Participatiewet in Balans

In 2027 wordt de verdere invoering van de Participatiewet in Balans zichtbaar in de gemeentelijke uitvoering. De wijzigingen zijn gericht op een menselijker en eenvoudiger uitvoering van de Participatiewet, met meer ruimte voor maatwerk en aandacht voor bestaanszekerheid en participatie. Dit vraagt om aanpassingen in werkprocessen, dienstverlening en systemen. Het Rijk stelt hiervoor middelen beschikbaar, maar de financiële gevolgen voor individuele gemeenten zijn mede afhankelijk van de lokale doelgroep en de wijze van uitvoering. Zo kan het bieden van meer maatwerk vragen om uitbreiding van personele capaciteit. Vanaf 2027 krijgen gemeenten daarnaast extra middelen voor taalonderwijs.

Wet handhaving sociale zekerheid

Per 1 januari 2027 treedt de Wet handhaving sociale zekerheid in werking. Gemeenten krijgen meer ruimte voor maatwerk, waarbij meer rekening wordt gehouden met de ernst van een overtreding en de mate van verwijtbaarheid. Dit vraagt om aanpassing van beleid, werkprocessen, systemen en de deskundigheid van medewerkers. De financiële gevolgen liggen vooral in de benodigde uitvoeringscapaciteit en mogelijke veranderingen in inkomsten uit boetes en terugvorderingen. Gemeenten ontvangen hiervoor een extra bijdrage in het gemeentefonds.

Doorontwikkeling arbeidsmarktregio
De samenwerking binnen de arbeidsmarktregio's wordt verder doorontwikkeld om de dienstverlening aan werkzoekenden, werkenden en werkgevers toegankelijker en meer samenhangend te organiseren. Voor gemeenten betekent dit een intensievere regionale samenwerking met onder meer UWV, werkgevers en onderwijs. Dit kan lokaal leiden tot een andere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en capaciteit en mogelijk tot extra kosten voor regionale coördinatie en uitvoering. Daar staat tegenover dat regionale samenwerking kansen biedt om schaarse expertise te bundelen, werkgevers beter te bedienen en inwoners effectiever naar werk of participatie te begeleiden. Dekking voor deze ontwikkeling komt uit regionale middelen. De precieze financiële impact, ook in de gemeentelijke begroting, is afhankelijk van de verdere uitwerking van de regionale governance en financiering.
In 2026 is de benodigde governance uitgewerkt en op basis van een arbeidsmarktanalyse de strategische meerjarenagenda ontwikkeld. Vanaf 2027 geven we daar gezamenlijk uitvoering aan.
Ook wordt de dienstverlening door het op 1 april 2026 geopende Werkcentrum FoodValley verder ontwikkeld. Als gemeente zorgen we voor een goede aansluiting op onze eigen dienstverlening en zetten we ons in voor de ontsluiting van regionaal ondersteuningsaanbod voor alle inwoners, bijvoorbeeld als onderdeel van een wijkgerichte aanpak.

Verbeteragenda beschut werk
De verdere verbetering van beschut werk blijft in 2027 een belangrijk aandachtspunt. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om passende beschutte werkplekken te realiseren voor inwoners die uitsluitend onder aangepaste omstandigheden kunnen werken. De ontwikkeling vraagt om voldoende werkplekken, begeleiding en een passende infrastructuur, vaak in samenwerking met sociaal ontwikkelbedrijven en werkgevers. Financieel is relevant dat het Rijk de bijdrage voor beschut werk heeft verhoogd. Gemeente Veenendaal loopt voor op de taakstelling beschut. Voor de extra werkplekken ontvangt de gemeente geen extra middelen. Vanaf 2027 wordt het verdeelmodel voor de rijksmiddelenmeer gebaseerd op realisatie Dit is daardoor gunstig en geeft ruimte om de verbeteragenda primair als een kwaliteitsimpuls te zien.

Toekomstbestendige sociale infrastructuur
In 2018 hebben de gemeenten Veenendaal, Rhenen en Renswoude samen met IW4 de Visie IW4 2018–2028 vastgesteld. Hierin zijn afspraken gemaakt over de taakverdeling tussen de gemeenten en IW4, de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de financiering van IW4. Sindsdien zijn de maatschappelijke opgave, de financiële kaders en de landelijke ontwikkelingen gewijzigd. Daarnaast heeft het Rijk tijdelijke impulsmiddelen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van een toekomstbestendige sociale infrastructuur. Daarom stellen de gemeenten en IW4 in 2027 een nieuwe visie op, die voortbouwt op de bestaande samenwerking en praktijk, maar nadrukkelijk inzet op regionale samenwerking met de gemeenten in de Regio Foodvalley en omliggende sociale ontwikkelbedrijven. Hiermee wordt toegewerkt naar een toekomstbestendige sociale infrastructuur met een gezonde en duurzame financiële basis.

Inkomens-en vermogensafhankelijke bijdrage WMO (IVB)
Naar verwachting wordt het wetvoorstel over de invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage (ivb) op grond van de Wmo 2015 in 2028 ingevoerd. Deze bijdrage komt in de plaats van het abonnementstarief voor de Wmo. De gemeente blijft verantwoordelijk voor mensen die de hulp niet zelf kunnen regelen of betalen. Voor die groep komt er een vangnet en hiervoor ontvangt de gemeente een bijdrage. In 2027 voorzien we (de kosten van) personele inzet om er voor te zorgen dat de overgang naar de IVB in 2028 goed kan verlopen. Nog onbekend is of het Rijk hiervoor implementatiemiddelen beschikbaar stelt.

Armoedebeleid

In 2027 werken we verder aan een toekomstbestendig armoedebeleid, in lijn met de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Inkomensondersteuning. We zetten in op vereenvoudiging en toegankelijkheid van het aanbod. We verminderen onnodige uitvoeringslasten en maken waar mogelijk gebruik van proactieve dienstverlening.

Schulddienstverlening
2027 staat in het teken van de doorontwikkeling van de dienstverlening in lijn met de landelijk geformuleerde Basisdienstverlening. De nadruk ligt op het vergroten van de effectiviteit en duurzaamheid. We zetten in op een integrale aanpak en het voorkomen van terugval. Daarmee willen we niet alleen meer inwoners bereiken, maar vooral de maatschappelijke impact van onze dienstverlening vergroten. De landelijke digitalisering van de schuldenketen wordt voortgezet en lokaal houdt dit de implementatie van Data Delen Armoede en Schulden (DDAS) in.

Inburgering
In het coalitieakkoord ‘Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland’ is afgesproken dat meedoen de norm wordt. Het kabinet wil dat iedereen, ook nieuwkomers, actief deelnemen én bijdragen aan de samenleving. Dat betekent snel starten met taal en werk of school. Op basis van uitgangspunten, zoals ‘werk is de standaard’, ‘zo snel mogelijk aan het werk’ en ‘Nederlands is de voertaal’ zetten we in 2027 hier actief op in. Onduidelijk is nog hoeveel middelen in 2027 voor de aanpak van de integratie van nieuwkomers wordt toegekend.

Maatschappelijke Opvang
Vanwege gestegen kosten en stijgende aantallen daklozen met complexer problematiek is de regionale begroting niet meer dekkend. Daarnaast is gebleken dat de indexering van de doeluitkering maatschappelijke opvang (DUMO) die centrumgemeente Ede ontvangt, via het gemeentefonds aan alle individuele gemeenten wordt uitgekeerd (het accres). Een deel hiervan is in onze begroting al verwerkt op het taakveld Maatschappelijke Opvang en beschikbaar gesteld ten behoeve van de bekostiging van de regionale voorzieningen. Naar verwachting zijn in de komende jaren aanvullend middelen nodig om de regionale maatschappelijk opvangvoorzieningen te kunnen blijven bekostigen.

Beschermd Wonen en Beschermd Thuis:
De vraag naar beschermd wonen en beschermd thuis blijft toenemen, met name onder jongvolwassenen van 18-27 jaar. Tegelijkertijd neemt de complexiteit van de ondersteuningsvragen toe. Om hierop in te spelen wordt ingezet op de ontwikkeling van een geclusterde Beschermd Thuis-woonvoorziening voor jongvolwassenen. Er zijn gesprekken met zorgaanbieders –al dan niet in combinatie met vastgoed investeerders- en Veenvesters wat moet leiden tot de realisatie van een woonvoorziening in 2027. Deze voorziening overbrugt de huidige kloof tussen ambulante begeleiding en beschermd wonen en biedt een passende woon- en ondersteuningsvorm voor inwoners die (nog) niet zelfstandig kunnen wonen, maar voor wie een intramurale voorziening niet noodzakelijk is.

Daarnaast wordt regionaal gewerkt aan de ontwikkeling van drie passende woonvoorzieningen voor inwoners met complexe, meervoudige problematiek (Veenendaal-Rhenen, Barneveld en Ede). Het gaat om een doelgroep die vanwege ernstige psychiatrische problematiek, een verstandelijke beperking en/of beperkte sociale redzaamheid – al dan niet in combinatie met verslavingsproblematiek – niet duurzaam binnen reguliere woonvormen kan functioneren. Door het realiseren van gespecialiseerde woonvormen wordt passende ondersteuning geboden, wordt woonoverlast beperkt en wordt de leefbaarheid in wijken versterkt. Er wordt ingezet op een passende woonplek die voldoet aan diverse wetgevingen vanuit het fysieke domein en vanuit het sociaal domein. Wat betreft Veenendaal-Rhenen zijn vanuit de twee gemeenten de gesprekken met het fysieke domein en de provincie Utrecht gaande. Bij een beoogde en geschikte locatie worden het college en de raad betrokken. In het te doorlopen proces zal zeer veel aandacht uitgaan naar

omgevingsmanagement: we besteden extra aandacht aan participatie, verwachtingsmanagement en communicatie.

Taakvelden thema Bestaanszekerheid

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
6.1G Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	4.445	4.245	4.245	4.219
Totaal 6.1G Samenkracht en burgerparticipatie		**4.445**	**4.245**	**4.245**	**4.219**
6.3A Inkomensregelingen	Baten	-111	-111	-111	-111
	Lasten	5.731	5.635	5.635	5.635
Totaal 6.3A Inkomensregelingen		**5.619**	**5.523**	**5.523**	**5.523**
6.3B Inkomensregelingen	Baten	-21.834	-21.834	-21.834	-21.834
	Lasten	25.266	25.265	25.265	25.265
Totaal 6.3B Inkomensregelingen		**3.432**	**3.431**	**3.431**	**3.431**
6.3C Inkomensregelingen	Lasten	491	491	491	491
Totaal 6.3C Inkomensregelingen		**491**	**491**	**491**	**491**
6.3D Inkomensregelingen	Lasten	54	54	54	54
Totaal 6.3D Inkomensregelingen		**54**	**54**	**54**	**54**
6.3E Inkomensregelingen	Lasten	13	13	13	13
Totaal 6.3E Inkomensregelingen		**13**	**13**	**13**	**13**
6.4 WSW en beschut werk	Lasten	8.398	8.030	8.022	8.022
Totaal 6.4 WSW en beschut werk		**8.398**	**8.030**	**8.022**	**8.022**
6.5A Arbeidsparticipatie	Baten	-25	-25	-25	-25
	Lasten	4.776	4.751	4.838	4.784
Totaal 6.5A Arbeidsparticipatie		**4.750**	**4.726**	**4.813**	**4.759**
6.5B Arbeidsparticipatie	Lasten	253	253	253	253
Totaal 6.5B Arbeidsparticipatie		**253**	**253**	**253**	**253**
6.5D Arbeidsparticipatie	Baten	-417	-417	-417	-417
	Lasten	417	417	417	417
Totaal 6.5D Arbeidsparticipatie		**0**	**0**	**0**	**0**
7.5B Begraafplaatsen	Lasten	39	27	27	27
Totaal 7.5B Begraafplaatsen		**39**	**27**	**27**	**27**
Totaal thema 3.4 Bestaanszekerheid		**27.495**	**26.793**	**26.872**	**26.791**

WSW en beschut werk
De lagere lasten vanaf 2028 worden voornamelijk veroorzaakt door de verwerking van indexering en vrijval binnen de sociale werkvoorziening, een lagere raming als gevolg van de correctie op de meicirculaire 2024 en doordat de taakmutatie september circulaire 2025 voor begeleiding beschut werk die in 2027 is opgenomen vanaf 2028 niet meer in de raming staat.

Thema V - Overig

Thema Overig

Binnen dit onderdeel is het beleid en de daarbij horende financiën opgenomen die niet onder een van de andere thema's, maar wel binnen dit begrotingsprogramma passen.

Beleid gerelateerd aan thema overig

Excel-tabel

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Visie op diversiteit, inclusiviteit en gelijkwaardigheid	01/04/2025
gezondheidsbeleid 'een gezond Veenendaal 2022'	01/01/2018
Regioplan IZA Vitale Gelderse Vallei 2023-2026	28/11/2023
Lokale inclusie agenda	25/10/2022
Regiovisie Valleiregio Beschermd Wonen en Beschermd Thuis 2024-2029	01/02/2024
regionale visie en beleidskader Maatschappelijke Opvang	01/02/2022
Regionale uitgangspunten OOGO	30/09/2015
IKC-beleid	15/09/2020
Regionaal programma basisvaardigheden Arbeidsmarktregio FoodValley 2021 – 2024	23/03/2021
Verordening bekostiging leerlingenvervoer Veenendaal 2026	26/02/2026
Lokaal onderwijsbeleid (LEA)/Onderwijsagenda 2025-2029	05/11/2024
Beleidskader “Samen Sterker met Sport en Bewegen”2024-2028	18/04/2024
Sportakkoord II Veenendaal 2023 - 2026	01/07/2023
Nationaal Sportakkoord II ‘Sport versterkt’	01/04/2023
Glans aan de Grift: cultuurnota 2022-2025	16/09/2021
Glans aan de Grift: cultuurvisie 2022-2030	16/09/2021
Opdracht Welzijn	22/09/2020

Actuele ontwikkelingen overig

Programma Inclusie
De opstart van het programma in 2026 heeft inmiddels een beweging in gang gezet waardoor bewustwording over inclusie wordt vergroot en er wordt gewerkt aan de borging van inclusie in beleid (zoals het toegankelijker maken van openbare ruimte). In 2027 werken we verder aan de doelen die per spoor zijn benoemd in het programma.

Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen
Om meldingen van discriminatie te behandelen zijn we, onder de huidige wet, verplicht om een antidiscriminatievoorziening (ADV) te contracteren. Daarnaast leveren zij nog meer diensten op het gebied van antidiscriminatie. De aanbieders van de ADV zijn regionaal georganiseerd met daardoor ruimte om in samenwerking lokaal beleid uit te voeren.
Een beoogde wijziging in de wet (in 2026 of 2027) gaat uit van centralisatie van de ADV's. Momenteel is nog onduidelijk wat dit gaat betekenen voor zowel de uitvoering van antidiscriminatiebeleid (inclusief preventie) en het bijbehorend rijksbudget.

Zorgplicht bibliotheken
Door een wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) krijgen gemeenten een wettelijke zorgplicht voor openbare bibliotheekvoorzieningen. Hoewel momenteel wordt uitgegaan van een inwerkingtreding per 1 januari 2027, moet het wetsvoorstel nog worden behandeld door de Tweede en Eerste Kamer. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat de invoeringsdatum opschuift naar een later moment. Bijvoorbeeld 1 juli 2027. De wettelijke zorgplicht verplicht gemeenten te zorgen voor een volwaardige, fysieke en professioneel bemande bibliotheekvoorziening die voor inwoners binnen redelijke afstand bereikbaar is. Daarnaast worden gemeenten verplicht een meerjarenbeleidsplan voor het bibliotheekwerk op te stellen. In dit plan wordt beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de zorgplicht, rekening houdend met de lokale situatie en behoeften. Gemeenten dienen hun meerjarenbeleidsplan binnen één jaar na publicatie van de wet vast te stellen. Afhankelijk van de voortgang van het wetgevingstraject bij het Rijk wordt in 2027 het meerjarenbeleidsplan voor Veenendaal opgesteld, waarna dit aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Naar verwachting worden vanuit het Rijk aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de wettelijke zorgplicht.

Taakvelden thema overig

Excel-tabel

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
4.3A Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	-1.617	-1.617	-1.617	-1.617
	Lasten	4.317	4.316	4.316	4.315
Totaal 4.3A Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		**2.700**	**2.700**	**2.700**	**2.698**
6.1F Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-340	-340	-340	-340
Totaal 6.1F Samenkracht en burgerparticipatie		**78**	**78**	**78**	**78**
6.1G Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-262	-262	-262	-262
Totaal 6.1G Samenkracht en burgerparticipatie		**7.135**	**7.135**	**7.135**	**7.135**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	Lasten	7.135	7.135	7.135	7.135
Totaal 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO		**64**	**64**	**64**	**64**
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Lasten	64	64	64	64
Totaal 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal		**455**	**441**	**441**	**441**
6.23B Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Lasten	455	441	441	441
Totaal 6.23B Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal		**0**	**0**	**0**	**0**
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Lasten	0	0	0	0
Totaal 6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)		**48**	**48**	**48**	**48**
6.712 Begeleiding (Wmo)	Lasten	48	48	48	48
Totaal 6.712 Begeleiding (Wmo)		**4.884**	**4.884**	**4.884**	**4.884**
6.713 Dagbesteding (Wmo)	Lasten	4.884	4.884	4.884	4.884
Totaal 6.713 Dagbesteding (Wmo)		**9**	**9**	**9**	**9**
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Baten	9	9	9	9
	Lasten	-83	-83	-83	-83
Totaal 6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)		**143**	**143**	**143**	**143**
6.791 PGB Wmo	Lasten	60	60	60	60
Totaal 6.791 PGB Wmo		**7.793**	**7.793**	**4.100**	**3.958**
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	Baten	7.793	7.793	4.100	3.958
	Lasten	7.837	7.837	7.837	7.837
Totaal 6.811 Beschermd wonen (Wmo)		**7.837**	**7.837**	**7.837**	**7.837**
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	Lasten	1.417	1.417	1.417	1.417
Totaal 6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)		**1.417**	**1.417**	**1.417**	**1.417**
7.1A Volksgezondheid	Lasten	-1.043	-943	-943	-943
Totaal 7.1A Volksgezondheid		**5.658**	**5.035**	**5.037**	**5.037**
5.1A Sportbeleid en activering	Lasten	4.615	4.092	4.094	4.094
Totaal 5.1A Sportbeleid en activering		**757**	**757**	**757**	**757**
5.6A Media	Lasten	757	757	757	757
Totaal 5.6A Media		**-5.680**	**-5.680**	**-5.680**	**-5.680**
6.5D Arbeidsparticipatie	Baten	5.414	5.414	5.362	5.362
	Lasten	-266	-266	-317	-317
Totaal 6.5D Arbeidsparticipatie		**68**	**68**	**68**	**68**
4.3C Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	68	68	68	68
	Lasten	4.227	3.933	3.933	3.933
Totaal 4.3C Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		**4.227**	**3.933**	**3.933**	**3.933**
Totaal thema 3.5 Overig		**41.537**	**40.707**	**36.964**	**36.821**

Omschrijving (toelichting)

Het Rijk is van plan om per 2029 de standaard maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning te schrappen binnen de Wmo. Hiervoor is in de Meicirculaire 2026 alvast een uitname gedaan van het Gemeentefonds van circa 5,1-5,3 mln per jaar zodat het Rijk haar meerjarenbegroting rond kon krijgen. Daarnaast is er het voornemen om voor de groep inwoners (minima en sociaal kwetsbaren) die huishoudelijke ondersteuning straks niet in eigen beheer kunnen organiseren een vangnetregeling huishoudelijke ondersteuning op te zetten. Hiervoor is in de Meicirculaire 2026 1,5 - 1,6 mln toegevoegd aan het Gemeentefonds. Per saldo ontstaat hierdoor een verschil van circa 3,6 - 3,7 mln op het taakveld 6.711 huishoudelijke hulp.
In de Meicirculaire 2026 hebben we voor het jaar 2027 eenmalig een compensatie uitkering gehad voor het later invoeren van de inkomensafhankelijke eigenbijdrage voor de Wmo voorzieningen van 807k. Daarnaast heeft er in de Septembercirculaire 2024 een taakmutatie plaatsgevonden van 290k voor aanvullende indexering voor demografische veranderingen. Op het taakveld 6.714 zien we daardoor een daling van de lasten met 523k.
In afwachting van de ontwikkelingen rondom ASWA is er in het verleden ter overbrugging van de uitwerking van het nieuwe ASWA akkoord 287k gereserveerd en meegenomen naar 2027. In 2028 valt deze reservering weg en dalen de lasten met ca 295k.

PROGRAMMA 4 – BURGER, BESTUUR EN ORGANISATIE

Visie Programma 4

Omschrijving (toelichting)

Veenendaal wil een gemeente zijn waarin we écht samenwerken. Inwoners, ondernemers, verenigingen en de gemeente bouwen hier zij aan zij aan de toekomst. Onze samenleving verandert snel, en dat vraagt om een actieve inzet van ons allemaal. We zijn daarom veel aanwezig in de wijken, luisteren naar wat er leeft en zetten samenwerking voorop. Een open en duidelijke manier van besturen is daarbij onmisbaar.

Een betrouwbare overheid legt haar keuzes goed uit, werkt zorgvuldig en houdt zich aan haar afspraken. Zo weten inwoners waar ze aan toe zijn. Dit is een continu leerproces: we steken de handen uit de mouwen, kijken kritisch naar wat we doen en vragen om feedback. Ondertussen blijven we bouwen aan een heldere dienstverlening. Dankzij moderne digitale systemen kunnen we inwoners steeds sneller en beter helpen. Privacy en dataveiligheid zijn daarbij van groot belang.

Onze ambities stoppen niet bij de gemeentegrens. Ook binnen de Regio Foodvalley, richting de provincie, het Rijk en in Brussel zijn we zichtbaar. We zoeken actief steun voor onze plannen en zetten extra in op slimme belangenbehartiging. Zo zorgen we dat Veenendaal de aandacht en middelen krijgt die het verdient.

Financiën Programma 4

Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	-1.041	-1.041	-1.041	-1.041
Lasten	6.951	6.951	6.951	7.031
Saldo programma (voor mutaties reserves)	**5.910**	**5.910**	**5.910**	**5.990**
Beschikkingen	-134	-134	-134	-134
Stortingen	112	112	112	112
Saldo mutaties reserves	**-22**	**-22**	**-22**	**-22**
Saldo programma (na mutaties reserves)	**5.888**	**5.888**	**5.888**	**5.968**

Verbonden partijen Burger, Bestuur en Organisatie

Verbonden partijen Burger, Bestuur en Organisatie

- Regio Foodvalley

Bestuurlijke samenwerking

Algemeen Bestuurlijke samenwerking

Een sterke lokale democratie vraagt om een bestuurscultuur waarin samenwerking, vertrouwen en transparantie centraal staan. In Veenendaal werken gemeenteraad, college, organisatie, inwoners en maatschappelijke partners vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid aan de ontwikkeling van de gemeente. Daarbij staat het belang van alle Veenendalers voorop. Wij streven naar een open en toegankelijke overheid die zichtbaar aanwezig is in de samenleving en actief luistert naar signalen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Wij willen een betrouwbare overheid zijn voor onze inwoners.

De fracties in de gemeenteraad van Veenendaal hebben daarom afspraken gemaakt over samenwerken in de gemeenteraad. We houden ons aan de afspraken en spreken elkaar daarop aan.

1. We zijn er voor alle Veenendalers

- We betrekken actief inwoners uit álle delen van de samenleving; we maken verwachtingen vroeg helder en houden deze bij.
- We willen begrijpelijk communiceren en toegankelijk zijn.
- We werken constructief samen met buurgemeenten.
- We willen zoveel mogelijk Veenendalers bereiken bij participatietrajecten; we hebben oog voor de ‘stille’ doelgroepen.
- We staan open voor maatschappelijke initiatieven en iedereen kan meedoen.

2. We zijn open en transparant

- Onze besluiten en besluitvorming zijn openbaar; beslotenheid is enkel bij uitzondering.
- We delen informatie tijdig, volledig en begrijpelijk met gemeenteraad en inwoners.
- Deze transparantie geldt ook voor belangen, processen en financiële onderbouwing.

3. We waarborgen een respectvolle en constructieve bestuurscultuur

- We zijn hard op de inhoud, zacht op de persoon; we gaan uit van elkaars integriteit.
- Onze kritiek is zakelijk en transparant; persoonlijke aanvallen en verdachtmakingen zijn taboe.
- We handhaven en bespreken actief gemaakte afspraken over omgangsvormen en integriteit.
- We zoeken elkaar actief op, spreken elkaar aan en benutten feedback om samen beter te worden.

4. We zorgen voor gelijke en tijdige informatievoorziening

- Alle fracties hebben gelijke toegang tot relevante stukken en ambtelijke expertise.
- We zorgen dat stukken verschijnen ruim vóór commissiebehandeling (doel: 2–3 weken).
- Het college geeft, zeker bij impactvolle onderwerpen, de gemeenteraad opties/alternatieven, waardoor de gemeenteraad goed kan sturen.

5. We bevorderen dualisme door de taken duidelijk te verdelen en de rolvastheid te borgen

- De gemeenteraad stelt kaders en controleert; het college voert uit en legt verantwoording af.
- We respecteren ambtelijke neutraliteit, maar waarderen royale tegenspraak; politieke sturing blijft bij de gemeenteraad/college.
- We maken duidelijke afspraken over wie wat doet en voorkomen rolvervaging en onduidelijkheden.
- Zowel gemeenteraad, college als ook organisatie benaderen onderwerpen integraal.
- We zetten het werken met de mogelijkheid van wisselende meerderheden door.
- Het college spant zich in om, naast de geëigende raadsmomenten, zich actief te verbinden met alle raadsfracties.

6. We zorgen voor zorgvuldige financiële kaders

- Begroting en financiële consequenties zijn leidend; beleidswensen moeten gedekt zijn.
- Inzicht in meerjarige effecten en risico's is verplicht bij beleidsvoorstellen.
- We zorgen voor een tijdige begrotingsplanning en ruimte voor alle fracties om voorstellen in te dienen.
- We vinden het belangrijk dat er ruimte is voor alle partijen om beleidswensen in te dienen.

7. We leren, evalueren en borgen

- We reflecteren jaarlijks en geven feedback op de samenwerking en bestuurscultuur met concrete verbeterpunten.
- We monitoren afspraken, evalueren en stellen bij waar nodig.
- We bewaken samen de naleving, met een brede werkgroep van gemeenteraad, college, griffie en organisatie als spil.

Beleid gerelateerd aan thema Bestuurlijke samenwerking

Excel-tabel

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
protocol vermoeden van integriteitsschending politieke ambtsdragers	03/07/2025
gedragscode integriteit politieke ambtsdragers	03/07/2025
protocol ongewenste omgangsvormen politieke ambtsdragers	03/07/2025
protocol veilig publieke taak ambtsdragers	03/07/2025
verordening rechtspositie burgemeester, wethouders, raads- en commissieleden	20/02/2025
verordening op de raadscommissies Veenendaal	21/03/2024
verordening Rekenkamer gemeente Veenendaal 2023	01/09/2023

Taakvelden thema Bestuurlijke samenwerking

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0.1A Bestuur	Lasten	2.342	2.342	2.342	2.342
Totaal 0.1A Bestuur		**2.342**	**2.342**	**2.342**	**2.342**
0.1B Bestuur	Baten	-117	-117	-117	-117
	Lasten	1.093	1.093	1.093	1.093
Totaal 0.1B Bestuur		**976**	**976**	**976**	**976**
0.1C Bestuur	Lasten	450	450	450	450
Totaal 0.1C Bestuur		**450**	**450**	**450**	**450**
Totaal thema 4.2 Burger bestuur en samenwerking		**3.768**	**3.768**	**3.768**	**3.768**

Regionale samenwerking

Algemeen regionale samenwerking

We voeren de strategische agenda 2026-2030 Regio Foodvalley, “Onderneemt Natuurlijk!”. In deze agenda bepalen we als overheid samen met ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen de koers voor de regionale ontwikkeling via twee inhoudelijke programma’s: Toekomstbestendige Economie en Verantwoorde Groei. Binnen de kaders van deze agenda is een werkprogramma opgesteld met daarin de uitwerking in thema’s en hoofdactiviteiten zoals die in 2027 worden uitgevoerd. In het kader van de Regio Deal 6e tranche is 25 miljoen toebedeeld aan Regio Foodvalley. In 2027 wordt in Veenendaal o.m. uitvoering gegeven aan de volgende projecten:

- Toekomstbestendige bedrijventerreinen Veenendaal
- Energiesysteem van de Toekomst (regionaal)
- Sociale aanpak herstructurering Franse Gat Veenendaal
- Fietsveilig en groep uitloopgebied Binnenveld (regionaal)
- Toeristische ontwikkeling en merkversterking Grebbelinie (regionaal)
- Transitie naar een multifunctioneel cultureel centrum
- Lerend netwerk transitie-talent Regio Foodvalley (regionaal)

In de Regio Foodvalley wordt met de andere FV-gemeenten gewerkt aan een “Visie Ruimte voor Economie” en het “Regionaal Programma Werklocaties”. Het economisch profiel van Veenendaal moet hierin worden geborgd. Om voldoende ruimte te borgen voor ons bedrijfsleven moeten wij intensief samenwerken met buurgemeenten en de provincie. Binnen de Regio Foodvalley wordt de gezamenlijke ruimtevraag in beeld gebracht en wordt gezocht naar mogelijke (gezamenlijke) uitbreidingsruimte in de regio. Daar willen we ook ons economisch profiel ICT, Tech en Food nadrukkelijk vormgeven.

Beleid gerelateerd aan thema Regionale samenwerking

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Strategische Agenda Regio Foodvalley 2026-2030	
gemeenschappelijke regeling Regio Foodvalley	

Strategie & Ontwikkeling

Algemeen Strategie & Ontwikkeling

Om wendbaar en toekomstbestendig te zijn, is het nodig dat we als gemeente Veenendaal meegroeien met onze veranderende omgeving. De groei van Veenendaal brengt steeds complexere vraagstukken met zich mee. Hierbij is het van belang dat we anticiperen op een veranderende omgeving, de soorten voorzieningen en de samenstelling van onze samenleving. We bundelen ons strategisch vermogen met als doel om de integraliteit te versterken die nodig is om tijdig en doordacht op ontwikkelingen in te spelen.
In 2027 zetten we ons in op de doorontwikkeling van het vertalen van externe ontwikkelingen en bestuurlijke visie naar strategische keuzes en het versterken van het strategisch vermogen van de organisatie. Daarbij richten we ons specifiek op ontwikkeling en innovatie om te leren, te vernieuwen en in te spelen op maatschappelijke veranderingen.

Public affairs
We versterken onze inzet op de strategische public affairs om onze gemeentelijke ambities en belangen op de verschillende thema's beter en gerichter onder de aandacht te brengen en steun hiervoor te krijgen bij de regio, provincie, Rijk en Brussel. De insteek hierbij is dat beleid, wetgeving en investeringen beter aansluiten op wat de gemeente nodig heeft. In 2027 geven we uitvoering aan onze lobby-agenda en de daarin voorgestelde acties.

Externe oriëntatie
We versterken en leggen meer focus op onze externe oriëntatie. Dit betekent dat de organisatie en onze medewerkers bewust de blik naar buiten richten. We luisteren en leggen hierbij actief contact met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en buurgemeenten om te weten wat er speelt in de samenleving en welke maatschappelijke ontwikkelingen er zijn. We vertalen deze trends en ontwikkelingen naar lokaal beleid.

Dienstverlening (extern)

Algemeen Dienstverlening extern

Het Klantcontactcentrum (KCC) speelt een centrale rol in de dienstverlening van de gemeente en draagt bij aan vrijwel alle pijlers van het Raadsakkoord. Het KCC ondersteunt inwoners, bedrijven en instellingen via de balies Burgerzaken en Burgerlijke Stand, de backoffice en het algemene telefoonnummer. Het doel is om klantvragen zoveel mogelijk direct af te handelen, met een hoge kwaliteit van dienstverlening en een hoge klanttevredenheid.
De groei en ontwikkeling van Veenendaal hebben direct invloed op de werkzaamheden van het KCC. Door de toename van het aantal inwoners, woningen, bedrijven en internationale migratie groeit de vraag naar gemeentelijke producten en diensten zoals reisdocumenten, rijbewijzen, verhuizingen, naturalisaties, huwelijken en documentenonderzoek. Deze ontwikkelingen zorgen niet alleen voor meer aanvragen, maar ook voor complexere vraagstukken die specialistische kennis vereisen.

Ook binnen de pijler *Een veilig en leefbaar Veenendaal* vervult het KCC een belangrijke functie. Het KCC is het eerste aanspreekpunt voor meldingen over de openbare ruimte, veiligheid, leefbaarheid en vergunningen. De inzet van de BuitenBeter-app en het webformulier 'Vraag aan de gemeente' ondersteunt inwoners en ondernemers bij het eenvoudig melden van zaken in de openbare ruimte. Daarnaast heeft het KCC een signalerende rol richting de organisatie en levert het een belangrijke bijdrage aan de wettelijke taken rondom de Basisregistratie Personen (BRP), waaronder het uitvoeren van adresonderzoeken. Dit onder de wettelijke taak 'Adres op orde'. Een actuele en betrouwbare BRP is essentieel voor een goede dienstverlening en crisisbeheersing.

Binnen de pijler *Een sociaal en vitaal Veenendaal* draagt het KCC bij aan een zorgvuldige registratie van inwoners, waaronder vluchtelingen en arbeidsmigranten. Een correcte registratie is een belangrijke voorwaarde voor toegang tot voorzieningen, zorg en andere gemeentelijke dienstverlening. Daarnaast ondersteunt het KCC inwoners met eerstelijnsvragen over sociale regelingen en bestaanszekerheid.

Kwaliteit en klantgerichtheid blijven daarbij leidend. Door jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek uit te voeren en signalen van inwoners direct op te pakken, werkt het KCC continu aan verbetering van de dienstverlening. Zo blijft het KCC een betrouwbare en toegankelijke schakel tussen de gemeente en haar inwoners, bedrijven en partners.

Beleid thema dienstverlening

Excel-tabel

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Regeling behandeling bezwaarschriften	09/01/2024
legesverordening 2026	11/12/2025

Taakveld thema Dienstverlening

Excel-tabel

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0.2 Burgerzaken	Baten	-924	-924	-924	-924
	Lasten	3.066	3.066	3.066	3.146
Totaal 0.2 Burgerzaken		**2.142**	**2.142**	**2.142**	**2.222**
Totaal thema 4.1 Dienstverlening		**2.142**	**2.142**	**2.142**	**2.222**

Overig Burger, Bestuur en Organisatie

Algemeen Thema Overig

Binnen dit onderdeel is het beleid en de daarbij horende financiën opgenomen die niet onder een van de andere thema's, maar wel binnen dit begrotingsprogramma passen.

Beleidsdocumenten overig Burger, Bestuur en Organisatie

Excel-tabel

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Organisatiebesluit Veenendaal	03/09/2024
diverse mandaat- en ondermandaatbesluiten	diverse data
regels omtrent inkoop- en aanbestedingsbeleid	02/03/2017

PROGRAMMA 5 - FINANCIËN

Financiële uitgangspunten

Omschrijving (toelichting)

De gemeente voert een solide financieel beleid met een transparant inzicht in alle kosten en geldstromen, in overeenstemming met de BBV-systematiek. De onderstaande principes vormen de basis voor de financiële koers tijdens deze bestuursperiode:

1. De programmabegroting en meerjarenraming zijn structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat in de Programmabegroting voor het komende boekjaar, of in de meerjarenraming het laatste boekjaar structureel moet sluiten. Daarbij wordt uitgegaan van realistische aannames. Er mag geen sprake zijn van een opschuivend perspectief.
2. Negatieve bijstellingen van rijksbijdragen voor medebewindstaken leiden in beginsel niet automatisch tot aanvullende gemeentelijke financiering.
3. Structurele uitgaven worden met structurele inkomsten gedekt.
4. Risico's worden systematisch geïnventariseerd en gekwantificeerd; het weerstandsvermogen is toereikend in relatie tot het risicoprofiel.
5. Nieuwe investeringen en verplichtingen worden beoordeeld op nut, noodzakelijkheid en alternatieven. Hierin worden ook betrokken de gevolgen voor de meerjarige financiële ruimte. Bij de besluitvorming wordt expliciet aandacht besteed aan prioritering en fasering.
6. We zetten in op strategische acquisitie en cofinanciering. Eigen middelen zetten we in als hefboom voor externe financiering. Bij elk initiatief met een substantiële financiële omvang onderzoeken we de mogelijkheden voor cofinanciering door derden.
7. De kadernota faciliteert het debat over de inhoudelijke koers die de komende begrotingsperiode nodig of wenselijk is. Ook vindt dan de integrale afweging plaats tussen bestaand beleid, nieuwe ambities en beschikbare middelen. In de kadernota worden ken- en stuurgetallen vastgelegd m.b.t. de reserves en voorzieningen, inclusief de algemene reserve. Als de integrale afweging niet bij de kadernota kan plaatsvinden volgt deze bij het debat over de programmabegroting en meerjarenraming.
8. Als het college of de gemeenteraad op een ander moment dan bij de integrale afweging een voorstel doet om extra geld uit te geven, moet daarvoor een solide dekking worden aangewezen. Tenzij er sprake is van externe dekking, moet in het voorstel aangegeven worden welk bestaand beleid moet worden geschrapt of verminderd.
9. De gemeenteraad kan richtinggevende opdrachten geven aan het college om bij de voorbereiding van de begroting rekening te houden met belangrijke wensen ten aanzien van beleidsprioriteiten en de financiële inpassing daarvan. Dat kan ook zijn om (structureel) ruimte vrij te maken ten behoeve van wensen vanuit de gemeenteraad.
10. Indien structurele taken onvoldoende rijksmiddelen kennen, wordt dit actief geadresseerd richting het Rijk.

Financiële beslisboom
Wanneer zich belangrijke gebeurtenissen of omstandigheden voordoen die de uitvoering van het raadsakkoord substantieel beïnvloeden - bijvoorbeeld wijzigingen in financiële kaders of nieuwe taken vanuit andere overheden - maakt het college een afweging over het vervolg van de uitvoering en prioritering en consulteert daarover de gemeenteraad. Zij gebruikt daarbij de financiële beslisboom als instrument.

Stap 1 - Beheer binnen bestaande kaders
Eerst wordt gestuurd op:

- Doelmatiger uitvoering en herprioritering van beleid: efficiënter uitvoeren, beëindigen of overgelaten aan de markt of samenleving.
- Herfasering of versobering van investeringen.
- Taakstellend uitvoeren binnen toegekende budgetten.
- Verhoging van niet-belastinginkomsten, bijvoorbeeld door toepassing van het principe dat gebruikers bijdragen aan voorzieningen.
- Kostendekkende tarieven voor diensten met directe tegenprestatie.

Bij alle maatregelen staat de menselijke maat voorop; waar nodig borgen we met vangnetregelingen dat de meest kwetsbare inwoners in de samenleving ontzien worden en kunnen blijven meedoen.

Stap 2 - Aanpassing belastingniveau
Een boventrendmatige belastingaanpassing is uitsluitend aan de orde als:

- Eerdere maatregelen onvoldoende zijn om structureel financieel evenwicht te realiseren; én
- Expliciet wordt onderbouwd welke kerntaken en basisvoorzieningen hiermee worden geborgd.

Financiën Programma 5

Excel-tabel

Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	-210.731	-208.754	-211.616	-219.487
Lasten	46.934	51.321	56.729	64.743
Saldo programma (voor mutaties reserves)	**-163.797**	**-157.433**	**-154.887**	**-154.744**
Beschikkingen	-509	-209	-209	-209
Stortingen	240	157	-234	-197
Saldo mutaties reserves	**-269**	**-52**	**-443**	**-406**
Saldo programma (na mutaties reserves)	**-164.066**	**-157.485**	**-155.330**	**-155.150**

Verbonden partijen

- Gemeenschappelijk Belastingkantoor Locosensus-Tricijn (GBLT)
- Vitens NV
- Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen
Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van de gemeente waarvoor geen specifiek bestedingsdoel is vastgesteld. Deze middelen zijn vrij besteedbaar en vormen daarmee een belangrijke financieringsbron voor de uitvoering van de gemeentelijke opgaven en ambities.

Tot de algemene dekkingsmiddelen behoren de algemene uitkering uit het gemeentefonds, de opbrengsten van lokale heffingen waarvan de besteding niet wettelijk gebonden is, dividenduitkeringen uit deelnemingen en renteopbrengsten.
Een solide financieel beheer vis van groot belang voor het structureel en reëel begrotingsevenwicht.

De komende jaren blijven de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds, de groei van Veenendaal en de toenemende druk op gemeentelijke voorzieningen bepalend voor de financiële positie van de gemeente. Daarom monitoren wij financiële ontwikkelingen nauwgezet en vertalen wij landelijke wijzigingen tijdig naar de gemeentelijke begroting en meerjarenraming.

Gemeentefonds
De algemene uitkering uit het gemeentefonds vormt de grootste inkomstenbron van de gemeente. De hoogte van deze uitkering wordt bepaald aan de hand van landelijke budgetten en objectieve verdeelmaatstaven, zoals inwonertal, sociaaleconomische kenmerken en de fysieke structuur van de gemeente. Ontwikkelingen in rijksbeleid en gemeentefondsuitkeringen hebben daardoor directe invloed op het financiële perspectief van Veenendaal.

De gemeente volgt de ontwikkelingen rondom de financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten actief. Nieuwe inzichten uit de mei-, september- en decembercirculaire worden verwerkt in de planning- en control cyclus en betrokken bij toekomstige beleidsafwegingen.

Lokale heffingen
Lokale heffingen leveren een belangrijke bijdrage aan de bekostiging van gemeentelijke voorzieningen. Binnen de algemene dekkingsmiddelen gaat het om belastingen waarvan de opbrengsten vrij besteedbaar zijn. De belangrijkste hiervan is de onroerendezaakbelasting (OZB). Daarnaast vallen onder meer toeristenbelasting, precariobelasting en andere lokale heffingen als afvalstoffenheffing en rioolheffing onder dit onderdeel. Gemeente Veenendaal streeft naar een evenwichtige ontwikkeling van de lokale lasten. Daarbij worden de belangen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zorgvuldig afgewogen tegen de noodzaak om gemeentelijke voorzieningen op peil te houden en te investeren in de toekomst van de gemeente. Belastingen worden transparant geheven en uitgevoerd binnen de wettelijke kaders en het door de raad vastgestelde beleid.

Het uitgangspunt is dat lastenontwikkelingen voor inwoners en bedrijven voorspelbaar zijn. Bij de jaarlijkse tariefstelling worden inflatieontwikkelingen, waardeontwikkelingen van objecten en de financiële positie van de gemeente betrokken. Voor een nadere uitwerking van de belastingsoorten, tarieven, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid wordt verwezen naar de paragraaf Lokale Heffingen.

Treasury
De treasuryfunctie ondersteunt de financiële continuïteit van de gemeente door het beheren van financiering, liquiditeiten, geldstromen en renterisico's. Doel daarbij is het tijdig beschikken over voldoende financiële middelen tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten en binnen verantwoorde risico's.

Veenendaal voert haar treasuryfunctie uit binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en het gemeentelijke Treasurystatuut. Daarbij wordt gestuurd op een gezonde financieringsstructuur, een beheerste ontwikkeling van de rentelasten en een adequate liquiditeitspositie.

Door de omvangrijke investeringsopgaven op het gebied van woningbouw, openbare ruimte, duurzaamheid en maatschappelijke voorzieningen neemt het belang van goed treasurybeheer verder toe. De gemeente monitort daarom continu haar financieringsbehoefte en renteontwikkelingen, zodat tijdig kan worden ingespeeld op veranderingen op de kapitaalmarkt. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Organisatiekosten

Organisatiekosten

De organisatiekosten omvatten alle kosten die samenhangen met de bedrijfsvoering en gaat over hoe we de gemeentelijke organisatie met haar mensen en middelen in staat stellen om onze doelen te realiseren. Dit betreft met name de loonkosten en daarnaast bedrijfsvoeringsmiddelen als bijvoorbeeld ICT. Op grond van de BBV-voorschriften wordt overhead niet binnen de beleidsprogramma's verantwoord maar afzonderlijk inzichtelijk gemaakt. Hierdoor ontstaat een transparanter beeld van de daadwerkelijke kosten van beleidsuitvoering en bedrijfsvoering.

De inhoudelijke ontwikkelingen en beleidsmatige accenten op deze onderdelen worden toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Taakvelden Organisatiekosten

Excel-tabel

Taakveld (bedragen x1000)	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Baten	-4.595	-3.993	-3.993	-3.934
Lasten	36.138	35.643	34.477	33.989
Totaal Organisatiekosten	**31.543**	**31.650**	**30.484**	**30.054**

Omschrijving (toelichting)

In 2028 vervalt het budget voor de trainees Foodvalley (€ 430.000 aan baten en lasten). In 2029 valt tijdelijke formatie vrij (€ 572.000 MITS en € 124.000 opvang) en ontstaat op de taakstelling na de herverdeling van de organisatie een voordeel van € 231.000. Daarnaast dalen de kapitaallasten met € 239.000 ten opzichte van 2028. Per saldo ontstaat in 2029 circa € 1,15 miljoen aan voordeel op de organisatiekosten ten opzichte van 2028. In 2030 dalen de kapitaallasten verder met € 430.000.

Overig Financiën

Overig

Binnen dit onderdeel worden de financiële posten opgenomen die op basis van wet- en regelgeving niet direct aan een beleidsprogramma kunnen worden toegerekend. Hieronder vallen onder meer vennootschapsbelasting, onvoorziene uitgaven, dividenduitkeringen uit deelnemingen, afrondingsverschillen en overige financiële baten en lasten.
De gemeente houdt een beperkte post onvoorzien aan om incidentele en niet voorziene ontwikkelingen binnen de begroting op te kunnen vangen. Hiermee wordt de flexibiliteit van de begroting vergroot zonder dat direct aanvullende besluitvorming noodzakelijk is.

Beleid gerelateerd aan financiën

Excel-tabel

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Financiele verordening	Jan-25
nota verbonden partijen	Oct-24
Afschrijving en activabeleid gemeente Veenendaal 2025	Jul-25
budgethoudersregeling gemeente Veenendaal 2021	16/02/2021
controleverordening	22/06/2023
verordening onroerendezaakbelasting 2026	11/12/2025
verordening afvalstoffenheffing 2026	12/12/2025
verordening hondenbelasting 2026	13/12/2025
verordening precariobelasting	14/12/2025
verordening toeristenbelasting	15/12/2025
verordening riool- en waterzorgheffing 2026	16/12/2025
verordening reclamebelasting 2026	17/12/2025
verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Veenendaal	20/04/2023

Verplichte BBV-indicatoren bedrijfsvoering

Omschrijving (toelichting)

Voor de vergelijkbaarheid tussen gemeenten wordt door het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) een verplichte set aan indicatoren voorgeschreven. Deze indicatoren vindt u via de link naar het portaal ‘Waarstaatjegemeente’: Dashboard - Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) - Veenendaal. Met behulp van deze link kunt u de vaste set aan indicatoren raadplegen en vergelijken met andere gemeenten en heel Nederland. Een uitzondering hierop zijn de indicatoren die betrekking hebben op het taakveld overhead. Deze zijn hieronder weergegeven.

Excel-tabel

			Veenendaal			
Indicator	Eenheid	Bron	2023	2024	2025	2026
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	8,25	8,37	8,27	NNB
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,02	7,08	7,17	NNB
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens	753,93	800,16	789,49	NNB
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	24,40%	24,07%	16,91%	NNB
Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens	10,10%	9,63%	11,90%	NNB

Taakvelden Overig

Excel-tabel

Taakveld (bedragen x1000)	B/L	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
0.5 Treasury	Baten	-3.065	-3.065	-3.065	-3.065
	Lasten	2.887	3.153	2.897	2.825
Totaal 0.5 Treasury		**-178**	**88**	**-168**	**-240**
0.61 OZB-woningen	Baten	-12.875	-13.215	-13.550	-13.894
	Lasten	940	940	940	940
Totaal 0.61 OZB-woningen		**-11.935**	**-12.275**	**-12.610**	**-12.954**
0.62 OZB niet-woningen	Baten	-10.273	-10.540	-10.803	-11.073
Totaal 0.62 OZB niet-woningen		**-10.273**	**-10.540**	**-10.803**	**-11.073**
0.64A Belastingen overig	Baten	-647	-647	-647	-647
	Lasten	11	11	11	11
Totaal 0.64A Belastingen overig		**-636**	**-636**	**-636**	**-636**
0.64C Belastingen overig	Baten	-152	-152	-152	-152
	Lasten	0	0	0	0
Totaal 0.64C Belastingen overig		**-152**	**-152**	**-152**	**-152**
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Baten	-175.871	-174.082	-176.408	-183.723
Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds		**-175.871**	**-174.082**	**-176.408**	**-183.723**
0.8 Overige baten en lasten	Baten	-3.254	-3.061	-2.998	-2.999
	Lasten	6.909	11.525	18.355	26.928
Totaal 0.8 Overige baten en lasten		**3.655**	**8.464**	**15.356**	**23.930**
0.9 Vennootschapsbelasting	Lasten	50	50	50	50
Totaal 0.9 Vennootschapsbelasting		**50**	**50**	**50**	**50**
Totaal thema 5.2 Overig		**-195.339**	**-189.083**	**-185.371**	**-184.798**

PARAGRAFEN

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De gemeente kent een grote diversiteit aan beleidsterreinen, zoals het sociale en fysieke domein, de grondexploitaties en de veiligheid. Aan het realiseren van de doelstellingen voor de beleidsterreinen zijn voor de gemeente onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en het voorzien in beheersmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor de resterende risico's is het nodig geld vrij te houden om eventuele financiële schade op de vangen.

Deze paragraaf geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente risico's met financiële gevolgen kan opvangen, zonder dat hiervoor direct het beleid aangepast moet worden. Door de financiële risico's te beheersen en de weerstandscapaciteit hierop af te stemmen, voorkomt de gemeente dat elk risico dat zich voordoet direct dwingt tot bezuinigen of lastenverzwaring. Het weerstandsvermogen is van belang omdat er zich financiële tegenvallers kunnen voordoen. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de verhouding benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen en zo nodig de maatregelen die worden genomen om op het benodigde niveau te komen.

Daarnaast bevat deze paragraaf een aantal verplichte financiële kengetallen op grond van het BBV, dat erop is gericht om inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit (in miljoenen euro's)	
Algemene Reserve (stand na 1e berap) (i)	43,1
Onbenutte belastingcapaciteit	9
Totaal	52,1

Weerstandsvermogen

Onder het weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van de gemeente om financiële risico's (tegenvallers) op te kunnen vangen zodat taken voortgezet kunnen worden en doelen bereikbaar blijven. Dit weerstandsvermogen wordt bepaald door een relatie te leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt waarvoor geen voorzieningen getroffen zijn).

De beschikbare gemeentelijke weerstandscapaciteit bestaat uit:

- de algemene reserve;
- de onbenutte belastingcapaciteit.

De stand van de algemene reserve is gebaseerd op de stand na de eerste bestuursrapportage 2026.

De onbenutte belastingcapaciteit verwijst naar het bedrag aan belastinginkomsten dat een gemeente theoretisch nog zou kunnen innen, als ze haar belastingtarieven zou verhogen tot het maximumtarief dat is toegestaan.

De onbenutte belastingcapaciteit is voor 2027 zoals gebruikelijk herrekend. De aanpassing is gebaseerd op de gegevens uit de meicirculaire 2026. Jaarlijks wordt in deze circulaire de aanpassing van de gewichten (rekentarieven) van de verdeelmaatstaf onroerendzaakbelasting (OZB) gepubliceerd. Door de herrekening van de maximale belastingcapaciteit ontstaat er een ruimte van € 9 miljoen. Hierbij is al rekening gehouden met de belastingverhoging van € 3,5 miljoen die in 2027 wordt doorgevoerd.

De onbenutte belastingcapaciteit daalt van € 10 miljoen in 2026 naar € 9 miljoen in 2027, als gevolg van de extra verhoging van de OZB in 2027. Door een hogere stand van de algemene reserve heeft dit verder geen effect op de gemeentelijke weerstandscapaciteit.

Risico's

In 2026 is het gemeentelijke risicomanagement verder doorontwikkeld. Daarbij is bewust gekozen voor een sterkere focus op de risico's die daadwerkelijk van invloed kunnen zijn op het realiseren van de raadsdoelstellingen.

Wij zijn ervan overtuigd dat deze focus bijdraagt aan een effectiever risicomanagement. Daarnaast verwachten wij dat hierdoor het risicogesprek gerichter en waardevoller kan worden gevoerd. Juist dat gesprek stelt ons in staat om risico's tijdig te signaleren en passende beheersmaatregelen te treffen. Daarbij geldt dat voorkomen beter is dan genezen.

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's waarmee de gemeente te maken heeft.

	Grote gemeentelijke risico's	(in miljoenen euro's)				Toelichting berekening Risico
Nr.	**Risico**	**Beheersmaatregel**	**Effect**	**Kans**	**Risicobedrag**	
1	Sociaal Domein: Stijgende kosten Jeugdzorg en Wmo	Maandelijkse monitoring	€ 7,00	70%	€ 4,90	Risico jeugd en Wmo: Voor Jeugdzorg wordt 6,5 miljoen maximale structurele risico aangehouden en voor WMO 0,5 miljoen. Totaal 7 miljoen.
2	Hogere indexatie bij nieuwbouw, onderhoud en GWW-investeringen	Indexeren van investeringsbedragen in MIP, grote projecten en GWW	€ 6,30	70%	€ 4,41	Het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) heeft een geraamd volume van afgerond 265 miljoen euro. Het Meerjarenonderhoudsprogramma (MOP) bedraagt circa 50 miljoen euro. In totaal gaat het om een investeringsomvang van 315 miljoen euro. Er wordt rekening gehouden met een risico van een extra prijsstijging van 2% ten opzichte van de huidige begroting. De kans op dit scenario wordt ingeschat op 70% (was 50%), aangezien de economische ontwikkelingen op dit moment erg onzeker zijn. Dit mede gelet op de diverse geopolitieke ontwikkelingen en de sterke stijging van de olieprijs.
3	Renteontwikkeling	Kasgeldfinanciering toepassen en flexibilisatie looptijd leningen	€ 2,89	30%	€ 0,87	1,5 % rentestijginig over 193 miljoen (volume nieuwe leningen 2027 en 2028).
4	Gebundelde doeluitkering BUIG	Inzet re-integratie- en poortwachtersinstrumenten	€ 2,74	30%	€ 0,82	Buiguitkering is € 27,4 miljoen. Van dit bedrag gaat € 2 miljoen naar de algemene middelen.Voor de uitkeringen en loonkostensubsidie resteert dan € 25,4 miljoen. Alles wat er meer wordt uitgegeven komt voor rekening van de gemeente. Pas als de meeruitgaven hoger zijn dan € 29,4 miljoen kunnen we weer aankloppen bij het Rijk.
5	Netcongestie belemmert realisatie gemeentelijke ambities	Overleg met Stedin, flexibel energieverbruik, lokale energieopslag	€ 0,50	50%	€ 0,25	Bij diverse projecten lopen we aan tegen een tekort op het stroomnet. Als gevolg hiervan ontstaan extra kosten.
6	Klimaatrisico: Veenendaal is kwetsbaar voor wateroverlast, hittestress en droogte met gevolgen voor de gezondheid van inwoners en voorgemeentelijke gebouwen en infrastructuur.	De verduurzaming van de stad. Er wordt gewerkt aan klimaatadaptie, onder meer door vergroening, wateropvang en maatregelen tegen hitte.	€ 4,50	10%	€ 0,45	De gemeente loopt klimaatrisico's als gevolg van de toenemende effecten van klimaatverandering. Voorbeelden zijn: Wateroverlast door hevige neerslag. Door intensere regenbuien kan het rioolstelsel onvoldoende capaciteit hebben, waardoor straten, woningen en bedrijfspanden tijdelijk onder water komen te staan. Schade aan infrastructuur en vastgoed. Extreme weersomstandigheden kunnen leiden tot hogere onderhouds- en herstelkosten voor wegen, riolering, openbare voorzieningen en gebouwen.
7	Fiscale risico's (BTW, BCF, loonheffing)	Inschakelen externe deskundigen	€ 1,20	25%	€ 0,30	Het risico bij het BTW Compensatiefonds wordt ingeschat als volgt: 5% van € 14

	Grote gemeentelijke risico's	(in miljoenen euro's)				Toelichting berekening Risico
						miljoen = € 700.000,-. Werkkosten Regeling wordt ingeschat op € 100.000,-. BTW wordt ingeschat op € 400.000,-. Vennootschapsbelasting risico is gering. Totaal € 1,3 miljoen.
8	Cyberrisico's	Diverse beveiligingsmaatregelen	€ 1,00	20%	€ 0,20	De inschatting is gebaseerd op de uitkomsten van een risicosessie.
9	Risico's Theater en IKC's	Inzetten onvoorzien en aanpassing programma van eisen.			€ 0,00	Als gevolg van genomen beheersmaatregelen is het netto risico beperkt. De opdracht van de gemeenteraad is kaderstellend. Mocht dit onverhoopt niet haalbaar zijn dan zal dit aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Zie ook risico 2: Hogere indexatie.
10	Rest risico's	Diverse beheersmaatregelen.			€ 5,00	Om een vergelijking met vorig jaar mogelijk te maken, is berekend welke invloed de restrisico's hebben op het totale risicobedrag. Dit aanvullende bedrag is nu verwerkt in de huidige inschatting. De benadering van deze restrisico's is voorlopig van aard, aangezien we in 2027 verder werken aan de herijking van de risicosystematiek.
	Risicobedrag totaal		€ 26,13		**€ 17,20**	

Toelichting op de risico's

1. Sociaal Domein: Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor Jeugdzorg en de Wmo. Het risicoprofiel van het sociaal domein is hoog. De belangrijkste ontwikkelingen die gevolgen hebben voor het risicoprofiel:

Het financiële risicoprofiel van de jeugdzorg blijft hoog. De kosten van de tweedelijns jeugdzorg zijn de afgelopen jaren sterk gestegen en de eerste voortgangsrapportage 2026 van Jeugdhulpregio JeugdFV laat zien dat deze ontwikkeling zich heeft voortgezet. Voor Veenendaal bedraagt de actuele prognose voor 2026 circa € 38,5 miljoen. Dit is een stijging van circa € 3,6 miljoen ten opzichte van 2025, toen de uitgaven circa € 34,9 miljoen bedroegen.

Van de kostenstijging wordt circa € 1,8 miljoen veroorzaakt door de indexatie van 5,1%. Daarnaast neemt de intensiteit van de ingezette jeugdhulp toe. Dit duidt erop dat de stijgende uitgaven vooral worden veroorzaakt door hogere kosten per jeugdige en de inzet van zwaardere of intensievere vormen van jeugdhulp.

Voor de Programmabegroting 2027 wordt het eerder vastgestelde uitgangspunt voortgezet dat het beschikbare budget voor jeugdzorg taakstellend wordt geraamd. In 2027 is circa € 32,0 miljoen beschikbaar tegenover een actuele uitgavenprognose van circa € 38,5 miljoen. Daarmee bedraagt de financiële opgave circa € 6,5 miljoen. Vanaf 2028 daalt het beschikbare budget naar circa € 29,0 miljoen, waardoor de opgave op basis van de huidige kostenprognose oploopt tot circa € 9,5 miljoen per jaar.

Om deze opgave terug te brengen wordt uitvoering gegeven aan het programma *Grenzen aan onze jeugdzorg*. De huidige projecten moeten binnen maximaal drie jaar leiden tot een structurele besparing van circa € 4,6 miljoen. De eerste financiële effecten worden vanaf 2027 verwacht. Op dit moment is echter nog onvoldoende zeker in welk tempo deze besparingen daadwerkelijk worden gerealiseerd en of het volledige bedrag wordt behaald. Daarnaast bestaat het risico dat gerealiseerde besparingen geheel of gedeeltelijk worden tenietgedaan door verdere autonome kostenontwikkeling. Om die reden wordt voor het maximale risicoprofiel vooralsnog uitgegaan van het volledige verschil tussen de actuele kostenprognose en het beschikbare budget.

Vanaf 2028 bestaat daarnaast een risico van € 0,9 miljoen vanwege het mogelijk niet ontvangen van de in de begroting geraamde aanvullende Rijksvergoeding. Daarmee bedraagt het maximale bruto financiële risico € 6,5 miljoen in 2027 en € 10,4 miljoen vanaf 2028. Begin 2027 brengt de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd een zwaarwegend advies uit over de verhouding tussen de gemeentelijke kosten en de beschikbare Rijksmiddelen. Dit kan aanleiding geven tot een aanpassing van het landelijke financiële kader, maar de financiële gevolgen hiervan kunnen op dit moment nog niet betrouwbaar worden geraamd.

De ontwikkeling van de uitgaven en de financiële effecten van de ingezette maatregelen worden gedurende 2027 nauwgezet gevolgd.

Het risicobedrag vanuit de uitgavenkant is hiermee berekend op € 6.5 miljoen voor 2027 en € 10,4 miljoen voor 2028. Het risico voor de WMO wordt geraamd op € 0,5 miljoen structureel. Totaal bedraagt het risico voor het sociaal domein in 2027 € 7,0 miljoen.

2. Bij omvangrijke projecten, zoals de realisatie van Integrale Kindcentra (IKC), culturele voorzieningen zoals het theater, infrastructurele werken op het gebied van grond-, weg- en waterbouw, alsmede onderhoudswerkzaamheden, wordt in de kostenraming doorgaans een indexering toegepast. In de praktijk blijkt deze indexering, mede als gevolg van externe factoren zoals geopolitieke ontwikkelingen en het tekort aan grondstoffen, regelmatig onvoldoende te zijn. Dit kan in de uitvoerende fase leiden tot aanzienlijke meerkosten waarvoor in de oorspronkelijke begroting geen voorziening is getroffen.

3. Renteontwikkeling
Op dit moment is de onzekerheid over de toekomstige economische ontwikkeling erg groot. Dit is het gevolg van de geopolitieke spanningen die van steeds grotere invloed zijn op de economie. Met het oog hierop loopt de gemeente voor het aantrekken van nieuwe leningen een behoorlijk renterisico.

4. Risico BUIG. Ten behoeve van de bijstandsuitkeringen ontvangen we van het Rijk het BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten). Aangezien Veenendaal al langere tijd een zogenaamde ‘voordeelgemeente’ is (we ontvangen meer middelen van het Rijk dan we nodig hebben om de uitkeringen te betalen) is een deel van het BUIG budget een aantal jaren geleden structureel afgeroomd (€ 2 miljoen, omstreeks 10% van het toenmalige BUIG budget).
In de afgelopen jaren bleek het (afgeraamde) budget voldoende om de kosten te dekken. De Voorjaarsraming 2026 van de Nederlandsche Bank verwacht een hogere werkloosheid in 2027. In het geval het aantal bijstandspartijen verder toeneemt ontstaat een nadeel ten opzichte van het in onze begroting beschikbare budget. Gemeenten kunnen -onder voorwaarden- in aanmerking komen voor een zogenaamde vangnetregeling van het Rijk. Dit is pas mogelijk wanneer de kosten het beschikbaar gestelde BUIG budget met minimaal 7,5% overschrijden. Gezien het eerder afgeraamde budget betekent dit dat bij een stijging van het aantal bijstandspartijen Veenendaal in eerste instantie zelf aan zet is om tekorten op te vangen.

5. Netcongestie vormt een groeiend probleem. Het belemmert de ontwikkeling van het bedrijfsleven en kan vertraging veroorzaken in de woningbouw wanneer er onvoldoende capaciteit is voor elektriciteitsaansluitingen. Er vindt regelmatig overleg plaats met Stedin en Liander over deze problematiek. Een verzwaring van het elektriciteitsnet op lokaal en regionaal niveau vergt echter veel tijd, terwijl de vraag naar elektriciteit op korte termijn sterk toeneemt. Bij de aanleg van gemeentelijke warmtenetten kunnen hierdoor extra kosten ontstaan voor het nemen van tijdelijke maatregelen totdat er weer voldoende ruimte op het net beschikbaar komt. Uitgegaan wordt van een risico van 0,5 miljoen en een kans van 50% (was 90%).

6. Klimaatrisico: Veenendaal is kwetsbaar voor wateroverlast, hittestress en droogte. Deze risico's kunnen gevolgen hebben voor de gezondheid van inwoners maar ook voor de gemeentelijke gebouwen en infrastructuur. Het risico manifesteert zich eerder dan in het verleden is ingeschat.

7. Fiscale risico's
Bij de toepassing van de belasting - wetgeving (BTW, BCF, Loonheffing (met name WKR) etc.) kunnen verschillen van inzicht en/of interpretatie ontstaan, of kunnen de regels onjuist worden toegepast. Dit kan leiden tot een naheffing van de zijde van de fiscus.

8. Cyberrisico's. Er is een kans dat wij worden geconfronteerd met een cyberincident, zoals een hack, ransomware aanval of inbraak. Wij kunnen dit, ondanks getroffen beheersmaatregelen, niet helemaal voorkomen. De dreigingsbeelden van Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) blijven onverminderd hoog vanuit criminaliteit en ook vanuit statelijke actoren. Onze inzet is bedoeld om de kans dat een cyberincident gebeurt te verminderen en de impact bij een incident te beperken.

9. Risico's IKC's en Theater.
De genoemde projecten bevinden zich momenteel in de voorbereidende fase. In deze fase geldt het beschikbare budget als leidend kader voor de uitvoering. Indien zich risico’s voordoen, dienen de financiële consequenties hiervan binnen het bestaande budget te worden opgevangen. Dit kan bijvoorbeeld door een beroep te doen op de post ‘onvoorzien’. Indien dit niet toereikend is, zal het programma van eisen moeten worden aangepast. Door toepassing van deze beheersmaatregelen wordt ervan uitgegaan dat het netto risico bij deze projecten beperkt is. Om die reden worden zij als pm-post opgenomen. Zie ook risico 2 indexatie.

10. Restrisico's.

In de begroting 2026 is een top 10 van grote risico's opgenomen in de begroting. De kleinere resteren risico's zijn ook in de begroting 2026 niet gepresenteerd maar hebben wel invloed op de hoogte van het risicobedrag. Om 2025, 2026 en 2027 te kunnen vergelijken is berekend wat de invloed van de restrisico's in 2025 was. Dit bedrag is toegevoegd aan het risicobedrag 2026 en 2027. De benadering van deze restrisico’s is voorlopig van aard, aangezien we in 2027 de risicosystematiek herijken.

Berekening Risicobedrag
De berekening van het risicobedrag komt als volgt tot stand. Eerst wordt het effect vermenigvuldigd met de kans. Vervolgens worden de bedragen die hier uitkomen bij elkaar opgeteld.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de berekening van het risicobedrag voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Uit bovenstaande risicotabel blijkt dat er voor € 12,3 (was 10,51 miljoen - alle risico's exclusief jeugdzorg) aan incidentele risico’s aanwezig zijn terwijl er voor € 43,1 miljoen (algemene reserve) aan incidentele weerstandscapaciteit beschikbaar is. We kunnen hieruit concluderen dat er voldoende incidentele capaciteit aanwezig is om incidentele risico’s op te vangen.

De structurele risico's bedragen € 4,9 miljoen (was € 5,6 miljoen in 2026 en betreffen de jeugdzorg en WMO). Er is in 2027 € 9 miljoen structurele weerstandscapaciteit beschikbaar in de vorm van de onbenutte belastingcapaciteit. Dit bedrag is voldoende om de structurele risico's bij de jeugdzorg en WMO op te vangen.

Op grond van het voorgaande kan vastgesteld worden dat de verhouding de incidentele / structurele risico's en incidentele / structurele weerstandscapaciteit op orde is.

Weerstandsvermogen

Om op een verantwoorde manier met risico's om te gaan, is het noodzakelijk om voldoende financiële buffer aan te houden. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio, berekend als:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit = € 52,1 miljoen / € 17,2 miljoen = 3 (was 2,7). (De norm is minimaal 1)

Een ratio van 3 duidt erop dat er voldoende zekerheid is dat de geïdentificeerde risico's kunnen worden opgevangen met de beschikbare middelen.

Dit biedt een solide basis voor het huidige risicoprofiel, waarbij ook rekening is gehouden met restrisico's en de verdere ontwikkeling van de risicosystematiek in 2027.

Verplichte kengetallen financiële positie in de begroting

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zes financiële kengetallen moeten worden opgenomen. De beoordeling van de kengetallen kan alleen op een adequate wijze gebeuren als daar ook de financiële positie van de gemeente bij wordt betrokken. De provincie Utrecht onze toezichthouder heeft aangegeven dat zij kiest voor een totaalbeoordeling in plaats van een beoordeling per kengetal afzonderlijk. Zoals ook de provincie aangeeft zijn dit geen harde normeringen maar signaleringen waarbij het vooral aan de raad is om zijn eigen interpretatie en waardering daaraan te geven.

Kengetallen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	59%	91%	97%	129%	140%	149%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53%	83%	87%	118%	129%	137%
Solvabiliteitsratio	35%	29%	26%	22%	20%	18%
Grondexploitatie	11%	10,4%	20%	24%	22%	15%
Structurele exploitatieruimte	1,50	2,10	-0,51%	-1,83%	-1,84%	-2,17%
Belastingcapaciteit	85%	82%	86%	86%	86%	86%

De **schuldquote** laat zien in hoeverre een gemeente afhankelijk is van vreemd vermogen (leningen) ten opzichte van haar structurele inkomsten (baten). Hoe lager dit percentage is des te gunstiger het voor de gemeente is. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen aan particulieren en bedrijven wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

In 2027 stijgt de gemeentelijke schuldquote gecorrigeerd voor leningen naar 87 %. Een stijging van 4% ten opzichte van de begroting 2026. Dit wordt veroorzaakt door de toename van het investeringsvolume (MIP). Het MIP heeft een forse ambitie in zich.

Onze toezichthouder: de provincie Utrecht hanteert als neutrale norm een percentage tussen de 90% en 130%. Boven de 130% is er sprake van meest risicovol (Bron: GTK 2026). De norm van 130% wordt in 2030 overschreden. Belangrijk is dan om daar waar mogelijk bij te sturen door een verdere fasering van de investeringen. Ook wordt het steeds belangrijker om de rentelasten in de begroting verder zeker te stellen. Met het ook hierop is bij de inventarisatie van de risico's een bedrag van € 870.000 opgenomen om tegenvallers bij de renteontwikkeling verantwoord op te kunnen vangen.

Overigens is uit het overleg met onze toezichthouder gebleken dat het hier niet om harde normen gaat. Belangrijker is om te kijken naar het totale gemeentelijk financieel perspectief.

De **solvabiliteitsratio** geeft de verhouding eigen/vreemd vermogen aan en helpt om inzicht te krijgen in welke mate wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen Deze ratio daalt in 2027 naar 26%. De verklaring hiervoor is dat in 2027 extra vreemd vermogen nodig is voor de financiering van de investeringen. Deze tendens zal zich in 2028, 2029 en 2030 verder doorzetten. Onze toezichthouder geeft aan dat een percentage onder de 20% meest risicovol is. Volgens de huidige prognose blijven we tot en met 2029 boven de 20%. In 2030 komen we met 18% onder de norm.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij verkoop. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten. Dit kengetal geeft aan dat de gemeente op het terrein van de grondexploitatie iets meer risico gaat lopen door grote projecten als Het Ambacht en Spoorzone. De boekwaarde van de complexen loopt hierdoor wat op. In 2029 zien we dat een aantal complexen wordt afgesloten waardoor het risico terugvalt.

De **structurele exploitatieruimte** wordt bepaald door het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. In 2027 komt de structurele exploitatie ruimte uit op -0,51%. Vanwege de negatieve exploitatie saldi zien we dat ook vanaf 2028 de tendens negatief is zonder bijsturing. Bij de begroting 2028 zullen dan ook nieuwe keuzes gemaakt moeten worden.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De toelichting hiervan is opgenomen in paragraaf G Lokale heffingen.

B. Onderhoud Kapitaalgoederen

B. Onderhoud Kapitaalgoederen

Tot de kapitaalgoederen rekenen we de wegen en civiele kunstwerken (bruggen, tunnels en viaducten), de riolering, het water, het groen, de sport- en speelvoorzieningen en het vastgoed in de gemeente. Onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud en technische vervanging in renovatie.

Integraal beheerplan openbare ruimte 2027-2030

De afgelopen jaren hebben we aan de openbare ruimte gewerkt vanuit het Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR) 2022-2025, verlengd met een jaar tot en met 2026. Nu de nieuwe Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma's nog niet gereed zijn en de BBV voorschrijft dat er een nieuw beheerplan vastgesteld moet worden is er een Integraal Beheerplan openbare ruimte opgesteld gebaseerd op het bestaande beleid waarin voor de periode 2027-2030 de benodigde financiële middelen worden onderbouwd voor de kapitaalgoederen. In het IBOR 2027-2030 zijn de bestaande beleidsuitgangspunten uit het OPOR, in samenhang met de ambities uit onder andere de Omgevingsvisie 2030 en het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal vertaald naar een actuele financiële doorkijk voor de komende jaren. Het IBOR 2027-2030 is 15 oktober 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan de de raad.

Algemene ontwikkelingen

De komende decennia staat de gemeente voor een grote vervangingsopgave van de openbare ruimte. Veenendaal is met name in de jaren 70, 80 en 90 heel hard gegroeid. Deze wijken komen nu aan de beurt voor reconstructie van de openbare ruimte (50 jaar oud). Het gaat om onder andere vervanging van riolen, wegen, boom- en groenstructuren. Doordat de huidige openbare ruimte destijds (grotendeels) gefinancierd is vanuit de grondexploitatie kennen deze momenteel geen financieringslasten in de begroting. Na vervanging is dit wel het geval en gaan de kapitaallasten en rentelasten stijgen. Naast de vervangingsopgave staat de gemeente voor de opgave te komen tot een klimaatadaptieve, energie neutrale en circulaire gemeente. Deze ambities nemen we mee bij de reconstructies, zodat de buurten er weer minimaal 50 jaar tegenaan kunnen.

Heroverwegingen

In de programmabegroting 2025 is besloten de afschrijvingstermijnen voor wegen en riolering aan te passen naar respectievelijk 50 en 60 jaar. Ook is besloten om alle investeringen (behalve de reconstructie in de Pol) in de fysieke leefomgeving uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) in 2026 één jaar door te schuiven. Door het doorschuiven van de investeringen komt de jaarschijf 2026 en de daarbij horende kapitaallast te vervallen. De projecten die voor 2026 en verder zijn ingepland, zijn inmiddels vanaf 2027 opnieuw ingepland. Daarnaast is besloten dat we vanaf 2025 de openbare verlichting versneld van led technologie te voorzien. Conventionele verlichting wordt vervangen door ledverlichting met waaklicht. In 2025 zijn we gestart met de uitvoering wat een vervolg krijgt in 2027 en verder.

Technische kwaliteit
Op basis van (eigen) inspecties en schouwrapporten wordt klein of groot onderhoud uitgevoerd in de openbare ruimte zodat deze voldoen aan de beeldkwaliteit conform de CROW-systematiek. In de winkelcentra en op de begraafplaats wordt voor de verhardingen, straatmeubilair en groen een A-niveau gerealiseerd. In de overige wijken wordt de kwaliteit beoordeeld op een B-niveau.

Verzorgende kwaliteit
De onderhoudskwaliteit wordt in het jaar 2026 grotendeels onderhouden op beeldkwaliteit B en voor winkelcentra en begraafplaats beeldkwaliteit A. Door het regelmatig uitvoeren van een externe schouw wordt de kwaliteit beoordeeld en waar nodig extra inzet gepleegd.
Het openbaar groen wordt in lijn met het Koersdocument steeds meer op natuurlijke wijze onderhouden, mede om de biodiversiteit te bevorderen. Het kwaliteitsniveau zal alleen nog gelden voor het cultuurlijke groen (dit neemt af). Voor het natuurlijke groen gaan we monitoren en sturen op soortenrijkdom van inheemse flora.

Participatie
In elk project dat wij voorbereiden en uitvoeren, werken we met de participatietrap. We betrekken bewoners bij de voorbereiding van een project. Na afronding van een project volgt een evaluatie. De eventuele verbeterpunten uit de evaluatie borgen wij in ons werkproces en passen we toe op de toekomstige projecten.

Straat	**Jaar**	**Stand van zaken**
Afkoppelen en reconstructie De Pol	2024-2027	Uitvoering
Afkoppelen en reconstructie Dragonder Noord (fase 2)	2025-2028	In voorbereiding/Uitvoering
Vervangen brug De Pionier/Wiekslag (incl. reconstructie De Pioneer/Wiekslag, kruispunt Hoornzwaluw en Verlengde Sportlaan)	2025-2027	In voorbereiding/uitvoering
Afkoppelen en reconstructie Boogschutter	2025-2027	In voorbereiding/uitvoering
Reconstructie parkeerplaats Groene Velden I	2024-2027	Uitvoering
Diverse verkeersmaatregelen	2024-2027	Uitvoering
Reconstructie Zuivelstraat	2025-2027	In voorbereiding/uitvoering
Reconstructie Noorderkroon (de circulaire weg)	2025-2027	In voorbereiding/ uitvoering
Vervanging verkeersregelinstallatie door iVRI	2027	In voorbereiding/uitvoering

Vervangen Parkeerinformatiesysteem (PRIS)	2025-2027	In voorbereiding/uitvoering
Groot onderhoud asfaltverhardingen 2027	2027	Uitvoering
Buurtaanpak* ‘t Hoorntje	2026-2027	In voorbereiding/in uitvoering
Buurtaanpak* Meesterweide	2026-2027	In voorbereiding/in uitvoering
Buurtaanpak* Dichtersbuurt	2026-2027	In voorbereiding/in uitvoering
Buurtaanpak* Petenbos	2027-2028	In voorbereiding
Omvormen speelplekken naar BOSS locaties: Franse Gat ((nieuwe inclusie/ samenspeelplek), Schepenbuurt, De Pol en Molenbrug.	2025-2027	In voorbereiding/ in uitvoering
Herinrichting Gortstraat (gedeelte Vendelseweg – D.S. van Schuppenstraat)	2025-2027	In voorbereiding/ uitvoering
Herinrichting Salamander	2025-2028	In voorbereiding/uitvoering
Herinrichting Schepenbuurt fase 1 en 2	2025-2028	In voorbereiding
Herinrichting Marsmanlaan en Achterberglaan (aanleg hemelwaterriool)	2026-2027	In voorbereiding
Herinrichting Buurtlaan-oost (oostzijde)	2025-2027	In voorbereiding/ Uitvoering
Herinrichting Schoolstraat	2025-2027	In voorbereiding
Herinrichting Componistensingel en de Schans	2027-2028	In voorbereiding
Herinrichting Dragonder Noord (fase 3 en 4)	2027-2028	In voorbereiding
Herinrichting De Sterke arm	2027-2028	In voorbereiding
Herinrichting centrumgebied Hoofdstraat	2027-2028	In voorbereiding
Herinrichting Nijverkamp	2027-2028	In voorbereiding

** Tijdens een buurtaanpak vinden er renovaties plaats van groen, BOSS-locaties, verhardingen (inclusief betere toegankelijkheid voor minder validen), kolken en straatmeubilair. Ook is er aandacht voor vergroening, klimaatadaptatie en verkeerskundige aanpassingen.*

Wegen, kunstwerken, Openbare verlichtingen en technische installaties

Beleidskaders
De beleidskaders worden gevormd door de beleidsuitgangspunten uit het OPOR, in samenhang met de ambities uit de Omgevingsvisie 2030 en het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal. Kapitaalgoederen die aan het einde van de technische of maatschappelijke levensduur zijn worden gereconstrueerd. Hierbij wordt gekeken of vervangingen integraal opgepakt kunnen worden.

Financiële consequentie (langjarig)
De komende jaren staat de gemeente voor een grote vervangingsopgave voor de openbare ruimte, waaronder de wegen, kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. Deze zijn veelal aangelegd en gefinancierd vanuit de grondexploitatie. Bij vervanging levert dit een toename op van kapitaallasten.

De verkeersregelinstallaties (VRI's) zijn aan het eind van hun levensduur en aan vervanging toe. De eerste VRI’s zijn in 2024 en 2025 vervangen door intelligente installaties (iVRI’s). De komende jaren wordt geïnvesteerd in de vervanging van de overige VRI’s.

Bij het vaststellen van het IBOR is besloten om de storting in de voorziening vast te stellen op € 2.949.540,- voor de financiering van het groot onderhoud van de verhardingen.

Vertaling begroting
Voor de reconstructies aan wegen en kunstwerken in 2027 is een investeringsbudget van totaal € 8.251.250 in het Meerjareninvesteringsplan 2027-2030 opgenomen. Voor de openbare verlichting is € 600.025 opgenomen en de VRI's € 728.450.

Voor het (dagelijkse) onderhoud zijn in 2027 de volgende bedragen in de exploitatiebegroting opgenomen:
- Wegen en kunstwerken en gladheidbestrijding € 3.150.100;
- Openbare verlichting, technische installatie en VRI € 1.238.493;
- Straatmeubilair , bewegwijzering en bebording € 234.327;
- Reiniging openbare ruimte en onkruidverwijdering € 1.389.388.

Riolering

Beleidskaders
De beleidskaders worden gevormd door de beleidsuitgangspunten uit het OPOR, in samenhang met de ambities uit de Omgevingsvisie 2030 en het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal.

Financiële consequentie (langjarig)
De komende jaren worden riolen vervangen welke aangelegd zijn vanuit de grondexploitatie, ook worden nieuwe hemelwaterrioleringen en waterbergingen aangelegd. De komende jaren levert dit door deze bedragen te investeren een toename aan kapitaalslasten op.

Elk jaar worden in Veenendaal reconstructies uitgevoerd van straten en wijken. Hierbij wordt het hemelwater afgekoppeld van het vuilwaterriool. Het regenwater komt dan in het oppervlaktewatersysteem wat berging bevat en afvoer naar de Grift. De voorkeursvolgorde is echter eerst hemelwater vasthouden waar het valt. Directe afvoer naar watergangen kan namelijk leiden tot een piekbelasting in het oppervlaktewatersysteem. Dit kan gevolgen hebben in benedenstroomse gebieden. Om de piek in de afvoer van regenwater te dempen, kan het regenwater ter plaatse langer geborgen dan wel geïnfiltreerd worden. In de Veense situatie is dit echter heel complex vanwege de hoge grondwaterstand in relatie tot het benodigde ruimtebeslag. Of berging en infiltratie mogelijk en noodzakelijk is, is daarom maatwerk per locatie. De klimaatstresstest die op het moment wordt uitgevoerd, zal hierin sturing geven. Verder zijn er berekeningen uitgevoerd wat het effect is van de piekaanvoer op onze watergangen. Deze resultaten worden besproken met het waterschap om de doelmatigheid van (de kosten van) het vasthouden van water te bepalen. De extra investeringskosten en de gevolgen voor de kapitaallasten en rioolheffing voor de komende jaren zijn in het IBOR 2027-2030 in beeld gebracht.

Vertaling begroting
Voor afkoppelprojecten en rioolvervangingen is in 2027 een bedrag van € 7.142.278,- opgenomen.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn onderstaande bedragen in de exploitatiebegroting 2027 opgenomen:

- Rioolbeheer € 463.879;
- Rioolinspecties € 138.100;
- Reinigen en onderhouden kolken en plaagdierbestrijding € 351.906;
- Onderhoud pompen en persleidingen € 487.811.

Ook is € 155.000, - beschikbaar voor het stimuleren van afkoppelen van regenwater en vergroenen van particuliere percelen. En er is € 150.000, - beschikbaar voor het afkoppelen van regenpijpen bij reconstructieprojecten. Deze impuls wordt gedekt uit de voorziening rioleringen.

Water

Beleidskader
De beleidskaders worden gevormd door de beleidsuitgangspunten uit het OPOR, in samenhang met de ambities uit de Omgevingsvisie 2030 en het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal.

Financiële consequentie
Naast het regulier onderhoud zoals het maaien en korven van vijvers en sloten worden in 2027 meerdere watergangen en oevers voorzien van nieuwe beschoeiingen of omgevormd tot natuurvriendelijke oevers.

Vertaling begroting
Voor het vervangen van beschoeiingen is in 2027 in het Meerjareninvesteringsplan2027-2030 € 205.000- opgenomen.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn onderstaande bedragen in de exploitatiebegroting 2027 opgenomen:

- Maaien vijvers en klein onderhoudswerk € 55.188
- Baggerwerkzaamheden € 100.974

Groen en speelvoorzieningen/ Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS)

Beleidskader
De beleidskaders worden gevormd door de beleidsuitgangspunten uit het OPOR, in samenhang met de ambities uit de Omgevingsvisie 2030 en het Opgaveperspectief Duurzaam Veenendaal.

Voor de openbare sport- en speelvoorzieningen is dit uitgewerkt in het BOSS uitvoeringsplan 2023-2030.

Er wordt zoveel mogelijk integraal gewerkt. Investeringen aan het groen en speellocaties vinden gelijktijdig plaats met reconstructies van buurten of met onderhoud aan verhardingen. Groot voordeel van de integrale aanpak is onder andere dat er duurzame groeiplaatsen voor bomen aangelegd kunnen worden onder de verharding. Hierdoor kunnen bomen groot en oud worden en daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan het klimaat. Uitgangspunt is dat waardevol groen behouden blijft en dat Veenendaal in 2030 groener is dan in 2020.

Ook investeren we in het omvormen en renoveren van speellocaties conform het BOSS-principe (zie OPOR). Er ontstaat op termijn een heel netwerk van verschillende type BOSS-plekken voor verschillende leeftijdscategorieën. Hierbij wordt buurtgericht gewerkt, waarbij iedere woonbuurt om de 7 à 8 jaar aan de beurt komt. De BOSS-locaties worden vervolgens geüpdatet op basis van de veranderende leeftijdsopbouw van een buurt. Naar verwachting zijn in 2030 alle buurten in Veenendaal aan de beurt geweest. Naast bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (BOSS) is er bij de buurtaanpak veel aandacht voor vergroening (klimaat), inclusie, duurzaamheid en circulariteit.

Financiële consequentie
De ambities uit het OPOR en het raadsakkoord voor groen- en speelvoorzieningen zijn fors. Daarnaast staan er veel reconstructies op de planning. Dit hangt samen met de groei van Veenendaal in de jaren 70, 80 en 90. In die jaren was er nauwelijks aandacht voor groeiplaatsen van bomen. Dit zal bij reconstructies ingepast worden, met name onder de verharding. Dat is kostbaar, maar essentieel om bomen goed te laten groeien. Mede als gevolg van vergroening en verduurzaming gaan de kapitaallasten (rente en afschrijving) en de exploitatielasten voor groen flink toenemen zoals in het IBOR 2027-2030 in beeld is gebracht.

Vertaling begroting
Om te investeren in kwantitatief en kwalitatief hoogwaardig groen en een gezonde en groene leefomgeving is in het meerjareninvesteringsplan (MIP) in 2027 voor groen en bomen samen een bedrag opgenomen van € 3.075.000, -. Voor de vervanging, omvorming en optimalisatie van de speellocaties naar BOSS-locaties is in 2027 een bedrag opgenomen van € 743.125, -.

Voor het dagelijkse onderhoud van groen- en speelvoorzieningen is in de exploitatiebegroting 2027 een bedrag beschikbaar van € 4.815.767.

- Onderhoud groen: € 4.542.862;
- Speelvoorzieningen: € 230.549;
- Hondenvoorzieningen: € 42.356;

C. Financiering

C. Financiering

Inleiding
In de paragraaf financiering komt het gemeentelijk financieringsbeleid aan de orde. We streven naar een optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven (op korte en lange termijn) in kasstromen. Dit vertaalt zich in lage kosten en geringe risico's. Om de financieringsfunctie goed uit te voeren, kijken we naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. De focus van het financieringsbeleid is verder gericht op het beheersen van de gemeentelijke schuldpositie.

Er is een directe relatie met paragraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Economische Ontwikkelingen
Naar verwachting herstelt de economie zich vanaf 2027, mede doordat de energieprijzen dalen en de economische onzekerheid afneemt. De verwachte bbp-groei bedraagt 1,2% in 2027 en 1,3% in 2028. De inflatie blijft in beide jaren naar verwachting iets boven de 2%. Deze raming is onder meer gebaseerd op de marktverwachtingen voor de olie- en gasprijzen. Daarbij sluiten wij aan bij de ECB en de overige centrale banken binnen het Eurosysteem. Volgens de marktverwachtingen die beschikbaar waren op het moment van afronding van de raming, zullen de energieprijzen medio 2027 zijn gedaald tot het niveau van het eerste kwartaal van 2026. Hiermee wordt verondersteld dat de energiemarkt voorlopig gespannen blijft, bijvoorbeeld doordat de Straat van Hormuz voor langere tijd afgesloten blijft.

Indien de internationale spanningen aanhouden en de olie- en gasprijzen langer hoog blijven, ontstaat een ander economisch beeld. In dat scenario valt de bbp-groei in Nederland verder terug en komt de inflatie aanzienlijk hoger uit dan in de huidige raming. Ook de rente kan dan verder stijgen. Vooralsnog gaan wij hier niet van uit. Indien de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, komen wij hierop terug in een bestuursrapportage (Berap).

Bron: De Nederlandsche Bank, Voorjaarsraming 2026.

Rentevisie
Omdat de algemene verwachting is dat de lange rente zal stabiliseren wordt voorgesteld voor het aantrekken van nieuwe langlopende middelen in 2027 uit te gaan van 3,0 (was 3,0 %). Dit percentage is gebaseerd op de lange-termijn verwachting van de ING en ABN AMRO Bank. In het voorgaande is rekening gehouden met de ontwikkeling dat de provincies steeds meer optreden als de financier van de gemeente. Doordat zij tegen lagere tarieven leningen kunnen aanbieden dan de sector banken lukt het om de rente te drukken. De korte rente kan als gevolg van het beleid van de Europese Centrale Bank en eventuele tegenvallende economische ontwikkelingen in 2027 nog wat stijgen. Deze bedraagt bij het schrijven van de begroting 2,25%.

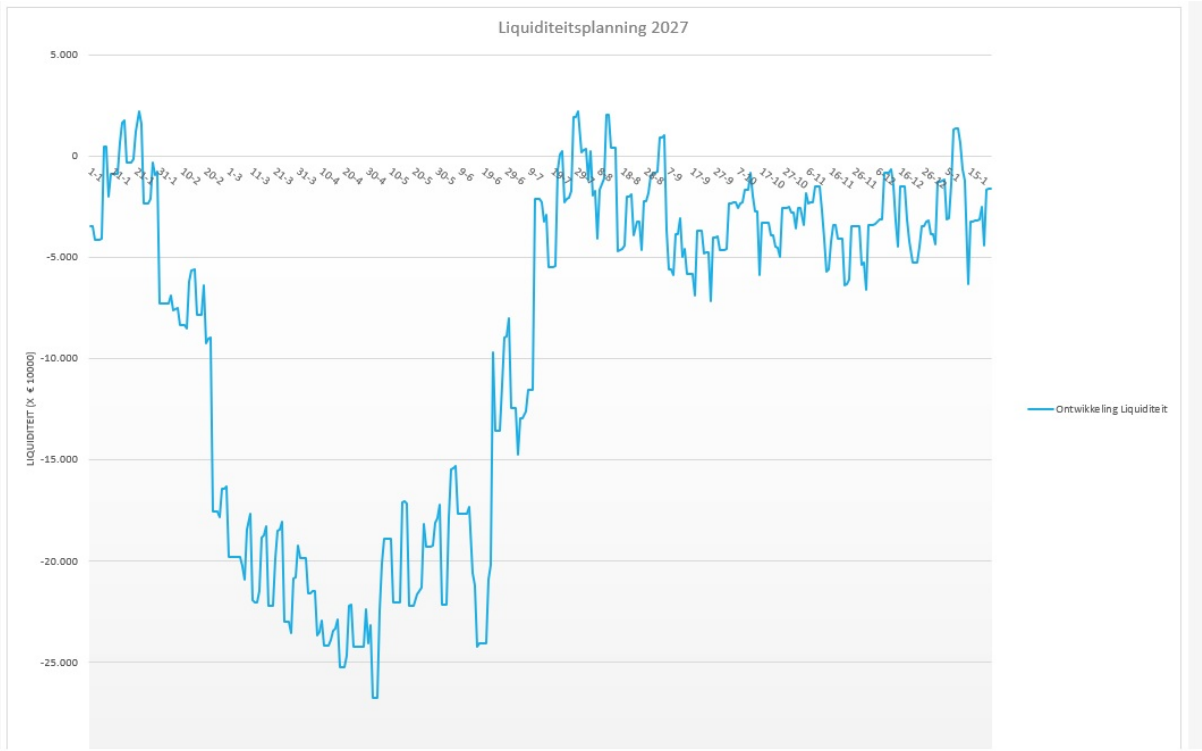
Tabel Kerngegevens raming Nederlandse economie
Procentuele mutaties, tenzij anders vermeld

	2025	2026	2027	2028
Bruto binnenlands product	1,8	0,8	1,2	1,3
Geharmoniseerde consumentenprijsindex	3	2,7	2,3	2,4
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	3,9	4,1	4,2	4,3
Emu saldo (% berroepsbevolking)	-1,6	-3,3	-2,6	-1,3
Emu-schuld (%bbp, obv ultimo stand)	44,4	47,4	48,4	49,2

Bron: DNB Voorjaarsraming juni 2026

Kasgeldlimiet
In 2026 kan afhankelijk van de renteontwikkeling een deel van de financieringsbehoefte

gedekt worden met kasgeldleningen. De kasgeldlimiet komt in 2027 uit op ongeveer € 25,5 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal van € 300 miljoen). Bij een overschrijding van de kasgeldlimiet dan wel bij een stijgende rente zullen er langlopende geldleningen worden afgesloten. Het gemeentelijk treasury comité (portefeuillehouder financiën, directeur bedrijfsvoering, teamleider financiën en treasurer) neemt hiertoe het initiatief.

Liquiditeitsbehoefte

De gemeentelijke liquiditeitsbehoefte voor 2027 is weergegeven in de grafiek *Liquiditeitsplanning*. In het eerste kwartaal ontstaat een liquiditeitstekort, voornamelijk doordat in deze periode veel rente- en aflossingsverplichtingen op leningen moeten worden voldaan. Daarnaast vragen de geplande investeringen om extra financiering.

In het tweede kwartaal neemt het tekort af als gevolg van de ontvangst van belastinginkomsten. In het derde kwartaal stabiliseert de liquiditeitspositie door inkomsten uit het btw-compensatiefonds.

In het vierde kwartaal neemt de liquiditeitsbehoefte naar verwachting weer toe vanwege de financiering van nieuwe investeringen. Met name aan het einde van het jaar stijgt de behoefte aan liquiditeit, omdat er dan geen uitkeringen uit het gemeentefonds meer worden ontvangen, terwijl de uitgaven doorgaans oplopen.

De gemeentelijke liquiditeitsbehoefte zal worden gefinancierd met kasgeldleningen en langlopende leningen. Deze worden in bovenstaand overzicht verwerkt zodra de betreffende leningen zijn aangetrokken.

Financieringsbehoefte	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1. Nieuwe investeringen		39,0	45,0	62,0	46,0	35,3
2. Aflossingen (10% per jaar van 4)		14,9	18,8	23,3	29,5	34,1
3. Financieringsbehoefte (1+2)		53,9	63,8	85,3	75,5	69,4
4. Schuldontwikkeling 31-12	148,6	187,6	232,6	294,6	340,6	375,9
Stijging Schuld		39,0	45,0	62,0	46,0	35,3

Door het meerjareninvesteringsplan (MIP) stijgt de gemeentelijke schuld. Per 1 januari 2027 wordt een netto schuld verwacht van € 187,6 miljoen. In 2027 neemt de schuld toe met € 45 miljoen. In 2028 met € 62 miljoen. In 2029 met € 46 miljoen en in 2030 met € 35,3 miljoen. Aan het einde van 2030 komen we dan uit op een schuld van € 375,9 miljoen.

Op 1 september 2026 bedraagt de werkvoorraad circa € 43 miljoen euro. Bij de berekening van de schuld wordt ervan uitgegaan dat deze werkvoorraad jaarlijks doorschuift. In de werkelijkheid zullen hierin de komende jaren schommelingen optreden. Deze schommelingen worden jaarlijks bijgesteld op de peildatum 1 september.

Voor een beoordeling van de hoogte van de gemeentelijke schuld wordt u verwezen naar de kengetallen die opgenomen zijn in paragraaf A Risicomanagement en weerstandsvermogen.

Berekening Renterisico Norm (bedragen x € 1 miljoen)	2027	2028	2029	2030
1. Begrotingstotaal (prognose)	300	304	309	314
2. Vastgesteld % wet FIDO	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm ((1 x 2) /100)	60	60,8	61,8	62,8
4. Aflossingen (planning)	18,8	23,3	29,5	34,1
5. Nieuwe leningen (planning)	63,8	85,3	75,5	69,4
6. Ruimte (3 – laagste van 4 of 5)	41,2	37,5	32,3	28,7

Renterisiconorm

Veenendaal voldoet aan de renterisiconorm. Volgens de wet FIDO bedraagt de renterisiconorm minimaal 20% van het begrotingstotaal. Dit komt overeen met een gemiddelde looptijd van de leningenportefeuille van 5 jaar. Omdat leningen worden afgesloten met een looptijd van 10 jaar en langer wordt ruim voldaan aan deze norm.

De beschikbare ruimte loopt de komende jaren terug doordat er veel geleend moet worden voor het MIP.

Rente schema 2026		
A Externe rentelasten over korte en lange financiering		3.800
B De externe rentebaten (Startersleningen)		620
C Totaal door te rekenen externe rente (A – B)		3.180
C1 De rente die aan de facilitaire grondexploitatie (kostenverhaal) moet worden doorberekend	0	
C2 De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	300	
C3 De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (proj fin) die aan het desbetreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
Subtotaal C1+C2+C3	300	300
D Aan taakveld toe te rekenen externe rente		2.880
D1 Rente over eigen vermogen		2.600
D2 Rente over voorzieningen		1.200
E De aan taakvelden toe te rekenen rente (D+D1+D2)		6.680
F De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		6.680
G Renteresultaat op het taakveld treasury		0

Toerekening rente

In de notitie “Rente” van de commissie BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering ook inzicht moet geven in de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. Daarom is het verplicht om het voorgaande renteschema op te nemen. Voor alle cijfers geldt x 1.000.

De rentelasten voor externe financieringen worden begroot op € 3.800 (A). De externe rentebaten worden berekend op € 620 (B). De door te rekenen externe rente bedraagt per saldo € 3.180 (A-B=C).

Bij faciliterende grondexploitaties (C1) moet overeenkomstig de Omgevingswet voor de rentetoerekening wel een ander rentepercentage worden gehanteerd. Voorlopig verwachten wij dat dit voor Veenendaal niet toepassing is. Daarom is er een bedrag van O euro opgenomen.

De rente die in het kader van projectfinanciering wordt doorbelast bedraagt € 300 (C2).

Veenendaal kent geen doorverstrekte leningen waarvoor een specifieke lening is aangetrokken waardoor dit bedrag op 0 uitkomt (C3).

Het saldo door te rekenen externe rente bedraagt dan (C)-(C2)= € 2.880 (D).

De rente over reserves en voorzieningen wordt begroot op € 2.600 en € 1.200 (D1 + D2). De aan de taakvelden toe te rekenen rente is dan (D)+(D1)+(D2)= € 6.680 (E).

De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente bedraagt € 6.680 (F).

Het renteresultaat op treasury komt dan uit op 0 (G).

Het in deze begroting gehanteerde rentepercentage (renteomslag) ten laste van de integraal gefinancierde activa bedraagt 2,0%.

Ten aanzien van de rentetoerekening aan grondexploitaties is de notitie rente in 2023 gewijzigd. Vanaf 2016 was in verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting voor grondexploitaties de rentetoerekening gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere toerekening van rente aan de grondexploitaties. Hiermee is de noodzaak voor een afwijkend rentepercentage voor grondexploitaties vervallen en daarom wordt met ingang van het begrotingsjaar 2025 verplicht de rente-omslag (voor 2027 dus 2,0%) gebruikt voor de rente aan de grondexploitaties.

	EMU saldo	2026	2027	2028	2029	2030
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0	0	0
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	28	17	62	46	35
3	Mutatie voorzieningen	-2	1	0	0	0
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	16	40	-8	-20	-4
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
	Berekend EMU Saldo	42	58	54	26	31
	Referentiewaarde	12,3	12,3	12,3	12,3	12,3
	Ruimte	-29,7	-45,7	-41,7	-13,7	-18,7

EMU-saldo cijfers

In het **Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 20)** is vastgelegd dat gemeenten het geraamde EMU-saldo opnemen in de programmabegroting voor het voorgaande begrotingsjaar, het begrotingsjaar en de drie daaropvolgende jaren.

Het EMU-saldo betreft het saldo van inkomsten en uitgaven met derden op transactiebasis. Hierbij blijven onder meer afschrijvingen en waardemutaties buiten beschouwing. Het EMU-saldo geeft inzicht in de mate waarin de overheid in een bepaald jaar meer middelen uitgeeft dan ontvangt, dan wel een overschot realiseert. Daarmee vormt het een indicator voor de ontwikkeling van de liquiditeitspositie, het eigen vermogen en de schulden van de gemeente.

In de Miljoenennota 2027 wordt voor Nederland een EMU-saldo geraamd van respectievelijk **-2,9% van het bbp in 2027** en **-2,5% van het bbp in 2028**. Daarmee blijft het landelijke tekort binnen de Europese norm van 3%.

Voor Veenendaal geldt dat als gevolg van de uitvoering van het Meerjareninvesteringsplan (MIP) en de aankoop van gronden in 2027 en de daaropvolgende jaren op kasbasis aanzienlijk meer middelen worden uitgegeven dan ontvangen. Hierdoor wordt het EMU-saldo, met name in 2027, fors overschreden. Of deze overschrijding zich daadwerkelijk in deze omvang zal voordoen, is afhankelijk van verschillende factoren. In de praktijk blijkt regelmatig sprake te zijn van onderuitputting van investeringsbudgetten. Daarnaast heeft de gemeente de afgelopen jaren een belangrijk deel van de financieringsbehoefte ingevuld via provinciale overheden in plaats van via bancaire leningen. Omdat financiering via provinciale overheden niet meetelt bij de bepaling van de EMU-overschrijding, kan de feitelijke realisatie gunstiger uitvallen dan momenteel wordt geraamd.

Op landelijk niveau wordt de 3%-norm in 2027 naar verwachting niet overschreden. Hierdoor is er voldoende nationale begrotingsruimte beschikbaar. Daarom worden voor Veenendaal, ondanks een geraamde overschrijding van de referentiewaarde van € 45,7 miljoen, op dit moment geen sancties of financiële consequenties verwacht.

Beleidsvoornemens

De beleidsvoornemens zijn geformuleerd als volgt.

Beleidsvoornemens	Jaartal
De kasgeldlimiet wordt nageleefd	2027
De renterisiconorm wordt nageleefd	2027
De schuldpositie wordt betrokken in de afweging bij het aangaan van nieuwe verplichtingen met een substantiële omvang.	2027

D. Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

In artikel 14 van het BBV wordt een paragraaf bedrijfsvoering voorgeschreven. Hier is kort aangegeven wat de inhoud moet zijn van de paragraaf: ‘de paragraaf over de bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering’.

De bedrijfsprocessen zijn primair de verantwoordelijkheid van het college, maar de raad moet zich wel voldoende beeld kunnen vormen om daar comfort bij te hebben

Planning & Control
De Planning & Control cyclus vormt het vaste kader voor sturing en verantwoording binnen de gemeente Veenendaal. Ook in 2027 worden de reguliere P&C-producten zoals kadernota 2028-2031, programmabegroting 2028 en meerjarenraming 2029-2031, tussentijdse bestuursrapportages en Jaarstukken 2026 conform het jaarlijkse “Spoorboekje”, opgeleverd, zodat de raad tijdig inzicht heeft in de inhoudelijke voortgang en financiële positie. Door de recente gemeenteraadsverkiezingen en het feit dat het nieuwe raadsprogramma nog niet is uitgewerkt, heeft deze programmabegroting een beperkte opzet. De begroting richt zich op het continueren van lopende activiteiten en wettelijke taken.
Na vaststelling van het raadsprogramma wordt een herijkte en aangevulde begroting aan de raad aangeboden. Deze herziening verwerkt de nieuwe ambities, financiële kaders en indicatoren en sluit aan op de reguliere P&C-cyclus.

Mens en Organisatie: bouwen aan een toekomstbestendige organisatie
De maatschappelijke opgaven waarvoor Veenendaal staat worden steeds complexer. Tegelijkertijd blijft de arbeidsmarkt krap en neemt door vergrijzing en pensionering de behoefte aan kennisborging en ontwikkeling toe. Om onze ambities op het gebied van wonen, veiligheid, duurzaamheid, dienstverlening en het sociaal domein te realiseren, investeren we onverminderd in een sterke, wendbare en aantrekkelijke organisatie. We zetten in op voldoende medewerkers met de juiste kennis en vaardigheden, een gezonde en stimulerende werkomgeving en de mogelijkheden van digitalisering en innovatie.
Zo bouwen we aan een organisatie die talent aantrekt en behoudt, effectief inspeelt op maatschappelijke ontwikkelingen en betrouwbare dienstverlening blijft bieden aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Aantrekkelijk werkgeverschap en arbeidsmarktpositie

In een krappe arbeidsmarkt blijven we investeren in aantrekkelijk werkgeverschap. We versterken ons werkgeversmerk, verbeteren het wervings- en selectieproces en stimuleren interne mobiliteit en ontwikkeling. Daarmee vergroten we onze aantrekkingskracht op nieuwe medewerkers en behouden we waardevolle kennis en ervaring binnen de organisatie.

De gemeentelijke organisatie telt 8,7 fte per 1.000 inwoners. Dit ligt onder het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten (10,1 fte per 1.000 inwoners) en onder het landelijke gemiddelde (11,5 fte per 1.000 inwoners). De instroom van medewerkers bedraagt 21,5% en de uitstroom 12,5%. Bij vergelijkbare gemeenten bedraagt de uitstroom 10,5%. Daarnaast is 47% van de medewerkers jonger dan 45 jaar en 27% 55 jaar of ouder.

Vakmanschap en ontwikkeling
De toenemende complexiteit van maatschappelijke vraagstukken vraagt om voortdurende ontwikkeling van kennis en vaardigheden. Daarom investeren we in leren en ontwikkelen, ondersteund door strategische personeelsplanning. We stimuleren kennisdeling, professionele groei en leiderschap dat gericht is op coaching, eigenaarschap en samenwerking. Zo versterken we onze uitvoeringskracht en de kwaliteit van onze dienstverlening.

Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid
Wij investeren in een gezonde, veilige en stimulerende werkomgeving waarin medewerkers duurzaam inzetbaar blijven. Daarbij richten we ons op vitaliteit, werkplezier, betrokkenheid en het terugdringen van ziekteverzuim. Door aandacht te hebben voor de balans tussen werk en privé en actief in gesprek te blijven met medewerkers, ondersteunen we zowel hun welzijn als de continuïteit van de organisatie.

Het ziekteverzuim bedraagt 5,4%. Dit ligt onder het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten (6,5%) en onder het landelijke gemiddelde (7,1%). Daarnaast had 52% van de medewerkers geen ziekteverzuim, tegenover 47% bij vergelijkbare gemeenten.

Organisatiecultuur en leiderschap
Een open, veilige en lerende organisatiecultuur vormt de basis voor samenwerking en ontwikkeling. Daarom stimuleren we vertrouwen, eigenaarschap, feedback en inclusiviteit. Leidinggevenden spelen hierin een belangrijke rol. Met gerichte leiderschapsontwikkeling versterken we hun vermogen om richting te geven, verbinding te creëren en medewerkers te ondersteunen. Daarnaast onderzoeken we hoe werkzaamheden en expertise slimmer kunnen worden georganiseerd om onze slagkracht verder te vergroten.

Digitale transformatie en datagedreven werken
Digitalisering, data en AI bieden kansen om slimmer en efficiënter te werken. Daarom investeren we in de verdere digitalisering van processen, het gebruik van managementinformatie en het vereenvoudigen van processen. Daarnaast versterken we de digitale vaardigheden van medewerkers, zodat zij verantwoord en effectief gebruik kunnen maken van nieuwe technologieën. Hiermee ondersteunen we zowel de organisatieontwikkeling als een moderne dienstverlening.

Informatisering en automatisering
De gemeente zet informatisering en automatisering (I&A) in als essentiële randvoorwaarde voor een betrouwbare, efficiënte en toegankelijke gemeentelijke dienstverlening. Gegevens-soevereiniteit en digitale onafhankelijkheid zijn belangrijke en actuele onderwerpen die ook in 2027 aandacht zullen vragen. We nemen deze ontwikkeling mee in de keuzes die gemaakt moeten worden. Daarbij worden ook de mogelijkheden die de overheid biedt met een generieke digitale infrastructuur (GDI) en het beschikbaar stellen van leverancier onafhankelijke applicaties door andere overheidsdiensten (Common Ground initiatief) meegenomen. Daarnaast zorgen we dat we kunnen beschikken over onze gegevens zo onafhankelijk mogelijk van leveranciers.
Binnen onze organisatie worden veel gegevens verwerkt. Het is daarom van belang dat we veilige, transparante en betrouwbare informatieverwerking kunnen bieden.

De organisatie zet in op een adequate informatiebeveiliging door opvolging te geven aan de basis informatiebeveiligingseisen van de overheid (BIO), invulling te geven aan de privacywetgeving (AVG), de archiefwet en wet open overheid (WOO).
We ontwikkelen de mogelijkheden verder om ons gemeentebeleid, de keuzes die we maken, beslissingen die we nemen en adviezen die we geven aan de inwoners en bedrijven van Veenendaal goed te kunnen maken op basis van gegevens.

Kunstmatige intelligentie (AI) wordt in hoog tempo onderdeel van ons dagelijks leven en onze dagelijkse werkzaamheden. I&A ondersteunt de organisatie om dit op een verstandige wijze verder te benutten met aandacht voor transparantie, ethiek en privacy. In deze begroting is ook de benodigde ruimte voor een (verplichte) AI-functionaris opgenomen. Daarmee zal ook invulling gegeven gaan worden aan de binnen de organisatie geïnventariseerde mogelijkheden voor inzet van AI voor betere kwaliteit, informatie en efficiënter werken.

Bovenstaande ambities geven we onder anderen vorm door het verder standaardiseren en moderniseren van het applicatielandschap en infrastructuur.

De gemeente Veenendaal biedt ook I&A diensten voor Woudenberg, Scherpenzeel en Renswoude. Dat heeft voor zowel onze gemeente als voor de partners voordelen. Ook binnen de Food Valley willen we een grotere rol spelen. Daarom versterken we de gemeentelijke regierol op het gebied van informatisering en automatisering, gericht op samenhang, sturing en samenwerking binnen de organisatie en met externe partners.

In 2027 gaan we verder met:

- Aansluiting op landelijke digitale ontwikkelingen zoals de GDI en Common Ground.
- Versterken van data ondersteund werken via dashboards en data-analyse.

- Verkenning en verantwoorde toepassing van kunstmatige intelligentie (AI), met aandacht voor transparantie, ethiek en privacy.
- Standaardiseren en moderniseren van het applicatielandschap en infrastructuur.
- Continu verbeteren van digitale dienstverlening.
- Versterken van veilige, transparante en betrouwbare informatievoorziening door te werken volgens de kaders van de BIO, AVG, Archiefwet en Woo.
- Versterken van de gemeentelijke regierol op het gebied van informatisering en automatisering, gericht op samenhang, sturing en samenwerking binnen de organisatie en met externe partners.
- Inzetten op het, verantwoord, benutten van AI

Deze inzet vindt plaats binnen de kaders van de gemeente brede prioritering en beschikbare capaciteit en binnen de i-visie en het i-beleid. Daarbij is aandacht voor de continuïteit en veiligheid van onze systemen en gegevens.

Toekomstbestendig gemeentehuis
Er wordt in het najaar van 2026 gestart met de uitvoering van de gevel en dakrenovatie voor een duurzaam, veilig en toekomstbestendig gebouw met lage onderhoudslasten. Medio 2027 start de uitvoering van de herinrichting van de werkomgeving. Deze herinrichting moet leiden tot een aantrekkelijke, flexibele werkomgeving die samenwerking, ontmoeting en dienstverlening ondersteunt en past bij de huidige organisatieontwikkelingen. Ook is de raadszaal heringericht die aansluit bij de behoeften van de raad, college en inwoners.

E. Verbonden partijen

E. Verbonden partijen

Een verbonden partij (ook wel samenwerkingsverband) is een instelling buiten de eigen organisatie, waarin de gemeente Veenendaal een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het is één van de vormen voor onze gemeente om onze taken uit te (laten) voeren: eigen activiteiten, een commerciële partij of door een verbonden partij.

Verbonden partijen leveren soms bestuurlijk complexe verhoudingen op, omdat de gemeente bestuurder en klant is. Bovendien doen meestal meerdere partijen mee aan de verbonden partij. De gemeente is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant. Zij moet haar bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met die van de andere deelnemers. Dit soort samenwerkingsverbanden levert een grote bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke doelen, maar levert door zijn aard ook bestuurlijke en financiële risico’s op.

Beleid
Wij kiezen bewust voor een faciliterende rol, waarin wij kaders en omstandigheden creëren, waar binnen inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers zaken met elkaar kunnen realiseren. Tegelijkertijd constateren wij dat wij als gemeente niet in alle gevallen kunnen volstaan met een faciliterende rol. Wanneer er sprake is van een te behartigen openbaar belang, willen wij als gemeente invloed en regie behouden. Dit kan ook gerealiseerd worden binnen het verband van een verbonden partij.

Vanwege de grote bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen is inzicht in en effectieve sturing op alle verbonden partijen gewenst. Verder worden wij geconfronteerd met taakstellingen en omvangrijke taken via het regeerakkoord en de decentralisaties. Daardoor groeit het belang om grip te houden op de activiteiten en realisatie van doelstellingen door de verbonden partijen. Wij zetten ons in voor verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke doelstellingen en een actief risicomanagement voeren. De ambtelijke organisatie zal ook hierdoor in toenemende mate samen (moeten) werken bij de realisatie van de beoogde bestuurlijke doelstellingen. Daarnaast wordt elke verbonden partij jaarlijks integraal op risico´s, kansen en ontwikkelingen beoordeeld.

Op 17 oktober 2024 heeft de raad de Nota Verbonden Partijen vastgesteld. Deze nota en het daarin opgenomen instrumentarium zijn bij dit alles leidend.

Organisaties met maatschappelijk belang

In deze paragraaf zijn tevens opgenomen de partijen die strikt juridisch geen verbonden partij zijn door het ontbreken van het financieel belang zoals gedefinieerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), maar er wel sprake is van:

- een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via een of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht);
- een bestuurlijk belang.

Gezien het maatschappelijk of algemeen belang en de mogelijke risico's zijn deze organisaties conform de aanbeveling van de Commissie BBV opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. In deze paragraaf vindt u een totaaloverzicht van de verbonden partijen, uitgesplitst in 4 categorieën: gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen.

Bij elke verbonden partij worden ontwikkelingen benoemd. Na vaststelling van het Raadsprogramma wordt naar verwachting een herziene programmabegroting opgesteld. In deze herziene versie wordt dan bij de verbonden partijen nadrukkelijker geduid wat zij bijdragen aan de doelen uit het Raadsprogramma.

Samenvattend overzicht Verbonden Partijen		
Gemeenschappelijke regelingen (GR)	1	Regio Foodvalley
	2	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
	3	Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)
	4	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
	5	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
	6	Omgevingsdienst Utrect (ODU)
	7	Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper
	8	Jeugdhulpregio JeugdFV
	9	Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwater en Grondwater Vallei en Veluwe
	10	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT)
Vennootschappen en coöperaties	11	Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)
	12	Duurzame Energie Veenendaal-Oost BV Holding BV (DEVO Holding)
	13	Vitens NV
	14	Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
	15	Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
Stichtingen en verenigingen	16	Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)
	17	Stichting Ontmoetingshuis
	18	Stichting Veens welzijn
	19	Parkeervoorzieningen

Regio Foodvalley

Excel-tabel

Naam	1. Regio Foodvalley
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Collegeregeling)
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen om de Regio een Europese topregio te maken op het gebied van innovatie in de foodsector met versterking van de leefomgeving.
4. Relatie met beleidsprogramma	Burger, Bestuur en Organisatie
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.
7. Financieel belang	Om de samenwerking mogelijk te maken betalen de gemeenten een inwonerbijdrage voor het regiokantoor en de Economic Board. Voor 2026 is deze bijdrage voor Veenendaal € 428.028,-. Tevens betaalt Veenendaal in 2026 € 220.019,- aan projecten van de diverse werkprogramma's. De bijdrage aan het mobiliteitsfonds bedraagt in 2026 € 77.867,-. Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € 6.960.646 31-12-2025: € 6.086.966 31-12-2024: € 5.678.966
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € 16.084.744 31-12-2025: € 21.169.424 31-12-2024: € 22.356.280
10. Financieel resultaat	2026: € 0 2025: € 0 2024: € 1.182.000
11. Website	www.regiofoodvalley.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen
De Strategische Agenda 2026-2030 Regio Foodvalley ‘Onderneemt Natuurlijk!’ is door alle raden van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld. In deze agenda bepalen we als overheid samen met ondernemers, onderwijs-en kennisinstellingen de koers voor de regionale ontwikkeling via twee inhoudelijke programma’s: Toekomstbestendige Economie en Verantwoorde Groei. Binnen de kaders van deze agenda en de kaders zoals deze opgenomen zijn in de Ontwerpbegroting 2027-2030 is als overheidskolom een werkprogramma 2026-2030 opgesteld met daarin de vertaling in thema’s en hoofdactiviteiten om de activiteiten voor 2027 uit te voeren.
Het overkoepelende werkprogramma 2026-2030 wordt uitgewerkt in jaarplannen per programma. Veenendaal is betrokken bij de ontwikkeling van deze jaarplannen, zodat op activiteitenniveau meegedacht kan worden. Aansluiting met lokaal beleid is van belang om te bewaken. Het Rijk heeft 25 miljoen toegekend aan Regio Foodvalley in het kader van de Regio Deal 6e tranche.
De toegekende projecten zijn begin 2026 gestart. Veenendaal heeft projecten ingediend op alle drie sporen, te weten: Verantwoord groeien, Regionaal ontmoeten en Innovatief ondernemen. In 2026 zijn er gemeentelijke verkiezingen. Vanuit de regio zal aandacht besteed worden voor het concept regionaal samenwerken en meer specifiek de Gemeenschappelijke Regeling Foodvalley om zo nieuwe raden en colleges op vlieghoogte te brengen.

Risico's en financiële positie
In algemene zin kunnen de risico's worden ingedeeld in: 1) risico’s voortvloeiend uit het eigen beleid, 2) risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid, 3) risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties, 4) risico's voortvloeiend uit het doen /nalaten van derden, 5) risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen.
Regio Foodvalley heeft een reserve voor het exploitatierisico i.c. de Algemene reserve gevormd. Deze reserve wordt toereikend geacht gelet op de beschreven risico’s en uitvoering van de lopende strategische agenda.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Excel-tabel

Naam	2. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De VRU is een samenwerkingsverband van en voor de 26 Utrechtse gemeenten. Zij behartigt het belang van de gemeente op de terreinen brandweerzorg, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (Ghor), rampenbestrijding, risico- en crisisbeheersing. Daarnaast heeft de VRU de zorg voor een adequate samenwerking met politie en de RAVU (regionale ambulancevoorziening Utrecht) ten aanzien van de gemeenschappelijke meldkamer en een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing. Door deelname aan de Veiligheidsregio Utrecht wordt de samenwerking tussen verschillende instanties bij bestrijding van rampen en crises verbeterd. Elk lid van het AB fungeert als intermediair tussen gemeente en het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht.
4. Relatie met beleidsprogramma	Een veilig en leefbaar Veenendaal
5. Deelnemende partijen	26 Utrechtse gemeenten
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. De burgemeester is in zijn functie lid van het algemeen bestuur (AB) VRU.
7. Financieel belang	De bijdrage aan de VRU is in 2025 € 4.276.000. Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € 35.606.000 (begroting) 31-12-2025: € 33.892.000 31-12-2024: € 34.600.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € 73.912.000 (begroting) 31-12-2025: € 68.783.000 31-12-2024: € 70.535.000
10. Financieel resultaat	2026: € 0,- (begroting) 2025: € 2.747.000 2024: € 7.288.000
11. Website	www.vru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen
Bestuursagenda

Het jaar 2027 is het laatste jaar van de huidige bestuursagenda 2024-2027. De VRU geeft uitvoering aan vier centrale thema's zoals vastgelegd in de bestuursagenda 2024-2027 VRU, te weten; (1) Toekomstbestendige brandweerzorg, (2) Veilige en gezonde leefomgeving, (3) Versterking crisisbeheersing en (4) een 'Great place to work'. Deze thema's zijn herkenbaar opgenomen in het programmaplan van de VRU.

Financiële
situatie

Door de financiële druk bij gemeenten en de verwachte daling van de inkomsten uit het gemeentefonds hebben verschillende gemeenten, waaronder Veenendaal, de VRU eerder gevraagd om rekening te houden met onze financiële situatie en een eventuele stijging van de gemeentelijke bijdrage te beperken én om besparingsopties in kaart te brengen.

"Op Orde"
scenario

In het keuzetraject van de verschillende toekomstscenario's is uitvoerig onderzoek verricht naar de financiële ruimte en is op basis daar van een zorgvuldige afweging gemaakt van besparingsopties. Dit traject is afgerond en het bestuur VRU heeft unaniem gekozen voor het op-orde-scenario wat inhoudt dat de veiligheidsregio voor grotere en complexere opgaven staat en dat extra middelen noodzakelijk zijn om de taken op een verantwoord niveau te kunnen blijven uitvoeren. Tegelijkertijd vragen alle gemeenten nadrukkelijk aandacht te blijven houden voor de financiële positie.

Digitale
veiligheid

Met de besluitvorming over de toekomstscenario's is structureel extra budget beschikbaar gesteld voor het versterken van de digitale veiligheid en digitale weerbaarheid van de VRU. Dit is nodig vanwege wijzigingen in regelgeving zoals BIO2 en de aankomende Cyberbeveiligingswet (implementatie van de Europese NIS2-richtlijn). De uitkomsten laten zien dat de VRU een aanzienlijke ontwikkelopgave heeft op het gebied van informatiebeveiliging, die vraagt om een meerjarige aanpak. De aanpak is erop gericht om in 2030 op orde te zijn. Tegelijkertijd vraagt de omvang van de opgave, ook met deze aanpak, om nadere keuzes tijdens de uitvoering. Gezien het dynamische karakter van het digitale veiligheidsdomein is het niet uitgesloten dat bestuurlijke keuzes nodig zijn ten aanzien van prioritering, tempo, capaciteit en aanvullende investeringen.

Indexeringssystematiek

Het bestuur van de VRU heeft de opdracht gegeven een gezamenlijke verkenning uit te voeren naar een werkbare afstemming tussen de indexeringssystematiek van de VRU en de indexeringssystematiek van gemeenten. In samenwerking met gemeenten en

Naam	2. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

ondersteund door een adviesbureau zijn op basis van een uitgebreide analyse verschillende varianten in beeld gebracht. Deze varianten en de effecten daarvan worden besproken tijdens de bestuursconferentie VRU in september 2026 waarna besluitvorming zal plaatsvinden.

Afbouw
compensatiemechanisme

In 2014 is besloten een nieuwe financieringssystematiek voor de gemeentelijke bijdrage aan de VRU in te voeren. Om gemeenten die hierdoor meer moesten gaan betalen te compenseren, dragen gemeenten met een financieel voordeel een deel van dat voordeel af via het compensatiemechanisme. Na een periode van 10 jaar kwam in 2025 het verzoek vanuit het bestuur om te onderzoeken hoe dit mechanisme afgebouwd kan worden. Een werkgroep met vertegenwoordiging van zowel gemeenten als de VRU heeft verschillende scenario's onderzocht voor de afbouw van het compensatiemechanisme. Op basis van het advies van de werkgroep heeft het bestuur VRU besloten om met ingang van begrotingsjaar 2028 te kiezen voor het scenario gerelateerd aan omvang en draagkracht. Voor Veenendaal betekent dit scenario een afbouw van het compensatiebedrag à € 799.000,- over een periode van 12 jaar vanaf 2028.

Vastgoed VRU
(brandweerkazernes)

Met betrekking tot het vastgoed VRU (brandweerkazernes) zijn gesprekken gaande tussen VRU en gemeenten om uit te zoeken of aan de wens van de VRU kan worden voldaan om het beheer van kazernes eventueel over te dragen aan de VRU. Het doel hiervan is eenduidiger onderhoudsbeleid en effectievere dienstverlening. Gemeenten en VRU liggen nog niet op een lijn. Afhankelijk van de uitkomst van dit onderwerp zullen de beheers- en onderhoudskosten voor sommige gemeenten mogelijk kunnen stijgen. De organisatorische en financiële consequenties worden dit jaar inzichtelijk gemaakt en op basis hiervan zal in 2027 besluitvorming plaatsvinden. Veenendaal is niet voornemens om hiervoor extra te gaan betalen en heeft dit vooruitlopend op de verdere discussie hierover al kenbaar gemaakt.

Regionaal Risicoprofiel 2027 en
KCR2
In 2026 het ontwerp Regionaal Risicoprofiel (RRP2027) aangeboden aan gemeenten en kunnen eventuele wensen en bedenkingen kenbaar gemaakt worden. Dit risicoprofiel vormt de basis voor het nieuwe beleidsplan VRU 2028-2031. Eenzelfde proces geldt voor de oprichting van de stichting KCR2 (Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk). De afgelopen jaren is gebleken dat crises steeds vaker regio-overstijgend zijn en dus om samenwerking vragen. Om de continuïteit, governance en het werkgeverschap structureel te borgen, wordt voorgesteld KCR2 onder te brengen in een stichting met een wettelijke taak.

Risico's en financiële positie
Naast genoemde ontwikkelingen zijn er een aantal (financiële) risico's in beeld:

- Voor 2027 gaat de VRU uit van een sluitende begroting, de bijdrage 2026 voor de gemeente bedraagt € 4.328.000.
- De ontwikkeling van lonen en prijzen kan altijd leiden tot een hogere bijdrage voor 2027 dan begroot;
- Het risico op een korting van 10% op de rijksbijdrage (BDuR) vanaf 2027 is nog steeds actueel;
- Er is nog steeds sprake van het risico met betrekking tot de vrijwilligheid van brandweerpersoneel (verplichtend karakter);
- En het risico met betrekking tot een kostenstijging voor advisering in het kader van de Omgevingswet blijft bestaan;
- Een eventuele verhoging vanuit de gekozen beheersvariant vastgoed blijft nog in beeld ondanks gemaakt statement hierover;
- Milieurisico Pfas (aansprakelijkheidsstelling) in verband met onderzoek hiernaar op voormalige brandweerlocaties
- Vitaalverklaring ('been bijtrekken' op digitale veiligheid in verband met aanwijzing van VRU als vitale aanbieder en primair verantwoordelijk op drie vitale processen: inzet brandweer, crisiscoördinatie en besluitvorming, en communicatie- en informatievoorziening met en tussen hulpdiensten en crisispartners.)
- Indexeringssystematiek (zie bovengenoemd)
- Onvoorziene exploitatierisico's
- Bedrijfscontinuïteit (stroomuitval)
- OVO (toename van overeenkomst van opdracht eigen personeel)

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 3,004 miljoen, benodigd is 2,993. Hiermee is de weerstandscapaciteit weer op niveau en in lijn met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)

Naam	3. Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam), IW4 Beheer N.V. is een Naamloze Vennootschap (N.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	De doelstelling van IW4 is het handhaven, vergroten of herstellen van de arbeidsgeschiktheid van personen die tot arbeid in staat zijn, maar ook voor wie, in belangrijke mate, ten gevolge van bij hen gelegen factoren, gelegenheid om onder normale omstandigheden arbeid te verrichten niet of nu niet aanwezig is. De regie van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is belegd bij de rechtspersoon bezittend openbaar lichaam (gemeenschappelijke regeling) Instituut Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht. Het Instituut heeft de uitvoering via een samenwerkingsovereenkomst belegd bij IW4 Beheer NV, waarvan de aandelen in handen zijn van de GR.
4. Relatie met beleidsprogramma	Een sociaal en vitaal Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal, Rhenen, en Renswoude
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Namens onze gemeente zitten wethouders in het bestuur van de GR.
7. Financieel belang	De eventuele tekorten van de beheer NV worden (naar rato) door de deelnemende partijen aangezuiverd, als de voorzieningen en reserves binnen de NV en/of GR ontoereikend zijn.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € 3.120.000 (N.V.) 31-12-2025: € 2.499.000 (N.V.) 31-12-2024: € 4.990.000 (N.V.)
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € 11.114.000 (N.V.) 31-12-2025: € 12.254.000 (N.V.) 31-12-2024: € 10.422.000 (N.V.)
10. Financieel resultaat	2026: € 304.000 (N.V.) 2025: € 506.000 (N.V.) 2024: € 20.000 (N.V.)
11. Website	www.iw4.nl
12. Risicoprofiel	Hoog

Ontwikkelingen
IW4 zet de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voort voor de bestaande doelgroep. Door de invoering van de Participatiewet vindt geen nieuwe instroom in de Wsw meer plaats. Als gevolg van natuurlijke uitstroom neemt het aantal Wsw-medewerkers geleidelijk af. Voor 2027 wordt uitgegaan van circa 193 arbeidsjaren, tegenover 211 in 2026.

IW4 blijft zich ontwikkelen als sociaal ontwikkelbedrijf en richt zich op ondersteuning van de inclusieve arbeidsmarkt. De organisatie zet in op beschut werk, arbeidsontwikkeling, bemiddeling naar werk en werkgeversdienstverlening. Daarbij wordt samengewerkt met gemeenten, werkgevers en maatschappelijke partners in de regio.

De deelnemende gemeenten hebben in 2018 gekozen voor de doorontwikkeling van IW4 volgens de zogenoemde variant 1+, waarbij IW4 zich richt op een effectieve ondersteuning van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, gecombineerd met een zo doelmatig mogelijke organisatie. Deze koers wordt in 2027 voortgezet.

Risico's en financiële positie
Het risicoprofiel van de GR IW4 wordt als hoog beoordeeld. De belangrijkste risico's hangen samen met de verdere afname van het Wsw-bestand als gevolg van natuurlijke uitstroom. Hierdoor nemen de rijksbijdragen af en staat de financiële houdbaarheid van de uitvoering op langere termijn onder druk. Daarnaast kunnen loon- en prijsontwikkelingen, cao-afspraken en ontwikkelingen in wet- en regelgeving gevolgen hebben voor de exploitatie van IW4.

Binnen IW4 bestaat tevens onzekerheid over de financiële gevolgen van de cao "Aan de Slag" voor medewerkers vanuit de Participatiewet en over toekomstige kostenstijgingen als gevolg van inflatie en economische ontwikkelingen. Tevens bestaat het risico dat reguliere functies moeten worden ingevuld door niet-Wsw-medewerkers, wat kan leiden tot hogere personeelskosten.

De financiële positie van de GR is solide. Volgens de begroting groeit het eigen vermogen van € 2,5 miljoen in 2025 naar € 3,1 miljoen in 2027. Tegelijkertijd neemt het vreemd vermogen af van € 12,3 miljoen naar € 11,1 miljoen. De GR verwacht voor 2027 een positief resultaat van € 317.000. De solvabiliteitsratio verbetert van 17% in 2025 naar 22% in 2027.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

Naam	4. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht, gevestigd te Utrecht, is getroffen ter uitvoering van de taken die bij of krachtens de Wet publieke gezondheid zijn opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
4. Relatie met beleidsprogramma	Een sociaal en vitaal Veenendaal
5. Deelnemende partijen	26 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € 4.521.000 31-12-2025: € 2.738.000 31-12-2024: € 6.216.567
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € 30.035.000 31-12-2025: € 29.733.000 31-12-2024: € 36.090.647
10. Financieel resultaat	2026: € 0 2025: € 3.987.000 2024: € 2.476.618
11. Website	www.ggdru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen
De GGD regio Utrecht (GGDrU) presenteert een beleidsarme ontwerpbegroting voor 2027. Hierbij is rekening gehouden met de financiële uitdagingen van gemeenten en de onzekerheid over de middelen die beschikbaar komen vanuit het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA). Aandacht gaat uit naar het verschuiven van drie functies (te weten: technische hygiënezorg, stevig ouderschap en lokaal onderzoek (t.b.v. het verkrijgen van inzicht op specifieke populatie of t.b.v. evaluatie)) van maatwerk naar collectivisering, inclusief de financiering hiervan.

De GGDrU denkt in bredere zin na over haar toekomstbestendigheid. Met de transformatieopdracht ‘GGDrU 2030’ werkt zij aan een toekomstbestendige GGD die inspeelt op maatschappelijke opgaven en beter aansluit bij de behoefte aan een strategisch adviserende GGD. De focus ligt op de thema’s mentale gezondheid van jongeren, dubbele vergrijzing en gezonde en veilige leefomgeving.

Risico's en financiële positie
Voor 2027 is er een beperkt financieel risico. De collectivisering van de functies technische hygiënezorg, stevig ouderschap en lokaal onderzoek zorgen voor hogere kosten. Deze moeten betaald worden uit het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord. Het is nog niet bekend of de middelen hiervoor toereikend zijn.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Naam	5. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Openbaar Lichaam)
2. Vestigingsplaats	Soest
3. Doelstelling en openbaar belang	De AVU zorgt onder andere voor de verwerking van het Veenendaalse huishoudelijke afval. De kosten worden één op één doorberekend aan de gemeente en zitten in het tarief van de afvalstoffenheffing.
4. Relatie met beleidsprogramma	De groei en ontwikkeling van Veenendaal
5. Deelnemende partijen	25 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Bestuurlijk belang	In het Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Utrecht (AVU) zijn de 25 aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht vertegenwoordigd in het Algemeen- en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling AVU.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: n.n.b 31-12-2025: € 0 31-12-2024: € 0
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: n.n.b. 31-12-2025: € 17.799.816 31-12-2024: € 20.799.653
10. Financieel resultaat	2026: n.n.b. 2025: € 0 2024: € 0
11. Website	www.avu.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen
De AVU blijft zich inzetten om samen met alle partners op het gebied van de afval(verwerking), zoals VNG, NVRD, CirkelWaarde, de belangen van de aangesloten gemeenten zo goed mogelijk te behartigen en alle kansen optimaal te benutten. Dit gaat van samen optrekken met betrekking tot het oplossen van problemen bij de verschillende afvalstromen, het maken van nieuwe afspraken met partners, tot samen aanbesteden en het delen van kennis en ervaringen.

Risico's en financiële positie
Met de uittreding van De Ronde Venen en Eemnes is het aantal gemeenten afgenomen naar 23. Het is niet uitgesloten dat door ontwikkelingen bij deelnemende gemeenten het aantal verder afneemt met mogelijke (financiële) gevolgen voor de AVU. Deze situatie wordt door de AVU onderkend en er is een onderzoek naar de toekomstscenario's voor de AVU gestart. Veenendaal is hier nauw bij betrokken en neemt actief deel aan het onderzoek.

Omgevingsdienst Utrecht (ODU)

Excel-tabel

Naam	6. Omgevingsdienst Utrecht (ODU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling.
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De ODRU ondersteunt gemeenten bij het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
4. Relatie met beleidsprogramma	
5. Deelnemende partijen	Provincie Utrecht en 27 gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist.
6. Bestuurlijk belang	Veenendaal is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en kan invloed uitoefenen op besluitvorming via stemrecht.
7. Financieel belang	De gemeente draagt bij aan de kosten op basis van verdeelsleutels (o.a. op basis van inwoneraantallen en taakomvang). Eventuele tekorten worden naar rato omgeslagen of opgevangen uit de algemene reserve, indien toereikend.
8. Eigen Vermogen	Nog niet bekend
9. Vreemd Vermogen	Nog niet bekend
10. Financieel resultaat	Nog niet bekend
11. Website	www.odru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen
De Omgevingsdienst Utrecht bevindt zich in de eerste fase na de fusie van de RUD Utrecht en de ODRU per 1 januari 2026. De komende jaren staan in het teken van het verder opbouwen en versterken van de organisatie. In 2026 ligt de nadruk op het stabiliseren van processen, systemen en dienstverlening, waarna vanaf 2027 verdere professionalisering en harmonisatie van werkwijzen, informatievoorziening en personele capaciteit centraal staan. Het bestuur wordt daarbij nadrukkelijk gewezen op het belang van realistische verwachtingen, bestuurlijke consistentie en een goede balans tussen dagelijkse productie en organisatieontwikkeling. Tegelijkertijd ontwikkelt de ODU zich verder van uitvoeringsorganisatie naar kennis- en expertisecentrum voor gemeenten en provincie. Maatschappelijke opgaven zoals de Omgevingswet, energietransitie, duurzaamheid, gezondheid en de aanpak van milieucriminaliteit vragen om een steeds grotere rol op het gebied van advisering en strategische ondersteuning. Ook wordt nadrukkelijk ingezet op innovatie, informatiegestuurd werken, digitalisering, Artificial Intelligence en het gebruik van data bij vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Een belangrijk aandachtspunt blijft de arbeidsmarkt. Net als veel andere omgevingsdiensten heeft de ODU te maken met schaarste aan gespecialiseerd personeel. Hierdoor blijft het aantrekken, behouden en ontwikkelen van medewerkers een cruciale randvoorwaarde voor het realiseren van de ambities van de organisatie. Daarnaast vraagt de harmonisatie van processen, systemen en organisatieculturen uit de voormalige diensten ook de komende jaren bestuurlijke aandacht.
De ODU opereert bovendien binnen het landelijke traject voor robuuste omgevingsdiensten. In april 2026 heeft de ODU een eindrapportage ingediend bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Op basis daarvan heeft het ministerie een conceptbeoordeling opgesteld in het kader van de monitoring van robuuste omgevingsdiensten. De definitieve beoordeling wordt naar verwachting in het najaar van 2026 vastgesteld en gedeeld met de Tweede Kamer.
Deze landelijke beoordeling is bestuurlijk relevant, omdat de komende jaren steeds meer nadruk komt te liggen op het voldoen aan robuustheidseisen op het gebied van capaciteit, kwaliteit, kennisontwikkeling, financiële weerbaarheid, innovatie en regionale samenwerking. De fusie tot ODU is mede ingegeven door deze ontwikkeling. Een positieve beoordeling bevestigt de ingezette koers, terwijl eventuele aandachtspunten uit de eindbeoordeling kunnen leiden tot aanvullende verbetermaatregelen voor de organisatie en haar deelnemers.
Voor bestuurders betekent dit dat de komende jaren niet alleen gestuurd moet worden op prestaties en dienstverlening, maar ook op de verdere ontwikkeling van een financieel gezonde, robuuste en toekomstbestendige omgevingsdienst. De uitdaging daarbij blijft om een goede balans te vinden tussen regionale uniformiteit, lokale wensen van deelnemers en de beschikbare financiële middelen.

Risico's en financiële positie
De begroting 2027 is structureel sluitend (resultaat € 0) met een omvang van € 47,2 miljoen. De gemiddelde stijging van de deelnemersbijdrage bedraagt 2,9%; in de begroting 2027 is voor circa € 750.000 aan bezuinigingen verwerkt. Het berekende restrisico bedraagt € 2,2 miljoen tegenover een weerstandscapaciteit van € 3,6 miljoen, waarmee de weerstandsratio uitkomt op 1,59 (Ruim voldoende, klasse B). De algemene reserve bedraagt € 3,2 miljoen (maximaal 7% van de baten conform de gemeenschappelijke regeling). De belangrijkste risico's betreffen achterblijvende vraag en financiele druk bij deelnemers (ravijnjaar), declarabiliteit, moeilijk vervulbare vacatures, ziekteverzuim, informatiebeveiliging en de harmonisatie van systemen en processen. De ODU heeft geen leningen en verwacht tot en met 2029 geen externe financiering aan te trekken.

Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper (BVO)

Naam	7. Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (collegeregeling)
2. Vestigingsplaats	Barneveld
3. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoering geven aan het Collectieve vraagafhankelijke vervoer, het OV-Vangnet (voor de Utrechtse gemeenten in opdracht van de Provincie Utrecht), beleidsvoorbereidingen treffen, contractmanagement uitvoeren en financieel management uitvoeren voor de Foodvalley gemeenten.
4. Relatie met beleidsprogramma	Een sociaal en vitaal Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.
7. Financieel belang	Ieder gemeente betaald de eigen deel voor de kosten van de uitvoering en de kosten van het beheer.
8. Eigen Vermogen	Geen
9. Vreemd Vermogen	Geen
10. Financieel resultaat	Het betreft een maatwerkvoorziening dat een openeinde regeling is.
11. Website	www.valleihopper.nl
12. Risicoprofiel	Middel
Ontwikkelingen Vanaf 1 januari 2026 verzorgt de BVO ook Participatieritten voor medewerkers van IW4 met een beperking. Gemeente en BVO sluiten hiervoor met instemming van het bestuur van de GR een samenwerkingsovereenkomst. De verwachting is dat deze in het najaar van 2026 wordt vastgesteld. Risico's en financiële positie De indexeringspercentages, waar de Valleihopper contractueel aan gebonden is, kunnen hoger zijn dan de in de programmabegroting aangehouden indexering. Daarnaast is de Valleihopper een openeinderegeling. Wanneer er meer gebruik gemaakt wordt van het vervoer dan van tevoren ingeschat stijgen de kosten.	

Jeugdhulpregio JeugdFV

Excel-tabel

Naam	8. Jeugdhulpregio JeugdFV
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Collegeregeling)
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen om samen te werken op de gezamenlijke inkoop, facturatie en accountmanagement van jeugdhulpaanbieders
4. Relatie met beleidsprogramma	Een sociaal en vitaal Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel en Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.
7. Financieel belang	Nog niet bekend
8. Eigen Vermogen	Nog niet bekend
9. Vreemd Vermogen	Nog niet bekend
10. Financieel resultaat	De GR is opgericht eind 2025: eerste volledige boekjaar is 2026.
11. Website	https://www.jeugdfv.nl/
12. Risicoprofiel	Laag
Ontwikkelingen Uitgangspunt van de samenwerking in de bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) is dat gemeenten zelf verantwoordelijk blijven voor beleid, financiën en uitvoering, maar regionaal samenwerken waar dat nodig of efficiënter is. Vanuit dit principe zijn taken zoals inkoop, contractmanagement, monitoring, toezicht en facturatie regionaal georganiseerd via de BVO. In 2027 wordt de regionale samenwerking binnen de BVO JeugdFV verder versterkt en doorontwikkeld. De deelnemende gemeenten bereiden zich hiermee voor op het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, dat regionale samenwerking voor specialistische jeugdhulp verplicht stelt. Door gezamenlijke inkoop, contractmanagement en afspraken met zorgaanbieders wordt de beschikbaarheid en continuïteit van specialistische jeugdhulp beter geborgd. Daarnaast wordt de gezamenlijke bedrijfsvoering verder geprofessionaliseerd, waardoor schaalvoordelen worden benut en middelen efficiënter kunnen worden ingezet. Ook werken gemeenten intensiever samen op het gebied van beleidsontwikkeling, kennisdeling en regionale sturing. Deze samenwerking draagt bij aan de verdere transformatie van de jeugdhulp en aan kwalitatief goede, toegankelijke en doelmatige ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen. Risico's en financiële positie Geen bijzonderheden, de BVO is eind 2025 opgericht.	

Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwater en Grondwater Vallei en Veluwe

Excel-tabel

Naam	9. Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwater en Grondwater Vallei en Veluwe
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
2. Vestigingsplaats	Apeldoorn
3. Doelstelling en openbaar belang	Efficiënter meter en monitoren van afvalwater en grondwater
4. Relatie met beleidsprogramma	De groei en ontwikkeling van Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Amersfoort, Baarn, Barneveld, Brummen, Bunschoten, Ede, Eemnes, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Leusden, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Renkum, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Veenendaal, Wageningen en Woudenberg
6. Bestuurlijk belang	Het college - stelt de jaarlijkse bijdrage vast op basis van de prestatieafspraken. - benoemt, schorst en ontslaat de leden van het Bestuur. - krijgt bepaalde besluiten van het Bestuur ter goedkeuring voorgelegd
7. Financieel belang	De gemeente Veenendaal draagt bij aan de jaarlijkse exploitatie. Er kan besloten worden om dit voor of nadeel te verrekenen met de deelnemende gemeenten.
8. Eigen Vermogen	Niet van toepassing
9. Vreemd Vermogen	Niet van toepassing
10. Financieel resultaat	Niet van toepassing
11. Website	https://www.vallei-veluwe.nl/actueel/actuele-thema/uitvoeringsteam-uvt/
12. Risicoprofiel	Laag
Ontwikkelingen De centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwater en Grondwater Vallei en Veluwe is een samenwerking tussen het waterschap Vallei en Veluwe en inliggende gemeenten. De regeling heeft als doelen: 1.Het regulier aan gemeenten en waterschap verschaffen van op meet- en monitoringsgegevens gebaseerde informatie over en inzicht in hoe de gemeentelijke rioolstelsels, het systeem van de afvalwaterketen als geheel, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater functioneren. 2. Het in opdracht van een deelnemende gemeente of van het waterschap op basis van de verzamelde data uitbrengen van advies met betrekking tot de afvalwaterketen, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater. 3. Door de taken van gemeenten en waterschap te bundelen wordt de kwaliteit geborgd, wordt er bespaard op kosten en wordt de kwetsbaarheid bij de partners ten aanzien van de personele inzet verminderd. Ook wordt door deze aanpak de innovatie in de uitvoering van het beheer en onderhoud bevorderd. De werkzaamheden worden uitgevoerd door het Uitvoeringsteam (UvT). Het waterschap fungeert als centrumorganisatie voor aansturing van dit team Risico's en financiële positie Het budget wordt gedekt vanuit de rioolheffing. Borging van het budget voor 2027 e.v. zit in het kostendekkingsplan van het nieuwe Integraal Beheerplan (opvolging van het vigerende Omgevingsprogramma Openbare Ruimte) wat momenteel wordt opgesteld.	

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT) - Zwolle

Excel-tabel

Naam	10. Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
2. Vestigingsplaats	Zwolle
3. Doelstelling en openbaar belang	GBLT wil inwoners, bedrijven en eigenaren zo goed mogelijk helpen met de belastingen. GBLT wil belasting regelen zo makkelijk mogelijk maken. Hierbij hebben zij oog voor uw situatie. Ze vragen om de meningen van inwoners, bedrijven en eigenaren om nog beter te kunnen werken. In 2011 is GBLT ontstaan als een belastingsamenwerking. GBLT heeft als doel het heffen en innen van belastingen inclusief de uitvoering van de Wet WOZ voor de gemeentelijke deelnemers.
4. Relatie met beleidsprogramma	Financien
5. Deelnemende partijen	waterschappen Drents Overijsselse Delta, Rijn en IJssel, Vallei en Veluwe, Vechtstromen en Zuiderzeeland en de gemeenten Bunschoten, Dalfsen, Dronten, Leusden, Nijkerk, Ommen, Renswoude, Veenendaal, Woudenberg en Zwolle
6. Bestuurlijk belang	In totaal nemen 5 waterschappen en 10 gemeenten deel aan GBLT. Het DB bestaat uit 1 lid van iedere gemeenten en 1 lid vanuit de waterschappen en een voorzitter vanuit de waterschappen. Veenendaal is met één lid vertegenwoordigd in zowel het DB en het AB. Binnen het AB heeft elke deelnemer 1 stem.
7. Financieel belang	De kosten voor heffen en innen van de belastingen wordt gedragen door alle deelnemers op basis van een verdeelsleutel. De Waterschappen dragen 90% van de kosten en de gemeenten gezamenlijk 10%. Voor 2026 wordt de bijdrage voor Veenendaal ingeschat op € 1.242.000, wat 16,5% is van de totale gemeentelijke bijdrage. Hiermee is Veenendaal na Zwolle de grootste bijdrager van de gemeenten.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: n.n.b 31-12-2025: € 3.622.000 31-12-2024: € 0
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: n.n.b. 31-12-2025: € 5.736.000 31-12-2024: € 4.522.000
10. Financieel resultaat	€ 0. Een eventueel positief resultaat wordt volledig teruggegeven aan de deelnemers waardoor er geen eigen vermogen is.
11. Website	www.gblt.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen
Vanaf 2026 wordt in alle gevallen een kosteloze herinnering verstuurd, voordat er een aanmaning wordt verstuurd. In 2027 wordt duidelijk wat de financiële gevolgen hiervan zijn.
GBLT volgt vanaf het begrotingsjaar 2026 het Beleid begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Er ligt een voorstel vanuit het Rijk om vanaf 2028 de dwangbevelkosten te verlagen. Dit heeft dan gevolgen voor de inkomsten van GBLT

Risico's en financiële positie
GBLT heeft geen leningen en kredieten. Op basis van de begroting en de voorgenomen vervangingsinvesteringen is het uitgangspunt dat dit vanuit eigen liquide middelen gefinancierd kan worden.
Bij het opstellen van de begroting liggen de grootste risico's in de ontwikkeling van de proceskosten en invorderopbrengsten. Bij de proceskosten speelt de aanpassing van de proceskostenvergoedingen voor WOZ-zaken een rol. Hierdoor zijn er minder No-Cure-No-Pay bezwaren binnengekomen, wat een voordelig effect kan hebben op de vergoedingen. Daarnaast blijft de vergoeding afhankelijk van het aantal bezwaren en beroepen dat wordt ingediend en het toekenningspercentage daarvan.

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)

Naam	11. Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)
1. Rechtsvorm	Commanditaire Vennootschap (C.V.) en Besloten Vennootschap (B.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. heeft tot doel het realiseren van een plangebied aan de oostkant van Veenendaal voor circa 4.000 woningen (waarvan ca. 1.000 zijn gerealiseerd in plangebied Dragonder-oost).
4. Relatie met beleidsprogramma	De groei en ontwikkeling van Veenendaal
5. Deelnemende partijen	De gemeente Veenendaal en Grondexploitatie Quattro Veenendaal C.V. zijn in 2003 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor het ontwikkelen van dit plangebied, waarbij het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. en Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost Beheer B.V. zijn opgericht. Beide partijen (gemeente Veenendaal en Quattro) hebben een gelijk belang.
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA), lid RvC (Raad van Commissarissen)
7. Financieel belang	De gemeente is voor 48% aandeelhouder van Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. en 50% aandeelhouder van Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost Beheer B.V.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 860.146 31-12-2024: € 559.731
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 157.133 31-12-2024: € 110.886
10. Financieel resultaat	2025: € 300.415 (jaarrekening 2025)
11. Website	www.veenendaaloost.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen
De gebiedsontwikkeling Veenendaal-Oost wordt voorspoedig voortgezet. Deelplan Veenderij is in 2025 afgerond. Deelplan Buurtstede is vrijwel gereed. Deelplan Groenpoort is geheel bouwrijp, waarvan meer dan de helft van de woningen in aanbouw is of bewoond. De resterende woningen zullen gedurende de looptijd van de grondexploitatie (2030) worden gerealiseerd. Datzelfde geldt voor de aanleg van de openbare ruimte.

Risico's en financiële positie
Er is sprake van een dalend risicoprofiel. De opgelopen bouwprijzen en macro-economische omstandigheden geven nog wel steeds risico's in de financiële haalbaarheid van nieuwbouwwoningen en het afzettempo voor bouwrijpe kavels. De grondexploitatie biedt echter voldoende overdekking om deze risico's op te vangen.

Duurzame Energie Veenendaal-oost Holding BV (DEVO Holding)

Naam	12. Duurzame Energie Veenendaal-oost Holding BV (DEVO Holding)
1. Rechtsvorm	Besloten Vennootschap (B.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	DEVO Holding is de moedermaatschappij van DEVO en DEVOG. DEVO is het lokale energiebedrijf dat verantwoordelijk is voor de exploitatie en het beheer van de duurzame energievoorziening in een deel van Veenendaal-oost (Buurtstede en Veenderij). DEVOG verzorgt dit voor Veenendaal-oost Groenpoort. DEVO Holding draagt bij aan het bereiken van de gemeentelijke doelstelling om met ingang van 2050 energieneutraliteit te realiseren.
4. Relatie met beleidsprogramma	De groei en ontwikkeling van Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
7. Financieel belang	De gemeente is voor 100% aandeelhouder van deze onderneming
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € -4.562.904
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 26.997.400
10. Financieel resultaat	2025: € 63.913
11. Website	www.devo-veenendaal.nl
12. Risicoprofiel	Hoog

Ontwikkelingen
DEVO groeit de komende jaren van een warmtebedrijf voor Veenendaal-Oost naar een publiek warmtebedrijf voor heel Veenendaal. De ambitie is om het aantal aansluitingen tussen 2025 en 2035 uit te breiden van circa 2.200 naar 8.000. Veenwarmte en Het Ambacht vormen belangrijke nieuwe groeigebieden. Op langere termijn wordt voor 2050 gerekend op circa 17.000 aansluitingen, zij het met een

Naam	12. Duurzame Energie Veenendaal-oost Holding BV (DEVO Holding)
grote onzekerheidsmarge. De ontwikkeling vraagt om verdere professionalisering, aanzienlijke financiering, nieuwe warmtebronnen zoals geothermie en mogelijk één warmtebedrijf en één warmtekavel voor heel Veenendaal. Risico's en financiële positie De financiële positie van DEVO wordt nauwlettend gevolgd. Belangrijke aandachtspunten zijn de ontwikkeling van de warmtevraag, energieprijzen en financieringsvoorwaarden. De gemeente monitort deze ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen voor de continuïteit en financierbaarheid van DEVO.	

Vitens NV

Naam	13. Vitens NV
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Zwolle
3. Doelstelling en openbaar belang	Publiek waterbedrijf, belast met de zorg voor de watervoorziening
4. Relatie met beleidsprogramma	Financiën
5. Deelnemende partijen	Publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies)
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	De gemeente is aandeelhouder van de BNG en bezit 0,98% van de aandelen
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 809.100.000 31-12-2024: € 713.800.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 1.846.100.000 31-12-2024: € 1.684.600.000
10. Financieel resultaat	2025: € 95.500.000
11. Website	www.Vitens.nl
12. Risicoprofiel	Laag
Ontwikkelingen In 2027 werkt Vitens aan de strategie Elke druppel duurzaam, gericht op duurzame drinkwatervoorziening in 2030. De grootste uitdagingen liggen bij het verkrijgen van voldoende vergunningsruimte en investeringscapaciteit om de leveringszekerheid te waarborgen. De huidige regulering van de vermogenskostenvoet (WACC) beperkt de financiële ruimte voor noodzakelijke investeringen. Vitens vraagt om aanpassing van wet- en regelgeving en snellere vergunningverlening, zodat het publieke drinkwaterbelang beter geborgd wordt in ruimtelijke en maatschappelijke afwegingen. Risico's en financiële positie Door onvoldoende vergunningen en onvoldoende investeringsruimte loopt Vitens het risico haar strategie niet te kunnen waarmaken. Vitens is daarom volop in overleg met de diverse overheden om de voorwaarden te creëren zodat zij haar strategie kan realiseren.	

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Naam	14. Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Den Haag
3. Doelstelling en openbaar belang	Bank van en voor overheden en instellingen van maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De bank levert zo een bijdrage aan de publieke taak.
4. Relatie met beleidsprogramma	Financiën
5. Deelnemende partijen	Publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies)
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	De gemeente is aandeelhouder van de BNG en bezit 0,2% van de aandelen.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 4.863.000.000 31-12-2024: € 4.777.000.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 110.708.000.000 31-12-2024: € 123.164.000.000
10. Financieel resultaat	2025: € 172.000.000
11. Website	www.bngbank.nl
12. Risicoprofiel	Laag
Ontwikkelingen	

Naam	14. Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
Ontwikkelingen BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Risico's en financiële positie Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, en het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.	

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)

Naam	15. Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	ACV is een overheids-nv. De missie van ACV is de opdracht gevende gemeenten, bedrijven en particulieren te ontzorgen op het gebied van afval & reiniging en te opereren als de logische, regionale samenwerkingspartner
4. Relatie met beleidsprogramma	De groei en ontwikkeling van Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Ede, Renkum, Renswoude, Veenendaal en Wageningen
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	23,4% van de aandelen van de holding
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 17.787.000 31-12-2024: € 16.832.000
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 17.649.000 31-12-2024: € 18.073.000
10. Financieel resultaat	2025: € 1.136.000 2024: € 1.430.000
11. Website	www.acv-groep.nl
12. Risicoprofiel	Laag
Ontwikkelingen In 2027 start de dienstverlening bij de nieuwe aandeelhoudende gemeenten Wijk bij Duurstede en Utrechtse Heuvelrug. In 2027 blijft de ACV Groep zich richten op het verder verduurzamen van haar dienstverlening. Er wordt ingezet op het verbeteren van de afvalscheiding, het verminderen van restafval en het stimuleren van circulaire initiatieven. Daarnaast wordt gewerkt aan de verdere elektrificatie van het wagenpark en het optimaliseren van de logistieke processen. De samenwerking met deelnemende gemeenten wordt geïntensiveerd om gezamenlijk te sturen op kwaliteit, kostenbeheersing en innovatie. In 2027werkt ACV verder aan de plannen tot realisering van de nieuwe huisvesting. Risico's en financiële positie De stijgende kosten voor personeel, brandstof en verwerking blijven een aandachtspunt, evenals de impact van veranderende wet- en regelgeving op het gebied van afvalbeheer. De financiële positie van ACV is stabiel. De toetreding van Wijk bij Duurstede en Utrechtse Heuvelrug draagt bij aan een robuustere ACV. De gemeente Veenendaal ontvangt jaarlijks een stabiel dividend op haar aandelenbelang.	

Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)

Naam	16. Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het algemeen doel van de Stichting is om de inwoners van Veenendaal zoveel als nodig bij te staan bij de zorg voor de opvoedondersteuning, gezinsondersteuning en ontwikkeling van kinderen en jeugdigen. De Stichting sluit hierbij aan bij de ontwikkeling naar integraal werken binnen de drie sociale domeinen, te weten: jeugd, maatschappelijke ondersteuning en participatie en levert hier een actieve bijdrage aan. Zij doet dit uitsluitend in opdracht van de gemeente.
4. Relatie met beleidsprogramma	Een sociaal en vitaal Veenendaal
5. Deelnemende partijen	nvt
6. Bestuurlijk belang	Het college - stelt de jaarlijkse bijdrage vast op basis van de prestatieafspraken. - benoemt, schorst en ontslaat de leden van het Bestuur. - krijgt bepaalde besluiten van het Bestuur ter goedkeuring voorgelegd.
7. Financieel belang	De gemeente verstrekt op basis van prestatieafspraken een jaarlijkse bijdrage. De jaarresultaten komen ten gunste of ten laste van de Gemeente. Om te voorkomen dat de Stichting aan het eind van het jaar een tekort in de jaarrekening heeft, is besloten tot goedkeuring van het instellen van een egalisatiereserve binnen de stichting. Het gaat om maximaal 10 % van de gemeentelijke bijdrage aan het CJG.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 504.137
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 717.360
10. Financieel resultaat	2025: € 0,-
11. Website	www.cjgveenendaal.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen
Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is in 2026 gepositioneerd en aangepast om zich te focussen op langdurige en complexe hulpverleningsvraagstukken. Daarbij spelen er regelmatig hulpvragen op meerdere domeinen: hierbij wordt integraal samengewerkt in en met de uitvoering van de Toegang. Ook zien wij dat problematiek zwaarder wordt, wat dus meer van medewerkers vraagt. Het CJG kan in deze onder andere een coördinerende rol voeren, maar het CJG is voor wat betreft de effectiviteit sterk afhankelijk van derde partijen . Tegelijkertijd zien wij dat de landelijke overheid steeds meer taken ook bij het lokale team (CJG) belegt.

Risico's en financiële positie
Voor het CJG zijn er voor 2027 geen directe financiële risico's te verwachten, uitgaande van een akkoord op de aanvraag 2027. Wij verwachten in de komende jaren dat er blijvend aandacht zal zijn voor de focus van de organisatie, de bemensing en voldoende middelen om alle taken uit te voeren. Het grootste risico voor het CJG blijft het vinden en behouden van geschikt personeel. Hier worden maatregelen op uitgevoerd, zodat dit risico zo klein mogelijk is.

Stichting Ontmoetingshuis

Naam	17. Stichting Ontmoetingshuis
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het binnen de kaders van het vigerend bestemmingsplan geheel of gedeeltelijk beheren, kostendekkend exploiteren en doen exploiteren van het Ontmoetingshuis Veenendaal-oost, al dan niet tezamen met andere door de Gemeente Veenendaal aan te wijzen partijen en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. De stichting mag niet al dan niet commerciële activiteiten verrichten of laten verrichten buiten de doelstelling, locatie en andere samenwerkingsvormen.
4. Relatie met beleidsprogramma	De groei en ontwikkeling van Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Het College - Goedkeuring en ontslag bestuur - Toestemming beleidsmatige en/of strategische keuzes (financieel, samenwerken, etc.) - Inzage en aanwijzingen financieel beheer.
7. Financieel belang	Het college compenseert een negatieve exploitatie indien deze niet uit de reserve gehaald kan worden. Eventuele overschotten vallen ten gunste van de reserves.
8. Eigen Vermogen	31-12-2025: n.n.b 31-12-2024: € 645.929 31-12-2023: € 618.918
9. Vreemd Vermogen	31-12-2025: n.n.b. 31-12-2024: € 222.084 31-12-2023: € 415.148
10. Financieel resultaat	2025: € 3.167 2024: € 27.011 2023: € 56.833
11. Website	www.ontmoetingshuis.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen
Het Ontmoetingshuis Veenendaal-oost is in gebruik als multifunctioneel complex ten behoeve van basisonderwijs, kinderopvang en maatschappelijke voorzieningen zoals sport en welzijn.

Risico's en financiële positie
Hoewel de beheerstichting een eigen financiële verantwoordelijkheid heeft, staat de gemeente uiteindelijk garant voor de dekking van eventuele tekorten. Het exploitatieresultaat daalt de afgelopen jaren, wat een aandachtspunt vormt voor de kostendekkendheid van de exploitatie. De opgebouwde reserve van de stichting vangt tekorten vooralsnog op; de gemeentelijke garantstelling betreft het deel dat de reserve overstijgt. De vermogenspositie per 31 december 2026 wordt na vaststelling van de jaarrekening 2026 geactualiseerd.

Stichting Veens Welzijn

Naam	18. Stichting Veens Welzijn
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het algemeen doel van de stichting is het realiseren van maatschappelijke doelen op het gebied van het welzijn van de inwoners van Veenendaal. Om dit bereiken ontwikkelt, initieert en organiseert Veens laagdrempelige algemene voorzieningen en nieuwe initiatieven op het gebied van welzijn. Hierin werkt de stichting samen met partijen in de sociale basis, zorgpartners en vrijwilligersorganisaties. Hiernaast maakt zij koppelingen tussen personen uit de gemeente Veenendaal met een ondersteuningsvraag en bedrijven of organisaties.
4. Relatie met beleidsprogramma	Een sociaal en vitaal Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Nvt
6. Bestuurlijk belang	Het college stelt via de kaderovereenkomst en het jaarplan een jaarlijkse bijdrage vast. De leden van de Raad van Toezicht worden door het College benoemd.
7. Financieel belang	De gemeente verstrekt op basis van prestatieafspraken een jaarlijkse bijdrage. De jaarresultaten komen ten gunste of ten laste van de gemeente.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 375.284 31-12-2024: € 393.014
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: € n.n.b. 31-12-2025: € 543.507 31-12-2024: € 671.697
10. Financieel resultaat	2025: € 17.730 2024: € 23.449
11. Website	www.veens-welzijn.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen
De landelijke ontwikkelingen in het sociaal domein vragen om een verdere verschuiving naar preventie en een sterke sociale basis. Vanuit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) en de Hervormingsagenda Jeugd wordt een grotere inzet verwacht op wijkgericht werken, gemeenschapsvorming, het versterken van de pedagogische basis en het voorkomen van zwaardere zorg en ondersteuning. Veens Welzijn sluit met de uitvoering van de huidige welzijnsopdracht aan bij deze ontwikkeling. Tegelijkertijd staat de uitvoering van de opdracht onder financiële druk, waardoor juist de mogelijkheden om deze preventieve beweging verder te versterken onder druk komen te staan.

Risico's en financiële positie
Het eerder gesignaleerde risico rond de indexering in 2025 en 2026 en ontstane tekorten en impact op de uitvoerbaarheid van de welzijnsopdracht doet zich in 2027 daadwerkelijk voor. Door het verschil tussen de gemeentelijke indexering en de werkelijke loon- en kostenontwikkeling ontstaat een structureel tekort van circa € 425.000 op de uitvoering van de huidige welzijnsopdracht. Dit tekort heeft uitsluitend betrekking op de bestaande opdracht, zonder uitbreidingen of aanvullende ambities. Hierdoor komt de uitvoerbaarheid van de huidige opdracht onder druk te staan en zijn zonder extra middelen keuzes in de uitvoering noodzakelijk.

Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)

Naam	19. Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)
1. Rechtsvorm	Vereniging / Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de eigenaars" en "het beheer over de gemeenschappelijke gedeelten en de gemeenschappelijke zaken. VVE Tricotage en Stichting (VVE) Arie van Hensberge
4. Relatie met beleidsprogramma	De groei en ontwikkeling van Veenendaal
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Het College - Goedkeuring en ontslag bestuur - Toestemming beleidsmatige en/of strategische keuzes (financieel, samenwerken, etc.) - Inzage en aanwijzingen administratie
7. Financieel belang	Vaste gemeenschappelijke bijdrage. Compensatie verliezen en investeringen.
8. Eigen Vermogen	31-12-2026: n.n.b. 31-12-2025: n.n.b. 31-12-2024: n.n.b
9. Vreemd Vermogen	31-12-2026: n.n.b. 31-12-2025: n.n.b. 31-12-2024: n.n.b.
10. Financieel resultaat	2026: n.n.b. 2025: n.n.b.
11. Website	Nvt
12. Risicoprofiel	Laag
Ontwikkelingen Verenigingen van Eigenaars (VvE) waarbij de parkeergarages deeluitmaken van deze VvE's. Risico's en financiële positie Geringe risico's door opgemaakte meerjaren onderhoudsbegrotingen. Alle VvE's hebben eigen reserves aangelegd voor onderhoud.	

F. Grondbeleid

Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om bestuurlijke doelstellingen in de ruimtelijke ordening vorm te geven. Het Veenendaalse grondbeleid wordt vastgelegd in een Nota grondbeleid. Eens per vier jaar leggen we het grondbeleid aan de raad ter vaststelling voor. In november 2024 is de Nota Grondbeleid 2024 - 2028 vastgesteld. Met de nota wordt richting gegeven aan de koers van de gemeente in de grondmarkt al dan niet met gebruikmaking van beschikbare juridische en financiële instrumenten uit wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet en het BBV.

De Omgevingswet bevat grondbeleidsinstrumenten, zoals het voorkeursrecht, onteigening, herverkaveling en kavelruil. Ook bevat het een regeling voor het kostenverhaal. De commissie BBV heeft de Notitie grondbeleid in 2023 aangepast. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle overige wijzigingen zijn in werking getreden met ingang van begrotingsjaar 2025. Voor 2027 werken we conform deze wet,- en regelgeving.

Algemene ontwikkelingen

In Veenendaal is een grote behoefte aan nieuwbouwwoningen. Daarom neemt de gemeente initiatief in diverse gebiedsontwikkelingen, zoals het Ambacht in Spoorzone, Groenpoort in Veenendaal-oost en de Tuinstraat in het centrum. Ook voor de verbetering van kwaliteit van de woningen zijn projecten gestart, zoals de herstructurering in Franse Gat. Ondanks al deze projecten blijft er voorlopig spanning op de woningmarkt. Diverse publicaties geven aan dat de woningmarkt krap is en nog een aantal jaren krap zal blijven. Landelijk blijft de benodigde nieuwbouw achter bij de vraag naar woningen. De betaalbaarheid van woningen staat onder druk. Daarnaast zorgen netcongestie en stikstofdepositie ervoor dat het toevoegen van voldoende nieuwbouwwoningen uitdagend zal blijven.
In de afgelopen jaren is gebleken hoe belangrijk het is bij woningbouw om toekomstige bewoners en omwonenden te betrekken bij nieuwe plannen. De gemeente stimuleert ontwikkelaars voor het toepassen van co-creatie met omwonenden. Participatietrajecten zijn vanzelfsprekend bij nieuwe ontwikkelingen. De mate van participatie is maatwerk.

De Omgevingswet geeft mogelijkheden als de overheid (bovenwijkse/gebiedsoverstijgende) kosten maakt bij de ontwikkeling van een initiatief van inwoners of bedrijven. Het verhalen van kosten voor gebiedsoverstijgende investeringen (bovenwijkse voorzieningen en verbetering fysieke leefomgeving) is vastgelegd voor Veenendaal met het vastgestelde ‘Programma kostenverhaal en financiële bijdragen’. In dit programma is tevens een werkwijze vastgelegd hoe omgegaan wordt met de verplichting uit de woonvisie om sociale huur te realiseren, eventueel met gebruikmaking van het ‘Vereveningsfonds sociale woningbouw’.

Visie op grondbeleid

Ruimtelijke ontwikkelingen binnen een gemeente zijn zo divers dat een algemene keuze voor óf facilitair óf actief grondbeleid niet volstaat. Bij bouwontwikkelingen bekijken we scherp in hoeverre deze bijdragen aan de beleidsdoelstellingen. Een belangrijk uitgangspunt is dat Veenendaal het grondbeleid situationeel vormgeeft: niet per definitie actief of passief, maar per situatie wordt maatwerk geboden. In de Nota Grondbeleid 2024 - 2028 is een afwegingskader opgenomen om de mate van activiteit (van passief tot actief) te bepalen. Afhankelijk van de situatie en het belang van het doel of de prioriteit ervan voor de gemeente wordt de mate van activiteit bepaald. Via het projectenboek leggen we jaarlijks de strategie op hoofdlijnen voor aan de raad.

Uitvoering van grondbeleid

De Omgevingsvisie (met nadere uitwerkingen in zogenaamde programma’s) is richtinggevend voor de uitvoering van het grondbeleid. De Omgevingsvisie is het integrale strategische beleidsdocument voor de fysieke leefomgeving. Het geeft de Veenendaalse visie weer op thema’s als wonen, groen, mobiliteit en duurzaamheid. Er wordt gewerkt aan een actualisatie van de Omgevingsvisie. Dit is nodig vanwege de alsmaar groter wordende opgaven zoals wonen, groen en duurzaamheid welke veel ruimte vragen terwijl er maar beperkt de ruimte is. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals de Spoorzone en afspraken uit de verstedelijkingsstrategie worden verwerkt in deze update.

Om zelf uitvoering te geven aan het grondbeleid, leggen we de raad voor een ontwikkeling een grondexploitatiecomplex met een grondexploitatiebegroting voor. Dit heet een ‘Bouwgrond In Exploitatie’ (BIE) en is ook bekend onder de term 'grondexploitatie'. Een ontwikkeling kan ook door een marktpartij worden uitgevoerd. De kosten die de gemeente maakt, worden in dat geval verhaald op de private partijen. Dit wordt verantwoord via Meerjarige Projectbegrotingen (MPB). In het projectenboek verantwoorden we jaarlijks de financiële stand van de grondexploitaties en MPB’s. In onderstaande tabel wordt de stand van de grondexploitaties medio 2026 weergegeven.

Overzicht grondexploitatiebegrotingen

Project bedragen x € 1.000 (eindwaarde)	Verwacht jaar van afronding	Tekort*	Overschot	Al gestort in risicoreserve
Ambacht	2036	4.864	0	0
Brandweerlocatie/gemeentewerf	2028	0	350	221
Overgangszone Het Ambacht	2030	2.160	0	0
Ontwikkelposities Veenendaal-oost	2029	0	1.358	1.005
Veenendaal-oost	2029	0	12.031	9.621
Brouwerspoort	2027	28.479	0	0
Seats & Sofa's	2029	55	0	0
Tuinstraat	2032	1.490	0	0
1e Melmseweg	2029	0	725	666
Vrijkomend Vastgoed	2029	0	1.994	1.092
Trivium	2027	349	0	0
Passief facilitaire projecten	2027	0	275	192
Totaal		37.397	16.733	12.797

** Alle getoonde verliezen zijn reeds genomen in de voorziening grondexploitaties.*

Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds, naar rato van de voortgang van de grondexploitatie, winst worden genomen. Dit wordt conform de richtlijnen uit 'Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken' (2023) van het BBV toegepast voor de winstgevende grondexploitaties.

Winstnemingen

Project bedragen x € 1.000 (eindwaarde)	2027	2028	2029	2030
Brandweerlocatie/gemeentewerf	0	129	0	0
Ontwikkelposities Veenendaal-oost	0	0	353	0
Veenendaal-oost	0	0	2.410	0
1e Melmseweg	0	0	59	0
Vrijkomend Vastgoed	0	0	902	0
Passief facilitaire projecten	83	0	0	0
Totaal	83	129	3.724	0

Risicoreserve grondbeleid

In de Nota Grondbeleid 2024 - 2028 is opgenomen dat er jaarlijks een geheime risicoanalyse wordt opgesteld, waarin per project en op portefeuilleniveau het risicoprofiel wordt geschetst. Dit gebeurt jaarlijks bij het opstellen van het projectenboek. Deze risicoanalyse omvat de (actieve) grondexploitaties en de facilitaire projecten. Hierin wordt onderscheid gemaakt in de project- en projectoverstijgende risico's. De gemeente maakt de risico's niet alleen inzichtelijk, maar zorgt met risicomanagement voor beheersing van de risico's en treft de nodige beheersmaatregelen. De risico's worden primair afgedekt met de Risicoreserve grondexploitaties.

Strategische/anticiperende aankopen

Zoals in de Nota Grondbeleid is beschreven is het soms gewenst te verwerven als de planvorming minder ver gevorderd is en dus ook nog geen budget is vastgesteld door de raad via een grondexploitatie. Dit worden *anticiperend* en *strategisch* verwerven genoemd.

Bij *anticiperend* verwerven heeft de raad nog geen grondexploitatie vastgesteld, maar er is al wel sprake van bepaalde planvorming. Het ruimtelijke kader is door de raad vastgesteld in een visie of beleidsdocument. De aankoop wordt gedaan om het ruimtelijke kader te kunnen realiseren. Anticiperende verwerving vindt plaats omdat de gemeente een bepaalde grondpositie wil innemen of initiator wil zijn van de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling.

Een strategische grondaankoop kan voor de verschillende doeleinden:

- De gemeente wil in een vroegtijdig stadium een (grond)positie verwerven om initiator te zijn voor toekomstige planontwikkelingen.

- De gemeente wil onroerende zaken aankopen waarvan de huidige functie geen toekomst meer heeft, waardoor nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden.
- De gemeente wil onroerende zaken aankopen als ruilobject met als doel deze strategisch te kunnen inzetten voor mogelijke verplaatsingsgevallen vanuit ruimtelijke ontwikkelingsprojecten.

De gemeente wil een (grond)positie verwerven om negatieve effecten op toekomstige planontwikkelingen tegen te gaan.

In deze programmabegroting wordt voorgesteld om voor 2027 een investeringsbudget beschikbaar te stellen van € 10 miljoen om anticiperende of strategische aankopen te doen wanneer zich daar kansen voordoen en er geen mogelijkheid is om dit via een reguliere besluitvormingsprocedure te doen. Dit speelt wanneer

1. snel en doortastend handelen van doorslaggevend belang is voor het succesvol kunnen aankopen van het vastgoed en er geen voorbehoud kan worden gesteld van een nog te nemen besluit van de raad over het budget;
2. de gemeente een voorkeursrecht gevestigd heeft op de aan te kopen locatie.

Steeds zal voor elk jaar een aankoopbudget bij de vaststelling van de Programmabegroting beschikbaar worden gesteld. De hoogte van het bedrag wordt bepaald aan de hand van verrichte aankopen en beoordeling van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen waar mogelijk strategische aankopen aan de orde zullen zijn. In de meeste gevallen verandert de vermogenspositie van de gemeente niet als gevolg van een aankoop, omdat tegenover de te activeren aankoopkosten, een (getaxeerde) marktwaarde van het vastgoed staat.

Strategisch/anticiperend aankopen brengt risico's met zich mee. Een risico is dat aangekocht vastgoed op termijn alsnog niet kan worden ingezet voor een ruimtelijke ontwikkeling. Afhankelijk van onder meer marktontwikkelingen kan de waarde van het vastgoed in de loop van de tijd dalen, waardoor bij een eventuele verkoop niet de volledige boekwaarde kan worden afgewaardeerd. Regelgeving op basis van het BBV zorgt dat voor toekomstige herontwikkeling aangekocht vastgoed elke twee jaar opnieuw moet worden getaxeerd tegen de waarde van de toekomstige bestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden. Als die waarde lager is dan de boekwaarde, moet het verschil worden afgewaardeerd of via een tijdelijk voorziening conform BBV afgedekt. Mocht zo'n *duurzame waardevermindering* aan de orde zijn, dan dient er een 'tijdelijke voorziening waardevermindering' ingesteld te worden. Het voorstel is deze dan te voeden uit de Risicoreserve Grondexploitaties. Hiervoor zal wanneer dit zich voordoet een voorstel voorgelegd worden tot vorming van de voorziening tijdelijke waardevermindering ten laste van de risicoreserve grondexploitaties.

Aangekochte gronden en vastgoed leiden tot een toename grondposities op de balans. Dit heeft gevolgen voor de ratio's voor solvabiliteit en schuldquote, al zal dit zeer gering zijn.

Kapitaallasten en overige exploitatielasten en -baten

Het bedrag van de aankoop wordt volgens de verslaggevingsregels BBV geactiveerd. Voor strategische gronden die zijn aangekocht voor (toekomstige) gebiedsontwikkeling gelden voor de kostentoerekening de voorwaarden zoals vastgelegd in de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken van de commissie BBV. De inkomsten en uitgaven die samenhangen met de strategische aankoop zijn kapitaallasten en (tijdelijke) exploitatielasten en -baten.

Ten aanzien van de kapitaallasten wordt overeenkomstig de geldende verslaggevingsregels op grond niet afgeschreven. Bij de aankoop van strategisch vastgoed wordt de afschrijvingstermijn conform het vigerend afschrijvingsbeleid vastgesteld, tenzij de grondwaarde van totale complex hoger of gelijk is ten opzichte van de aanschafwaarde.

Voor wat betreft de exploitatiebaten geldt voor gronden op ontwikkellocaties deze zoveel als mogelijk (tijdelijk) worden verhuurd tot de ontwikkeling van de grond wordt aangevangen als dekking voor de exploitatielasten. Voor verhuur van accommodaties wordt een marktconforme en anders een kostprijs dekkende huur gevraagd. De bten en lasten mogen als gevolg van het BBV niet bijgeschreven worden op de boekwaarde maar moeten verantwoord worden in de exploitatie.

Het voorstel is om de kapitaalslasten die bij een aankoop alsook de overige exploitatielasten en -baten te ramen en verantwoord via de reguliere P&C-cyclus zodra zij van toepassing zijn.

G. Lokale heffingen

Lokale heffingen

De paragraaf Lokale heffingen gaat over de belastingen, bestemmingsheffingen en rechten die de gemeente heft.
Voor de gemeente zijn de lokale heffingen een belangrijke bron van inkomsten om (een deel van) haar taken uitvoeren. De heffingen worden door onze inwoners en bedrijven betaald en voor een klein deel door de toeristen.
Bij het opleggen van deze heffingen gelden wetten die voorschrijven hoe de gemeente de heffingen moet inrichten. Zo mag bijvoorbeeld het bedrag van een gemeentelijke heffing niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van de belastingplichtige en is het niet toegestaan om met bestemmingsheffingen en rechten winst te maken.

Bij de heffingen maken we onderscheid tussen drie soorten, namelijk de algemene heffingen, de bestemmingsheffingen en de rechten.

Voor de algemene heffingen geldt dat de gemeente zelf kan beslissen waar ze de opbrengsten aan besteden. Deze opbrengsten rekenen we toe aan de algemene dekkingsmiddelen. Denk hierbij aan de onroerendezaakbelastingen (OZB). Hier heeft de gemeente vrijheid om de hoogte van het tarief te bepalen. Voor de bestemmingsheffingen is dit niet het geval. De opbrengsten van deze heffingen, worden gebruikt om de kosten te dekken van de specifieke voorziening. Hierbij geldt dat de begrote opbrengsten de begrote kosten niet mogen overstijgen. Dit geldt bijvoorbeeld bij de afvalstoffenheffing of riool- en waterzorgheffing.

Ten slotte zijn er rechten. De gemeente verricht een gerichte individuele tegenprestatie aan de burger of ondernemer. Hierbij moet dus sprake zijn van een op individu gericht profijt. Binnen de gemeente Veenendaal hebben we de volgende heffingen en belastingen:

Algemene heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen;
- Hondenbelasting;
- Precariobelasting;
- Reclamebelasting;
- Toeristenbelasting;
- Parkeerbelasting.

Bestemmingsheffingen:

- Afvalstoffenheffing;
- Riool- en Waterzorgheffing;

- Bedrijven InvesteringsZone Winkelstad Veenendaal

Rechten:

- Leges; en
- Begraafrechten

Jaarlijks worden de verschillende belastingenverordeningen aan de raad voorgelegd, waarbij de tarieven voor het komende jaar worden vastgesteld. Dit gebeurt in de raadsvergadering van december. In deze paragraaf komen de belangrijkste gemeentelijke heffingen aan de orde, waarbij we een korte toelichting geven op de verwachte ontwikkelingen. Zowel op beleidsgebied als de tarieven. Tot slot wordt in deze paragraaf het invorderings- en kwijtscheldingsbeleid toegelicht.

Beleidsuitgangspunten
Bij het opstellen van het beleid voor de lokale heffingen houden we rekening met de landelijke wet- en regelgeving, de diverse (lokale) belastingverordeningen en regelingen.

Indexatie 2027

- De tarieven van de gemeentelijke heffingen zijn in deze programmabegroting trendmatig met 2,5% verhoogd, zoals in de Kaderbrief 2027-2030 is aangegeven.
- De tarieven voor de afvalstoffenheffing, riool- en waterzorgheffing, leges en kosten van lijkbezorging zijn daarvan uitgezonderd. Deze tarieven zijn in afzonderlijke beleidsdocumenten vastgesteld. Dit komt, omdat hiervoor als uitgangspunt een maximale kostendekkendheid van 100% geldt.
- Voor de OZB geldt dat voor de jaren 2025, 2026 en 2027 een boventrendmatige verhoging van 10% is vastgesteld door de raad

Uitbesteding werkzaamheden naar Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)
Op 22 juni 2023 heeft de gemeenteraad besloten om de werkzaamheden in het kader van de lokale heffingen uit te besteden aan GBLT. Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2025 de heffing en inning van de volgende belastingen en heffingen door het GBLT wordt uitgevoerd:

- onroerendezaakbelastingen (OZB);
- riool- en waterzorgheffing;
- afvalstoffenheffing;
- hondenbelasting;
- precariobelasting;
- reclamebelasting;
- bedrijven investeringszone (BIZ) Winkelstad Veenendaal;
- toeristenbelasting.

Het heffen van leges, begraafrechten en parkeerbelasting blijft in beheer bij de gemeente. Dit, omdat deze heffingen decentraal in de gemeente worden uitgevoerd en/of niet passen in het heffingsproces van GBLT.Hieronder geven we per belastingsoort een korte toelichting.

TOELICHTING PER BELASTINGSOORT

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De OZB is van de belastingen en heffingen die de gemeente heft, de belasting die voor de gemeente de grootste opbrengst genereerd. We begroten de opbrengst door het tarief te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van de onroerende zaken. De WOZ-waarde wordt ieder jaar opnieuw bepaald (getaxeerd). Voor het belastingjaar 2027 taxeert het GBLT alle onroerende zaken in de gemeente Veenendaal. Deze waardering is eind 2026 afgerond. Eind oktober ontvangen wij van het GBLT de gegevens over de verwachte waardeontwikkeling ten opzichte van 2026. Er is dan zo'n 95% van de objecten getaxeerd. Deze waardeontwikkeling nemen wij mee bij het definitief vaststellen van de tarieven voor de OZB in de belastingverordening onroerendezaakbelasting. De belastingverordeningen worden in de decemberraad vastgesteld. Stijgt de WOZ-waarde meer dan waarmee wij nu rekening hebben gehouden, dan daalt het tarief, en vice versa. Met andere woorden; de verschuldigde OZB blijft gelijk.

Bij het vaststellen van de tarieven voor de OZB zijn er een aantal afspraken gemaakt.

1. De waardeontwikkeling van de WOZ-waarden heeft geen invloed op de te betalen OZB. Dit houdt in dat bij een gemiddelde waardestijging van de WOZ-waarden, wij de tarieven voor de OZB evenredig naar beneden bijstellen. Daalt de gemiddelde WOZ-waarden, dan verhogen wij de tarieven. Hiermee blijft de OZB-opbrengst gelijk. Voor de berekening van de tarieven 2027 is er vooralsnog rekening gehouden met een gemiddelde waardestijging van 7% voor woningen en 0% voor niet-woningen.
2. De OZB-opbrengst verhogen we met de jaarlijkse prijsindex. Deze is voor 2027 vastgesteld op 2,5%. Deze verhoging verwerken wij in de tarieven.
3. We verhogen de OZB-opbrengst voor de jaren 2025, 2026 en 2027 jaarlijks met 10%. Dit is besloten in de raadsvergadering van 9 juli 2024. Dit doen wij om de kosten van de lokale voorzieningen te kunnen blijven betalen. Ook dit verwerken wij in de tarieven.

Op basis van wat we hierboven hebben geschreven, zijn de *voorlopige* tarieven voor 2027:

Overzicht tarieven OZB			
	2025	2026	2027
Tarief woning eigenaar	0,0856%	0,0856%	0,0971%
Tarief niet-woning eigenaar	0,2967%	0,2967%	0,3661%
Tarief niet-woning gebruiker	0,2372%	0,2372%	0,2927%

*Tarieven 2027 zijn geïndexeerd met 2,5% en verhoogd met 10% en gecompenseerd voor Woz-waardeontwikkeling

Riool- en waterzorgheffing

De riool- en waterzorgheffing hangt samen met de wettelijke zorgplicht die de gemeente heeft voor onder meer de afvoer van water, beheer van het grondwaterpeil en voorkomen van droogte. Als gemeente treffen we collectieve maatregelen die noodzakelijk zijn om deze watertaken uit te voeren. De kosten hiervan verhalen we via de riool- en waterzorgheffing. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen aansluitrechten, die doorgaans worden geheven van de eigenaren van de aangesloten eigendommen, en afvoerrechten, die uitsluitend kunnen worden geheven van de gebruikers van die eigendommen.

Op 24 september 2026 wordt de raad scenario's voorgesteld tot aanpassing van de heffingsmaatstaf van de riool- en waterzorgheffing (dossiernummer 9081). Met dit voorstel is een start gemaakt met de invulling van een eerder door de raad aangenomen motie (M2024.46 4 november 2024). Daarnaast wordt het IBOR in oktober 2026 ter goedkeuring en vaststelling aan de raad voorgelegd.

Dat heeft tot gevolg dat in de huidige begroting en de hieronder opgenomen tarieven nog wordt uitgegaan van de bestaande heffingsmaatstaven zoals die in de vigerende verordening is vastgelegd.

Het tarief van 2026 wordt verhoogd met € 4,65 door de toepassing van indexatie. Het gemiddelde tarief 2027 zou daarmee uitkomen op €190,65. De autonome aanpassing op de vaststaande prijsontwikkeling bedraagt € 16,16. De dekking in 2026 via de voorziening bedraagt € 23,45. Daarmee zou het gemiddelde tarief, zonder gebruik te maken van egalisatie, uitkomen op €230,26. Deze stijging kan voor € 26,77 gedekt worden door een onttrekking aan de voorziening. Het gemiddelde tarief komt daarmee op €203,49.

Berekening gemiddeld tarief	2027
Basisbedrag 2026	**186,00**
Indexatie 2,5%	4,65
In 2026 gedekt via voorziening	23,45
Autonome aanpassing op vaststaande prijsontwikkeling	16,16
Tarief 2027 zonder egalisatie	**230,26**
Inzet voorziening voor egalisatie	(26,77)
Tarief 2027 na egalisatie	**203,49**

Onderstaand treft u een overzicht van de tarieven van 2027 en de afgelopen drie jaar.

Tarieven rioolheffing				
	2024	2025	2026	2027
tarief gebruiker woning	35,16	45,36	50,28	55,01
tarief eigenaar woning	70,20	90,60	100,32	109,75
tarief gebruiker niet-woning	350,64	452,64	501,12	548,24

<u>Afvalstoffenheffing</u>
Het huishoudelijk afval wordt verwerkt via Afvalverwijdering Utrecht (AVU). De AVU is een gemeenschappelijke regeling van alle Utrechtse gemeenten.

De afvalinzameling wordt gedaan door ACV, een NV van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum, Scherpenzeel, Renswoude en Veenendaal. De tarieven voor 2027 zijn gebaseerd op het in 2016 ingevoerde systeem van betalen per keer voor restafval (Diftar) ter bevordering van hergebruik van grondstoffen. Dit naast een vast bedrag aan afvalstoffenheffing los van de inzameling.

Het uitgangspunt van het huidige beleid is erop gericht 100% van de inzamelings- en verwerkingskosten van het afval in de tarieven te verdisconteren. Sinds 2016 betalen huishoudens jaarlijks een vast bedrag aan afvalstoffenheffing, ook als zij geen afval voor inzameling aanbieden. De heffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel. Daarnaast betaalt de gebruiker een variabel bedrag per keer dat restafval wordt aangeboden, de zogenaamde diftar.

Voor 2027 indexeren we zowel het vaste als variabele tarief. Het basistarief 2026 van € 256,75 wordt verhoogd met € 6,42 door de toepassing van indexatie van 2,5% en met € 15,48 als gevolg van de autonome kostenontwikkeling. Daarmee zou het tarief, zonder gebruik te maken van egalisatie, uitkomen op € 278,65. Deze stijging kan voor € 13,73 gedekt worden door een onttrekking aan de egalisatiereserve. Het vaste tarief komt daarmee op € 264,92. De tarieven per aanbieding zijn geïndexeerd met 2,5%.

Berekening Tarief Afvalstoffenheffing	2027
Basisbedrag uit 2026	256,75
Indexatie 2,5%	6,42
Autonome aanpassing op vaststaande prijsontwikkeling	15,48
Tarief 2027 zonder egalisatie	278,65
Inzet reserve voor egalisatie	-13,73
Tarief 2027 na egalisatie	**264,92**

Onderstaand treft u een overzicht van de tarieven van 2027 en de afgelopen drie jaar.

Tarieven afvalstoffenheffing				
	2024	2025	2026	2027
Basis tarief containers	250,00	250,00	256,75	264,92
Per aanbieding 240 liter	9,11	9,11	*9,36*	*9,59*
Per aanbieding 140 liter	5,36	5,36	*5,51*	*5,65*
Hoogbouw				
Per aanbieding van 30 liter	*1,15*	*1,15*	*1,18*	*1,21*
Per aanbieding van 60 liter	*2,30*	*2,30*	*2,36*	*2,42*

Hondenbelasting

Er wordt voor het houden van een hond belasting geheven van de houder van de hond.
Zijn er twee of meer honden, dan geldt een hoger tarief voor deze honden.
Voor het hebben van een kennel, geldt een apart tarief.

Wij hebben voor 2027 de tarieven geïndexeerd met 2,5%.
Hieronder ziet u de tarieven voor 2027 en de voorgaande drie belastingjaren:

Tarieven Hondenbelasting				
	2024	*2025*	*2026*	*2027*
Tarief eerste hond	100,32	110,40	113,40	116,24
Tarief tweede en volgende hond, per hond	146,76	161,44	165,80	169,95
Tarief kennel	259,44	285,38	293,10	300,43

Leges

De gemeente levert op aanvraag van individuele inwoners of bedrijven verschillende diensten. Voor deze aanvragen heft de gemeente leges, hiermee betaalt de aanvrager voor de geleverde dienst. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanvragen van een paspoort of van een (omgevings-)vergunning.
De hoogte van de leges is verschillend en wordt vermeld in de tarieventabel die bij de legesverordening is opgenomen. De meest omvangrijke post in de leges betreft de leges omgevingsvergunning.

In deze programmabegroting worden de leges geïndexeerd met 2,5%. Dit met uitzondering van de door het Rijk vastgestelde leges.
Ook bij de leges streven we naar 100% kostendekkendheid over het totaal van alle leges.

Reclamebelasting

Reclamebelasting is een belasting op openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Denk hierbij bijvoorbeeld aan logo's, stickers, gevelreclame, lichtbakken en uithangborden. Ondernemers op alle bedrijventerreinen in Veenendaal betalen reclamebelasting aan de gemeente. De opbrengst wordt naar rato verdeeld over de coöperatieve verenigingen Bedrijventerreinen, dit onder aftrek van de perceptiekosten die we als gemeente maken. Kwijtschelding van reclamebelasting is niet mogelijk.
In deze programmabegroting hebben wij voor de tarieven van de reclamebelasting een

verhoging van 2,5% opgenomen. De reclamebelasting heeft alleen betrekking op de bedrijventerreinen. De tarieven zijn afgerond op hele euro's

Tarieven Reclamebelasting				
	2024	2025	2026	2027
0,1 tot en met 0,499 m2	320,00	329,00	338,00	346,00
van 0,5 tot en met 4,99 m2	638,00	656,00	674,00	690,00
van 5 tot en met 19,99 m2	957,00	984,00	1.011,00	1.036,00
van 20 tot en met 49,99 m2	1.217,00	1.252,00	1.285,00	1.317,00
van 50 tot en met 99,99 m2	1.310,00	1.347,00	1.383,00	1.417,00
vanaf 100 m2 en meer	1.404,00	1.444,00	1.482,00	1.519,00

Bedrijven investeringszone Winkelstad Veenendaal (BIZ)

In september 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de invoering van de aangepaste verordeningen voor de Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Winkelstad Veenendaal. De BIZ Winkelstad Veenendaal is van toepassing in het zogenoemde Kernwinkelgebied en omgeving en beoogd gezamenlijke investeringen ter verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsomgeving te financieren. De BIZ is een bestemmingsheffing die eigenaren en gebruikers betalen binnen de Investeringszone. Onder verrekening van de perceptiekosten wordt de opbrengst uitbetaald aan de stichting BIZ Winkelstad Veenendaal. Er is sprake van tariefdifferentiatie.

De laatste BIZ verordening is op 15 september 2022 vastgesteld. In de verordening is de indexatie en de tarieven tot en met 2027 opgenomen.
In 2027 wordt gestart met een draagvlakmeting bij de ondernemers in het Kernwinkelgebied. Hierbij wordt ook gekeken of de huidige heffingssystematiek gehandhaafd kan blijven, of dat er voorkeur is voor een andere manier van heffen.

Tarieven BIZ-heffing				
	2024	*2025*	*2026*	*2027*
Voor gebruikers in onoverdekt gebied	€ 747,29	€ 784,65	€ 823,88	€ 865,08
Voor gebruikers in overdekte gebieden	€ 373,07	€ 391,72	€ 411,30	€ 431,87
Voor eigenaren in onoverdekt gebied	€ 434,28	€ 455,99	€ 478,79	€ 502,73
Voor eigenaren in overdekte gebieden	€ 248,33	€ 260,74	€ 273,78	€ 287,47
Voor gebruikers in onoverdekt gebied aangegeven op kaart in Bijlage 2	€ 373,07	€ 391,72	€ 411,30	€ 431,87
Voor eigenaren in overdekte gebieden aangegeven op kaart in Bijlage 2	€ 248,33	€ 260,74	€ 273,78	€ 287,47

Toeristenbelasting

Wij heffen van niet-inwoners van de gemeente Veenendaal, die betaald overnachten in Veenendaal, toeristenbelasting.
De doelstelling is dat de kosten van gemeentelijke voorzieningen worden omgeslagen naar personen die er wel gebruik van maken, maar niet in de gemeente wonen.
De toeristenbelasting wordt door het GBLT opgelegd. Zij versturen rond juni van het lopende belastingjaar een voorlopige aanslag die gebaseerd is op het voorgaande jaar. Deze wordt dan verrekend met de definitieve aanslag, die achteraf op basis van het daadwerkelijk aantal overnachtingen wordt opgelegd. Voor 2027 verhogen wij de tarieven van de toeristenbelasting met de index van 2,5%.

Precariobelasting

De precariobelasting is een heffing voor het hebben van voorwerpen op, onder of boven gemeentegronden. De tarieven precariobelasting worden geïndexeerd met 2,5% opgenomen.

Parkeerbelasting

Op basis van artikel 225 Gemeentewet heft de gemeente in het kader van parkeerregulering parkeerbelastingen. Er worden twee belastingen geheven.

- parkeerbelasting voor een plek en een bepaalde tijdsperiode, waarvoor parkeerautomaten zijn geplaatst, en
- parkeerbelasting voor een door de gemeente verstrekte parkeervergunning. De gemeente kan hiermee op efficiënte en financieel verantwoorde wijze het parkeerbeleid realiseren.

De tarieven van parkeerbelastingen worden geïndexeerd met 2,5%. Het maximumbedrag van de naheffingsaanslag parkeerbelasting voor 2027 is vastgesteld op € 84,30.

Begraven en Rouwcentrum Munnikenhof
De tarieven voor begraven mogen maximaal 100% kostendekkend zijn.
De tarieven voor begraven en het Rouwcentrum Munnikenhof 2027 zijn alleen met de indexatie van 2,5% verhoogd.

Overzicht inkomsten lokale heffingen
Onderstaand een overzicht van de opbrengsten van de belangrijkste gemeentelijke belastingen.

Opbrengsten belangrijkste heffingen (x € 1.000)			
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Onroerendezaakbelasting	18.620	21.057	23.741
Rioolheffingen	5.129	5.421	5.765
Afvalstoffenheffing	8.863	9.379	9.706
Hondenbelasting	518	509	521
Leges omgevingsvergunning	1.808	2.078	2.129
Precariobelasting (incl. overige)	118	268	274
Reclamebelasting	637	629	644
Parkeergelden	2.992	3.069	3.145
Toeristenbelasting	256	263	263
BIZ ontvangsten	298	306	372
Begrafenisrechten	709	709	767

Overzicht belangrijkste tarieven

Tarieven belangrijkste heffingen					
Soort heffing	**Tarief 2023**	**Tarief 2024**	**Tarief 2025**	**Tarief 2026**	**Tarief 2027**
OZB					
Gebruikersbelasting:					
Niet-woning	0,2068%	0,2132%	0,2372%	0,2613%	0,2927%
Eigenarenbelasting:					
Woning	0,0783%	0,0770%	0,0856%	0,0928%	0,0971%
Niet-woning	0,2587%	0,2667%	0,2967%	0,3268%	0,3661%
Afvalstoffenheffing					
Basistarief	250,00	250,00	250,00	256,75	264,92
Per aanbieding 240 liter	9,11	9,11	9,11	9,36	9,59
Per aanbieding 140 liter	5,36	5,36	5,36	5,51	5,65
Hoogbouw					
Storting 30 liter	1,15	1,15	1,15	1,18	1,21
Storting 60 liter	2,30	2,30	2,30	2,36	2,42
Hondenbelasting					
Tarief 1e hond	97,32	100,32	110,40	113,40	116,24
Tarief 2e hond	142,32	146,76	161,40	165,80	169,95
Tarief kennel	251,64	259,44	285,36	293,10	300,43
Rioolheffing					
Aansluitrecht woning eigenaar	68,04	70,20	90,60	100,32	109,75
Afvoerrecht woning gebruiker	34,08	35,16	45,36	50,28	55,01
Afvoerrecht niet-woning gebruiker	340,08	350,64	452,64	501,12	548,24

Vergelijking woonlasten met andere gemeenten

Jaarlijks brengt het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) een atlas uit waarin de lokale lasten van de belastingen van gemeenten, provincies en waterschappen zijn opgenomen. Zo heeft Coelo jaarlijks de tabel opgenomen “Woonlasten per gemeente”. In deze tabel zijn circa 350 gemeenten opgenomen.
De gemeentelijke woonlasten bestaan voor huishoudens in een huurwoning uit de afvalstoffenheffing en soms een riool- en waterzorgheffing. Eigenaar-bewoners betalen daarnaast ook nog ozb.
In 2026 betalen Nederlandse huishoudens gemiddeld de volgende bedragen:
Eenpersoonshuishoudens met een huurwoning € 391,00
Eenpersoonshuishoudens met een koopwoning € 1.000,00
Meerpersoonshuishoudens met een huurwoning € 500,00
Meerpersoonshuishoudens met een koopwoning € 1.095,00

Voor Veenendaal gelden de volgende bedragen:
Eenpersoonshuishoudens met een huurwoning € 337,00
Eenpersoonshuishoudens met een koopwoning € 896,00
Meerpersoonshuishoudens met een huurwoning € 367,00
Meerpersoonshuishoudens met een koopwoning € 926,00

Voor de woonlasten van een eigenaar bewoner meerpersoonshuishouden staat Veenendaal op plek 29 en voor die van de huurder op plek 52.

Om een beeld te geven van Veenendaal in relatie tot andere gemeenten is onderstaande tabel opgenomen voor een meerpersoonshuishouden met eigen woning. Veenendaal blijft in 2026 onder het landelijk gemiddelde. Voor een uitgebreide woonlastenvergelijking verwijzen wij naar www.coelo.nl.

Laagste gemeentelijke woonlasten		
	Gemeente	Woonlasten 2026
1	Tilburg	1.074,49
2	's-Hertogenbosch	1.074,49
3	**Veenendaal**	**1.111,39**
4	Ede	1.136,89
5	Meierijstad	1.157,80
6	Harderwijk	1.161,07
7	Eindhoven	1.162,34
8	Zutphen	1.179,60
9	Breda	1.184,54
10	Capelle aan den IJssel	1.201,17

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het is verplicht hiervan een kengetal op te nemen in de begroting. Dit kengetal is gebaseerd op de Coelo rapportage 2026 en (de berekening hiervan) staat hieronder vermeld.

Vaststelling gemeentelijke belastingcapaciteit in %	
Voor de begroting 2027	
OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde *	437
Rioolheffing voor gezin	165
Afvalstoffenheffing voor gezin **	342
Heffingskorting	-
Totale Woonlasten voor gezin	943
Woonlasten landelijk gemiddelde gezin in voorgaand boekjaar ***	1.095

Gemeentelijke belastingcapaciteit:	**€ 943,40 / € 1095 =**	**86%**

Kengetallen	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Belastingcapaciteit	85%	82%	86%

* Betreft de gemiddelde WOZ 2026 incl. verwachtte waarde ontwikkeling

** Hierbij is rekening gehouden met 8 aanbiedingen per jaar

*** Coelo Atlas 2026

Kostendekking gemeentelijke heffingen

Voor onderstaande leges en rechten geldt, op basis van artikel 229b van de Gemeentewet, dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten, met andere woorden de tarieven mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Het betreft in de gemeente Veenendaal de afvalstoffenheffing, rioolheffingen, leges en de lijkbezorgingsrechten.

Afvalstoffenheffing

Onderdeel	Afval	Afval
	Begroting 2026	Begroting 2027
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	8.754.500	8.266.693
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	1.000.437	922.198
Onttrekking egalisatiereserve	769.348	413.587
Netto kosten taakveld	**6.984.715**	**6.930.908**
	-	
Toe te rekenen kosten	-	
Kwijtschelding	550.000	490.637

Afvalstoffenheffing

Overhead incl. (omslag)rente	144.593	421.459
BTW	1.699.770	1.693.333
Totale kosten	**9.379.078**	**9.713.250**
Opbrengst heffingen	9.379.078	9.705.754
Dekkingspercentage	**100%**	**99,9%**

Rioolheffingen

Onderdeel	Rioolheffing	Rioolheffing
	Begroting 2026	Begroting 2027
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	5.141.425	
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	-24.251	
Netto kosten taakveld	**5.117.174**	
Toe te rekenen kosten		
Kwijtschelding	50.000	54.043
Formatieve inzet incl. Overhead	695.963	
Dotatie aan de voorziening	-702.314	
BTW	625.521	
Totale kosten	**5.786.344**	
Opbrengst heffingen	5.762.094	5.764.623
Inzet voorziening riolering		702.821
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

De kosten zijn gebaseerd op de voorlopige kostendekkendheidsberekening bij het IBOR 2027-2030. Het tarief is zo bepaald dat de voorziening riolering geleidelijk wordt ingezet, waarbij het saldo eind 2031 minimaal 50% van de gemiddelde jaarlasten bedraagt. Na vaststelling van het tarief in de belastingverordening in november 2026 wordt de begroting hierop aangepast.

Lijkbezorgingsrechten

Onderdeel	Lijkbezorgingsrechten	Lijkbezorgingsrechten
	2026	2027
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	885.778	1.347.741
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen		312730
Netto kosten taakveld	**885.778**	**1.035.011**
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	251.655	112.045
Storting onderhoudsvoorziening		-

Afvalstoffenheffing

BTW		
Totale kosten	**1.137.433**	**1.147.056**
Opbrengst heffingen	728.391	766.586
Dekkingspercentage	**64%**	**66,8%**

In de lasten 2027 is een bedrag van € 300.000 opgenomen voor het verwachte exploitatietekort van de begraafplaats en het rouwcentrum. De egalisatiereserve begraafplaatsen is nagenoeg uitgeput en biedt onvoldoende ruimte om dit tekort te dekken. Bij het raadsvoorstel voor herziening van de tarieven wordt dit hersteld.

Legesheffing

	Leges 2026			Leges 2027		
Onderdeel	**Titel 1 Algemene dienstverlening**	**Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevings-vergunning**	**Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn**	**Titel 1 Algemene dienstverlening**	**Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevings-vergunning**	**Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn**
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	1.048.327	1.919.578	26.497	1.048.327	1.919.578	26.497
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen						
Netto kosten taakveld	**1.048.327**	**1.919.578**	**26.497**	**1.048.327**	**1.919.578**	**26.497**
	0	0	0	0	0	0
Toe te rekenen kosten	0	0	0	0	0	0
Overhead incl. (omslag)rente	394.036	797.592	63.242	394.036	797.592	63.242
BTW	-	-	-	0	0	0
Totale kosten	**1.442.363**	**2.717.170**	**89.738**	**1.442.363**	**2.717.170**	**89.738**
	0	0	0	0	0	0
Opbrengst heffingen	-992.529	-2.124.671	-40.194	-992.529	-2.124.671	-40.194
	0	0	0	0	0	0
Dekkingspercentage	**69%**	**78%**	**45%**	**69%**	**78%**	**45%**

Invordering

Het invorderingsbeleid heeft betrekking op het innen van de lokale heffingen. Sinds 1 januari 2025 hanteren we de volgende betaalwijzen:

- betaling door middel van automatische incasso in tien gelijke termijnen, of
- betaling ineens na twee maanden.

Wanneer (een gedeelte van) de belastingaanslag niet is betaald, wordt na het verstrijken van de laatste vervaltermijn een aanmaning verstuurd aan de belastingplichtige. Wanneer ook hier niet op wordt betaald, volgt een dwangbevel.

Kwijtschelding

De mogelijkheid voor de gemeente om kwijtschelding van belastingen te verlenen is geregeld in artikel 255 van de Gemeentewet. Hoofdregel daarbij is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de rijksoverheid volgen, zoals geregeld in de Uitvoeringsregeling. Indien de gemeente niets regelt, geldt deze ministeriële regeling automatisch ook voor de gemeentelijke belastingen. Kwijtschelding is ook van toepassing op natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefenen. Naast de ministeriële regeling heeft iedere gemeente in Nederland de mogelijkheid om middels de kwijtscheldingsverordening een verruiming van de vermogenstoets mogelijk te maken.

Gemeente Veenendaal maakt sinds 2010 gebruik van de geautomatiseerde toetsing van het recht op kwijtschelding die beoogt de administratieve lasten voor de burger en de gemeente te verlagen, de afhandelingstermijnen van de kwijtscheldingsverzoeken te verkorten en het gebruik van inkomensondersteunende regelingen te bevorderen via het Inlichtingenbureau (IB). Dit bureau toetst voor de gemeente of een burger voor automatische kwijtschelding in aanmerking komt.

De afgelopen jaren is een stijging van de aantallen kwijtscheldingen zichtbaar. Deze toename vertaalt zich direct naar hogere lasten. Kwijtschelding wordt verleend voor hondenbelasting (eerste hond), afvalstoffenheffing en rioolheffing. De toegenomen lasten worden in de tariefberekening van afvalstoffenheffing en rioolheffing opgenomen en werken door in de tariefstijging van deze heffingen.

Kwijtscheldingen						
Belastingjaar	Toetsing IB	Toetsing gemeente	Toekenningen geheel/gedeeltelijk	Afwijzingen	% toegekend	Bedrag
2019	2.271	791	1.608	1.519	53%	€ 434.088
2020	2.541	865	1.715	1.691	50%	€ 467.751
2021	1.851	827	2.582	96	96%	€ 550.238
2022	771	1.063	1.692	142	92%	€ 572.603
2023 *	954	511	1.328	137	91%	€ 600.898
2024 *	nnb	nnb	nnb	nnb	nnb	€ 503.360
2025	889	1.466	2.355	1.425	nnb	€ 550.000
2026	960	724	1.684	1.104	60%	€ 550.000
2027 Begroot	nnb	nnb	nnb	nnb	nnb	€ 557.776

Overzicht Beleidsvoornemens

Voor 2027 verwachten we op het gebied van de lokale heffingen geen grote bijzonderheden. Door de gemeenteraad is besloten om alle belastingtarieven trendmatig te verhogen met 2,5%. Deze verhoging is verwerkt in bovenstaande tarieven.
Verder is voor de jaren 2025, 2026 en 2027 een trendmatige verhoging van de OZB opbrengst opgenomen van 10%. Tot slot is door de gemeenteraad verzocht om een andere (eerlijkere) heffingsmethodiek van de riool- en waterzorgheffing. In 2026 is deze verder uitgewerkt en zijn de voorgestelde scenario's voorgelegd aan de raad ter behandeling op 24 september 2026.

Overzicht beleidsvoornemens	Jaartal
Trendmatige verhoging gemeentelijke tarieven met 2,5%	2027
Incidentele verhoging tarieven Onroerende zaakbelastingen met 10%	2027
Invoeren vernieuwde heffingsmethodiek Riool- en Waterzorgheffing	2027

H. Openbaarheid van bestuur

Openbaarheid van bestuur

De Wet open overheid (Woo), die in 2022 in werking is getreden, regelt het recht van inwoners op toegang tot overheidsinformatie. De wet heeft als doel de overheid transparanter te maken door informatie beter vindbaar en digitaal toegankelijk te maken en daarmee het vertrouwen van inwoners in de overheid te versterken.
De Woo rust op drie pijlers:

- passieve openbaarmaking;
- actieve openbaarmaking;
- een goede informatiehuishouding.

Artikel 3.5 van de Woo bepaalt dat bestuursorganen in de begroting aandacht besteden aan de uitvoering van de wet en hierover in de jaarstukken verantwoording afleggen.

Passieve openbaarmaking
De implementatie van passieve openbaarmaking is afgerond en ondergebracht in het kwaliteitssysteem, waarin het proces jaarlijks wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. In 2025 zijn 51 Woo-verzoeken ontvangen. In 2024 waren dit er 43. Daarmee blijft het aantal verzoeken binnen de eerder verwachte bandbreedte van 40 tot 50 verzoeken per jaar.

Actieve openbaarmaking
De Woo verplicht bestuursorganen om documenten uit eigen beweging openbaar te maken. Dit gebeurt op basis van:

- de inspanningsverplichting (artikel 3.1 Woo);
- de 17 verplichte informatiecategorieën (artikel 3.3 Woo)

Inspanningsverplichting
Artikel 3.1 van de Woo verplicht bestuursorganen om actief informatie openbaar te maken wanneer dit aansluit bij de informatiebehoefte in de samenleving. Gemeenten bepalen hierbij zelf hun ambitieniveau. Dit kan variëren van het zoveel mogelijk openbaar maken van informatie tot een meer omgevingsgerichte aanpak, waarbij informatie rond actuele of maatschappelijk relevante dossiers actief wordt gedeeld. We richten ons -mede gezien onduidelijkheid in regelgeving- op het voldoen aan de verplichte categorieën.

Verplichte informatiecategorieën
De Woo kent 17 informatiecategorieën die gefaseerd openbaar moeten worden gemaakt. Deze invoering vindt plaats in 4 tranches. Tranche 1 is afgerond. De eerste tranche is op 1 november 2024 in werking getreden en omvat de volgende categorieën:

1. Wetten en algemeen verbindende voorschriften;
2. Overige besluiten van algemene strekking;
3. Vergaderstukken van de Staten-Generaal (niet relevant voor gemeenten);
4. Informatie over organisatie en werkwijze;
5. Bereikbaarheidsgegevens.

De gemeente voldoet aan deze verplichtingen. Tranche 2 tot en met 4 zijn uitgesteld. Aanvankelijk werd verwacht dat meer duidelijkheid zou ontstaan over de invoering van de volgende tranches. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft echter op 4 juli 2025 aan de Tweede Kamer laten weten dat de verdere invoering meer tijd vraagt. Dit hangt samen met de ontwikkeling van de technische voorzieningen die nodig zijn om openbaar gemaakte informatie vindbaar te maken via de Generieke Woo-voorziening op open.overheid.nl.
Begin 2026 heeft het ministerie aangegeven dat de oplevering van deze voorziening vertraging heeft opgelopen. Hierdoor moet ook de planning van de resterende tranches worden aangepast. Op dit moment is nog niet bekend wanneer deze in werking treden. De voorlopige verwachting is dat tranche 2 niet eerder dan medio 2027 van start gaat. Deze planning kan nog wijzigen. Totdat de landelijke voorziening beschikbaar is, blijven wij informatie actief openbaar maken via onze eigen kanalen. De inspanningen op dit gebied blijven vooralsnog beperkt tot wat binnen de beschikbare capaciteit en mogelijkheden uitvoerbaar is.

Informatiehuishouding
Een goede informatiehuishouding is een belangrijke voorwaarde voor transparante en betrouwbare dienstverlening. Informatie moet volledig, authentiek en navolgbaar zijn. Het voormalige Masterplan Archief is doorontwikkeld tot het programma I-Grip en vervolgens opgenomen in de I-strategie. Daarbij ligt de nadruk niet alleen op systemen en processen, maar ook op kennis, vaardigheden, houding en gedrag van medewerkers. De verdere verbetering van de informatiehuishouding blijft een doorlopende ontwikkeling. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering onderdeel Informatisering en automatisering.

BIJLAGEN

1. MIP

MIP

Thema	MIP jaarschijf	Activanummer	Omschrijving activum	Investeringsbedrag incl. indexering	Kap.lasten 2027	Kap.lasten 2028	Kap.lasten 2029	Kap.lasten 2030
Bedrijfsvoering	***2027***	11715	Bedrijfsfietsen MIP 2027	31.580	0	6.316	7.074	6.885
		11717	Scanners post MIP 2027	23.159	0	4.632	5.188	5.049
		11925	AVM en UPS systeemkast 2027	36.317	0	7.263	8.135	7.917
		11926	Digitale bewegwijzering 2027	23.159	0	4.632	5.188	5.049
		11927	Automatiseringsplan 2027	594.761	0	118.952	133.226	129.658
		11928	Aanschaf desktops 2027	10.527	0	2.105	2.358	2.295
		11929	Aanschaf computeraccesoires 2027	21.054	0	4.211	4.716	4.590
		11930	Informatiseringsplan 2027	421.070	0	84.214	94.320	91.793
		11931	Carillion aanpassingen 2027	34.738	0	2.316	3.289	3.219
		11932	Aanschaf laptops 2027	52.634	0	17.545	18.597	18.071
		11933	Aanschaf smartphones 2027	131.584	0	43.861	46.493	45.177
		12047	Migreren applicaties naar SaaS 2027	105.268	0	21.054	23.580	22.948
			Totaal	***1.485.851***	***0***	***317.101***	***352.163***	***342.651***
	2028	12035	Aanschaf computeraccesoires 2028	21.054	0	0	4.842	4.716
		12040	Aanschaf desktops 2028	10.527	0	0	2.421	2.358
		12041	Aanschaf laptops 2028	52.634	0	0	19.124	18.597
		12042	Aanschaf smartphones 2028	89.477	0	0	32.510	31.615
		12043	Automatiseringsplan 2028	310.539	0	0	71.424	69.561
		12044	Informatiseringsplan 2028	421.070	0	0	96.846	94.320
		12048	Migreren applicaties naar SaaS 2028	105.268	0	0	24.212	23.580
			Totaal	***1.010.568***	***0***	***0***	***251.379***	***244.747***
	2029	12087	Automatiseringsplan 2029	773.716	0	0	0	177.955
		12088	Aanschaf computeraccesoires 2029	21.054	0	0	0	4.842
		12089	Aanschaf desktops 2029	52.634	0	0	0	12.106
		12090	Aanschaf laptops 2029	421.070	0	0	0	152.989
		12091	Aanschaf smartphones 2029	52.634	0	0	0	19.124
		12092	Informatiseringsplan 2029	421.070	0	0	0	96.846
		12093	Migreren applicaties naar SaaS 2029	105.268	0	0	0	24.212
			Totaal	***1.847.445***	***0***	***0***	***0***	***488.073***
	2030	12228	Automatiseringsplan 2030	574.000	0	0	0	0
		12229	Informatiseringsplan 2030	422.300	0	0	0	0
		12230	Vervanging computeraccesoires 2030	21.525	0	0	0	0
		12231	Vervanging desktops 2030	10.763	0	0	0	0
		12232	Vervanging laptops 2030	52.788	0	0	0	0
		12233	Vervanging smartphones 2030	135.300	0	0	0	0

Thema	MIP jaarschijf	Activanummer	Omschrijving activum	Investeringsbedrag incl. indexering	Kap.lasten 2027	Kap.lasten 2028	Kap.lasten 2029	Kap.lasten 2030
		12234	Vervanging tablets Raad 2030	49.200	0	0	0	0
			Totaal	***1.265.875***	***0***	***0***	***0***	***0***
Totaal Bedrijfsvoering				***5.609.738***	***0***	***317.101***	***603.543***	***1.075.471***
Fysieke Leefomgeving	**2027**	11688	Materieel begraafplaats 2027	18.422	0	2.303	2.786	2.717
		11745	Gebiedsvisie Franse Gat KN 22-25	3.353.823	0	0	100.615	167.691
		11826	Vervanging van 3 open wagens Wijkservice 2027	317.750	0	39.719	48.060	46.868
		11839	Renovatie/investering BOSS 2027	743.125	0	0	71.835	70.349
		11840	Renovatie/inv. openb.groen & straatmeubilair 2027	1.578.500	0	0	152.588	149.431
		11844	Vervanging beschoeingen 2027	205.000	0	13.667	19.407	18.997
		11846	Vervanging verkeersregelinstallaties 2027	728.451	0	48.563	68.960	67.503
		11852	Vervanging openbare verlichtingen 2027	600.025	0	30.001	47.102	46.202
		11854	Reconstructies wegen 2027	8.251.250	0	0	412.562	407.612
		11855	Vervanging/investering rioleringen 2027	2.106.183	0	0	98.289	97.235
		11856	Waterberging (rioleringen) 2027	531.601	0	0	24.808	24.542
		11961	Duurzaamheidsinvesteringen 2027 MOP 2021-2024	1.919.027	0	127.935	181.668	177.830
		11962	Vervangingsinvesteringen 2027 MOP 2021-2024	592.656	0	39.510	56.105	54.919
		12011	Technische installaties (rioleringen) 2027	135.795		9.053	12.855	12.584
		12014	Aanplant bomen 2027	1.496.500	0	0	74.825	73.927
		12139	Vervanging 2 personenwagens W&I 2027	61.500	0	7.688	9.302	9.071
		12140	Vervangen PRIS 2027	684.239	0	45.616	64.775	63.406
		12141	Vervangen technische installaties 2027	272.650	0	18.177	25.811	25.266
		12242	Ecologische maaier 2027	169.125	0	21.141	25.580	24.946
		12295	Waterleiding Mij, Kanaalweg 34 2027	111.176	0	11.569	11.280	10.991
		12296	Spectrum, Kees Stipplein 72 2027	76.891	0	8.002	7.802	7.602
		12301	Cultuurfabriek, Kees Stipplein 74 2027	12.403	0	1.997	1.936	1.876
		12302	Cultuurfabriek, Kees Stipplein 74 2027	188.616	0	19.628	19.138	18.647
		12317	Wijkcentrum SamSam, Molenstraat 2A 2027	115.963	0	10.182	9.956	9.730
		12318	Begraafplaats, Munnikenweg 4 2027	12.763	0	1.328	1.295	1.262
		12319	Begraafplaats, Munnikenweg 4 2027	22.473	0	1.973	1.929	1.886
		12324	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2027	373.013	0	38.818	37.847	36.877
		12325	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2027	2.169.383	0	190.482	186.249	182.017
		12326	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2027	616.619	0	44.116	43.314	42.512
		12327	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2027	102.480	0	6.499	6.399	6.299
		12328	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2027	260.787	0	15.265	15.062	14.858
		12336	t Speelkwartier, Ruiterijweg 1 2027	24.255	0	2.524	2.461	2.398
		12337	t Speelkwartier, Ruiterijweg 1 2027	143.249	0	12.578	12.298	12.019
		12344	Zwembad en Sporthal, Sportlaan 3 en 3A 2027	20.464	0	3.294	3.195	3.095

Thema	MIP jaarschijf	Activanummer	Omschrijving activum	Investeringsbedrag incl. indexering	Kap.lasten 2027	Kap.lasten 2028	Kap.lasten 2029	Kap.lasten 2030
		12345	Zwembad en Sporthal,Sportlaan 3 en 3A 2027	77.534	0	8.069	7.867	7.665
		12346	Zwembad en Sporthal,Sportlaan 3 en 3A 2027	109.381	0	9.604	9.391	9.177
		12347	Zwembad en Sporthal,Sportlaan 3 en 3A 2027	1.057.313	0	75.645	74.270	72.894
		12350	Sportp. Panhuis en VZC, Sportln. 5, 5A en 5B 2027	89.918	0	9.357	9.123	8.889
		12351	Sportp. Panhuis en VZC,Sportlaan 5, 5A en 5B 2027	159.373	0	13.994	13.683	13.372
		12355	Gymzaal `t Kofschip 4 2027	56.183	0	5.847	5.700	5.554
		12368	Wijkcentrum `Turfke Zonnebloemstraat 1 2027	13.953	0	1.225	1.198	1.171
		12369	Gymzaal Zuiderkruis 744 2027	18.511	0	1.926	1.878	1.830
		n.n.b.	Strategische / anticiperende aankopen	10.000.000	0	0	0	0
			Totaal	***39.598.322***	***0***	***897.296***	***1.981.204***	***2.013.716***
	2028	12095	Parkeerhub Ambacht #1 2028	2.255.000	0	0	108.650	107.420
		11934	Reconstructies wegen 2028	8.968.750	0	0	53.813	448.438
		11936	Renovatie/inv.Openbaar groen&straatmeubilair 2028	1.517.000	0	0	9.102	146.643
		11937	Renovatie/investering BOSS 2028	727.750	0	0	21.833	70.349
		11938	Vervanging beschoeingen 2028	205.000	0	0	6.150	19.817
		11939	Vervanging openbare verlichtingen 2028	487.389	0	0	14.622	38.991
		11941	Vervanging verkeersregelinstallaties 2028	1.354.793	0	0	8.129	130.963
		11942	Vervanging/investering rioleringen 2028	5.637.500	0	0	39.825	309.750
		11944	Waterberging (rioleringen) 2028	544.444	0	0	16.333	25.407
		11960	Begraafplaats grafdelfmachine 2028	164.000	0	0	25.420	24.805
		12001	Aanplant bomen 2028	1.455.500	0	0	8.733	72.775
		12016	Duurzaamheidsinvesteringen 2028 (MOP 2021-2024)	117.900	0	0	11.397	11.161
		12017	Vervangingsinvesteringen 2028 (MOP 2021-2024)	95.793	0	0	9.260	9.068
		12031	Vervanging 1 bestelwagen, 2 IBOR wagens & 3 open wagens	472.525	0	0	73.242	71.469
		12032	Vervangen Nieuw Holland Trekker bomenploeg 2028	95.325	0	0	14.775	14.418
		12033	Vervangen schaftwagens Wijkservice 2028	61.500	0	0	9.533	9.302
		12291	Gymzaal Binnenronde 2 2028	65.547	0	0	5.595	5.474
		12297	Sprectrum, Kees Stipplein 72 2028	36.839	0	0	5.930	5.750
		12298	Sprectrum, Kees Stipplein 72 2028	40.399	0	0	4.204	4.099
		12309	Gymzaal, Langelaar 22 2028	44.772	0	0	4.659	4.543
		12310	Gymzaal,Langelaar 22 2028	80.568	0	0	7.074	6.917
		12311	Gymzaal,Langelaar 22 2028	87.894	0	0	5.574	5.488
		12312	Gymzaal, Langelaar 22 2028	22.456	0	0	1.315	1.297
		12313	Gymzaal, Larikslaan 1B 2028	19.751	0	0	2.055	2.004
		12320	Begraafplaats, Munnikenweg 4 2028	162.398	0	0	14.259	13.942
		12322	Speelotheek, Prins Willem-Alexanderpark 1 2028	41.300	0	0	3.626	3.546
		12329	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2028	17.424	0	0	1.813	1.768

Thema	MIP jaarschijf	Activanummer	Omschrijving activum	Investeringsbedrag incl. indexering	Kap.lasten 2027	Kap.lasten 2028	Kap.lasten 2029	Kap.lasten 2030
		12330	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2028	120.880	0	0	10.614	10.378
		12331	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2028	54.621	0	0	3.908	3.837
		12338	t Speelkwartier, Ruiterijweg 1 2028	79.004	0	0	8.222	8.016
		12339	t Speelkwartier, Ruiterijweg 1 2028	151.040	0	0	13.262	12.967
		12348	Zwembad en Sporthal,Sportlaan 3 en 3A 2028	245.569	0	0	25.555	24.916
		12349	Zwembad en Sporthal,Sportlaan 3 en 3A 2028	158.509	0	0	13.918	13.609
		12357	Gymzaal Trommelaar 63 2028	40.308	0	0	3.539	3.460
		12364	Gymzaal Zoete Inval 10a 2028	26.562	0	0	2.764	2.695
		12365	Gymzaal Zoete Inval 10a 2028	16.371	0	0	1.437	1.406
		12366	Gymzaal Zoete Inval 10a 2028	160.029	0	0	9.368	9.243
			Totaal	***25.832.409***	***0***	***0***	***579.509***	***1.656.133***
	2029	12094	Station Veenendaal Centrum 2029	6.316.050	0	0	0	0
		12100	Reconstructies wegen 2029	8.373.225	0	0	0	0
		12101	Reconstructies bomen 2029	1.650.250	0	0	0	82.512
		12102	Renovatie/inv.Openbaar groen&straatmeubilair 2029	1.886.000	0	0	0	0
		12103	Renovatie/investering BOSS 2029	912.250	0	0	0	27.367
		12104	Vervanging beschoeingen 2029	205.000	0	0	0	19.817
		12106	Vervanging verkeersregelinstallaties 2029	1.271.000	0	0	0	122.863
		12105	Vervanging openbare verlichting 2029	210.535	0	0	0	16.843
		12107	Vervanging/investering rioleringen 2029	8.046.250	0	0	0	0
		12108	Klimaatmaatregelen (rioleringen) 2029	583.182	0	0	0	17.496
		12109	Technische installaties (rioleringen) 2029	144.216	0	0	0	13.941
		12110	Centrumgebied Hoofdstr, Hoogstr, Zandstr, Markt	3.158.025	0	0	0	0
		12157	Verv. en verduurz.1 open wagen& 2 gesloten 2029	206.435	0	0	0	6.193
		12144	Hoogwerker 2029	76.875	0	0	0	11.916
		12145	Grondkipper met kleppen 2029	35.875	0	0	0	5.561
		12292	Gymzaal Binnenronde 2 2029	17.711	0	0	0	1.555
		12293	Wijkctr ZO- Engelenburg, De Tinneweide 144A 2029	38.544	0	0	0	3.384
		12294	Gymzaal , Gouverneurslaan 18 2029	22.409	0	0	0	2.332
		12303	Cultuurfabriek, Kees Stipplein 74 2029	74.415	0	0	0	11.979
		12304	Cultuurfabriek, Kees Stipplein 74 2029	62.013	0	0	0	6.453
		12305	Cultuurfabriek, Kees Stipplein 74 2029	604.821	0	0	0	53.106
		12314	Gymzaal, Larikslaan 1B 2029	86.839	0	0	0	9.037
		12315	Gymzaal, Larikslaan 1B 2029	175.809	0	0	0	11.149
		12316	Gymzaal, Larikslaan 1B 2029	40.982	0	0	0	2.399
		12332	Gemeentehuis, Raadhuisplein 1 2029	15.775	0	0	0	2.155
		12333	Rembrandt College, Rembrandlaan 2 2029	32.061	0	0	0	3.336

Thema	MIP jaarschijf	Activanummer	Omschrijving activum	Investeringsbedrag incl. indexering	Kap.lasten 2027	Kap.lasten 2028	Kap.lasten 2029	Kap.lasten 2030
		12340	Ontmoetingshuis, Spiesheem 54 2029	39.067	0	0	0	4.066
		12352	Sportp. Panhuis en VZC,Sportlaan 5, 5A en 5B 2029	596.898	0	0	0	34.941
		12356	Gymzaal `t Kofschip 4 2029	21.385	0	0	0	2.225
		12358	Sporthal West Veenslag 70 2029	62.013	0	0	0	6.453
		12359	Sporthal West Veenslag 70 2029	452.071	0	0	0	39.694
		12360	Sporthal West Veenslag 70 2029	185.931	0	0	0	13.302
		12361	Sporthal West Veenslag 70 2029	1.010.296	0	0	0	64.068
		12362	Sporthal West Veenslag 70 2029	35.161	0	0	0	2.058
			Totaal	***36.649.369***	***0***	***0***	***0***	***598.201***
	2030	12096	Parkeerhub Ambacht #2 2030	2.255.000	0	0	0	0
		12243	Vervanging/investering rioleringen 2030	6.201.250	0	0	0	0
		12244	Klimaatmaatregelen (rioleringen) 2030	631.605	0	0	0	0
		12245	Vervanging beschoeingen 2030	205.000	0	0	0	0
		12246	Technische installaties (rioleringen) 2030	147.375	0	0	0	0
		12247	Reconstructies bomen 2030	2.214.000	0	0	0	0
		12248	Renovatie/inv.Openbaar groen&straatmeubilair 2030	1.681.000	0	0	0	0
		12249	Renovatie/investering BOSS 2030	820.000	0	0	0	0
		12250	Reconstructies wegen 2030	11.223.750	0	0	0	0
		12251	Vervanging technische installaties 2030	631.605	0	0	0	0
		12252	Vervanging openbare verlichting 2030	220.785	0	0	0	0
		12253	Vervanging en verduurzaming van 1 open wagen 2030	105.575	0	0	0	0
		12254	Vervanging en verduurzaming van 1 shovel 2030	130.175	0	0	0	0
		12255	Vervanging van begraafplaatskipper 2030	20.500	0	0	0	0
		12256	Vervanging openbare verlichting masten 2030	261.375	0	0	0	0
		12286	Parkeerhub 2 (grond)	820.000	0	0	0	0
		12287	IKC De Plantage	3.888.175	0	0	0	0
		12299	Sprectrum, Kees Stipplein 72 2030	6.481	0	0	0	0
		12300	Sprectrum, Kees Stipplein 72 2030	276.455	0	0	0	0
		12306	Cultuurfabriek, Kees Stipplein 74 2030	43.894	0	0	0	0
		12307	Ontheemden, Kerkewijk 59 2030	13.395	0	0	0	0
		12308	Ontheemden, Kerkewijk 59 2030	19.273	0	0	0	0
		12334	Rembrandt College,Rembrandlaan 2 2030	50.007	0	0	0	0
		12335	Rembrandt College,Rembrandlaan 2 2030	15.503	0	0	0	0
		12341	Ontmoetingshuis, Spiesheem 54 2030	83.284	0	0	0	0
		12342	Ontmoetingshuis, Spiesheem 54 2030	1.443.941	0	0	0	0
		12343	Ontmoetingshuis, Spiesheem 54 2030	153.041	0	0	0	0
		12353	Sportp. Panhuis en VZC,Sportlaan 5, 5A en 5B 2030	236.762	0	0	0	0

Thema	MIP jaarschijf	Activanummer	Omschrijving activum	Investeringsbedrag incl. indexering	Kap.lasten 2027	Kap.lasten 2028	Kap.lasten 2029	Kap.lasten 2030
		12354	Locatie Sportlaan 9f 2030	15.627	0	0	0	0
		12363	Sporthal West Veenslag 70 2030	68.214	0	0	0	0
				33.883.047	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal Fysieke Leefomgeving				***135.963.146***	***0***	***897.296***	***2.560.712***	***4.268.050***
Sociale Leefomgeving	**2027**	11809	Afvalvoorziening Sportcentrum De Vallei 2027	10.527	0	2.105	2.358	2.295
		11813	Vervanging scorebord sporthal West 2027	32.528	0	6.506	7.286	7.091
		11823	Vervanging materieel Buitensport 2027	11.053	0	1.382	1.672	1.630
		11836	Renovatie kunstgras tennisbanen 2027	116.742	0	7.783	11.052	10.818
		11837	Renovatie kunstgras voetbalvelden 2027	3.227.503	0	215.167	305.537	299.082
		11845	Verv. inventaris toestellen sportaccommodatie 2027	53.671	0	3.578	5.081	4.973
		11851	Vervanging hekwerken 2027	74.814	0	3.741	5.873	5.761
		11949	Binnensport - akoestische panelen Sporth W2027	115.794	0	7.720	10.962	10.730
		11950	Binnensp -akoestische panelen Sporth Rembr.2027	78.951	0	5.263	7.474	7.316
		11953	IKC Spits (SO/SBO/PO) 2027	10.603.641	0	0	252.519	841.731
		11956	IKC Spits (SO/SBO/PO) grond	3.786.350	0	0	113.591	113.591
		11958	Huisvestingsplan onderwijs 2027	102.500	0	6.833	9.703	9.498
		12049	Vervanging scorebord wedstrijdbad 2027	52.634	0	5.263	6.684	6.527
		12050	Vervanging camerasysteem De Vallei 2027	52.634	0	5.263	6.684	6.527
		12051	Vervanging mobiele geluidsinstallatie zwembad 2027	16.843	0	1.684	2.139	2.088
		12172	Zwembad: haspels hoge druk zwembaden 2027	15.375	0	3.075	3.444	3.352
		12174	Uitbreiding bewegingsonderwijs (3 zaaldelen)	4.059.000	0	0	0	0
			Totaal	***22.410.558***	***0***	***275.364***	***752.060***	***1.333.010***
	2028	11841	Startblokken wedstrijdbad 2028	33.686	0	0	3.256	3.189
		11940	Vervanging losse inventaris zwembad 2028	35.780	0	0	3.459	3.387
		11945	Renovatie sportterreinen 2028	163.165	0	0	15.773	15.446
		11946	Renovatie kunstgras voetbalvelden 2028	1.323.889	0	0	127.976	125.328
		11947	Vervanging materieel Buitensport 2028	91.077	0	0	8.804	8.622
		11951	Hekwerken sportaccommodaties 2028	15.790	0	0	1.263	1.239
		11952	Binnensport- verv. inv. / toestellen sportacc.2028	56.844	0	0	7.390	7.219
		11954	IKC Engelenburg 2028	10.728.161	0	0	160.922	536.408
		12018	Vervanging glijbaan&speelobjecten peuterbad 2028	15.790	0	0	474	1.263
		12112	VSO De Blink (2026-2029)	13.625.556	0	0	245.260	681.278
		12114	Huisvestingsplan onderwijs 2028	102.500	0	0	9.908	9.703
		12117	Zalencentrum/Sporthal Aller Erf 2028	5.159.002	0	0	30.954	283.745
		12203	Zwembad: vervanging hangende doelen en keernetten	10.250	0	0	991	970
			Totaal	***31.361.491***	***0***	***0***	***616.430***	***1.677.799***
	2029	12019	Luchtgordijn draaideur entree De Vallei 2029	21.054	0	0	0	2.737

Thema	MIP jaarschijf	Activanummer	Omschrijving activum	Investeringsbedrag incl. indexering	Kap.lasten 2027	Kap.lasten 2028	Kap.lasten 2029	Kap.lasten 2030
		12020	Vervanging schrobzuigmachines zwembad 2029	15.790	0	0	0	2.448
		12021	Vervanging losse inventaris zwembad 2029	36.844	0	0	0	3.562
		12022	Vervanging wedstrijdslijnen zwembad 2029	10.527	0	0	0	1.369
		12023	Renovatie sportterreinen 2029	74.214	0	0	0	7.174
		12024	Renovatie-aanleg kunstgrasvoetbalvelden 2029	2.684.868	0	0	0	259.537
		12025	Bestrating sportaccomodaties 2029	52.634	0	0	0	5.088
		12026	Beplanting sportaccomodaties 2029	15.790	0	0	0	1.526
		12027	Vervanging inventaris binnensportaccomodaties 2029	57.897	0	0	0	5.597
		12028	Vloer-wandafwerking kleedkamers sporth.Vallei 2029	68.424	0	0	0	5.474
		12029	Vernieuwen ringenstelsel sporth.West 2029	33.686	0	0	0	2.695
		12030	Buitensport renovatie tennisbanen 2029	97.372	0	0	0	12.658
		12115	Huisvestingsplan onderwijs 2029	102.500	0	0	0	9.908
			Totaal	***3.271.598***	***0***	***0***	***0***	***319.773***
	2030	12268	Zwembad: airtrampoline 2030	15.375	0	0	0	0
		12269	Zwembad: belijning waterpoloveld 2030	20.500	0	0	0	0
		12174	Uitbreiding bewegingsonderwijs (3 zaaldelen)	5.400.000	0	0	0	0
		12270	Zwembad: plafondliften 2030	11.275	0	0	0	0
		12271	Zwembad: schrobzuigmachines 2030	25.625	0	0	0	0
		12272	Zwembad: losse inventaris 2030	46.125	0	0	0	0
		12273	Vloer-wandafwerking kleedkamers sporthal West 2030	102.500	0	0	0	0
		12274	Vervanging scorebord sporthal De Vallei 2030	33.825	0	0	0	0
		12275	Vervanging inventaris binnensportaccomodaties 2030	173.225	0	0	0	0
		12276	Buitensport materieel 2030	502.148	0	0	0	0
		12277	Kunstgras sportterreinen 2030	271.364	0	0	0	0
		12287	IKC De Plantage (uitvoering 2030-2031)	2.656.920	0	0	0	0
		12278	Huisvestingsplan onderwijs (2030)	102.500	0	0	0	0
				9.361.381	***0***	***0***	***0***	***0***
Totaal Sociale Leefomgeving				***66.405.028***	***0***	***275.364***	***1.368.490***	***3.330.582***

		Investeringsbedrag incl. indexering	Kap.lasten 2027	Kap.lasten 2028	Kap.lasten 2029	Kap.lasten 2030
Eindtotaal	**Eindtotaal**	**207.977.913**	**-**	**1.489.760**	**4.532.745**	**8.674.103**

2. Geraamde baten en lasten

Geraamde baten en lasten

bedragen x € 1.000	Rekening 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
Omschrijving Programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1 De groei en ontwikkeling van Veenendaal	66.193	59.216	-6.977	73.955	50.832	-23.123	105.268	84.302	-20.965	64.427	44.636	-19.791	63.192	43.411	-19.781	62.876	43.419	-19.457
2 Een veilig en leefbaar Veenendaal	15.226	1.336	-13.890	15.874	611	-15.262	15.715	101	-15.614	16.075	101	-15.974	16.140	101	-16.039	16.189	101	-16.088
3 Een sociaal en vitaal Veenendaal	175.212	58.672	-116.540	185.885	53.462	-132.424	168.599	40.872	-127.728	164.549	41.677	-122.872	162.121	41.677	-120.444	163.311	41.788	-121.522
4 Bestuurlijke samenwerking	8.267	1.679	-6.588	7.090	1.026	-6.064	6.951	1.041	-5.910	6.951	1.041	-5.910	6.951	1.041	-5.910	7.031	1.041	-5.990
5 Financiën	14.393	640	-13.753	2.635	-510	-3.145	5.171	3.408	-1.763	8.873	2.474	-6.399	15.703	2.411	-13.292	24.316	2.411	-21.905
Subtotaal programma's	**279.292**	**121.544**	**-157.748**	**285.439**	**105.421**	**-180.018**	**301.724**	**129.725**	**-171.980**	**260.896**	**89.930**	**-170.946**	**264.126**	**88.642**	**-175.464**	**273.743**	**88.761**	**-184.962**
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:																		
Lokale heffingen	899	21.633	20.734	944	21.924	20.980	951	24.591	23.641	951	25.198	24.248	951	25.797	24.847	951	26.411	25.461
Algemene uitkeringen	0	167.313	167.313	0	170.028	170.028	0	175.871	175.871	0	174.082	174.082	0	176.408	176.408	0	183.723	183.723
Treasury	1.326	3.063	1.737	1.612	3.033	1.421	2.748	3.065	317	3.014	3.204	190	2.758	3.204	446	2.686	3.204	518
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**2.225**	**192.009**	**189.784**	**2.556**	**194.985**	**192.429**	**3.698**	**203.527**	**199.829**	**3.964**	**202.484**	**198.520**	**3.709**	**205.409**	**201.701**	**3.637**	**213.338**	**209.701**
Overhead	29.176	3.992	-25.184	33.968	4.661	-29.306	37.876	3.555	-34.321	38.218	3.555	-34.663	37.052	3.555	-33.497	36.524	3.496	-33.028
Heffing VPB	932	0	-932	50	0	-50	50	0	-50	50	0	-50	50	0	-50	50	0	-50
Dividend	0	241	241	0	241	241	0	241	241	0	241	241	0	241	241	0	241	241
Onvoorzien	0	0	0	60	0	-60	139	0	-139	216	0	-216	216	0	-216	216	0	-216
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	**311.626**	**317.787**	**6.161**	**322.072**	**305.308**	**-16.764**	**343.487**	**337.048**	**-6.420**	**303.344**	**296.210**	**-7.114**	**305.153**	**297.847**	**-7.286**	**314.170**	**305.836**	**-8.313**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:																		
1 De groei en ontwikkeling van Veenendaal	24.312	19.762	-4.550	813	7.710	6.897	672	3.218	2.546	605	3.155	2.550	846	3.276	2.430	1.151	2.726	1.575
2 Een veilig en leefbaar Veenendaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3 Een sociaal en vitaal Veenendaal	272	311	39	2.000	6.286	4.286	0	823	823	0	412	412	0	712	712	0	712	712
4 Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	112	294	182	112	134	22	112	134	22	112	134	22	112	134	22
5 Financiën	10.367	8.716	-1.651	12.950	18.348	5.398	240	509	269	157	209	52	-234	209	443	-197	209	406
Subtotaal mutaties reserves	**34.951**	**28.789**	**-6.162**	**15.875**	**32.639**	**16.764**	**1.024**	**4.685**	**3.661**	**874**	**3.911**	**3.037**	**724**	**4.332**	**3.608**	**1.066**	**3.782**	**2.716**
Geraamd resultaat			**0**			**0**	**0**	**0**	**-2.759**	**0**	**0**	**-4.077**	**0**	**0**	**-3.678**	**0**	**0**	**-5.597**

Geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld (bedragen x € 1.000)			2027	2028	2029	2030
0.1	0.1 Bestuur	Baten	-117	-117	-117	-117
		Lasten	3.885	3.885	3.885	3.885
Totaal 0.1	**Totaal 0.1 Bestuur**		**3.768**	**3.768**	**3.768**	**3.768**
0.10	0.10 Mutaties reserves	Baten	-4.685	-3.911	-4.332	-3.782
		Lasten	1.024	874	724	1.066
Totaal 0.10	**Totaal 0.10 Mutaties reserves**		**-3.661**	**-3.037**	**-3.608**	**-2.716**
0.2	0.2 Burgerzaken	Baten	-924	-924	-924	-924
		Lasten	3.066	3.066	3.066	3.146
Totaal 0.2	**Totaal 0.2 Burgerzaken**		**2.142**	**2.142**	**2.142**	**2.222**
0.3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-438	-438	-438	-438
		Lasten	1.493	1.448	1.516	1.406
Totaal 0.3	**Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden**		**1.055**	**1.011**	**1.078**	**969**
0.4	0.4 Overhead	Baten	-4.595	-3.993	-3.993	-3.934
		Lasten	36.138	35.643	34.477	33.989
Totaal 0.4	**Totaal 0.4 Overhead**		**31.543**	**31.650**	**30.484**	**30.054**
0.5	0.5 Treasury	Baten	-3.065	-3.065	-3.065	-3.065
		Lasten	2.887	3.153	2.897	2.825
Totaal 0.5	**Totaal 0.5 Treasury**		**-178**	**88**	**-168**	**-240**
0.61	0.61 OZB woningen	Baten	-12.875	-13.215	-13.550	-13.894
		Lasten	940	940	940	940
Totaal 0.61	**Totaal 0.61 OZB woningen**		**-11.935**	**-12.275**	**-12.610**	**-12.954**
0.62	0.62 OZB niet-woningen	Baten	-10.273	-10.540	-10.803	-11.073
Totaal 0.62	**Totaal 0.62 OZB niet-woningen**		**-10.273**	**-10.540**	**-10.803**	**-11.073**
0.63	0.63 Parkeerbelasting	Baten	-3.551	-3.611	-3.618	-3.618
Totaal 0.63	**Totaal 0.63 Parkeerbelasting**		**-3.551**	**-3.611**	**-3.618**	**-3.618**
0.64	0.64 Belastingen overig	Baten	-1.444	-1.444	-1.444	-1.444
		Lasten	11	11	11	11
Totaal 0.64	**Totaal 0.64 Belastingen overig**		**-1.433**	**-1.433**	**-1.433**	**-1.433**
0.7	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	-175.871	-174.082	-176.408	-183.723
Totaal 0.7	**Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds**		**-175.871**	**-174.082**	**-176.408**	**-183.723**
0.8	0.8 Overige baten en lasten	Baten	-3.254	-3.061	-2.998	-2.999
		Lasten	6.909	11.525	18.355	26.928
Totaal 0.8	**Totaal 0.8 Overige baten en lasten**		**3.655**	**8.464**	**15.356**	**23.930**
1.1	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	-7	-7	-7	-7
		Lasten	5.568	5.794	5.868	5.962
Totaal 1.1	**Totaal 1.1 Crisisbeheersing en brandweer**		**5.561**	**5.787**	**5.860**	**5.954**
1.2	1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-89	-89	-89	-89
		Lasten	3.763	3.763	3.763	3.732
Totaal 1.2	**Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid**		**3.674**	**3.674**	**3.674**	**3.643**
2.1	2.1 Verkeer en vervoer	Baten	-812	-749	-749	-749
		Lasten	13.762	13.859	13.859	13.844
Totaal 2.1	**Totaal 2.1 Verkeer en vervoer**		**12.950**	**13.110**	**13.110**	**13.095**
2.2	2.2 Parkeren	Lasten	3.054	3.070	3.144	3.181
Totaal 2.2	**Totaal 2.2 Parkeren**		**3.054**	**3.070**	**3.144**	**3.181**
3.1	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	1.491	1.421	1.421	1.421
Totaal 3.1	**Totaal 3.1 Economische ontwikkeling**		**1.491**	**1.421**	**1.421**	**1.421**
3.2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-2.849	-1.825	-1.276	-1.168
		Lasten	2.797	1.773	1.224	1.116
Totaal 3.2	**Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur**		**-52**	**-52**	**-52**	**-52**
3.3	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Baten	-331	-331	-331	-331

Geraamde baten en lasten per taakveld

		Lasten	1.021	970	970	970
Totaal 3.3	**Totaal 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen**		**689**	**639**	**639**	**639**
3.4	3.4 Economische promotie	Baten	-270	-270	-270	-270
		Lasten	545	544	544	544
Totaal 3.4	**Totaal 3.4 Economische promotie**		**275**	**274**	**274**	**274**
4.1	4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	240	240	240	240
Totaal 4.1	**Totaal 4.1 Openbaar basisonderwijs**		**240**	**240**	**240**	**240**
4.2	4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	-1.052	-1.052	-1.052	-1.014
		Lasten	6.924	7.004	6.960	7.263
Totaal 4.2	**Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting**		**5.872**	**5.953**	**5.909**	**6.249**
4.3	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	-1.956	-1.956	-1.956	-1.956
		Lasten	4.671	4.665	4.665	4.664
Totaal 4.3	**Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken**		**2.715**	**2.709**	**2.709**	**2.707**
5.1	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	7.169	7.168	7.168	7.167
Totaal 5.1	**Totaal 5.1 Sportbeleid en activering**		**7.169**	**7.168**	**7.168**	**7.167**
5.2	5.2 Sportaccommodaties	Baten	-3.888	-3.888	-3.888	-3.888
		Lasten	2.563	2.546	2.359	2.293
Totaal 5.2	**Totaal 5.2 Sportaccommodaties**		**-1.325**	**-1.342**	**-1.529**	**-1.595**
5.3	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-1.751	-1.751	-1.751	-1.925
		Lasten	5.678	5.293	5.998	7.237
Totaal 5.3	**Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie**		**3.927**	**3.542**	**4.247**	**5.311**
5.4	5.4 Musea	Lasten	522	522	521	521
Totaal 5.4	**Totaal 5.4 Musea**		**522**	**522**	**521**	**521**
5.5	5.5 Cultureel erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
		Lasten	46	46	46	46
Totaal 5.5	**Totaal 5.5 Cultureel erfgoed**		**46**	**46**	**46**	**46**
5.6	5.6 Media	Lasten	2.940	2.940	2.940	2.940
Totaal 5.6	**Totaal 5.6 Media**		**2.940**	**2.940**	**2.940**	**2.940**
5.7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-5	-5	-5	-5
		Lasten	8.961	9.260	9.231	9.197
Totaal 5.7	**Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie**		**8.956**	**9.255**	**9.226**	**9.192**
6.1	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-2.020	-2.020	-2.020	-2.020
		Lasten	8.165	7.901	7.900	7.903
Totaal 6.1	**Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie**		**6.145**	**5.881**	**5.880**	**5.883**
6.21	6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	Lasten	48	48	48	48
Totaal 6.21	**Totaal 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo**		**48**	**48**	**48**	**48**
6.22	6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Baten	-209	-209	-209	-183
		Lasten	7.473	7.489	7.489	7.529
Totaal 6.22	**Totaal 6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd**		**7.264**	**7.279**	**7.279**	**7.346**
6.23	6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Lasten	4.893	4.893	4.893	4.893
Totaal 6.23	**Totaal 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal**		**4.893**	**4.893**	**4.893**	**4.893**
6.3	6.3 Inkomensregelingen	Baten	-21.945	-21.945	-21.945	-21.945
		Lasten	31.554	31.457	31.457	31.457
Totaal 6.3	**Totaal 6.3 Inkomensregelingen**		**9.609**	**9.512**	**9.512**	**9.512**
6.4	6.4 WSW en beschut werk	Lasten	8.398	8.030	8.022	8.022
Totaal 6.4	**Totaal 6.4 WSW en beschut werk**		**8.398**	**8.030**	**8.022**	**8.022**
6.5	6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	-526	-526	-526	-526
		Lasten	5.589	5.565	5.652	5.597
Totaal 6.5	**Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie**		**5.063**	**5.039**	**5.126**	**5.072**
6.711	6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Lasten	7.793	7.793	4.100	3.958
Totaal 6.711	**Totaal 6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)**		**7.793**	**7.793**	**4.100**	**3.958**
6.712	6.712 Begeleiding (Wmo)	Lasten	7.837	7.837	7.837	7.837
Totaal 6.712	**Totaal 6.712 Begeleiding (Wmo)**		**7.837**	**7.837**	**7.837**	**7.837**
6.713	6.713 Dagbesteding (Wmo)	Lasten	1.417	1.417	1.417	1.417

Geraamde baten en lasten per taakveld

Totaal 6.713	**Totaal 6.713 Dagbesteding (Wmo)**		**1.417**	**1.417**	**1.417**	**1.417**
6.714	6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Baten	-1.043	-943	-943	-943
		Lasten	5.658	5.035	5.037	5.037
Totaal 6.714	**Totaal 6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)**		**4.615**	**4.092**	**4.094**	**4.094**
6.751	6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Baten	-365	-1.270	-1.270	-1.270
		Lasten	1.662	-529	-527	-528
Totaal 6.751	**Totaal 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal**		**1.297**	**-1.799**	**-1.797**	**-1.798**
6.752	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	Lasten	13.899	13.899	13.899	13.899
Totaal 6.752	**Totaal 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal**		**13.899**	**13.899**	**13.899**	**13.899**
6.762	6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	Lasten	6.718	6.718	6.718	6.718
Totaal 6.762	**Totaal 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal**		**6.718**	**6.718**	**6.718**	**6.718**
6.791	6.791 PGB Wmo	Lasten	757	757	757	757
Totaal 6.762	**Totaal 6.791 PGB Wmo**		**757**	**757**	**757**	**757**
6.792	6.792 PGB Jeugd	Lasten	415	415	415	415
Totaal 6.792	**Totaal 6.792 PGB Jeugd**		**415**	**415**	**415**	**415**
6.811	6.811 Beschermd wonen (Wmo)	Baten	-5.680	-5.680	-5.680	-5.680
		Lasten	5.414	5.414	5.362	5.362
Totaal 6.811	**Totaal 6.811 Beschermd wonen (Wmo)**		**-266**	**-266**	**-317**	**-317**
6.812	6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	Lasten	68	68	68	68
Totaal 6.812	**Totaal Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)**		**68**	**68**	**68**	**68**
6.821	6.821 Jeugdbescherming	Lasten	2.416	2.426	2.426	2.426
Totaal 6.821	**Totaal 6.821 Jeugdbescherming**		**2.416**	**2.426**	**2.426**	**2.426**
6.92	6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Lasten	918	918	918	918
Totaal 6.92	**Totaal 6.92 Coördinatie en beleid Jeugd**		**918**	**918**	**918**	**918**
7.1	7.1 Volksgezondheid	Lasten	4.227	3.933	3.933	3.933
Totaal 7.2	**Totaal 7.1 Volksgezondheid**		**4.227**	**3.933**	**3.933**	**3.933**
7.2	7.2 Riolering	Baten	-6.678	-6.658	-6.658	-6.658
		Lasten	4.693	4.675	4.912	5.228
Totaal 7.2	**Totaal 7.2 Riolering**		**-1.985**	**-1.983**	**-1.746**	**-1.430**
7.3	7.3 Afval	Baten	-10.628	-11.144	-11.144	-11.144
		Lasten	8.267	8.543	8.541	8.443
Totaal 7.3	**Totaal 7.3 Afval**		**-2.361**	**-2.601**	**-2.603**	**-2.701**
7.4	7.4 Afval	Lasten	141	141	141	141
Totaal 7.4	**Totaal 7.4 Afval**		**141**	**141**	**141**	**141**
7.4	7.4 Milieubeheer	Baten	-43	-48	-48	-48
		Lasten	5.952	5.347	5.347	5.045
Totaal 7.4	**Totaal 7.4 Milieubeheer**		**5.909**	**5.299**	**5.299**	**4.997**
7.5	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	-1.079	-1.074	-1.074	-1.074
		Lasten	1.348	1.233	1.131	1.071
Totaal 7.5	**Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria**		**268**	**159**	**56**	**-3**
8.1	8.1 Ruimte en leefomgeving	Baten	-81	-81	-81	-81
		Lasten	2.687	2.467	2.347	2.347
Totaal 8.1	**Totaal 8.1 Ruimte en leefomgeving**		**2.606**	**2.386**	**2.266**	**2.266**
8.2	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Baten	-54.871	-15.789	-15.110	-15.226
		Lasten	54.971	15.889	15.210	15.326
Totaal 8.2	**Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)**		**100**	**100**	**100**	**100**
8.3	8.3 Wonen en bouwen	Baten	-2.463	-2.409	-2.405	-2.405
		Lasten	4.399	4.340	4.246	4.045
Totaal 8.3	**Totaal 8.3 Wonen en bouwen**		**1.936**	**1.931**	**1.841**	**1.640**

3. Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans

Balans per 31 december

(bedragen x € 1.000,-)	Rekening 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029		Begroting 2030	
ACTIVA												
Vaste activa												
Immateriële vaste activa		**52**		**45**		**38**		**31**		**24**		**17**
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	-		-		-		-		-		-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	52		45		38		31		24		17	
Materiële vaste activa		**283.610**		**352.157**		**369.114**		**431.161**		**476.905**		**512.703**
Investeringen met een economisch nut												
- investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	59.863		70.433		70.494		72.521		77.821		84.694	
- investeringen met een economisch nut	155.722		197.554		199.968		242.672		260.021		270.178	
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	68.025		84.170		98.652		115.968		139.063		157.831	
Financiële vaste activa		**24.711**		**25.504**		**37.305**		**38.305**		**39.305**		**40.305**
Kapitaalverstrekkingen aan:												
- deelnemingen	**3.252**		**3.319**		**3.319**		**3.319**		**3.319**		**3.319**	
Leningen aan:												
- woningbouwcorporaties	-		-		-		-		-		-	
Overige langlopende Leningen u/g	20.450		21.066		32.866		33.866		34.866		35.866	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.009		1.120		1.120		1.120		1.120		1.120	
Bijdragen aan ACTIVA in eigendom van derden												
Totaal vaste activa		**308.373**		**377.706**		**406.457**		**469.497**		**516.234**		**553.025**
Vlottende activa												
Voorraden		**34.611**		**30.073**		**70.107**		**62.492**		**42.590**		**37.966**
Grond- en hulpstoffen:												
- overige grond- en hulpstoffen												
Gereed product en handelsgoederen	-											
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	34.611		30.073		70.107		62.492		42.590		37.966	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**23.779**		**19.673**		**23.778**		**23.778**		**23.778**		**23.778**
Vorderingen op openbare lichamen	16.272		13.247		16.272		16.272		16.272		16.272	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.010		10		2.010		2.010		2.010		2.010	
Overige Vorderingen	5.496		6.416		5.496		5.496		5.496		5.496	
Liquide middelen		**11**		**11**		**11**		**11**		**11**		**11**

Balans per 31 december

Kassaldi	11		11		11		11		11		11	
Bank- en girosaldi	-		1		-		-		-		-	
Overlopende activa		**10.055**		**6.871**		**6.555**		**6.555**		**6.555**		**6.555**
Totaal vlottende activa		**68.456**		**56.628**		**100.451**		**92.836**		**72.934**		**68.310**
TOTAAL ACTIVA		**376.829**		**434.334**		**506.908**		**562.333**		**589.168**		**621.335**
PASSIVA												
Vaste passiva												
Eigen vermogen		**135.051**		**126.197**		**132.593**		**130.529**		**127.910**		**122.410**
Algemene reserve(s)	50.750		73.573		51.435		51.266		50.820		47.820	
Bestemmingsreserves					-		-		-			
- Voor egalisatie van tarieven	137		256		0		0		0		0	
- Overige bestemmingsreserves	71.764		52.368		51.159		49.263		47.090		44.590	
Gerealiseerd/ geraamd resultaat	12.400											
Voorzieningen		**22.419**		**17.561**		**19.220**		**20.906**		**22.482**		**22.482**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.506		5.184		5.071		4.958		4.845		4.845	
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	7.173		7.945		10.139		12.333		14.527		14.527	
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	6.740		4.433		4.011		3.616		3.111		3.111	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		**148.642**		**223.173**		**242.600**		**294.600**		**340.600**		**375.900**
Obligatieleningen												
Onderhandse leningen van:												
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen												
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	82.642		123.173		-		-		-		-	
- binnenlandse bedrijven												
- overige binnenlandse sectoren	66.000		100.000		242.600		294.600		340.600		375.900	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren												
Waarborgsommen	-		-		-		-		-		-	
Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten												
Totaal vaste passiva		**306.112**		**366.931**		**394.413**		**446.035**		**490.992**		**520.792**
Vlottende passiva												
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		**14.655**		**30.296**		**39.655**		**39.655**		**39.655**		**39.655**
Kasgeldleningen	-		19.000		25.000		25.000		25.000		25.000	
Bank- en girosaldi	3.755		4.000		3.755		3.755		3.755		3.755	
Overige schulden	10.900		7.296		10.900		10.900		10.900		10.900	

Balans per 31 december

Overlopende passiva		**56.062**		**37.107**		**72.839**		**72.839**		**58.520**		**60.888**
Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	17.332		17.441		17.332		17.332		17.332		17.332	
Ontvangen voorschotbedragen	38.730		19.666		38.730		38.730		38.730		28.730	
Overige overlopende passiva	-		-		16.777		16.777	3.804	2.458		14.826	
Totaal vlottende passiva		**70.717**		**67.403**		**112.494**		**116.298**		**98.175**		**100.543**
TOTAAL PASSIVA		**376.829**		**434.334**		**506.907**		**562.333**		**589.167**		**621.335**

4. Staat van incidentele baten en lasten 2027-2030

Staat van incidentele baten en lasten 2027-2030

In het overzicht zijn de incidentele baten en lasten per programma voor de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028 tot en met 2030 opgenomen. Baten en lasten zijn als incidenteel aangemerkt wanneer sprake is van een eenmalige gebeurtenis of van een tijdelijk project of beleidsdoel met een aantoonbaar eindig karakter.

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves zijn in beginsel als incidenteel aangemerkt. Hierbij is een toevoeging aan een reserve opgenomen als incidentele last en een onttrekking uit een reserve als incidentele bate. Indien een reserveonttrekking dient ter dekking van een incidentele last, zijn zowel de incidentele last als de incidentele onttrekking in het overzicht opgenomen. Hiermee worden zowel de aard van de activiteit als de wijze van dekking zichtbaar gemaakt.

Bestemmingsreserves

Mutaties in bestemmingsreserves zijn als incidenteel aangemerkt. Een bestemmingsreserve is gevormd voor een door de gemeenteraad bepaald doel, maar dit doel maakt de toevoeging of onttrekking op zichzelf niet structureel. Dit geldt onder meer voor de bestemmingsreserve Meerjarige Middelen, de reserve mobiliteit, de bestemmingsreserve parkeren, de reserve onderhoud wegen, de reserve bedrijfsvoering en de risicoreserve bouwgrondexploitatie. De onttrekkingen aan deze reserves worden daarom in het overzicht als incidentele baten opgenomen en de toevoegingen als incidentele lasten. De eventuele lasten die met deze onttrekkingen worden gedekt, worden afzonderlijk op hun aard beoordeeld. Wanneer een reserve wordt ingezet voor een structurele activiteit, blijft de reserveonttrekking in beginsel incidenteel. In dat geval wordt een structurele last met een incidentele bate gedekt, hetgeen zichtbaar wordt bij de bepaling van het structurele begrotingssaldo.

Een uitzondering geldt voor onttrekkingen uit bestemmingsreserves die specifiek zijn gevormd voor de dekking van kapitaallasten van geactiveerde investeringen. Deze onttrekkingen zijn structureel wanneer de looptijd van de reserve aansluit op de afschrijvingstermijn van de betreffende investering. Deze mutaties zijn daarom niet in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen, maar verantwoord als structurele reservemutaties.

Egalisatiereserves

Ook toevoegingen aan en onttrekkingen uit egalisatiereserves zijn als incidenteel aangemerkt. Egalisatiereserves zijn bedoeld om jaarlijkse schommelingen in baten en lasten of tarieven op te vangen. Het egaliserende of gesloten karakter van de reserve vormt volgens het BBV geen grond om de reservemutaties als structureel te beschouwen. Dit geldt onder meer voor de egalisatiereserves begraafplaats, afvalverwijdering en afvalverwerking.

De toevoegingen aan en onttrekkingen uit deze egalisatiereserves zijn daarom volledig opgenomen bij de incidentele reservemutaties. De onderliggende baten en lasten worden afzonderlijk beoordeeld en kunnen, afhankelijk van hun aard, wel structureel zijn.

Algemene reserve

Onttrekkingen uit de algemene reserve zijn in dit overzicht als incidenteel aangemerkt. Alleen wanneer expliciet gebruik wordt gemaakt van het vrij aanwendbare surplus van de algemene reserve en aan de voorwaarden van de provinciale toezichthouder wordt voldaan, kan een

onttrekking als structureel worden beschouwd. In dat geval moet onder meer voldoende weerstandscapaciteit aanwezig zijn, moet de solvabiliteit ten minste 20% bedragen en mag jaarlijks maximaal 10% van het beschikbare surplus worden ingezet.

bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Incidentele baten	0	0	0	0
Incidentele reserve-onttrekkingen				
Bestemmingsreserve meerjarige middelen	1.631	920	870	320
Algemene reserve	89	89	366	366
Reserve mobiliteit	67	67	67	67
Egalisatiereserve begraafplaats	232	231	231	231
Bestemmingsreserve parkeren	47	220	499	499
Bestemmingsreserve onderhoud wegen	15	15	15	15
Egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking	530	296	296	296
Risicoreserve bouwgrondexploitatie	100	100	100	100
Dekking beheer Groene Grens	96	96	96	96
Reserve starters- en blijversleningen	85	85	0	0
Reserve Ontheemden	32	32	32	32
Egalisatiereserve verkiezingen	102	102	102	102
Reserve bedrijfsvoering	27	27	27	27
Totaal incidentele baten	**3.054**	**2.280**	**2.702**	**2.152**
Incidentele lasten				
Boekwaarde oude school	1.342			
Economische ontwikkeling	70			
Bedrijveninvesteringszone	50			
Programma Groen, Blauw en Klimaat Veenendaal	143			
Minima	100			
Inclusie Veenendaal	5			
IZA-GALA	294			
Ontwikkelen data-organisatie/datamanagement	100			
Begeleiden verandering door datagedreven werken	103			
Projecten Grenzen aan onze jeugdzorg	232	232		
Herverkiezing BIZ (Bedrijven Investerings Zone)	50			
Verkiezingen 2030: afscheid, installatie, inwerken raad	0			80
Volkshuisvestingsprogramma	40			
Bomenbeleidsplan	40			
Deelname Regionale Ontwikkelingsmaatschappij	70			

bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Omgevingsvisie	340	120		
Veens Welzijn - Zeer minimaal voorzieningenniveau	200			
Beheer en exploitatie Cultuurcluster Veenendaal	100			
Incidentele reserve-dotaties				
Egalisatiereserve begraafplaats	146	144	147	147
Bestemmingsreserve parkeren	409	401	401	401
Egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking	116	60	298	603
Egalisatiereserve verkiezingen	112	112	112	112
Algemene reserve	29	20	20	20
Totaal incidentele lasten	**4.091**	**1.089**	**978**	**1.363**
Saldo van incidentele baten en lasten	**-1.038**	**1.191**	**1.723**	**788**

bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Baten	337.048	296.210	297.847	305.836
Lasten	343.487	303.344	305.153	314.170
Saldo van baten en lasten	**-6.439**	**-7.134**	**-7.306**	**-8.334**
Onttrekkingen aan reserves	4.685	3.911	4.332	3.782
Toevoegingen aan reserves	1.024	874	724	1.066
Saldo reservemutaties	**3.661**	**3.037**	**3.608**	**2.716**
Saldo begroting	**-2.778**	**-4.097**	**-3.698**	**-5.618**
Incidentele baten	3.054	2.280	2.702	2.152
Incidentele lasten	4.091	1.089	978	1.363
Saldo van incidentele baten en lasten	**-1.038**	**1.191**	**1.723**	**788**
Structureel saldo begroting	**-1.740**	**-5.288**	**-5.421**	**-6.406**

Structurele reservemutaties bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Structurele reserve onttrekkingen				

bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	-1.629	-1.628	-1.628	-1.628
Inzet surplus Algemene Reserve (max 10%)	-2.459			
Totaal structurele reservemutaties	**-4.088**	**-1.628**	**-1.628**	**-1.628**

5. Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen

Stand en verloop van reserves en voorzieningen 2026-2029									
	Saldo 1-jan-27	Mutaties 2027	Saldo 1-jan-28	Mutaties 2028	Saldo 1-jan-29	Mutaties 2029	Saldo 1-jan-30	Mutaties 2030	Saldo 1-jan-31
ALGEMENE RESERVES									
Algemene reserve	43.176.120	3.151.210	46.327.330	68.300	46.395.630	-600.000	45.795.630	-563.000	45.232.630
Risicoreserve grondexploitaties	12.712.622	-100.000	12.612.622	-100.000	12.512.622	-100.000	12.412.622	-100.000	12.312.622
Totaal algemene reserves	***55.888.742***	***3.051.210***	***58.939.952***	***-31.700***	***58.908.252***	***-700.000***	***58.208.252***	***-663.000***	***57.545.252***
BESTEMMINGSRESERVES									
Bestemmingsres. meerjarige middelen	5.927.010	-1.281.000	4.646.010	-570.000	4.076.010	-520.000	3.556.010	-320.000	3.236.010
Egalisatiereserve bouwleges	900.712	0	900.712	0	900.712	0	900.712	0	900.712
Egalisatiereserve verkiezingen	57.779	9.672	67.451	9.672	77.123	9.672	86.795	9.672	96.467
Egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking	3.251.547	-447.558	2.803.989	-207.021	2.596.968	-205.580	2.391.388	-205.580	2.185.808
Reserve dekking kapitaallasten investeringen	24.737.925	-1.628.742	23.109.183	-1.628.217	21.480.966	-1.628.217	19.852.749	-1.628.217	18.224.532
Reserve mobiliteit	493.956	-67.380	426.576	-67.380	359.196	-67.380	291.816	-67.380	224.436
Reserve parkeren	978.119	362.043	1.340.162	181.649	1.521.811	-97.869	1.423.942	-97.869	1.326.073
Reserve onderhoud wegen	3.650.225	-14.999	3.635.226	-14.999	3.620.227	-14.999	3.605.228	-14.999	3.590.229
Bestemmingsreserve starters- en blijversleningen	1.848.860	0	1.848.860	0	1.848.860	0	1.848.860	0	1.848.860
Reserve aanloopverliezen Stichting Ontmoetingshuis	118.204	0	118.204	0	118.204	0	118.204	0	118.204
Reserve beeldende kunst	10.280	0	10.280	0	10.280	0	10.280	0	10.280
Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering	-21.816	-27.400	-49.216	-27.400	-76.616	-27.400	-104.016	-27.400	-131.416
Bestemmingsreserve Leefbaarheid verbreding Rondweg-oost	5.250.000	0	5.250.000	0	5.250.000	0	5.250.000	0	5.250.000
Egalisatiereserve begraafplaatsen	50.465	-85.170	-34.705	-86.686	-121.391	-83.908	-205.299	-83.908	-289.207
Bestemmingsreserve verkabeling hoogspanning	1.922.941	0	1.922.941	0	1.922.941	0	1.922.941	0	1.922.941
Reserve ontwikkelfonds bedrijfsverplaatsingen	2.000.000	0	2.000.000	0	2.000.000	0	2.000.000	0	2.000.000
Bestemmingsreserve gebiedsoverstijgende investeringen	2.473.131	0	2.473.131	0	2.473.131	0	2.473.131	0	2.473.131
Vereveningsfonds Sociale Woningbouw	570.000	0	570.000	0	570.000	0	570.000	0	570.000
Reserve ontheemden	6.035.844	-3.031.820	3.004.024	-31.820	2.972.204	-31.820	2.940.384	-31.820	2.908.564
Reserve Dekking beheer Groene Grens	3.552.000	-96.000	3.456.000	-96.000	3.360.000	-96.000	3.264.000	-96.000	3.168.000
Totaal overige bestemmingsreserves	***63.807.182***	***-6.308.354***	***57.498.828***	***-2.538.202***	***54.960.626***	***-2.763.501***	***52.197.125***	***-2.563.501***	***49.633.624***

Stand en verloop van reserves en voorzieningen 2026-2029									
Totaal reserves	**119.695.924**	**-3.257.144**	**116.438.780**	**-2.569.902**	**113.868.878**	**-3.463.501**	**110.405.377**	**-3.226.501**	**107.178.876**
VOORZIENINGEN									
Pensioenverplichtingen vm. wethouders	6.265.099	-112.977	6.152.122	-112.977	6.039.145	-112.977	5.926.168	-112.977	5.813.191
Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	2.886.383	0	2.886.383	0	2.886.383	0	2.886.383	0	2.886.383
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	826.130	0	826.130	0	826.130	0	826.130	0	826.130
Voorziening grondexploitaties	37.397.712	0	37.397.712	0	37.397.712	0	37.397.712	0	37.397.712
Voorziening verlofsparen	234.234	0	234.234	0	234.234	0	234.234	0	234.234
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	***47.609.558***	***-112.977***	***47.496.581***	***-112.977***	***47.383.604***	***-112.977***	***47.270.627***	***-112.977***	***47.157.650***
Onderhoudsvoorziening gem.gebouwen	7.296.652	1.201.221	8.497.873	1.201.221	9.699.094	1.201.221	10.900.315	1.201.221	12.101.536
Onderhoudsvoorziening wegen (OPOR)	1.047.540	1.047.540	2.095.080	1.047.540	3.142.620	1.047.540	4.190.160	1.047.540	5.237.700
Subtotaal onderhoudsegalisatie- voorzieningen	***8.344.192***	***2.248.761***	***10.592.953***	***2.248.761***	***12.841.714***	***2.248.761***	***15.090.475***	***2.248.761***	***17.339.236***
Sociale woningbouw (BWS)	314.781	-181.782	132.999	-125.404	7.595	-125.404	-117.809	-125.404	-243.213
Voorziening riolering	5.285.853	-387.353	4.898.500	-415.074	4.483.426	-558.658	3.924.768	-558.658	3.366.110
Subtotaal voorzieningen door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	***5.600.634***	***-569.135***	***5.031.499***	***-540.478***	***4.491.021***	***-684.062***	***3.806.959***	***-684.062***	***3.122.897***
Totaal voorzieningen	**61.554.384**	**1.566.649**	**63.121.033**	**1.595.306**	**64.716.339**	**1.451.722**	**66.168.061**	**1.451.722**	**67.619.783**
Generaal totaal	**181.250.308**	**-1.690.495**	**179.559.813**	**-974.596**	**178.585.217**	**-2.011.779**	**176.573.438**	**-1.774.779**	**174.798.659**
Subtotaal voorzieningen door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	***181.250.308***	***-1.690.495***	***179.559.813***	***-974.596***	***178.585.217***	***-2.011.779***	***176.573.438***	***-1.774.779***	***174.798.659***
Totaal voorzieningen	**181.250.308**	**-1.690.495**	**179.559.813**	**-974.596**	**178.585.217**	**-2.011.779**	**176.573.438**	**-1.774.779**	**174.798.659**
Generaal totaal	**184.136.691**	**-1.690.495**	**182.446.196**	**-974.596**	**181.471.600**	**-2.011.779**	**179.459.821**	**-1.774.779**	**177.685.042**

6. Begrotingssubsidies

Algemeen

Omschrijving (toelichting)

Onze gemeente verstrekt jaarlijks diverse subsidies. Veel van deze subsidies worden verleend op basis van een subsidieregeling. Subsidies die niet onder een regeling vielen werden tot afgelopen jaar veelal verleend op grond van de Algemene subsidieverordening (Asv). Mede naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State in juli 2025 is duidelijk geworden dat de Asv onvoldoende rechtsgrond biedt, en dat subsidies die niet onder een subsidieregeling vallen een zogenaamde begrotingssubsidie zijn. Vanaf 2027 nemen we deze begrotingssubsidies op in een bijlage bij de programmabegroting.

Begrotingssubsidie
Een begrotingssubsidie is een subsidie die de gemeenteraad rechtstreeks in de begroting vastlegt, waarbij de ontvanger en het maximale subsidiebedrag expliciet worden genoemd. Er is geen aparte subsidieregeling; de subsidie wordt namelijk verleend op basis van de begroting zelf. Dit is mogelijk op grond van artikel 4:23 lid 3 Awb. Deze vorm is onder andere geschikt voor structurele bijdragen aan vaste maatschappelijke partners, zoals cultuur-, welzijns- of onderwijsinstellingen. De algemene Awb-regels voor subsidieverlening, verplichtingen en verantwoording blijven volledig van toepassing.

De Awb staat begrotingssubsidies toe om bijvoorbeeld administratieve lasten te beperken, omdat het vaak gaat om een beperkt aantal ontvangers. Met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak in 2025 wordt richting gegeven aan de wijze waarop mededingingsruimte dient te worden geboden bij de verlening van deze schaarse begrotingssubsidies. Dat betekent dat de gemeente bij elke begrotingssubsidie moet onderbouwen dat op grond van redelijke, objectieve en toetsbare criteria slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt voor de subsidie, en moet zorgen dat bij potentiële schaarste een open, non-discriminatoire procedure wordt ingericht.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de organisaties en het (maximale) subsidiebedrag. Onder de tabel worden de beoogde begrotingssubsidies kort toegelicht.

NB: Evenementensubsidies zijn niet opgenomen op onderstaande lijst. We onderzoeken wat de meest passende wijze van subsidieverlening is voor dergelijke activiteiten. Vooralsnog is de verwachting dat het college hiervoor een regeling zal vaststellen.

Excel-tabel

Ontvanger subsidie	Maximaal subsidiebedrag 2027
Stichting Scoren in de Wijk	20.000
Scoutingvereniging de Zwervers	4.800
Stichting Sportservice	8.500.244
Kwintes, Budgetcoaching	345.728
Kwintes, BHJV	89.692
Speelotheek	20.500
Veteranencontact	4.000
Hospice Berkenstein	22.500
Stichting aan de Slag	79.000
Stichting Schuldhulp	27.500
Slachtofferhulp NL	29.055
Winkelstad Veenendaal BIZ	400.000
Winkelstad Veenendaal	500.000
Stichting Ondernemersfonds Veenendaal	600.000
Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal	500.000
Subsidie Buurtbusverening Wekerom	500
Subsidie Buurtbusverening Ederveen	500
Energie Samen Foodvalley (ESFV)	450.000

Toelichting begrotingssubsidies

Stichting Scoren in de wijk
Deze stichting richt zich op het bevorderen van burgerschap en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen 4-12 jaar. Organiseert sociale en sportieve activiteiten op zes basisscholen en in vier wijken.

Scoutingvereniging De Zwervers
Scoutingvereniging De Zwervers biedt vrijetijdsactiviteiten aan voor circa 250 jeugdleden in de leeftijd van 5 tot 18 jaar. Wekelijks worden op zaterdag scoutingactiviteiten georganiseerd voor verschillende leeftijdsgroepen, begeleid door vrijwilligers. Daarnaast worden jaarlijks meerdere kampen georganiseerd voor alle speltakken. De gemeente verstrekt tevens subsidie voor de opleiding en deskundigheidsbevordering van de leidinggevende scouts.

Stichting Sportservice Veenendaal
Stichting Sportservice geeft uitvoering aan het gemeentelijk sportbeleid en ontvangt voor meerdere kernactiviteiten subsidie. De stichting laat jong en oud sporten, beheert zwembad de Vallei en verhuurt en onderhoud alle gemeentelijke sportaccommodaties. Daarnaast verzorgt zij clubondersteuning, organiseert evenementen en geeft advies over gemeentelijke beleidsprogramma's. Juridische aspecten van de subsidieverstrekking worden op basis van het Didam-arrest aangepast.

Kwintes Budgetcoaching
Deze NVVK-gecertificeerde organisatie biedt budgetcoaching en/of budgetbeheer aan inwoners met complexe psychosociale of psychiatrische problematiek.

Kwintes BHJV
BHJV (Begeleide Huisvesting Jong Volwassenen) is onderdeel van het zorglandschap van Beschermd Wonen en Beschermd Thuis. Het betreft vijf appartementen (geclusterd) waar jongvolwassenen begeleid worden om te komen tot grotere zelfstandigheid in wonen en functioneren. Momenteel wordt onderzocht wat voor de toekomst de meest passende vorm van financiële ondersteuning is (subsidieverlening of inkoop).

Speelotheek
De Speelotheek richt zich op het bevorderen van de ontwikkeling en participatie van kinderen door de inzet van inclusief en educatief speelgoed, spelactiviteiten, voorlichting aan ouders en professionals en samenwerking met lokale partners. Hiermee worden ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben beter bereikt.

Veteranencontact
De organisatie zet zich in voor het ondersteunen en verbinden van veteranen door het organiseren van diverse activiteiten gedurende het jaar. Hieronder vallen een maandelijkse veteranenbijeenkomst, de bijdrage aan de lokale dodenherdenking, de nieuwjaarsbijeenkomst en overige activiteiten voor en door veteranen. Hiermee wordt ontmoeting, onderlinge betrokkenheid en erkenning van veteranen bevorderd.

Hospice Berkenstein
De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van hulp bij huishouden aan inwoners die in het hospice verblijven. Om de administratieve lasten voor inwoners, hospice en gemeente te beperken verstrekken we een begrotingssubsidie aan het hospice.

Stichting aan de Slag
Stichting aan de Slag biedt individuele maatwerktrajecten aan onderwijsuitvallers en kwetsbare jongeren van 15 tot en met 23 jaar. De begeleiding richt zich op duurzame uitstroom naar onderwijs, werk of een combinatie daarvan en draagt bij aan het vergroten van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van jongeren.

Stichting Schuldhulp
Deze organisatie biedt praktische hulp en persoonlijke ondersteuning aan inwoners met geldzorgen door inzet van maatjes. De activiteiten dragen bij aan preventie, vroegsignalering, nazorg - en waar nodig - toeleiding naar professionele schuldhulp en begeleiding tijdens en na een schuldhulptraject.

Slachtofferhulp NL
Slachtofferhulp Nederland heeft als kerndoel het bevorderen van recht en herstel voor ieder slachtoffer. Deze subsidie wordt verleend voor de ondersteuning van inwoners die slachtoffer zijn van een strafbaar feit, verkeersongeval of calamiteit, en van achterblijvers bij langdurige vermissing. Slachtofferhulp Nederland biedt hiervoor praktische, psychosociale en juridische hulp, informatie en advies en is 24/7 beschikbaar voor acute opvang en nazorg.

Winkelstad Veenendaal BIZ
Stichting Winkelstad Veenendaal voert de collectieve activiteiten uit voor winkeliers en eigenaren in de binnenstad, waaronder promotie, evenementen, ondersteuning etc. Daarvoor krijgen zij een subsidie gebaseerd op een opslag op de OZB, voor de gemeente is deze subsidie dus budgetneutraal.

Winkelstad Veenendaal
In de loop van het jaar worden er diverse losse bijdrages aan Stichting Winkelstad verleend. Deze bijdragen worden vanaf 2027 gebundeld in één subsidie., De hoogte van deze subsidie is een voorlopige inschatting.

Stichting Ondernemersfonds Veenendaal
Stichting Ondernemersfonds Veenendaal voert de collectieve activiteiten uit op de bedrijventerreinen, zoals beveiliging, belangenbehartiging, promotie, groenvoorziening en duurzaamheid. De subsidie is gebaseerd op de reclamebelasting, voor de gemeente is deze subsidie dus budgetneutraal.

Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal
Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal is de uitvoerder van de collectieve activiteiten en de gemeente levert regelmatig een bijdrage aan diverse projecten. Deze losse subsidies worden vanaf 2027 gebundeld in één subsidie. De hoogte van deze subsidie is een voorlopige inschatting.

Buurtbusvereniging Wekerom
De Buurtbusverening Wekerom is één van de twee organisaties die op vrijwillige basis voorziet in een vervoersvraag tussen Overberg- Veenendaal-De Klomp-Lunteren en Wekerom, waar een reguliere bus onrendabel is.

Buurtbusvereniging Ederveen
De Buurtbusverening Ederveen is één van de twee organisaties die op vrijwillige basis voorziet in een vervoersvraag tussen Overberg- Veenendaal-De Klomp-Lunteren en Wekerom, waar een reguliere bus onrendabel is.

Energie Samen Foodvalley (ESFV)
Energie Samen Foodvalley (ESFV) ondersteunt de gemeente bij het adviseren en informeren over energiebesparing en het verduurzamen van woningen en utiliteitsgebouwen. Hiermee verzorgen zij de gemeentelijke energieloket functie in het Trefpunt Duurzaam en de ondersteuning van (bewoners)initiatieven en wijkaanpakken.

7. Afschrijvingstabellen

Afschrijvingstabel

Omschrijving (toelichting)

In de Nota afschrijving- en activabeleid (raad 3 juli 2025) is bepaald dat de tabel met de afschrijvingstermijnen onderdeel is van de kadernota/kaderbrief. Deze tabel wordt indien noodzakelijk jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld.
De Kaderbrief 2027-2030 is niet door de raad vastgesteld. Onderstaande tabel is daarom toegevoegd aan deze programmabegroting.
Op grond van actuele ontwikkelingen en inzichten is de afschrijvingstermijn voor het onderdeel ‘reconstructies bomen’ gewijzigd van 40 naar 50 jaar.

Excel-tabel

Omschrijving	Afschrijvingstermijn (in Jaren)
Immateriële activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage wordt verstrekt
Grond, woonruimten en bedrijfsgebouwen	
Grond	0
Gebouwen	50
Parkeergarages	55
Semipermanente voorzieningen	20
Renovatie/ bouwkundige aanpassingen	15
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	
Riolering	60
Pompen riolering (technische installaties)	15
Vijzelgemaal	40
Aanleg sportvelden natuurgras	30
Renovatie sportvelden	15
Aanleg onderlaag kunstgras	30
Aanleg toplaag kunstgras	15
Wegen/ terreinverhardingen	50
Wegen met kortere levensduur en renovatie	15
Aanleg en reconstructie openbaar groen	15
Reconstructies bomen	50
Vijvers	15
Kunstwerken	20
Openbare verlichting: lichtmasten	40
Openbare verlichting: armaturen	20
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties	
Voertuigen	8
Technische installaties	15
Telefooncentrales	10
Kantoor- en huishoudelijk apparatuur (foto, repro, koeling)	5
Machines en gereedschappen	8
Overige materiële vaste activa	
Hekwerken e.d.	20
Meubels en inventaris	15
Buiteninventaris (speeltoestellen)	10
Automatisering (hardware en software)	5